

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

„Škola, kam chodíme rádi“

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA NA STATKU, školská právnická osoba

se sídlem Na Návsi 5, 252 19 Drahelčice IČO: 10966331, ID datové schránky f7kdprf,

tel. +420 720 835 996, e-mail: reditelka@modryvrch.com www.zsdrahelcice.cz

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

“Škola, kam chodíme rádi”

Č. j. 589/25/MŠ

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA NA STATKU, školská právnická osoba

se sídlem Na Návsi 5, 252 19 Drahelčice IČO: 10966331, ID datové schránky f7kdprf,

tel. +420 720 835 996, e-mail: reditelka@modryvrch.com www.zsdrahelcice.cz

SLOVESA ZDŮRAZŇUJÍCÍ AKTIVNÍ VÝKON ŽÁKA
(PhDr. Václav Pumpr, CSc.)

Doporučujeme pro zdůraznění aktivních výkonů žáků:

používá	užívá	aplikuje	objasní
vypočítá	vysvětlí	určí	vyhledá
popíše	vymezí	rozliší	stanoví
zařadí	ověří	zapiše	rozezná
provede	sestaví	navrhne	ukáže
zhodnotí	zjistí	rozpozná	zdůvodní
změří	porovná	odhadne	najde
předpoví	posoudí	znázorní	doloží

Naopak nedoporučujeme pro charakteristiku výkonů žáků:

zná	všímá si	umí	zvládne
chápe	pracuje	uvědomuje si	je schopen
učí se	pochopí	nabyl povědomí	porozumí
rozumí	ví		rozumí

Obsah

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	7
1.1. Předkladatel a zřizovatel:	7
2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	9
2.1. Velikost a úplnost školy	9
2.2. Vybavení školy	9
2.3. Charakteristika pedagogického sboru	9
2.4. Projekty školy	10
2.5. Školní parlament	10
2.6. Spolupráce se zákonnými zástupci	10
2.7. Školská rada	10
2.8. Klima školy, charakteristika žáků	10
3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	11
3.1. Zaměření školy	11
3.2. Hlavní a dílčí cíle vzdělávacího programu	11
3.3. Výchovné a vzdělávací strategie	13
3.4. Zabezpečení výuky žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními a žáků mimořádně nadaných	19
3.4.1. Školní poradenské pracoviště	20
3.4.2. Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (PLPP) a individuálního vzdělávacího plánu (IVP)	20
3.4.3. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (žáci se specifickými poruchami učení)	21
3.4.4. ŠVP a „komplexní“ pojetí zabezpečení výuky pro žáky s různými vzdělávacími potřebami	23
3.4.5. Kritéria hodnocení	24
3.5. Integrace obsahu tematických okruhů průřezového tématu do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu	24
4. UČEBNÍ PLÁN pro 1. – 9. ročník	47

5. UČEBNÍ OSNOVY	49
5.1. JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	49
5.1.1. ČESKÝ JAZYK A LITERATURA	49
5.1.2. ANGLICKÝ JAZYK.....	98
5.1.3. NĚMECKÝ JAZYK – DALŠÍ CIZÍ JAZYK	117
5.1.4. FRANCOUZSKÝ JAZYK-DALŠÍ CIZÍ JAZYK	128
5.1.5. ANGLICKÁ KONVERZACE	133
5.2. MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	145
5.2.1. MATEMATIKA.....	145
5.3. INFORMATIKA	184
5.3.1. Charakteristika oblasti	184
5.3.2. Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu	185
5.3.3. Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k naplňování klíčových kompetencí.....	185
5.3.4. Učební plán.....	187
1.1.1 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Inf.....	188
5.4. ČLOVĚK A JEHO SVĚT	211
5.4.1. PRVOUKA.....	211
5.4.2. PŘÍRODOVĚDA	231
5.4.3. VLASTIVĚDA.....	244
5.5. ČLOVĚK A SPOLEČNOST.....	254
5.5.1. DĚJEPIS.....	254
5.5.2. OBČANSKÁ VÝCHOVA	267
5.6. ČLOVĚK A PŘÍRODA	288
5.6.1. FYZIKA	288

5.6.2.	CHEMIE.....	305
5.6.3.	PŘÍRODOPIS.....	323
5.6.4.	ZEMĚPIS	343
5.7.	UMĚNÍ A KULTURA	355
5.7.1.	HUDEBNÍ VÝCHOVA	355
5.7.2.	VÝTVARNÁ VÝCHOVA.....	369
5.8.	ČLOVĚK A ZDRAVÍ.....	383
5.8.1.	TĚLESNÁ VÝCHOVA	383
5.8.2.	VÝCHOVA KE ZDRAVÍ.....	408
5.9.	ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE	419
5.9.1.	PRACOVNÍ ČINNOSTI	419
5.10.	DOPLŇUJÍCÍ A VZDĚLÁVACÍ OBORY	439
5.11.	SPOLEČENSKOVĚDNÍ SEMINÁŘ (DĚJEPISNÝ)	439
5.12.	PRAKTIKA Z PŘÍRODNÍCH VĚD.....	442
5.12.2.	Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu	442
5.12.3.	Průřezová témata naplňovaná ve vyučovacím předmětu.....	442
5.12.4.	Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k naplňování klíčových kompetencí.....	443
5.12.5.	Očekávané výstupy.....	444
5.12.6.	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Ppv	445
5.13.	LITERÁRNĚ DRAMATICKÝ SEMINÁŘ LITERÁRNĚ DRAMATICKÝ SEMINÁŘ.....	446
5.13.1.	Charakteristika vyučovacího předmětu	446
5.13.2.	Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu	446
5.13.3.	Průřezová témata naplňovaná ve vyučovacím předmětu.....	446
5.13.4.	Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k naplňování klíčových kompetencí.....	447

5.13.5.	Očekávané výstupy.....	448
5.13.6.	Vzdělávací obsah předmětu Lds.....	448
5.14.	SPORTOVNÍ HRY	450
5.14.1.	Charakteristika vyučovacího předmětu	450
5.14.2.	Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu	451
5.14.3.	Průřezová témata naplňovaná ve vyučovacím předmětu.....	451
5.14.4.	Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k naplňování klíčových kompetencí.....	451
5.14.5.	Očekávané výstupy.....	452
5.14.6.	Vzdělávací obsah předmětu Sph	453
5.15.	OSV (Osobnostně vzdělávací výchova).....	454
5.15.1.	Charakteristika vyučovacího předmětu	454
5.15.2.	Popis předmětu	455
5.15.3.	ŠVP Osobnostně sociální výchova (OSV) 1.-5.ročník.....	458
5.15.4.	ŠVP Osobnostně sociální výchova (OSV) 6.-9.ročník.....	467
6.	HODNOCENÍ ŽÁKŮ A AUTOEVALUACE ŠKOLY	477
6.1.	Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání	477
6.2.	Autoevaluace školy	480

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání
Motivační název: „Škola, kam chodíme rádi“
zpracovaný podle RVP ZV

1.1. Předkladatel a zřizovatel:

Údaje o škole:

Název školy:	Základní škola a mateřská škola Na Statku, školská právnická osoba, Na Návsi 5, Drahelčice, 252 19
Ředitel:	Ing. Bc. Markéta Hobzková
IČ:	10966331
IZO:	181135957
REDIZO:	691015139
Telefon:	720 835 996
E-mail:	reditelka@modryvrch.com
Web.:	http://www.zsdrahelcice.cz
Koordinátor tvorby ŠVP:	Mgr. Kateřina Chrástková

Zřizovatel: Obec Drahelčice, Na Návsi 25, 252 19 Drahelčice

Starostka: Ing. Petra Ďuranová

Telefon: 721 670 331

E-mail: info@drahelcice-obec.cz

ŠVP byl odsouhlasen školskou radou dne: 1. 9. 2025

ŠVP byl odsouhlasen pedagogickou radou dne: 1. 9. 2025

Platnost dokumentu od: 1. 9. 2025

Podpis ředitele:

Razítko školy:

Seznam zkratk použitých v ŠVP

Názvy vyučovacích předmětů:

Aj	Anglický jazyk
Čj	Český jazyk
D	Dějepis
Dcj	Další cizí jazyk
F	Fyzika
Fj	Francouzský jazyk
Hv	Hudební výchova
Ch	Chemie
Inf	Informatika
M	Matematika
Nj	Německý jazyk
Ov	Občanská výchova
Prv	Prvouka
P	Přírodopis
Př	Přírodověda
Pč	Pracovní činnosti
Tv	Tělesná výchova
Vl	Vlastivěda
Vv	Výtvarná výchova
Z	Zeměpis
OSV	Osobnostně sociální výchova
Ppv	Praktika z přírodních věd
Svs	Společenskovědní seminář
Sph	Sportovní hry

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1. Velikost a úplnost školy

Provizorní základní škola v obci Drahelčice je součástí Základní a mateřské školy Na Statku, š. p. o., a je školou 1. a 2. stupně. Skládá se z 1., 2., 3., 5., a 6. ročníku. Kapacita školy činí 216 žáků. V současné době má škola dvě budovy. V hlavní budově ZŠ se nachází 5 kmenových tříd, výdejna obědů, školní jídelna, zázemí pro pedagogy, pracovníky školní jídelny a uklízečky školy. Ve vedlejší budově se nachází 4 kmenové třídy, zázemí pro pedagogy a uklízečky školy. Třídy vedlejší budovy zároveň slouží pro účely školní družiny.

Provizorní kontejnerová škola byla slavnostně otevřena 4. 9. 2023. a následně je rozšiřována podle požadované kapacity a zájmu uchazečů. Pro výuku tělesné výchovy a pohybové aktivity slouží tělocvična v obci, školní hřiště a hřiště mateřské školy. Kontejnerová základní škola je situována v obci Drahelčice ve Středočeském kraji. Její vznik a umístění velmi ovlivňuje charakter školy. Především se jedná o školu s dobrou dopravní dostupností. Ráno i odpoledne přijíždí do vsi autobusy z obou směrů, většina dětí je místních a může chodit do školy pěšky. Škola v místě bydliště značně ovlivňuje vztahy a vazby mezi dětmi, dětmi a učiteli a učiteli a rodiči.

V celé více než stoleté historii školy bylo vždy cílem zajistit kvalitní vzdělávání pro žáky velmi rozsáhlého spádového obvodu na pomezí okresu Praha – západ a okresu Beroun. Značná část zaměstnanců i žáků do školy dojížděla a stále dojíždí.

2.2. Vybavení školy

Současná budova školy je zapsaná v rejstříku škol od 1. 9. 2023. Provizorní škola se skládá ze dvou budov, sboroven pro učitele a vychovatele, výdejny obědů, jídelny, šaten pro žáky, chodby, hygienických zařízení a zázemí pro uklízečky. Hygienické zázemí provizorní školy splňuje všechny normy stanovené zákonem. Vzhledem k tomu, že jde o provizorní školu nemá k dispozici žádné odborné učebny. Škola též nedisponuje tělocvičnou. K výuce tělocviku využívá tělocvičnu v obci a dále také hrací plochy v okolí školy.

2.3. Charakteristika pedagogického sboru

Členové pedagogického sboru otevřeně a flexibilně komunikují se všemi účastníky výchovně vzdělávacího procesu – žáky, rodiči a širší veřejností. Rodina je jednou ze složek výchovně vzdělávacího procesu ve škole, proto je nedílnou součástí školy spolupráce se zákonnými zástupci žáků. Malý kolektiv pedagogů pracuje jako tým, vzájemně si vypomáhají a snaží se vytvářet příjemné a podnětné prostředí. Společně řeší výchovné a vzdělávací problémy, podílí se na chodu školy, společně plánují akce, programy pro žáky, projekty apod. Plánují a systematicky rozvíjí klíčové kompetence žáků.

Vedení školy podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků na základě vyhodnocování potřeb školy a profesního zájmu pedagogů.

Na škole působí školní poradenské pracoviště. Výchovná poradkyně, školní psycholožka, školní speciální pedagog, kariérová poradkyně a metodik prevence spolupracují s ostatními pedagogickými pracovníky a zajišťují bezpečné prostředí pro vzdělávání žáků.

2.4. Projekty školy

Škola zařazuje do výuky projektové kooperativní vyučování ve spojení s frontální metodou. Pravidelné projekty, které škola připravuje v průběhu školního roku, jsou: Světový den dětí, Evropský den jazyků, Den Země a dále pak projekty věnované zdravému životnímu stylu, environmentální výchově, čtenářské gramotnosti, prevenci. Projekty probíhají metodou „tutoringu“, kdy jeden žák učí druhé, metodou brainstormingu. Zařazujeme také prvky „daltonského“ vyučování, založené na principech zodpovědnosti, samostatnosti a spolupráce.

2.5. Školní parlament

Žáci se podílejí na řízení školy prostřednictvím školního parlamentu, kde dávají podněty a připomínky k životu a organizaci školy. Navrhují a sami organizují své vlastní projekty.

2.6. Spolupráce se zákonnými zástupci

Zákonní zástupci jsou o vzdělávání svých dětí informováni průběžně. Pravidelně pořádáme třídní schůzky a tripartitní setkání, rodiče mají rovněž možnost individuálních konzultací s učiteli. Velmi se nám osvědčuje společná setkání rodiče, žáka a učitele. Důležitým komunikačním nástrojem je také školní web, kde rodiče naleznou aktuální informace o dění ve škole, termíny plánovaných akcí, plné znění vybraných dokumentů i možnost omluvit nepřítomnost svého dítěte. Elektronická žakovská knížka poskytuje rodičům přehled o prospěchu a chování žáků, o probraném učivu, projektech i samostatných pracích.

2.7. Školská rada

Ve škole již pracuje školská rada. Školská rada má (vzhledem k velikosti a charakteru školy) 3 členy s rovnoměrným zastoupením zástupce zřizovatele, pedagogů a zákonných zástupců nezletilých žáků školy. Školská rada se schází nejméně 2x za rok, projednává a schvaluje důležité dokumenty školy. Například rozpočet školy, Výroční zprávu školy, školní řády.

2.8. Klima školy, charakteristika žáků

Naše škola má rodinnou atmosféru a mezi žáky a učiteli panují partnerské vztahy. Žáci se aktivně podílejí na výzdobě školy i na jejím chodu. K příjemnému klimatu přispívají třídnické – komunikační hodiny, předmět OSV a také rozmanité školní akce, jako jsou tradiční slavnosti, školy v přírodě na 1. stupni i 2. stupni.

Součástí života školy je i nabídka zájmových kroužků, které podporují smysluplné a aktivní trávení volného času. Ve škole vzděláváme i žáky s priznanými podpůrnými opatřeními, pro které vytváříme inkluzivní prostředí. Většina dětí pochází z Drahelčic, část žáků k nám dojíždí z okolních obcí.

3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

3.1. Zaměření školy

Vzhledem k tomu, že je v naší provizorní škole ve třídách malý počet, je školní vzdělávací program orientován na žáky s tím, že respektuje jejich individuální potřeby a jejich osobní maximum a stojí na těchto pilířích:

Škola, kde se nebojíme

Vztah učitel – žák je v naší škole podporován, je nastaven tak, aby žáci byli ze strany učitelů podporováni, byl jim vytvářen bezpečný prostor, ve kterém se nebudou bát chybovat (práce s chybou), projeví svůj názor bez ostychu, budou umět komunikovat. Důležitá je pro nás důvěra, spolupráce, otevřenost a rozvoj mezilidských vztahů. Chceme žáky co nejlépe připravit do života, připravit je na životní situace, se kterými se setkají. Usilujeme o to, aby děti chodily do školy rády.

Škola, ve které se dozvídáme a rozvíjíme

Škola zařazuje do výuky projektové vyučování ve spojení s frontální výukou. V praxi to znamená, že do výuky žáků prvního ročníku zařazujeme projekty, které jsou krátkodobé, střednědobé či celoroční. Tento školní rok 2023/2024 jsou naše celoroční projekty zaměřeny na pomoc potřebným, ochranu životního prostředí, pomoc zvířatům. Krátkodobé projekty, které škola připravuje v průběhu školního roku jsou například: Den stromů, Den Země, Mezinárodní den dětí, projekty věnované environmentální výchově, zdravému životnímu stylu apod.

Škola, ve které jsme partneři

K žákům přistupujeme tak, abychom je co nejlépe poznali, poskytujeme jim prostor k sebevyjádření, který je nesmírně důležitý, aby naše úsilí bylo efektivní. Do výuky zařazujeme práci ve skupinách, dvojicích, společně vytváříme pravidla třídy, aby se mohly dobře rozvíjet vztahy mezi žáky. Snažíme se o začlenění všech dětí. Vedeme žáky jemným pedagogickým taktem, pokud je to možné, nepředkládáme hotové informace, aby bylo co řešit. Na základě znalostí žáků 1. ročníku formulujeme problém, který pak samostatně řeší buď individuálně nebo ve skupince. Postupně zařazujeme i vlastní prezentaci žáků. Tímto u žáků rozvíjíme kompetence komunikativní a pracovní. Plánujeme školu v přírodě. Cílem těchto týdenních pobytů je posílení komunikace mezi dětmi a vyučujícími. Zaměřujeme se také na výuku v přírodě.

3.2. Hlavní a dílčí cíle vzdělávacího programu

Celému pedagogickému sboru jde o to, aby se žáci stále vzdělávali a přijímali nové poznatky, které využijí při dalších činnostech. Je již všeobecně známý fakt, že pokrok se nedá zastavit, kdo nechce zůstat stát mimo dění a něco v životě dokázat, musí se vzdělávat celý život.

Motivovat děti pro jejich celoživotní učení.

Podpora dětí k učení se:

- vybírat si a využívat vhodné způsoby, metody a strategie pro aktivní a efektivní učení,
- vyhledávat a třídit informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívat v procesu učení a v praktickém životě,
- využívat informační a komunikační prostředky a technologie.

Podněcovat k tvořivému myšlení, logickému uvažování a ke schopnosti řešit problémy.

Podpora dětí k učení se:

- samostatně pozorovat a experimentovat, získané výsledky porovnávat, kriticky posuzovat a vyvozovat z nich závěry pro využití
- v budoucnosti,
- uvádět věci a znalosti do souvislostí a na základě toho si vytvářet komplexnější pohled na přírodní a společenské jevy,
- volit vhodné způsoby řešení úkolů, sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů, aplikovat osvědčené postupy při řešení obdobných nebo nových úkolů a situací.

Vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci.

Podpora dětí k učení se:

- formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchat jiným a porozumět jim,
- obhajovat vlastní názor vhodnou a kultivovanou argumentací.

Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých.

Podpora dětí k učení se:

- spolupracovat ve skupině při řešení daného úkolu, podílet se na utváření příjemné atmosféry,
- aktivně přispívat k diskusi, umět v diskusi obhajovat vlastní názor, ale i respektovat různá hlediska, zkušenosti a názor jiných.

Připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako samostatné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti.

Podpora dětí k učení se:

- mít sebevědomé vystupování, pozitivní představu o sobě samém, ale současně schopnosti vcítit se do situací ostatních a ochotně respektovat jejich přesvědčení nebo názory,
- řešit praktické problémy nebo situace, znát svá práva i povinnosti,
- schopnosti hodnotit výsledky vlastní činnosti i činnosti jiných, mimo jiné i z hlediska ochrany zdraví, životního prostředí i ochrany,

- kulturních a společenských hodnot.

Vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací; rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě.

Podpora dětí k učení se:

- schopnosti ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot,
- vcítit se do situací ostatních a respektovat jejich přesvědčení nebo názory.

Učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní i sociální zdraví a být za ně odpovědný.

Podpora dětí k učení se:

- schopnosti ochrany vlastního zdraví a zdraví ostatních,
- používat bezpečně materiály, nástroje a vybavení, dodržovat dohodnutá pravidla, povinnosti a závazky, rozhodovat se správně, zodpovědně a s ohledem na své zdraví i zdraví jiných,
- dle svých možností poskytnout účinnou pomoc v situacích ohrožujících život a zdraví.

Vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi.

Podpora dětí k učení se:

- vnímat kulturní i historické dědictví a být vnímavý k tradicím a kulturním hodnotám jiných.

Pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci.

Podpora dětí k učení se:

- využívat znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost.

3.3. Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie představují společně uplatňované metody a formy práce a aktivity, které vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků. V rámci vzdělávacího procesu jsou uplatňovány všemi pedagogy školy. Každý učitel v naší škole má právo a možnost rozhodnout se pro zařazení dalších efektivních metod a forem práce, které směřují ke kvalitní výuce. Učitelé přihlíží k návrhům a námětům žáků a rodičů, využívají je pro zpestření vlastní výuky. Celý pedagogický sbor při výchovné a vzdělávací práci úzce spolupracuje.

Pojetí, cíle a klíčové kompetence základního vzdělávání z pohledu RVP. Základní vzdělávání má žákům pomoci získávat a postupně zdokonalovat klíčové kompetence a poskytnout spolehlivý základ všeobecného vzdělání orientovaného zejména na situace blízké životu a na praktické jednání.

Klíčové kompetence

Klíčové kompetence představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti. Smyslem a cílem vzdělávání je vybavit všechny žáky souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná, a připravit je tak na další vzdělávání a uplatnění ve společnosti. Osvojování klíčových kompetencí je proces dlouhodobý a složitý, který má svůj počátek v předškolním vzdělávání, pokračuje v základním a středním vzdělávání a postupně se dotváří v dalším průběhu života. Úroveň klíčových kompetencí, které žáci dosáhnou na konci základního vzdělávání, nelze ještě považovat za ukončenou, ale získané klíčové kompetence tvoří neopomenutelný základ žáka pro celoživotní učení, vstup do života a do pracovního procesu.

Klíčové kompetence nestojí vedle sebe izolovaně, různými způsoby se prolínají, jsou multifunkční, mají nad předmětovou podobu a lze je získat vždy jen jako výsledek celkového procesu vzdělávání. Proto k jejich utváření a rozvíjení musí směřovat a přispívat veškerý vzdělávací obsah i aktivity a činnosti, které ve škole probíhají.

Ve vzdělávacím obsahu RVP ZV je učivo chápáno jako prostředek k osvojení činnostně zaměřených očekávaných výstupů, které se postupně propojují a vytvářejí předpoklady k účinnému a komplexnímu využívání získaných schopností a dovedností na úrovni klíčových kompetencí.

V etapě základního vzdělávání jsou za klíčové považovány: kompetence k učení; kompetence k řešení problémů; kompetence komunikativní; kompetence sociální a personální; kompetence občanské; kompetence pracovní

Vzdělávací strategie:

- učíme žáky dodržovat stanovená pravidla,
- vedeme žáky ke správným způsobům užití materiálu, nástrojů, techniky a vybavení a předcházení rizikům při těchto činnostech,
- vedeme žáky ke komplexnímu pohledu na výsledky své práce a k zohledňování různých hledisek při jejich vyhodnocování,
- podporujeme různé zájmy dětí, nabízíme činnosti k jejich rozvoji (volitelné a nepovinné předměty, kroužky) a doplňujeme je praktickými aktivitami,
- sledujeme zájmy jednotlivých dětí a na jejich základě jim pomáháme orientovat se v reálných možnostech dalšího profesního zaměření,
- vedeme děti k tomu, aby zvládly základní činnosti pro uskutečnění vytčeného cíle: stanovit si cíl, hledat a najít vhodné prostředky k jeho naplnění, naplánovat si postup, pracovat v týmu, vyhodnotit výsledek a kvalitu dosažení cíle.

Kompetence k učení

V průběhu základního vzdělávání žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení,

vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě,

- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a sociokulturní jevy,
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti,
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich.

Vzdělávací strategie:

- nabízíme žákům různé formy práce, pracujeme různými metodami,
 - posilujeme žákovo vědomí odpovědnosti za své vzdělání,
 - motivujeme žáky k sebevzdělávání,
 - vedeme žáky k partnerské spolupráci – připravujeme tematicky zaměřené projekty (v rámci třídy, jednotlivých ročníků i celé školy),
 - klademe důraz na čtení s porozuměním a práci s textem,
 - podporujeme využívání různých zdrojů informací, učíme žáky je třídit, vyhodnocovat a smysluplně je využívat,
 - učíme žáky vhodně prezentovat svou práci,
 - rozvíjíme u žáků sebehodnocení a sebereflexi,
-
- klademe velký důraz na výběr učiva, na to, co je podstatné a co se v dalším životě skutečně využije,
 - motivujeme a v učení podporujeme každého žáka, připravujeme výuku zajímavou a dostupnou pro všechny, aby děti chodily do školy rády a chtěly se učit,
 - motivujeme žáky k dalšímu vzdělávání na principu: učím se pro sebe a své uplatnění, ne pro známky.

Kompetence k řešení problémů

V průběhu základního vzdělávání žák:

- vnímá nejružnější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností,
- vyhledá informace vhodné k řešení problémů, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému,
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy,

- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů,
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí,
- zapojuje se do různých soutěží.

Vzdělávací strategie:

- zadáváme úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů,
- zařazujeme metody, při kterých docházejí k řešení a závěrům žáci sami,
- podporujeme objevování různých variant řešení,
- vedeme žáky k plánování postupů a úkolů,
- vedeme žáky k aplikaci znalostí ve vyučovacích předmětech a v reálném životě,
- podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů,
- s chybou žáka pracujeme jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení,
- vedeme žáky k ověřování výsledků,
- zadáváme úkoly s využitím informačních a komunikačních technologií,
- vedeme žáky k využívání prostředků výpočetní techniky.

Kompetence komunikativní

V průběhu základního vzdělávání žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje,
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem,
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi.

Vzdělávací strategie:

- vedeme žáky ke komunikaci na odpovídající úrovni,
- vedeme žáky k užívání správné terminologie a symboliky,

- vedeme žáky ke zdůvodňování postupů,
- učíme žáky otevřeně vyjadřovat svůj názor podepřený logickými argumenty,
- učíme žáky vytvářet hypotézy,
- zadáváme úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat,
- vedeme žáky k tomu, aby uměli naslouchat promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagovat,
- vedeme žáky k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování,
- učíme stručně, přehledně sdělovat postup a výsledky svých pozorování a experimentů,
- zadáváme takové úkoly, při kterých mohou žáci navzájem komunikovat,
- učíme vyhledat potřebné informace na PC nebo v literatuře.

Kompetence sociální a personální

V průběhu základního vzdělávání žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce ve skupinách na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce,
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v kolektivu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá,
-
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají,
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.
- Vzdělávací strategie:
- vedeme žáky ke spolupráci ve skupině a podílení se na utváření příjemné atmosféry v týmu,
- vytváříme příležitosti k tomu, aby žáci mohli diskutovat ve skupinách i v rámci celé třídy,
- podporujeme vzájemnou pomoc žáků,
- upevňujeme v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle,
- zadáváme úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat,
- vyžadujeme dodržování pravidel slušného chování,
- podporujeme práci ve skupině,
- učíme žáky věcně argumentovat,

- učíme žáky schopnosti sebekontroly,
- vedeme žáky podílet se na utváření příjemné atmosféry v týmu.
-

Kompetence občanské

- V průběhu základního vzdělávání žák:
- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí,
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu,
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožující život a zdraví člověka,
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit,
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí a rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví.
- Vzdělávací strategie:
- podporujeme různé způsoby spolupráce s obcí, s policií atd.,
- na modelových příkladech demonstrujeme pozitivní a negativní projevy chování lidí,
- motivujeme žáky k zájmu o kulturní dědictví,
- vedeme žáky k tomu, aby brali ohled na druhé,
- umožňujeme, aby žáci na základě jasných kritérií hodnotili svoji činnost nebo jejich výsledky,
- zajímáme se, jak vyhovuje žákům způsob výuky,
- vyžadujeme, aby žáci respektovali názory ostatních,
- vedeme žáky k utváření si volných a charakterových vlastností,
- vedeme žáky k zodpovědnému rozhodování podle dané situace.
-

Kompetence pracovní

- V průběhu základního vzdělávání žák:
- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na
- změněné nebo nové pracovní podmínky,
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska

- ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot,
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost.

Vzdělávací strategie:

- vedeme žáky k dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví,
- vedeme žáky k využívání znalostí v běžné praxi,
- požadujeme dodržování dohodnuté kvality, stanovených termínů,
- vedeme žáky k ověřování výsledků,
- vedeme žáky ke zdokonalování si grafických projevů,
- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci,
- učíme žáky efektivně organizovat svou práci.

3.4. Zabezpečení výuky žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními a žáků mimořádně nadaných

Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami poskytuje škola podpůrná opatření. Za žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními jsou považováni žáci se zdravotním postižením, žáci se zdravotním znevýhodněním, žáci se sociálním znevýhodněním a žáci mimořádně nadaní.

Naše škola se snaží o to, aby umožňovala osobnostní rozvoj každého žáka ve prospěch jeho osobnostního maxima, respektuje maximum žáka a usnadňuje mu proces učení. Do integračního programu školy jsou zařazeni především žáci s vývojovými poruchami učení nebo chování a žáci se sociálním znevýhodněním. Další skupinou jsou žáci, kteří mají méně závažné poruchy řeči a sluchu. Tito žáci jsou vzděláváni na žádost svých zákonných zástupců podle individuálních vzdělávacích plánů (IVP), které jsou zpracovány na základě školního vzdělávacího programu a vycházejí ze specifických potřeb žáků (jedná se o integraci). Upravují obsah, formy a podmínky jejich vzdělávání. Na sestavení IVP se podílí třídní učitel, vyučující příslušných předmětů, pedagogicko-psychologická poradna, zákonní zástupci, případně další odborníci. Pomocníkem je zástupkyně školy – speciální pedagožka. IVP schvaluje ředitelka školy.

Škola usiluje o odborné personální zajištění těchto žáků (speciální pedagog přímo ve škole, do vzdělávání se jednotlivých učitelů) a zároveň usiluje o zlepšení materiálního zabezpečení pro žáky (moderní pomůcky, dostatek odborné literatury apod.).

Zároveň na základě posouzení PPP či SPC (žáci vyšetřováni se souhlasem zákonných zástupců) o závažnosti postižení žáka může být požadována přítomnost asistenta pedagoga, který bude pomáhat žákovi (jednomu či více) při přizpůsobení se školnímu prostředí. Zároveň jeho přítomnost a práce může pomoci učitelům při komunikaci s tímto žákem, asistent může pomáhat při komunikaci tohoto žáka se spolužáky a také při komunikaci školy se zákonnými zástupci tohoto žáka.

3.4.1. Školní poradenské pracoviště

Školní poradenské pracoviště (ŠPP) je zodpovědné za péči o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. ŠPP naší školy je tvořeno ředitelkou školy, speciální pedagožkou, VP, metodikem prevence a sdílenou školní psycholožkou. VP zároveň koordinuje činnost s PPP, SPC a OSPOD.

3.4.2. Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (PLPP) a individuálního vzdělávacího plánu (IVP)

Podpůrná opatření 1. stupně uplatňuje škola i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory. Pro žáky s přiznaným 1. stupněm podpory bude vypracován PLPP. Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením školského poradenského zařízení. Pro žáky s přiznaným 2. – 5. stupněm podpory bude sestaven plán na základě vyšetření v PPP, SPC nebo lékaře. Účelem podpory vzdělávání těchto žáků je plné zapojení a maximální využití potenciálu žáka s ohledem na jeho individuální schopnosti a možnosti. Pro žáky se speciálně vzdělávacími potřebami vypracováváme (na základě doporučení PPP individuální vzdělávací plán. S ohledem k charakteru potřeb žáka a instrukcí poradenského pracoviště je IVP tvořen buď pro všechny, nebo jen pro některé předměty. Na vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je kladen velký důraz. Dbáme na včasnou diagnostiku prováděnou učitelem, kdy včas odhalíme potřeby speciálního vzdělávání žáka. Plány pedagogické podpory (PLPP) a individuální vzdělávací plány (IVP) sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci zástupkyně školy (speciální pedagožka). PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími s cílem stanovení metod práce s žákem, způsobu kontroly, osvojení znalostí a dovedností. Učitel a speciální pedagožka (zároveň zástupkyně školy) stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky se zákonnými zástupci, pedagogy, vedením školy i žákem samotným. V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV.

Vedení školy zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP a PLPP prováděn.

Předmět speciálně pedagogické péče (PSPP) je poskytován dětem jako druh podpůrných opatření (PO). Je formou další péče o žáka ve škole. Přispívá ke zlepšení aktuálních obtíží žáka. Předmět je směřován k rozvoji jazykových kompetencí a komunikačních dovedností, rozvoji percepčně-motorických funkcí, k rozvoji prostorové orientace a orientaci v čase, paměti, pozornosti atp.

3.4.3. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (žáci se specifickými poruchami učení)

Žáci s vývojovými poruchami učení

U žáků, u nichž se projeví příznaky vývojových poruch učení, škola postupuje v úzké spolupráci se zákonnými zástupci. Se souhlasem rodičů jsou žáci doporučeni k vyšetření do PPP nebo SPC. Na základě výsledků vyšetření a doporučení poradenského zařízení jsou vypracovány plány pedagogické podpory (PLPP) a individuální vzdělávací plány (IVP).

Výuka probíhá v běžných třídách, přičemž žákům jsou k dispozici počítače s výukovými a nápravnými programy, individuální pomůcky (tabulky, pracovní listy, doplňovací cvičení, číselné osy, dyslektické tabulky aj.). Z důvodu odlišných potřeb jednotlivých žáků jsou často využívány pracovní listy namísto jednotných učebnic. Hodnocení žáků je přizpůsobeno jejich speciálním vzdělávacím potřebám a probíhá s přihlédnutím k doporučení PPP/SPC.

Žáci s poruchami chování

Do této skupiny patří žáci s hyperaktivitou, impulzivitou nebo adaptačními obtížemi. Vzdělávání probíhá formou individuální integrace v běžných třídách. Na základě doporučení PPP/SPC je zpracován IVP a PLPP. Ve vzdělávacím procesu se klade důraz na:

- rozvoj samostatného rozhodování, kritického myšlení a spolupráce,
- jasně stanovená pravidla chování a komunikace,
- systém odměn a přiměřených sankcí.

Se souhlasem zákonných zástupců může být žák doporučen ke spolupráci se střediskem výchovné péče.

Žáci se zdravotním znevýhodněním

Vzdělávání je organizováno podle speciálních potřeb žáka a probíhá formou individuální integrace. Speciální potřeby žáka jsou zaznamenány v IVP a PLPP. Tyto dokumenty jsou průběžně aktualizovány a obsahují zejména doporučení odborných pracovišť, způsob hodnocení, organizaci vzdělávání a formu spolupráce se zákonnými zástupci.

Žáci s kombinovaným postižením

Vzdělávání probíhá individuální integrací na základě IVP a PLPP. Podle doporučení PPP/SPC může být součástí podpory osobní asistent nebo výuka vybraných předmětů v jiném ročníku.

Žáci se zrakovým a sluchovým postižením

Výuka probíhá individuální integrací ve třídách školy podle IVP a PLPP, ve spolupráci s příslušným SPC.

Žáci s lehkým mentálním postižením (LMP)

Vzdělávání je zaměřeno na rozvoj intelektových schopností, vědomostí, dovedností a návyků žáka. Uplatňují se speciálněpedagogické postupy, alternativní a modifikované metody. Výuka probíhá podle IVP a PLPP s důrazem na konkrétní vzdělávací potřeby žáka.

Žáci s tělesným postižením

Žáci jsou vzděláváni formou individuální integrace dle IVP a PLPP. Na základě doporučení SPC mohou být upraveny požadavky zejména v tělesné výchově, výtvarné výchově a pracovních činnostech. Učitelé připravují třídu na přijetí žáka a stanovují pravidla chování a komunikace.

Žáci s autismem

Žáci s lehčí formou autismu jsou vzděláváni formou individuální integrace na základě IVP a PLPP ve spolupráci se SPC. Podle doporučení může být zajištěn asistent pedagoga. Součástí vzdělávání je stanovení jasných pravidel komunikace a chování.

Žáci z odlišného kulturního a sociálně znevýhodňujícího prostředí

Hlavní překážkou je nedostatečná znalost českého jazyka. Důraz je proto kladen na jeho osvojení a individuální podporu. Pro žáky je vypracován PLPP ve spolupráci se zákonnými zástupci.

Vzdělávání žáků mimořádně nadaných

Nadání je chápáno jako soubor schopností, které umožňují žákovi dosahovat výkonů nad rámec běžného průměru. Rozpoznávání mimořádného nadání je u mladších žáků obtížnější, proto je nutná spolupráce školy, rodiny a odborníků.

Charakteristiky mimořádně nadaných žáků:

- znalosti přesahující rámec učiva,
- vlastní tempo a postupy učení,

- kreativní řešení úloh,
- perfekcionismus, případně problematičtější přístup k pravidlům,
- menší ochota ke spolupráci v kolektivu,
- vysoká motivace k prohlubování vybraných oblastí,
- dobrá paměť, soustředění a schopnost vhledu do vlastního učení.

Podpora školy:

- individuální vzdělávací plány a PLPP,
- diferenciaci a individualizaci výuky,
- zadávání obohacujících a náročnějších úloh,
- možnost účasti v soutěžích, olympiádách a projektech,
- spolupráce s poradenskými zařízeními a rodinou.

3.4.4. ŠVP a „komplexní“ pojetí zabezpečení výuky pro žáky s různými vzdělávacími potřebami

Škola i pedagogové přistupují k zajištění vzdělávání žáků s různými vzdělávacími potřebami komplexně. Mezi hlavní postupy patří:

- důsledné uplatňování výchovně-vzdělávacích strategií stanovených v ŠVP,
- volba vhodných forem a metod práce s ohledem na individuální potřeby žáků,
- úzká spolupráce vyučujících se školním poradenským pracovištěm,
- spolupráce školy s pedagogicko-psychologickými poradnami a speciálně pedagogickými centry,
- přizpůsobení a úpravy učebních osnov v rámci ŠVP,
- možnost vyčlenění žáků v jasně vymezených oblastech vzdělávání,
- systematické předávání informací mezi učiteli o potřebách žáků se SVP,
- průběžné vzdělávání učitelů v oblasti inkluzivního vzdělávání,
- specifické postupy, např. vyrovnávání rozdílů při přestupu žáka z jiné školy.

3.4.5. Kritéria hodnocení

Kritéria hodnocení jsou součástí Školního řádu.

3.5 Integrace obsahu tematických okruhů průřezového tématu do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu

1. OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
OSOBNOSTNÍ ROZVOJ									
1 Rozvoj schopností poznávání	Pč	Vv	Vv	Vv	Vv	Čj	Čj	M	M
	Vv	M	M	M	M	M	M	D	Ov
	M	OSV	OSV	Přv	Přv	Ov	Ov	Ov	Z
	OSV			OSV	Inf	Hv	Z	Z	Hv
					OSV	P	P	Hv	P
						OSV	Fj	P	Vv
							Mh	Vv	Ppv
							Ppv	Ppv	Lds
							Lds	Osv	OSV
							OSV	Lvk	Vkz

								Vkz	
2 Sebepoznání a sebepojetí	Tv OSV	Tv OSV	Tv OSV	Tv Vl Přv OSV	Tv Přv OSV	Tv Hv OSV	Tv Ov D OSV Hv Fj Sph	Tv M D OSV P Fj Sph Vkz	Tv Čj D OSV Ov Fj Sph Vkz
3 Seberegulace a sebeorganizace	Tv M Pč OSV	Tv M OSV	Tv M OSV	Tv M Přv OSV	Tv M Přv OSV	Tv Vv OSV	Tv Ov Vv Ppv Sph OSV	Tv Ov P Ppv Sph OSV Vkz	Tv Ov Ppv Sph OSV Vkz

4 Psychohygienu	Tv OSV	Tv OSV	Tv OSV	Tv OSV	Tv OSV	Tv OSV	Tv Sph OSV	Ch Tv Sph OSV Vkz	Ch Tv Sph OSV Vkz
5 Kreativita	Hv Vv Pč	Hv Vv	Hv Vv Pč	Hv Vv Pč	Čj Hv Vv Pč	P Hv Vv	Čj P Lds Vv	Vv Lds	Vv Čj Lds P Fj
SOCIÁLNÍ ROZVOJ									
6 Poznávání lidí	OSV	OSV	OSV	Aj OSV	Aj OSV	Čj Vv OSV	Čj Vv Fj Lds OSV	Čj Lds OSV Vkz	Čj Lds Fj Nj OSV Vkz

7 Mezilidské vztahy	OSV	OSV	OSV	Pč	VI	Čj	D	D	Čj
				OSV	OSV	D Z Ov OSV	Ov Lds OSV Vkz	Ov Lds OSV Vkz	D Z Ov Fj OSV Lds Vkz
8 Komunikace	Čj	Čj	Čj	Čj	Čj	Čj	P	Čj	P
	Hv OSV	Hv OSV	Hv Pč OSV	Aj Hv OSV	Aj Hv Pč OSV	P Ov Tv OSV	Lds Ov Tv Ppv Sph OSV	Lds P Ov Hv Tv Sph Ppv OSV Vkz	Lds Ov Tv Fj Ppv Sph OSV Vkz

9 Kooperace a kompetice				Čj		D P Tv	Aj D P Ppv Tv Sph	Aj P Tv Ppv Sph	Aj P Tv Ppv Sph
MORÁLNÍ ROZVOJ									
10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	M OSV	M Pč OSV	M Čj OSV	M OSV	M OSV	Čj M P Tv OSV	Čj M P Tv Lds Sph OSV	Čj P Ch Ov Tv Lds Sph OSV Vkz	Čj M P Ch Tv Lds Sph OSV Vkz
11 Hodnoty, postoje,	OSV	OSV	OSV	OSV	VI	Čj	Ov	P	D

praktická etika					OSV	Ov OSV	F Lds OSV	Ov F Lds OSV Vkz	Z Ov Lds OSV Vkz
Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
OSOBNOSTNÍ ROZVOJ									
1 Rozvoj schopností poznávání	Pč Vv M OSV	Vv M OSV	Vv M OSV	Vv M Přv OSV	Vv M Přv Inf OSV	Čj M Ov Hv P OSV	Čj M Ov Z P Fj Ppv Lds OSV	M D Ov Z Hv P Vv Vv Ppv OSV Lds	M Ov Z Hv P Vv Ppv OSV Lds Vkz

								Vkz	
2 Sebepoznání a sebepojetí	Tv OSV	Tv OSV	Tv OSV	Tv Vl Přv OSV	Tv Přv OSV	Tv Hv OSV	Tv Ov D Hv Fj OSV Sph	Tv M D P Fj Sph OSV Vkz	Tv Čj D Ov Fj OSV Sph Vkz
3 Seberegulace a Sebeorganizace	Tv M Pč OSV	Tv M OSV	Tv M OSV	Tv M Přv OSV	Tv M Přv OSV	Tv Vv OSV	Tv Ov Vv Ppv Sph OSV	Tv Ov P Ppv Sph OSV Vkz	Tv Ov Ppv Sph OSV Vkz

4 Psychohygienu	Tv OSV	Tv OSV	Tv OSV	Tv OSV	Tv OSV	Tv OSV	Tv Sph	Ch Tv Sph Vkz	Ch Tv Sph Vkz
5 Kreativita	Hv Vv Pč	Hv Vv	Hv Vv Pč	Hv Vv Pč	Čj Hv Vv Pč	P Hv Vv	Čj P Lds Vv	Vv Lds	Vv Čj Lds P Fj
SOCIÁLNÍ ROZVOJ									
6 Poznávání lidí	OSV	OSV	OSV	Aj OSV	Aj OSV	Čj OSV Vv	Čj OSV Vv Fj Lds	Čj OSV Lds Vkz	Čj Lds OSV Fj Nj Vkz

7 Mezilidské vztahy	OSV	OSV	OSV	Pč	VI	Čj	D	D	Čj
				OSV	OSV	D Z Ov OSV	Ov Lds OSV	Ov Lds Vkz OSV	D Z Ov Fj Lds Vkz OSV
8 Komunikace	Čj	Čj	Čj	Čj	Čj	Čj	P	Čj	P
	Hv OSV	Hv OSV	Hv Pč OSV	Aj Hv OSV	Aj Hv Pč OSV	P Ov Tv OSV	Lds Ov Tv OSV Ppv Sph	Lds P Ov Hv Tv OSV Sph Ppv	Lds Ov Tv Fj Ppv Sph OSV

9 Kooperace a kompetice				Čj		D P Tv	Aj D P Ppv Tv Sph	Aj P Tv Ppv Vkz Sph	Aj P Tv Ppv Vkz Sph
MORÁLNÍ ROZVOJ									

10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	M OSV	M Pč OSV	M Čj OSV	M OSV	M OSV	Čj M P Tv OSV	Čj M P Tv Lds Sph OSV	Čj P Ch Ov Tv OSV Lds Sph	Čj M P Ch Tv OSV Lds Sph
11 Hodnoty, postoje,	OSV	OSV	OSV	OSV	Vl	Čj	Ov	P	D

praktická etika					OSV	Ov OSV	F Lds OSV	Ov F Lds OSV Vkz	Z Ov Lds OSV Vkz
------------------------	--	--	--	--	-----	-----------	-----------------	------------------------------	------------------------------

2. VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1 Občanská společnost a škola				Vl	Inf	Inf		Ov	
2 Občan, občanská společnost a stát				Vl		Aj D Z	M Aj Z Ov Ssp	D Z Ov Ssp	D Z F Ov Ssp
3 Formy participace občanů v politickém životě				Vl	Vl		Z	Z Ov	D

4 Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování						D	D	D	Aj
						Inf	Svs	Ov	D
								Svs	Z
									Ov
									Svs

3. VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1 Evropa a svět nás zajímá			Aj	Vl	Aj	Aj Z	Z	Aj M Z F Vv Fj	D F Vv Ov
2 Objevujeme Evropu a svět				Aj	Vl	Z F	Aj D	Aj Hv	D Ov

						Inf	Z		F Fj
3 Jsme Evropané				Vl	Vl	Čj D Z	D Z Hv	D Z Vv	Aj D Z F Ov Hv Vv Nj

4. MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1 Kulturní diference	OSV	OSV	OSV	Aj OSV	OSV	Aj D Vv OSV	Aj D Z Ov	Aj D Z Ov	Z Ov Vv Svs

							Hv Vv Fj Svs OSV	F Vv Fj Svs OSV	OSV
2 Lidské vztahy	Prv OSV	OSV	OSV	Aj OSV Přv	Aj OSV	D OSV Ov Hv Vv	Aj Fj Nj Vv Lds OSV	D Ov Fj Vkz Lds OSV	Z Ov Nj Vkz Lds OSV
3 Etnický původ				Vl	Vl	D Vv	D Vv	Aj D Vv	D Vv
4 Multikulturalita			Aj Hv	Hv	Vl Hv	Z Vv	Ov Vv	Z Hv Vv	Vv

5 Princip sociálního smíru a solidarity							D	Ov	D Z

5. ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1 Ekosystémy			Prv	Přv	Přv	Z P	P Ppv	F Ppv Vkz	P Ppv Vkz
2 Základní podmínky života		Prv	Prv	Přv	Přv	D Z P F	M P Ppv	M P Ppv Vkz	Ov P F Ppv Vkz
3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí		Prv Pč	Prv			D Z P	Z P F	M Aj P	D Z P

							Ov Ppv	F Ch Vkj Ppv	F Ch Ov Vkj Ppv
4 Vztah člověka k prostředí		Prv		Vl Přv	Vl Přv	Z P Hv	Z P Ov Hv Fj Ppv	D Z P Ov F Ch Hv Vv Ppv Vkj	Aj D Z P Ov F Ch Vv Ppv Vkj

6. MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy	1. stupeň	2. stupeň
------------------	-----------	-----------

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení			Čj	Přv	Přv	Čj Z	D Svs	Čj P Svs	Čj D P Svs
2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality							Ssp	Čj Svs	Čj Svs
3 Stavba mediálních sdělení						Čj		Vv	Vv
4 Vnímání autora mediálních sdělení									Čj
5 Fungování a vliv médií ve společnosti							Lds	Hv Lds	Čj Hv Lds
6 Tvorba mediálního sdělení						Z Ov Hv Vv	Čj Aj Z Ov Hv Vv	Čj Z Ov Hv Svs Lds	Čj Ov Hv Svs Lds

							Svs Lds		
7 Práce v realizačním týmu						Z Ov P	Čj Z Ov Lds P Svs	Čj Z P Lds Ch Ov Vv Svs	Čj Aj Z Lds P Ch Ov Vv Svs

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Tematické okruhy průřezového tématu jsou zaměřeny na utváření a rozvíjení demokratických vědomostí, dovedností a postojů potřebných pro aktivní účast žáků – budoucích dospělých občanů – v životě demokratické společnosti. Při jejich realizaci je užitečné vycházet z reálných životních situací a doporučené obsahy tematických okruhů co nejvíce vztahovat k životní zkušenosti žáků.

Občanská společnost a škola – škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy (význam aktivního zapojení žáků do žákovské

samosprávy – žákovských rad či parlamentů); formy participace žáků na životě místní komunity; spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci.

Občan, občanská společnost a stát – občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku); Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciaci, různorodost); principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů).

Formy participace občanů v politickém životě – volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí.

Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); význam Ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti.

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Tematické okruhy průřezového tématu podněcují zájem žáků o Evropu a svět a zprostředkovávají jim poznání Evropy a světa jako uspořádaného prostředí, měnícího se v čase, v němž se lidé setkávají, společně řeší problémy a utvářejí svůj život. Prostřednictvím tematických okruhů si žáci zpřesňují obraz Evropy, uvědomují si souvislosti řešení běžných situací občana s globálními problémy a možnosti utváření své vlastní životní perspektivy v evropském a globálním prostoru.

Evropa a svět nás zajímá – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy.

Objevujeme Evropu a svět – naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly; Den Evropy; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů.

Jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie; Evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování; čtyři svobody a jejich dopad na život jedince; co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace a jejich přispění k řešení problémů dětí a mládeže.

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy Multikulturní výchovy vycházejí z aktuální situace ve škole, reflektují aktuální dění v místě školy, současnou situaci ve společnosti. Výběr a realizace daného tematického okruhu, popř. tématu může být významně ovlivněn vzájemnou dohodou učitelů, učitelů a žáků, učitelů a rodičů apod.

Kulturní difference – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy); základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě.

Lidské vztahy – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženské, zájmové nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžité stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní přispění k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy.

Etnický původ – rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku.

Multikulturalita – multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání.

Princip sociálního smíru a solidarity – odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti; aktivní spolupodílení dle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin; otázka lidských práv, základní dokumenty.

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Environmentální výchova je členěna do tematických okruhů, které umožňují celistvé pochopení problematiky vztahů člověka k životnímu prostředí, k uvědomění si základních podmínek života a odpovědnosti současné generace za život v budoucnosti.

Ekosystémy – les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na nich, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); moře (druhovatá odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás); lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek).

Základní podmínky života – voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině; ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úrovně, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí).

Lidské aktivity a problémy životního prostředí – zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpad a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti; ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV) změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy); dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Státní program EVVO, Agenda 21 EU) a akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.).

Vztah člověka k prostředí – naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci - instituce, nevládní organizace, lidé); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás).

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Mediální výchova na úrovni základního vzdělávání obsahuje základní poznatky a dovednosti týkající se médií a mediální komunikace. Tematické okruhy mediální výchovy se člení na tematické okruhy receptivních činností a tematické okruhy produktivních činností.

Tematické okruhy receptivních činností:

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu.

Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od médií zobrazovaných stereotypů, jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezáujatého postoje); identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá; identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě).

Stavba mediálních sdělení – příklady pravidelností v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií); principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), zezábavňující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost); příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající).

Vnímání autora mediálních sdělení – identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu.

Fungování a vliv médií ve společnosti – organizace a postavení médií ve společnosti; faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; způsoby financování médií a jejich dopady; vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam); vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti); role médií v politických změnách.

Tematické okruhy produktivních činností:

Tvorba mediálního sdělení – uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení.

Práce v realizačním týmu – redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média; utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce.

4. UČEBNÍ PLÁN pro 1. – 9. ročník

Vzdělávací oblast	MČD 1. st.	MČD 2. st.	Vyučovací předmět	1.	2.	3.	4.	5.	1. st. celkem	6.	7.	8.	9.	2. st. celkem
Jazyk a jazyková komunikace	33	15	Český jazyk a literatura	7	7	7+1	6+1	6	33+2	3+2	4	4	4	15+2
	9	12	Cizí jazyk	1	2	3	3	3	9	3	3	3	3	12
	–	6	Další cizí jazyk	0	0	0	0	0	0	0	2	2	2	6
Matematika a její aplikace	20	15	Matematika	4	5	5	3+2	3+2	20+4	3+2	4	4	4	15+2
Informatika	2	4	Informatika	0	0	0	1	1	2	1	1	1	1	4
Člověk a jeho svět	11	–	Prvouka	2	2	2	0	0	6	0	0	0	0	0
	–	–	Přírodověda	0	0	0	1	1+1	2+1	0	0	0	0	0
	–	–	Vlastivěda	0	0	0	2	1+1	3+1	0	0	0	0	0
Člověk a společnost	–	10	Dějepis	0	0	0	0	0	0	2	1	1	2	6
	5	4	Osobnostně sociální výchova	1	1	1	1	1	5	1	1	1	1	4
	–	–	Občanská výchova	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	4
Člověk a příroda	–	20	Fyzika	0	0	0	0	0	0	1	1	1+1	2	5+1
	–	–	Chemie	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	4
	–	–	Přírodopis	0	0	0	0	0	0	2	2	2	1+1	7+1
	–	–	Zeměpis	0	0	0	0	0	0	1+1	1+1	1	1	4+2
Umění a kultura	12	9	Hudební výchova	1	1	1	1	1	5	1	1	1	0	3
	–	–	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7	2	2	1	1	6

Člověk a zdraví	10	10	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	2	2	2	2	8
	–	–	Výchova ke zdraví	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2
Člověk a svět práce	5	3	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5	1	1	1	0	3
	–	–	Volitelný předmět	0	0	0	0	0	0	0	2	2	2	6
Disponibilní časová dotace	16	18		2	3	2	4	5	16	6	4	4	4	18
Týdenní počet hodin														
Celková povinná časová dotace														

Poznámky:

1. Disponibilní časová dotace je využita na rozšíření časové dotace povinných předmětů na 1. stupni v Čj, M, Přv, Vl, na 2. stupni v Čj, M, F, Z, P a pro volitelné předměty od 7. ročníku.

2. MČD – minimální časová dotace

3. Nabídka vyučovacích předmětů vzdělávacího oboru další cizí jazyk:

Německý jazyk	Nj
Francouzský jazyk	Fj
Anglická konverzace	Aj_k (pro děti s SPU)
Společenskovědní seminář (dějepisný)	Svs

4. Nabídka povinně volitelných vyučovacích předmětů:

Praktika z přírodních věd	Ppv
Literárně dramatický seminář	Lds
Sportovní hry	Sph

5. UČEBNÍ OSNOVY

5.1. JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

5.1.1. ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

5.1.1.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Český jazyk má mezi ostatními předměty stěžejní postavení, neboť dovednosti získané v tomto předmětu jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale také pro úspěšné osvojování poznatků v dalších vzdělávacích oblastech. Prostřednictvím češtiny jako mateřského jazyka žák poznává a učí se chápat společensko-kulturní vývoj lidské společnosti.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu český jazyk a literatura je zaměřeno na rozvíjení kultivovaného ústního i písemného projevu. Důraz je kladen na pochopení role v různých komunikačních situacích. Žák je veden ke správnému vyjadřování vlastních pocitů a přiměřenému reagování na vzniklé situace, k porozumění různým druhům mluvených i psaných jazykových projevů. Žák by měl vnímat literaturu jako specifický zdroj poznání. Při vyučování jsou užívány všechny dostupné zdroje informací (slovníky, encyklopedie, internet). Vyučovací předmět český jazyk a literatura je úzce spjat s dramatickou výchovou, dějepisem, informačními a komunikačními technologiemi a hudební výchovou.

5.1.1.2. Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohová výchova, Jazyková výchova a Literární výchova. Při výuce se vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

V Komunikační a slohové výchově učíme žáka vnímat a pochopit různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát a mluvit, užívat vhodný jazykový projev v nejrůznějších situacích, kriticky posuzovat jeho obsah, ve vyšších ročnících jeho formální stránku a výstavbu.

V Jazykové výchově je žák veden k získávání vědomostí a dovedností potřebných k osvojování spisovné podoby českého jazyka, seznamuje se s nespisovnými tvary národního jazyka a učí se jasnému, přehlednému a srozumitelnému vyjadřování.

V Literární výchově směřujeme žáka prostřednictvím četby k poznávání základních literárních druhů, seznamujeme je s uměleckými záměry autora, učíme je formulovat své postřehy z daného díla, postupně získáváme a rozvíjíme čtenářské návyky, vytváříme schopnost interpretace a vzhledem k věku postupně i produkce literárního textu. Ve všech třech částech vyučovacího předmětu Český jazyk přistupujeme individuálně k žákům se specifickými poruchami učení.

Vyučovací předmět Český jazyk se vyučuje ve všech ročnících na 1. a 2. stupni takto: 1. ročník – 9 hodin týdně, 2. ročník – 9 hodin týdně, 3. ročník – 9 hodin týdně, 4. a 5. ročník – 8 hodin týdně a 6. ročník – 5 hodin týdně, 7. , 8. a 9. ročník – 4 hodiny týdně. Výuka probíhá převážně v kmenových učebnách.

5.1.1.3. Průřezová témata naplňovaná ve vyučovacím předmětu

OSV 1	Rozvoj schopností, poznávání
OSV 2	Sebepoznání a sebepojetí
OSV 5	Kreativita
OSV 6	Poznávání lidí
OSV 7	Mezilidské vztahy
OSV 8	Komunikace
OSV10	Řešení problémů
OSV11	Hodnoty, postoje, praktická etika
MV1	Kulturní difference
MV2	Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
MV3	Stavba mediálních sdělení
MV4	Vnímání autora mediálních sdělení
MV5	Fungování a vliv médií ve společnosti
MV6	Tvorba mediálního sdělení
MV7	Práce v realizačním týmu
VMEGS3	Jsme Evropané

5.1.1.4. Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k naplňování klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- připravujeme žáky na celoživotní učení, vedeme je k zodpovědnosti za jejich vzdělávání
- vedeme žáky k vyhledávání a třídění informací (v literatuře, na internetu)

Kompetence k řešení problémů

- zadáváme úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- podporujeme objevování různých variant řešení
- vedeme žáky k tomu, aby samostatně nalézali pravidla, kterými se řídí probírané mluvnické jevy

Kompetence komunikativní

- zadáváme úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- vedeme žáky k tomu, aby uměli naslouchat promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagovat
- vedeme žáky k publikování a prezentování svých názorů a myšlenek (časopis, web, místní tisk)

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky ke spolupráci ve skupině a podílení se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- vytváříme příležitosti k tomu, aby žáci mohli diskutovat ve skupinách i v rámci celé třídy
- podporujeme vzájemnou pomoc žáků

Kompetence občanské

- podporujeme různé způsoby spolupráce s obcí, s policií atd.
- na modelových příkladech demonstrujeme pozitivní a negativní projevy chování lidí
- motivujeme žáky k zájmu o kulturní dědictví

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví
- vedeme žáky k využívání znalostí v běžné praxi
- seznamujeme žáky s různými profesemi, ujasňujeme představu žáků o podobě jejich budoucího povolání

5.1.1.5. Očekávané výstupy

Očekávané výstupy 1. stupeň – 1. období

Komunikační a slohová výchova

žák

- plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti
- rozpozná písemné nebo mluvené pokyny přiměřené složitosti
- respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru

- pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost
- v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči
- volí vhodné nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích
- na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev
- zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním
- píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev
- píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení
- seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh

Jazyková výchova

žák

- rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, čtení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky
- porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná
- porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost
- rozlišuje slovní druhy v základním tvaru
- užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves
- spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy
- rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky
- odůvodňuje a píše: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování

Literární výchova

žák

- čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku
- vyjadřuje své pocity z přečteného textu
- rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění

Očekávané výstupy 1. stupeň - 2. období

Komunikační a slohová výchova

žák

- čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas
- rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává
- posuzuje úplnost jednoduchého sdělení
- reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta
- vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku
- rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě
- volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru
- rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace
- píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry
- sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti

Jazyková výchova

žák

- porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová
- rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponu a koncovku
- určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu
- rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary
- vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty
- odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí
- užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje
- píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách
- zvládá základní příklady syntaktického pravopisu

Literární výchova

žák

- vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je
- volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma
- rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů
- při jednoduchém rozboru literárního textu používá elementární literární pojmy

Očekávané výstupy – 2. stupeň

Komunikační a slohová výchova

žák

- odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji
- rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru
- rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj
- dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci
- odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru
- v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči
- zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu
- využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu, samostatně připraví a s oporou o text přednese referát
- uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování
- využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů

Jazyková výchova

žák

- spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova

- rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech
- samostatně užívá Pravidla českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami
- správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci
- využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace
- rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí
- v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí
- rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití

Literární výchova

žák

- uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla
- rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora
- formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo
- tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie
- rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty
- rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovnává je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele
- uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře
- porovnává různá ztvárnění téhož tématu v dramatickém i filmovém zpracování
- vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích

5.1.1.6. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Čj

1. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák dle svých schopností: - vyhledává písmena a	Komunikační a slohová technika: Čtení: - praktické čtení (technika	- Živá abeceda, Slabikář,	M, Vv, Hv, Tv, Prv, Pč

slabiky v textu - rozezná stránku, článek, nadpis, řádek, odstavec, písmeno, slovo, větu - vypráví pomocí série obrázků - orientuje se v textu Slabikáře - provádí přípravná cvičení sluchová a zraková - správně čte slabiky - čte slova ve sloupečcích a řádcích - na konci roku čte jednoduché věty plynule a s porozuměním - naslouchá ostatním pozorně, soustředěně, neskáče druhému do řeči - reaguje vhodnými otázkami - uvědoměle se naučí správnému dýchání - vyslovuje pečlivě a správně všechny hlásky - volí vhodné verbální prostředky při řešení	čtení, čtení pozorné, plynulé) Naslouchání: - praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem) - věcné naslouchání (pozorné, soustředěné) Mluvený projev: - základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost), komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz,	písanky - karty s písmeny, obrázkové karty, slabiky, slova, pěnová písmena, číslice, pohádky, příběhy s dětským hrdinou na VHS, DVD, CD, knihy, encyklopedie, internet, Orffovy nástroje - práce ve skupině - beseda - loutkové divadlo - maňáskové divadlo - film - poslech pohádky	OSV 8
--	---	---	--------------

- osvojuje si psaní správných tvarů písmen a číslic ve větší velikosti - dodržuje správné pořadí písmen a úplnost slova - píše slova podle obrázků, odpovědi na otázky - opisuje správné tvary písmen - převádí slova a věty z podoby mluvené do podoby psané - vědomě začíná větu velkým písmenem a končí tečkou - píše opis, přepis, autodiktát - kontroluje svůj vlastní písemný projev - dbá na úpravu v sešitu Přípravné období - provádí sluchovou analýzu a syntézu - rozlišuje hlásku a písmeno, písmeno malé, velké, tištěné a psané - rozlišuje zrakem tvary stejné a odlišné, určuje pravou a levou stranu,	Jazyková výchova: Zvuková stránka jazyka: - sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk)		
--	--	--	--

dokáže se orientovat v pojmech nahoře – dole, vzadu – vpředu, před – za, nad – pod ... - určuje hlásku na začátku a konci slova, postupně vyjmenuje všechny hlásky ve slově, z hlásek sestavuje slovo Čtecí období - čte dvojhlásky ou, au, předložkové spoje, psaný text - uvědoměle čte snadná slova a krátké věty - plní úkoly z textu - nahrazuje slova v textu slovy stejného významu - tvoří věty z daných slov - obměňuje věty - doplňuje chybějící písmena do slov - čte slabiky di – dy, ti – ty, ni – ny a slabiky dě – tě – ně – bě – pě – vě - mě - naslouchá čtenému textu - zařadí postavu do správné pohádky	Slovní zásoba a tvoření slov: - slova a pojmy, význam slov, hláska, slabika, slovo, věta Literární výchova: Poslech literárních textů Zážitkové čtení a naslouchání		
---	---	--	--

- nakreslí ilustraci k příběhu - reprodukuje text - čte a přednáší z paměti krátké texty přiměřené věku - vyjadřuje pocity z četby - rozlišuje pojmy – básnička, říkadlo, pohádka, odlišuje verše, tvoří slova, která se rýmují - rozliší rozpočítadlo, hádanku - pamětně si osvojuje říkadla k hláskám - používá pojmy: spisovatel, kniha, časopis, ilustrace, říkadlo, báseň, loutkové divadlo, maňáskové divadlo - čte a přednáší z paměti literární texty přiměřené věku - vyjadřuje své pocity z přečteného textu	Tvořivé činnosti s literárním textem - přehled vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod Základní literární pojmy - literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka, spisovatel, básník, kniha, čtenář, divadelní představení, herec, režisér, verš, rým, přirovnání		
---	--	--	--

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák dle svých schopností: - čte plynule a s porozuměním texty přiměřené věku - užívá správný slovní přízvuk a uplatňuje přirozenou intonaci - orientuje se v textu, vyhledává odpovědi na otázky a klíčová slova - rozlišuje přímou řeč a čte podle scénáře - naslouchá pozorně, soustředěně, neskáče druhému do řeči - zaznamenává slyšené kresbou, reaguje vhodnými otázkami - jedná zdvořile při komunikaci se spolužáky a s dospělými	Komunikační a slohová výchova: Čtení: - praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu) - věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova) - Naslouchání: - praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem) věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami) Mluvený projev: - základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu,	- učebnice, pracovní sešity - pohádky, příběhy s dětským hrdinou na DVD, VHS, CD, knihy, encyklopedie, internet - práce ve skupině - beseda - loutkové divadlo - maňáskové divadlo - film - poslech pohádky	Vv, Tv, Prv, Hv, Pč, OSV 8

- používá základní komunikační žánry (pozdrav, omluvu, žádost o pomoc, poděkování) - dodržuje základní společenská pravidla chování v prostorách školy - píše písmena a číslice podle normy psaní v přirozené velikosti a liniatuře - procvičuje spojování písmen o, v, b s ostatními písmeny - píše písmena podle tvarových skupin s důrazem na štíhlost písmen a na rozestupy písmen ve slovech - dodržuje sklon písma - spojuje písmena vratným tahem - nacvičuje psaní velkých tiskacích písmen - správně užívá velká písmena ve slovech i ve větě - umísťuje diakritická	výslovnost) komunikační žánry: pozdrav, omluvení, oslovení, prosba, vzkaz, vypravování, zdvořilé vystupování Písemný projev: - základní hygienické návyky, technika psaní, žánry písenného projevu: adresa, pozdrav z prázdnin, omluvenka, vypravování		
--	---	--	--

znaménka - dodržuje požadavky na čitelnost, úhlednost, celkovou úpravu projevu - seznamuje se se základní úpravou písemností – nadpis, odstavec - píše krátký dopis, pozdrav, blahopřání včetně adresy - člení věty na slova, slova na slabiky a hlásky - dělí slova na konci řádku - rozlišuje a tvoří věty podle postoje mluvčího - určí pořadí vět v textu - třídí hlásky - správně čte i píše krátké a dlouhé samohlásky - zvládá psaní samohlásky ú/ů v jednoduchých slovech - píše správně slabiky dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě - odůvodní a napíše správně i / y po tvrdých a měkkých souhláskách - zdůvodní a správně napíše	Jazyková výchova: Zvuková stránka jazyka: - sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk) Pravopis: - tvrdé a měkké souhlásky, slabiky bě, pě, vě, mě, samohlásky ú, ů, u, párové souhlásky		
---	--	--	--

párové souhlásky na konci i uvnitř slov - používá velká písmena na začátku věty a u vlastních jmen - získává elementární znalosti o slovních druzích - procvičuje užívání a fce spojek při tvorbě souvětí - vyjmenuje z paměti abecedu a dokáže řadit slova podle abecedy, vyhledává požadovaný údaj v abecedním rejstříku - vyhledává slova opačného a podobného významu, slova souřadná, nadřazená a podřazená - vede si čtenářský deník - přednáší z paměti texty přiměřené jeho věku - převypráví jednoduchý příběh, děj pohádky - seznamuje se s knihami o	Tvarosloví: - slovní druhy, tvary slov Slovní zásoba a tvoření slov: - slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma, stavba slova Literární výchova: Poslech literárních textů Zážitkové čtení a naslouchání Tvořivé činnosti s literárním textem - přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní		
--	--	--	--

přírodě, o zvířatech a věcech - vyhledává potřebné informace v literatuře, encyklopediích - domýšlí jednoduchý příběh - řeší hádanky a slovní hříčky - dramatizuje pohádku nebo povídku - popisuje oblíbený předmět, hračku, osobu, zvíře, pracovní postup - vypravuje pomocí obrázkové osnovy - kreslí vlastní ilustraci ke knize, příběhu - seznamuje se s pojmy – knihovna, knihkupectví, čtenář, básník, spisovatel - používá pojmy – pohádka, hádanka, říkanka, báseň, divadlo – jeviště, herec, divák, maňásek, loutka - rozlišuje pojmy- próza, poezie	výtvarný doprovod Základní literární pojmy - literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka, spisovatel, básník, kniha, čtenář, divadelní představení, herec, režisér, verš, rým, přirovnání		
---	--	--	--

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák dle svých schopností: - čte s porozuměním texty přiměřené věku, reprodukuje jeho obsah, zapojuje fantazii k dotvoření konce příběhu - správně intonuje, člení text, frázuje - orientuje se v textu, vyhledává odpověď na otázku, najde klíčová slova - snaží se naslouchat pozorně, soustředěně, neskákat druhému do řeči - jedná zdvořile při komunikaci se spolužáky a s dospělými - užívá základní komunikační žánry /pozdravit, omluvit se,	Komunikační a slohová výchova: Čtení: - praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu) - věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova) Naslouchání: - praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem) věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami) Mluvený projev: - základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu,	- učebnice, pracovní sešity - Pohádky, příběhy s dětským hrdinou na DVD, CD, VHS, knihy encyklopedie, internet, Orffovy nástroje - práce ve skupině - beseda - loutkové divadlo - maňáskové divadlo - film - poslech pohádky	Vv, Tv, Prv, Hv, Pč OSV8, 10, MV1

požádat o pomoc, poděkovat/ - dodržuje základní společenská pravidla chování v prostorách školy - ovládá základní pravidla vedení telefonického rozhovoru - dodržuje základní hygienické návyky při psaní i čtení - snaží se psát čitelně a úhledně všechna psací písmena i číslice - napíše dopis, pozdrav z prázdnin včetně adresy - sestaví nadpis, osnovu, popíše jednoduchou činnost, předmět, osobu, zvíře, hračku ... - vybírá vhodné jazykové prostředky, dodržuje časovou posloupnost i správný slovosled - rozlišuje pojmy slabika, hláska, písmeno, určí	výslovnost /, komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, vypravování, zdvořilé vystupování Písemný projev: - základní hygienické návyky, technika psaní, žánry písemného projevu: adresa, pozdrav z prázdnin, omluvenka, vypravování Jazyková výchova: Zvuková stránka jazyka: - modulace souvislé řeči Slovní zásoba a tvoření slov:		
---	---	--	--

počet slabik ve slově - vyhledává slova příbuzná, protikladná, souznačná - třídí slova podle významu - vysvětlí rozdíl mezi pojmy obecná podstatná jména a jména vlastní - pozná kořen slova, předponu a příponu - vyhledává v textu základní slovní druhy - /podstatná jména, slovesa, přídavná jména, předložky/ - určí rod, číslo a pád u podstatných jmen - u sloves určuje osobu, číslo, čas, infinitiv - vyhledá a vyznačí základní skladební dvojici ve větě jednoduché - spojí věty v souvětí - zdůvodní a správně napíše párové souhlásky na konci i uvnitř slova - vyjmenuje vyjmenovaná slova a vysvětlí jejich	- slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma, stavba slova Tvarosloví: - slovní druhy, tvary slov Skladba: - věta jednoduchá, souvětí Pravopis: - tvrdé a měkké souhlásky, slabiky bě, pě, vě, mě, samohlásky ú, ů, u, párové souhlásky		
--	--	--	--

význam - přiřadí k vyjmenovaným slovům slova příbuzná a používá jejich tvary ve větách - vysvětlí rozdíl pravopisu ve slovech stejně znějících / být – bít ... / - naslouchá čtenému textu - rozlišuje dobro a zlo, vysvětlí ponaučení z příběhu, vyjmenuje kladné a záporné postavy - sestaví z několika obrázků osnovu příběhu a vypravuje podle ní, dramatizuje scénu příběhu - půjčuje si knihy, orientuje se v knihovně - čte samostatně knihy a zaznamenává si základní údaje do čtenářského deníku - charakterizuje hlavní a vedlejší postavy, vypráví, co se mu v knize líbilo, hledá a předčítá spolužákům zajímavou část knihy	Literární výchova: Poslech literárních textů Zážitkové čtení a naslouchání Tvořivé činnosti s literárním textem - přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod		
--	---	--	--

- čte a přednáší z paměti krátké texty přiměřené věku - navštěvuje divadelní představení a hovoří o svých zážitcích - vypravuje krátký příběh vlastní nebo reprodukuje čtený text - všímá si ilustrací děl a kreslí ke knize vlastní ilustraci - rozlišuje pojmy – báseň, říkadlo, rozpočítadlo, hádanka - orientuje se v pojmech: spisovatel, kniha, časopis, ilustrace, říkadlo, báseň - v praxi pozná pojmy – loutkové divadlo, maňáskové divadlo - seznamuje se s literárními druhy a žánry – poezie a próza, pověst, povídka, pohádka, bajka	Základní literární pojmy: - literární druhy a žánry, rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka, spisovatel, básník, kniha, čtenář, divadelní představení, herec, režisér, verš, rým, přirovnání		
--	--	--	--

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák dle svých schopností: - čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas - orientuje se v encyklopediích určených dětem a mládeži - orientuje se v Pravidlech českého pravopisu - vypráví pomocí série obrázků - naslouchá ostatním pozorně, soustředěně, neskáče druhému do řeči - reaguje vhodnými otázkami - rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává - vyslovuje pečlivě a	Komunikační a slohová výchova: Čtení: - praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé) - věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova) Naslouchání: - praktické naslouchání - (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem) - věcné naslouchání (pozorné, soustředěné) Mluvený projev: - základy techniky	- učebnice, pracovní sešity - nástěnné obrazy s vyjmenovanými slovy, slovními druhy, pohádky, příběhy s dětským hrdinou na VHS, DVD, CD, knihy, encyklopedie, internet, Orffovy nástroje - práce ve skupině - beseda - loutkové divadlo - maňáskové divadlo - film - poslech pohádky	Vv, M, Hv, Př, Tv, OSV8, 9

správně všechny hlásky, správně dýchá - volí vhodné verbální prostředky při řešení situací ve škole i mimo školu - dokáže slušnou formou odmítnout a říkat ne - zkouší si různé situace ve vztahu k starším spoluobčanům nanečisto v podobě scének ve škole - vyjadřuje svá přání, omluví se, pozdraví, poprosí o pomoc, poděkuje, vyřídí jednoduchý vzkaz - respektuje pravidla rozhovoru, neskáče do řeči druhému - interpretuje čtený text - člení text podle osnovy - reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta - vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost) komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, vypravování, zdvořilé vystupování		
---	--	--	--

- volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru - rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikačního záměru - používá nonverbální vyjadřování – správně sedí a drží psací potřeby – dodržuje základní hygienické návyky: sezení, držení tužky, hygiena zraku – kontroluje svůj vlastní písemný projev – dbá na úpravu sešitu – provádí vyplňování tiskopisů – poštovní poukázka, průvodka, podací lístek, telegram – píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry – sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří	Písemný projev: - základní hygienické návyky, technika psaní, žánry písemného projevu – adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka, zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, vypravování		
---	--	--	--

krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti – porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová – rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky – zkoumá různé podoby slov, porovnává význam slov, rozliší spisovné podoby slov a porovnává je s užívanými nespisovnými slovy – rozlišuje předložky a předpony – pozná kořen a rozlišuje část příponovou, předponovou a koncovku – určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve	Jazyková výchova: Zvuková stránka jazyka: - sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk) Slovní zásoba a tvoření slov: - slova a pojmy, význam slov, slova jednovýznamová, mnohovýznamová, antonyma, synonyma, homonyma, stavba slova Tvarosloví: (slovní druhy, tvary slov)		
---	--	--	--

svém mluveném projevu – rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary – určuje vzory podstatných jmen rodu středního, mužského a ženského – vyskládá podstatná jména dle vzorů, pádu, čísla – určuje slovesné tvary – osoba, číslo, čas – rozlišuje slovesný způsob oznamovací, rozkazovací, podmiňovací – rozlišuje větu jednoduchou a souvětí – vhodně mění větu jednoduchou v souvětí – užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje – píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách uvnitř slova – určuje podmět a přísudek – objasní i / y v přičestí minulém	Skladba: - věta jednoduchá a souvětí, základní skladebné dvojice Pravopis: - lexikální, základy morfologického (koncovky podstatných jmen), syntaktického /shoda přísudku s holým		
--	---	--	--

– naslouchá čtenému textu – rozlišuje dobro a zlo, vysvětlí ponaučení z příběhu, vyjmenuje kladné a záporné postavy – vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je – zařadí postavu do správné pohádky – volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří literární text na dané téma – nakreslí ilustraci k příběhu – sestaví z několika obrázků osnovu příběhu a vypravuje podle ní – provádí dramatizaci scény příběhu – čte a přednáší z paměti krátké texty přiměřené věku – navštěvuje divadelní představení a hovoří o svých zážitcích – dokáže plnit úkoly k vyslechnutému textu	podmětem) Literární výchova: Poslech literárních textů Zážitkové čtení a naslouchání Tvořivé činnosti s literárním textem: - přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod		
--	---	--	--

– soustředěně vyslechne pohádku a dokáže interpretovat její obsah – reaguje vhodnými otázkami na vyslechnutý literární text pro děti – hodnotí charakterové vlastnosti literárních postav – vyjadřuje pocity z četby – rozlišuje pojmy – básnička, říkadlo, pohádka, odlišuje verše, – tvoří slova, která se rýmují – pozná rozpočítadlo i hádanku – rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů – používá pojmy: spisovatel, kniha, časopis, říkadlo, báseň – všímá si ilustrací děl – používá pojmy: loutkové divadlo, maňáskové divadlo, divadelní představení – při jednoduchém rozboru	Základní literární pojmy: - literární druhy a žánry, rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka, spisovatel, básník, kniha, čtenář, divadelní představení, herec, režisér, verš, rým, přirovnání		
---	--	--	--

literárních textů používá elementární literární pojmy			
---	--	--	--

5. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák dle svých schopností: - čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas - orientuje se ve čtení naukových textů - předčítá z dětských časopisů - vyhledává pojmy v encyklopediích - používá slovník cizích slov - reprodukuje text (rozhlasové, televizní vysílání) - rozlišuje podstatné od méně podstatného - zaznamenává hlavní myšlenku poezie, prózy	Komunikační a slohová výchova: Čtení: - praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu) - věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova) Naslouchání: - praktické naslouchání - (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem) - věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami)	- učebnice, pracovní sešity - nástěnné obrazy s výukovou tematikou, pohádky, příběhy s dětským hrdinou na VHS, DVD, CD, knihy, encyklopedie, internet, Orffovy nástroje - práce ve skupině - beseda - loutkové divadlo - maňáskové divadlo - film - poslech pohádky	M, Př, VI, Př, Pč, Tv, OSV5, 8

- hodnotí postoje literárních postav - reprodukuje text - zvládá techniku mluveného projevu - využívá jazyka jako nástroje k ústnímu i k písemnému projevu jak ve škole, tak v běžném životě - popisuje zvířecího kamaráda, pracovní postup, přípravu jednoduchého jídla - vede telefonický rozhovor, zanechává vzkaz na záznamníku, vede dialog na základě obrazového materiálu - používá základní komunikační pravidla - vyjadřuje se mimojazykovými prostředky řeči (mimika, gesta) - vytvoří krátký mluvený	Mluvený projev: - základy techniky mluveného projevu, vyjadřování závislé na komunikační situaci, komunikační žánry: pozdrav oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu, základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování), mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)		
---	---	--	--

projev - dodržuje základní hygienické návyky při psaní - píše podle normy, v přirozené velikosti a liniatuře se správným sklonem písma a rozestupem - tvoří zápisy do čtenářských deníků - používá písemné formy společenského styku – dopis, psaní adres, pohlednice, pozvání, oznámení, blahopřání - vyjadřuje písemně vzkazy, informace - vyplňuje jednoduché tiskopisy / přihláška, dotazník, složenka, průvodka, objednávka / - opisuje text a kontroluje napsané - rozlišuje slova mnohoznačná a jednoznačná - všímá si rozdílu mezi	Písemný projev: - základní hygienické návyky, technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu), žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka, zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis, jednoduché tiskopisy (přihláška, dotazník), vypravování Jazyková výchova: Slovní zásoba a tvoření slov: - slova a pojmy, významy slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, homonyma, synonyma,		
---	--	--	--

antonymem, homonymem a synonymem - vyhledává ve slovech kořen - tvoří nová slova připojováním části předponové, příponové a koncovky - vyhledává slova příbuzná - odůvodňuje pravopis s přihlédnutím ke způsobu tvoření slov - osvojuje si spisovné výslovnosti pravopisu souhláskových skupin - píše správně zdvojené souhlásky - rozlišuje předpony s -, z -, vz - používá správně předložky s, z - využívá pravidel pro skupiny bě, pě, vě, mě - dělí správně slova na konci řádku - rozpoznává slovní druhy - určuje mluvnické kategorie podstatných jmen / pád, číslo, rod a	stavba slova Tvarosloví: - slovní druhy, tvary slov		
---	--	--	--

vzor / - skloňuje podstatná jména všech rodů - rozlišuje druhy přídavných jmen - skloňuje přídavná jména - rozpoznává druhy zájmen - určuje zájmena osobní, skloňování zájmen já, ty, my, vy, se - rozlišuje číslovky do druhů - určuje mluvnické kategorie sloves - časuje slovesa ve všech časech - používá slovesný způsob – rozkazovací, oznamovací a podmiňovací - určuje základní větné členy - používá pojem věta, skladební dvojice - vyhledává podmět vyjádřený, nevyjádřený, několikanásobný - vyhledává přísudek slovesný	Skladba: - věta jednoduchá a souvětí, základní skladební dvojice		
---	--	--	--

- rozpoznává souvětí a jejich skladbu - rozlišuje větu jednoduchou - vyhledává řeč přímou a nepřímou - rozlišuje řeč přímou a věty uvozovací - používá správně interpunkce u řeči přímé - užívá pravidla shody přísudku s podmětem - doplňuje správně koncovky podstatných jmen, přídavných jmen - ovládá pravopis i / y po obojetných souhláskách - užívá v praxi vyjmenovaná slova - naslouchá čtenému textu - vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je - volně reprodukuje, tvoří vlastní literární text na dané téma - dramatizuje scénu příběhu - čte a přednáší z paměti texty přiměřené věku	Pravopis: - lexikální, základy morfologického (koncovky podstatných jmen a přídavných jmen tvrdých a měkkých) a syntaktického (shoda přísudku s holým podmětem) Literární výchova: Poslech literárních textů Zážitkové naslouchání		
--	--	--	--

- navštěvuje divadelní představení a hovoří o svých zážitcích - dokáže plnit úkoly k vyslechnutému literárnímu textu - soustředěně vyslechne text a dokáže interpretovat její obsah - reaguje vhodnými otázkami na vyslechnutý literární text - hodnotí charakterové vlastnosti literárních postav - vyjadřuje své pocity z četby - rozlišuje pojmy – básnička, říkadlo, pohádka, odlišuje verše, umí tvořit slova, která se rýmují - pozná rozpočítadlo i hádanku - rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů - používá pojmy: spisovatel, kniha, časopis,	Tvořivé činnosti s literárním textem: - přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod Základní literární pojmy: - literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka, spisovatel, básník, kniha, čtenář, divadelní představení, herec, režisér, verš, rým, přirovnání		
---	---	--	--

ilustrace, říkadlo, báseň - pozná nejznámější ilustrátory - rozliší pojmy – loutkové divadlo, maňáskové divadlo, divadelní představení - při rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy			
---	--	--	--

6. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	FORMY A METODY PRÁCE	VAZBY, PŘESAHY
Žák dle svých schopností: - rozlišuje jazyk spisovný, hovorový a nářečí - pracuje s Pravidly českého pravopisu a s dalšími slovníky a příručkami - rozeznává znělé a neznělé hlásky, rozpozná zvukovou a písemnou podobu slov - rozezná a pojmenuje základní části slova - tvoří slova příbuzná od slova základového	Mluvnice: - nauka o jazyce - práce s příručkami - zvuková stránka jazyka - stavba slova - slova příbuzná - pravopis	- písemné práce - prověření pravopisu, doplňovačky, diktáty - desetiminutovky - ústní zkoušení - krátké testy na prověření probíraného jevu - pracovní listy - rozhovory - samostatná práce	Cj OSV8, 10 VMEGS 3

[illegible]

- uvádí základní znaky pohádky - uvádí základní znaky pověsti a rozliší pověst a pohádku - rozliší báji, pověst a pohádku - uvede základní znaky cestopisu - seznamuje se na základě vlastní četby a ukázek s dobrodružnou, zábavnou literaturou - vede si čtenářský deník dle vlastního výběru knih a dle seznamu doporučené literatury - umí vyjádřit vlastní názor na přečtenou knihu - formuluje své dojmy z návštěvy divadelního či filmového představení	- pověst - báje, mýtus - cestopis - dobrodružná literatura, zábavná literatura - čtenářský deník	- ústní zkoušení - skupinová práce - pracovní listy, kvízy	
---	--	--	--

7. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	FORMY A METODY PRÁCE	VAZBY, PŘESAHY
Žák dle svých schopností: - určuje mluvnické kategorie podstatných	Mluvnice: - opakování ohebných slovních druhů,	- písemné práce	Čj OSV5, 10

jmen a sloves - rozliší druhy přídavných jmen, zařadí ke vzoru, určuje jejich mluvnické kategorie - rozliší druhy zájmen a číslovek, určuje jejich mluvnické kategorie - rozezná v textu neohebné slovní druhy a určí je - používá velká písmena při psaní vlastních jmen a zeměpisných názvů - pozná a používá vyjmenovaná a příbuzná slova - tvoří homonyma, antonyma a synonyma a začleňuje je do souvislého textu, rozpozná přenesená pojmenování - tvoří nová slova odvozováním, skládáním a zkracováním - rozliší větu hlavní a vedlejší, rozpozná rozvíjející větné členy - rozliší přísudek slovesný, jmenný se sponou, beze spony	slovesný rod - neohebné slovní druhy - pravopis (psaní velkých písmen, y, i po obojetných souhláskách) - význam slova - slovní zásoba a tvoření slov - skladba	- prověření pravopisu, doplňovačky, diktáty - desetiminutovky - ústní zkoušení - pracovní listy - krátké testy na prověření probíraného jevu - rozhovory - samostatná práce - skupinová práce - exkurze, návštěvy kult. zařízení - práce s jazykovými příručkami, encyklopediemi, internetem	VMEGS2
---	---	---	--------

- tvoří grafickou stavbu věty - oživuje vypravování použitím přímé řeči - používá vhodné jazykové a stylistické prostředky ve vypravování - popíše pracovní postup tak, aby měl využití v praxi - popíše obraz krajiny - na základě poznání typických rysů spolužáka sestaví jeho charakteristiku - vyhledá hlavní myšlenku textu, klíčová slova - rozliší výpisky a výtah - sestaví žádost - vytvoří 1 číslo školního časopisu, zdroje a informace vyhledává na internetu a v knihovně - sestaví vlastní životopis, životopis významné osobnosti	- stavba textu Sloh: - vypravování, přímá řeč - popis pracovního postupu, děje a uměleckého díla - charakteristika - výpisky, výtah - žádost - školní časopis - životopis Literatura: - balada, bajka, epos,	- písemné práce - samostatná mluvní cvičení - skupinové práce - rozhovory - pracovní listy - modelové situace	Čj, D, Ov OSV1, 6, 7 MV6, 7 D, Svs
---	--	--	--

- seznámí se s pojmy bajka, epos, kronika, balada a uvede konkrétní příklady těchto lit. útvarů - rozlišuje lyriku a epiku - rozpozná verš volný a rýmovaný - vyhledá metaforu, personifikaci, básnické oslovení a tyto pojmy používá při vyjadřování - seznámí se s prvními písemnými památkami - seznámí se s počátky světového dramatu a s počátky dramatu u nás - orientuje se v knihovně - pracuje s tištěnými a virtuálními encyklopediemi, vyhledává informace v různých informačních zdrojích - seznamuje se s dobrodružnou literaturou - vede čtenářský deník dle knih vlastního výběru a dle seznamu doporučené literatury	kronika - poezie - jazyk básně - básnické prostředky - literární historie, první psané památky - počátky dramatu, drama a jeho stavba - orientace v knihovně, vydavatelství - encyklopedie - dobrodružná literatura - čtenářský deník	- přednesy básní - referáty o přečtených knihách - vedení čtenářského deníku - ústní zkoušení - literární kvízy - pracovní listy - skupinová práce - exkurze	OSV 1
---	--	---	--------------

- vyjádří vlastní názor na přečtenou knihu, zhlédnuté filmové či divadelní představení			
--	--	--	--

8. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	FORMY A METODY PRÁCE	VAZBY, PŘESAHY
Žák dle svých schopností: - vyjmenuje skupiny slovanských jazyků a zařazuje do nich jednotlivé jazyky - seznámí se s novými mluvnickými kategoriemi sloves – vid, třída, vzor, zařadí sloveso do třídy a určí vid - tvoří spisovné tvary sloves - vytvoří si základní slovní zásobu slov přejatých a umí je používat - přiřazuje podstatná jména ke vzoru, v písemném projevu používá správné koncovky - umí správně použít zásady shody přísudku s podmětem - určí druhy vedlejších vět a	Mluvnice: - slovanské jazyky - slovesa- třída, vzor, vid - cizí a přejatá slova, obecná jména přejatá, cizí jména vlastní - pravopis- vzory pod. jmen – skloňování, shoda přísudku s podmětem - skladba – souvětí	- písemné práce - prověření pravopisu – desetiminutovky, doplňovačky, diktáty - ústní zkoušení - krátké testy na prověření probíraného jevu - pracovní listy - rozhovory - práce s jazykovými příručkami, encyklopediemi, internetem - samostatná práce - skupinová práce	Čj OSV8, 10

poměry mezi větami hlavními - zvládá základní příklady syntaktického pravopisu - užívá vhodných spojovacích výrazů a podle potřeby je obměňuje - na základě četby charakterizuje hl. postavy známých lit. děl - na základě výkladu učitele vytvoří „líčení“ s podstatnými znaky tohoto útvaru - rozpozná „úvahu“ mezi jinými slohovými útvary, znalost prokáže napsáním vlastní úvahy, na základě znalostí o tomto slohovém útvaru je schopen využít úvahové texty jiných autorů - odlišuje v textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta porovnáním s informačními zdroji, rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení - vytvoří 1 číslo školního	podřadné a souřadné Sloh: - charakteristika literárních postav - líčení – subjektivně zabarvený popis - úvaha - školní časopis	- písemné práce - samostatná mluvní cvičení - rozhovory - skupinová práce - pracovní listy	Čj, D, Čj - literatura OSV6 MV1, 2, 6, 7
---	--	--	---

časopisu - rozliší na základě znalostí román, povídku, novelu, porovná je, uvede jejich výrazné představitele - rozpozná lyriku – přírodní, milostnou, společenskou a politickou - seznámí se a vytvoří kaligram - zhodnotí obraz historie v literatuře, uvede historická období a jejich nejvýznamnější literární představitele - rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní - vede čtenářský deník dle vlastního výběru knih a dle seznamu doporučené literatury - seznámí se s filmovým scénářem - porovná různá ztvárnění téhož námětu v literárním,	Literatura: - literární teorie- román, povídka, novela - poezie – lyrika přírodní, milostná, společenská, politická - kaligram - literární historie - antická literatura, počátky české literatury, středověká lit. (kroniky), literatura doby rudolfínské a pobělohorské - literatura NO - literatura konce 19. století - čtenářský deník a prezentace přečtené knihy - adaptace literárních děl, filmový scénář	- přednesy básní - referáty a prezentace přečtených knih - vypracovávání úkolů k doporučené četbě - vedení čtenářského deníku - ústní zkoušení - pracovní listy - literární kvízy - exkurze	D, Svs OSV6, 10
---	---	--	----------------------------

dramatickém a filmovém zpracování - seznámí se s literaturou a vybranými autory science fiction	- science – fiction		
--	---	--	--

9. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	FORMY A METODY PRÁCE	VAZBY, PŘESAHY
Žák dle svých schopností: - uvede základní poznatky o vývoji českého jazyka - určí poměry mezi větami hlavními, druhy VV - rozlišuje pravopisné jevy v jednoduché větě a v souvětí - vypracuje komplexní jazykový rozbor	Mluvnice: - český jazyk – vývoj - skladba – souvětí souřadné a podřadné, složité souvětí - shrnutí učiva 6. - 9.roč. - komplexní jazykový rozbor	- písemné práce - prověření pravopisu – desetiminutovky, diktáty, doplňovačky - ústní zkoušení - krátké testy na prověření probíraného jevu - pracovní listy - rozhovory - samostatná práce - skupinová práce - práce s jazykovými příručkami, encyklopediemi, internetem - exkurze, návštěvy kult. zařízení	Čj OSV 10
- komunikuje kultivovaně a výstižně, využívá prostředky verbální a	Sloh: - projev, proslov	- písemné práce - samostatné mluvní cvičení - rozhovory	Čj, D, Ov OSV2, 8 MV1, 2, 4, 5, 6

nonverbální komunikace - vede a řídí diskusi, zapojuje se do ní - vypracuje samostatně výklad na základě populárně-vědeckého článku - sestaví vlastní strukturovaný životopis - napíše úvahu na dané téma, diskutuje o něm, přiměřeně obhajuje své názory a postoje - rozliší základní publicistické útvary, orientuje se v tisku - formuluje vlastní názor, rozpozná manipulativní komunikaci v masmédiích a kritizuje ji - vědomosti získané ve slohu aplikuje v řečnických cvičeních - využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu, k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic	- referát - diskuse - výklad - strukturovaný životopis - úvaha - publicistické útvary - reklama - shrnutí o slohu	- skupinová práce - pracovní listy - modelové situace	
--	--	---	--

- orientuje se v základních literárních směrech, seznámí se s jejich nejvýznamnějšími autory a díly - získá základní orientaci ve vývoji filmové a dramatické tvorby 20.století u nás - vede čtenářský deník dle vlastní četby, doporučené četby, z nabídky literárních děl vztahujících se k učivu - kultivovaně vyjadřuje své názory na literární dílo, film, divadelní představení, zapojuje se do diskuse na uvedené	Literatura: - česká literatura 1. poloviny 20. století - odraz 1. a 2. sv. války v literatuře - samizdatová a exilová literatura - umělecký styl vybraných autorů (Vančura, Poláček, Čapek, Hrabal, Pavel, Viewegh) - vybraní autoři současné literatury - film + divadlo – vybrané osobnosti filmové a dramatické tvorby - čtenářský deník - doporučená literatura, film, divadlo, diskuse projekt – prezentace	- přednesy básní - referáty o přečtených knihách - vypracovávání úkolů k povinné četbě - vedení čtenářského deníku - ústní zkoušení - prezentace knihy na počítači	D, Svs, Inf OSV5, 6, 7, 8 MV6, 7
---	---	---	---

téma - tvoří vlastní literární text podle svých schopností a získaných znalostí	přečtené knihy na počítači, výtvarný doprovod k textu		
--	---	--	--

5.1.2. ANGLICKÝ JAZYK

5.1.2.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Na 1. stupni je pozornost v hodinách zaměřena na nácvik porozumění mluvenému slovu, na osvojení zvukové podoby angličtiny a na gramatiku. Žáci pracují s obrazovým materiálem v učebnici, v pracovním sešitě a s dalším doplňujícím materiálem. V kombinaci se zvukovou nahrávkou napodobují správnou výslovnost rodilých mluvčích.

Na 2. stupni je pozornost zaměřena na poznávání kultury zemí příslušné jazykové oblasti, vyhledávání nejdůležitějších informací o zemích studovaného jazyka. Důraz je kladen na získávání zájmu o studium cizích jazyků a vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu. Během studia si žáci dle svých schopností osvojí potřebné jazykové znalosti a dovednosti, čte s porozuměním přiměřené texty v daném cizím jazyce, snaží se porozumět přiměřeně náročnému ústnímu sdělení, zjišťuje význam znalosti cizích jazyků pro osobní život.

5.1.2.2. Obsahové a časové vymezení vyučovacího předmětu

Učebnice i pracovní sešity jsou koncipovány pro časovou dotaci jedné hodiny v 1. ročníku, dvou hodin ve 2. ročníku a tří vyučovacích hodin týdně od 3. do 9. ročníku. Obsahem jsou přehledy gramatiky, slovníky, řady textů z různých oblastí života dětí daného věku.

5.1.2.3. Průřezová témata naplňovaná ve vyučovacím předmětu

OSV7	Mezilidské vztahy
OSV9	Kooperace a kompetice
VDO2	Společnost a stát
VDO4	Principy demokracie
VMEGS1	Evropa a svět nás zajímá
VMEGS2	Objevujeme Evropu a svět
VMEGS3	Jsme Evropané
MKV1	Kulturní difference

MKV3	Etnický původ
MV6	Tvorba mediálního sdělení
MV7	Práce v realizačním týmu
EV3	Lidské aktivity a problémy životního prostředí
EV4	Vztah člověka a prostředí

5.1.2.4. Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k naplňování klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- vedeme žáky k poznání smyslu a cíle učení
- zadáváme úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace (literatura, internet)
- vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich budoucnost, připravujeme je na celoživotní učení

Kompetence k řešení problémů

- vytvářením praktických problémových úloh učíme žáky prakticky problém řešit
- podporujeme spolupráci a využívání moderní techniky při řešení problémů
- vedeme žáky k tomu, aby samostatně nalézali pravidla, kterými se řídí probírané mluvnické jevy
- podporujeme všechny přijatelné způsoby vyřešení problému

Kompetence komunikativní

- podporujeme různé formy komunikace – klademe důraz na kulturní úroveň
- učíme žáky naslouchat promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagovat
- podporujeme propojení cizího jazyka a výpočetní techniky
- vedeme žáky k výstižnému a souvislému projevu

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky spolupracovat ve skupině a spoluvytvářet příjemné pracovní prostředí
- učíme žáky kriticky hodnotit svoji práci v týmu i práci ostatních členů týmu
- zaměřujeme se na výchovu k ohleduplnosti a k úctě k druhým

Kompetence občanské

- učíme žáky respektovat názory druhých

- jsme vždy ochotni podat každému z žáků pomocnou ruku
- netolerujeme projevy rasismu a nacionalismu
- vedeme žáky k ochraně zdraví a životního prostředí
- učíme žáky vždy se zodpovědně rozhodnout a za své rozhodnutí nést případné následky

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- učíme žáky efektivně organizovat svou práci
- demonstrujeme lepší možnosti pracovního uplatnění při ovládání cizího jazyka

5.1.2.5. Očekávané výstupy

1. stupeň

Očekávané výstupy – 1. období

ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

žák

- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně
- zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal
- rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu
- rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu
- přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení
- píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy

Očekávané výstupy - 2. období

POSLECH S POROZUMĚNÍM

žák

- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností
- rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

- rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu

MLUVENÍ

žák

- se zapojí do jednoduchých rozhovorů
- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

žák

- vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům
- rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

žák

- rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

PSANÍ

žák

- napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života
- vyplní osobní údaje do formuláře

Učivo

- zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
- slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích, práce se slovníkem
- tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, jídlo, oblékání, nákupy, bydliště, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí

- mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného repertoáru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

2. stupeň

Očekávané výstupy

POSLECH S POROZUMĚNÍM

žák

- rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně
- rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat

MLUVENÍ

žák

- se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích
- mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech
- vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

žák

- vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech
- rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace

PSANÍ

žák

- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- reaguje na jednoduché písemné sdělení

Učivo

- zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby
- slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím, práce se slovníkem

- tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, realie anglicky mluvících zemí
- mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

5.1.2.6. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Aj

1. ročník

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	formy a metody práce	Vazby, přesahy
Žák dle svých schopností • pozdraví a poděkuje • pojmenuje základní barvy • počítá od 1 do 10 • rozumí základním pokynům užívaným ve výuce • označí běžné školní potřeby • zeptá se a odpoví na dotaz na barvu • zeptá se a odpoví na dotaz na věk • podá základní informace o sobě • pojmenuje vybraná domácí či lesní zvířátka • vyjmenuje členy své nejbližší rodiny • pojmenuje základní části lidského těla	Mluvnice • rozkazovací způsob (stand up, sit down, touch, point, colour, listen, look....) • sloveso „to be“ v kladné větě a v otázce • kladná a negativní odpověď • sloveso „can“ • přídavná jména • sloveso „have got“ v otázce a odpovědi • některá tázací zájmena (What, what colour, how) • seznamovací otázky (odpovědi) typu: „What’s your name?, How old are you?“	• hry • prověřování slovíček • ústní • písemné • křížovky • doplňovačky • osmisměrky • samostatná práce • skupinová práce • poslechy, písničky • videonahrávky	Prv, M, Vv, Hv, Tv MKV 4 VMEGS 1

• získá hledané informace ze slyšeného textu • vyslovuje foneticky správně (fonetická cvičení v každé výukové jednotce)	slovní zásoba tematických okruhů: • barvy • školní potřeby • rodina • hračky • zvířata (mazlíčci) • tělo • domov • procházka lesem • svátky • Číslo 0 - 10		
--	--	--	--

2. ročník

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	formy a metody práce	Vazby, přesahy
Žák dle svých schopností • Žák se slovně pozdraví se svým učitelem či spolužákem (kamarádem), vyplní drobné rozkazy (otevře okno, dveře, jde k tabuli atd.) • vyjmenuje předměty ve své tašce • pojmenuje předměty v tašce včetně barvy • počítá do 10, zná číslice • V probíraných tématech	Mluvnice • jednoduché pokyny používané při výuce • pozdravy, rozkazy, drobné úkony • seznamovací otázky (odpovědi) typu: „What’s your name?, How old are you?, představení se slovní zásoba tematických okruhů: • barvy • rodina • tělo	• hry • prověřování slovíček • ústní • písemné • křížovky • doplňovačky • osmisměrky • samostatná práce • skupinová práce • poslechy, písničky • videonahrávky	Prv, M, Čj, Vv, Hv MKV 4 VMEGS 1

• osvojí si příslušnou slovní zásobu • žák se seznamuje s tradicemi Vánoc v anglicky mluvících zemích • rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně verbálně i neverbálně • zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal • píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	• domov • oblečení • sport a koníčky • jídlo • zvířata • svátky • příroda • Číslo 0 - 10		
--	---	--	--

3. ročník

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	formy a metody práce	Vazby, přesahy
Žák dle svých schopností • pozdraví kamaráda a představí se • pojmenuje základní barvy • počítá od 1 do 20 • rozumí základním pokynům užívaným ve výuce • označí běžné školní potřeby	Mluvnice • opakování učiva z 2. ročníku • pozdravy, představování, rozkazy, pohybové pokyny • výslovnost slov z užívaných tematických okruhů slovní zásoby	• hry • prověřování slovíček • ústní • písemné • kreslení dle diktátu • křížovky • doplňovačky	Prv, M, Čj, Přv, Vv, Hv MKV 4 VMEGS 1

• klade a plní jednoduché, každodenně užívané příkazy • čte velmi krátký komiksový příběh, rozumí jeho obsahu • zeptá se a odpoví na dotaz na barvu • zeptá se a odpoví na dotaz na věk • podá základní informace o sobě • pojmenuje a jednoduchým způsobem popíše běžná domácí zvířátka (mazlíčky) • rozumí obsahu krátkého komiksového příběhu a zdramatizuje ho • vyjádří nálady a pocity • používá zdvořilostní fráze a pozdravy • vyhledá konkrétní informace v textu pomocí nápovědy • vyjmenuje členy své rodiny • zadá a plní základní pokyny užívané při hře • pojmenuje základní části lidského těla	• náplň školní tašky • barvy • počítání do 20 • hláskování (abeceda) • neurčitý člen slovní zásoba tematických okruhů: • barvy • nálady a pocity • škola • rodina • tělo • volný čas • jídlo • zvířata (mazlíčci, farma, ZOO) • svátky (prohloubení učiva) • sloveso to be • sloveso have got • sloveso can/can't • sloveso like	• osmisměrky • samostatná práce • skupinová práce • poslechy, písničky • práce s internetem • videonahrávky	
--	--	--	--

• vyhledá určité informace v krátkém textu odpověďmi na „ano/ne“ otázky • zeptá se a odpoví na vlastnictví věcí • vyjádří libost a nelibost k jídlům • získá hledané informace ze slyšeného textu • vyslovuje foneticky správně			
---	--	--	--

4. ročník

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	formy a metody práce	Vazby, přesahy
Žák dle svých schopností • rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně • zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal • rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu • rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a	Mluvnice • opakování učiva z 3. ročníku (barvy, číslice do 20, školní taška, koníčky, pozdravy, čas (hodiny, měsíce, dny, roční období), abeceda, členy, slovesa), místo, kde žijeme (dům/byt, vesnice/město) • počítání do 100 • člen určitý a neurčitý • množné číslo v anglickém jazyce • zápor v anglickém jazyce • slovesa to have a to be	• krátké mluvnické testy • prověřování slovíček • doplňovačky • křížovky • kreslení dle diktátu • hry • soutěže • rozhovory • samostatná práce • skupinová práce • práce se slovníky, internetem • práce v pracovní učebnici • poslechy, písničky • videonahrávky	Čj, VI, Prv, M, Čj - sloh OSV6, 8 MKV1, 2 VMEGS2

zřetelně a má k dispozici vizuální oporu • přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	• přítomný čas prostý a průběhovým • předložky • přivlastňovací zájmena <i>my/your</i> slovní zásoba tematických okruhů: • rodina • jídlo • zvířata • město, bydliště • škola • dny v týdnu • počasí • volný čas • hodiny • sport • roční období • svátky • oblečení	• výukové počítačové programy	
--	--	---	--

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	formy a metody práce	Vazby, přesahy
Žák dle svých schopností - hláskuje slova - počítá do 1000 - časuje sloveso to be ve všech osobách obou čísel, používá ve větách - používá správně zájmena osobní i přivlastňovací - řekne, že někdo něco má, rozlišuje dva tvary slovesa - řekne, co umí a může a co neumí a nemůže udělat - vytvoří věty s použitím přítomného prostého času, používá pomocné sloveso do / does pro otázku a zápor - řekne, že někde něco je – začíná větu there is..., there are... - vytvoří množné číslo u pravidelných i nepravidelných podstatných jmen - píše správně osvojenou slovní zásobu	Mluvnice - opakování učiva ze 4. ročníku - abeceda - číslovky 1–1000 - sloveso to be - osobní a přivlastňovací zájmena - člen určitý a neurčitý - sloveso to have got - sloveso love, like, hate - WH otázky - předložky - časové příslovce - přítomný čas prostý - vazba there is, there are - množné číslo podstatných jmen slovní zásoba tematických okruhů: - rodina - země / národnosti - škola, školní předměty, rozvrh - hodiny - každodenní činnosti	- krátké mluvnické testy - prověřování slovíček - rozhovory, hry, soutěže - skupinová práce - samostatná práce - práce se slovníky, s internetem - práce v pracovním sešitě - projekty - poslechy nahrávek rodilých mluvčích, - písničky - práce s videonahrávkami	Čj, VI, Inf, sloh, Z OSV6, 8 MKV2 MEGS1

• rozlišuje vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slova • osvojí si příslušnou slovní zásobu • rozumí jednoduchému poslechovému textu • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se osvojovaných témat • zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje • vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu • napíše krátký text s použitím jednoduchých vět • čte foneticky správně texty z učebnice a dalších materiálů • reaguje na jednoduché písemné sdělení	• oblečení • záliby • volný čas • domov, bydlení • povolání • dopravní prostředky		
---	--	--	--

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	formy a metody práce	Vazby, přesahy
Žák dle svých schopností • rozumí obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpoví na otázky • rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci • vyžádá jednoduchou informaci • zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích • sestaví jednoduché sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy • mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase, nakupování a dalších osvojovaných tématech • vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	Mluvnice • Přídavná jména • Stupňování přídavných jmen • Minulý čas slovesa to be • Minulý čas pravidelných sloves • Minulý čas pravidelných sloves – zápor • Minulý čas vybraných nepravidelných sloves – zápor • Minulý čas – otázka, pravidelná slovesa • Minulý čas – otázka, nepravidelná slovesa • Fonetický přepis známých slov • Základní pravidla výslovnosti větných celků • Počitatelnost/nepočitatelnost slovní zásoba tematických okruhů: • škola, školní předměty • denní rutina • sport • strava • zvířata	• prověřování slovíček (písemné, ústní) • mluvnické testy • samostatné ústní a písemné projevy • samostatná práce • skupinová práce • konverzace • práce v pracovním sešitě • řízený rozhovor • práce s internetem • projekty • poslechy nahrávek rodilých mluvčích, písničky • práce s videonahrávkami • práce s časopisem • počítačové výukové programy • práce s autentickými materiály	Čj, Z, Ov OSV7 VDO2 VMEGS1 MKV1

• čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu • vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech • rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace • odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu • písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	• domácí mazlíček • dovolená • film • svátky		
---	---	--	--

7. ročník

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	formy a metody práce	Vazby, přesahy
Žák dle svých schopností	Mluvnice	• prověřování slovíček (písemné, ústní)	Myšlenkové mapy Čj, M, Z, sloh

• rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně • rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat • rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby • zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích • odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby • žák se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých formuluje pozvání a na pozvání reaguje, a ve kterých se domluví	• Minulý čas prostý - sloveso být • Minulý čas prostý - pravidelná slovesa • Minulý čas prostý - nepravidelná slovesa • Minulý čas prostý - zápor/ otázka • Vyjádření souhlasu, nesouhlasu • So do I. / Me too. / I don't. • Vyjádření množství • Srovnávání • Schopnosti • can/ can't • should/ shouldn't • vyjádření budoucnosti slovní zásoba tematických okruhů: • sport • jídlo • idoly teenagerů • film • kultura • geografie • počasí • města, směry • slavní umělci • narozeniny	• mluvnické testy • samostatné ústní a písemné projevy • samostatná práce • skupinová práce • konverzace • práce v pracovním sešitě • řízený rozhovor • práce s internetem • projekty • poslechy nahrávek rodilých mluvčích, písničky • práce s videonahrávkami • práce s časopisem • počítačové výukové programy • práce s autentickými materiály	OSV, OV MV6 VMEGS2 MKV1, 2 VDO2
---	--	---	--

• vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	• tradice, svátky • výlet • dovolená • turismus		
---	--	--	--

8. ročník

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	formy a metody práce	Vazby, přesahy
Žák dle svých schopností • rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů • rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby • zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích • vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života • vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	Mluvnice • Vyjádření budoucnosti: going to / will • Čísla • Srovnávání: more than, fewer than, less than • As much / many as • 1. podmínková věta • Pasivum: use / is used for • Předpřítomný čas prostý • Nepravidelná slovesa: přičestí trpné • Vyjádření preference: would rather, prefer • Předpřítomný čas prostý + příslovce, • předložky (still, yet, already) • Will have to • Předpřítomný čas prostý + since / for	• prověřování slovíček (písenné, ústní) • mluvnické testy • samostatné ústní a písenné projevy • samostatná práce • skupinová práce • konverzace • práce v pracovním sešitě • řízený rozhovor • práce s internetem • projekty • poslechy nahrávek rodilých mluvčích, písničky • práce s videonahrávkami • práce s časopisem • počítačové výukové programy • práce s autentickými materiály	Čj, sloh, Ov, Z, D EV3 OSV, VMEGS1, 2 MKV1, 3

• rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších témat	• 2. podmínková věta • Be allowed to, can / not allowed to • Must / have to / musn't / don't have to slovní zásoba tematických okruhů: • oslavy, svátky • Česká republika • počasí • osobní rozvoj • budoucnost naší civilizace • životní prostředí • nejlepší přítel • problémy teenagerů • práce • zdraví a nemoc • tělo • zvyky • královská rodina		
--	---	--	--

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	formy a metody práce	Vazby, přesahy
Žák dle svých schopností • rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně • rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat • se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích • mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném času, nakupování a dalších osvojovaných tématech • vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času	Mluvnice • Přítomný čas prostý • Přítomný čas prostý – 3. os.j.č. • Přítomný čas průběhový • Kontrast přítomného času prostého a průběhového • Minulý čas prostý – pravidelná slovesa • Minulý čas prostý – nepravidelná slovesa, část 1 • Minulý čas prostý – nepravidelná slovesa, část 2 • Minulý čas průběhový • Kontrast minulého času prostého a průběhového • Předpřítomný prostý čas – pravidelná slovesa • Předpřítomný čas prostý – nepravidelná slovesa 1 • Předpřítomný čas prostý – nepravidelná slovesa 2 • Budoucí forma – will • Budoucí forma – going to • Budoucí forma – kontrast	• prověřování slovíček (písenné, ústní) • mluvnické testy • samostatné ústní a písemné projevy • samostatná práce • skupinová práce • konverzace • práce v pracovním sešitě • řízený rozhovor • práce s internetem • projekty • poslechy nahrávek rodilých mluvčích, písničky • práce s videonahrávkami • práce s časopisem • počítačové výukové programy • práce s autentickými materiály	Čj, sloh, Pč, Ov, D EV4 VDO4 OSV VMEGS3 MV7

a dalších osvojovaných témat	• Nepravidelná slovesa slovní zásoba tematických okruhů: • budoucí kariéra • profese • stravování • restaurace • doprava a dopravní prostředky • ubytování • letiště		
------------------------------	---	--	--

5.1.3. NĚMECKÝ JAZYK – DALŠÍ CIZÍ JAZYK

5.1.3.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Další cizí jazyk spolu s cizím jazykem přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucnu v pracovním uplatnění.

V cizím jazyce klademe důraz na rozvoj komunikačních dovedností, kterým podřizujeme i výuku gramatické části vzdělávacího předmětu. Výuka je doplněna poznatky z různých oblastí života národů a států, v nichž se daným jazykem hovoří. Žáci se seznamují s historií, kulturou, geografii, hospodářstvím apod. Jazyková výchova neprobíhá izolovaně, ale ve spolupráci s dalšími předměty (zeměpis, dějepis, občanská výchova, přírodověda, vlastivěda) se podílí na výchově občana Evropy, který respektuje kulturní odlišnost jiných národů a národností.

5.1.3.2. Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Obsahem předmětu je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Další cizí jazyk ze vzdělávací oblasti Doplňující vzdělávací obory. Výuka probíhá v 7. – 9. ročníku jako volitelný předmět s časovou dotací dvě hodiny týdně. Uskutečňuje se v kmenových i dalších učebnách. Při výuce lze vytvářet skupiny z žáků různých ročníků.

Výuka je zaměřena především na osvojení si základních komunikačních dovedností, každodenních výrazů a základních frází a jejich používání. Při výuce se používají obdobné metody a formy práce jako ve výuce prvního cizího jazyka. V úvahu se bere vyšší věk žáků, jejich jazyková zkušenost, znalosti a poznatky z jiných vyučovacích předmětů a mimoškolních zdrojů poznávání. Pro oblast řečových dovedností se v podstatě čerpá z učebních osnov prvního cizího jazyka a dále se volí komunikativní situace a tematické okruhy spíše obecného charakteru, aby žáci brzy mohli užívat jazyk alespoň v omezené formě v běžném životě.

5.1.3.3. Průřezová témata naplňovaná ve vyučovacím předmětu

OSV6	Poznávání lidí
VMEGS2	Objevujeme Evropu a svět
VMEGS3	Jsme Evropané
MKV2	Lidské vztahy
MKV4	Multikulturalita

5.1.3.4. Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k naplňování klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- vzbudíme vhodnou motivací kladný vztah k cizímu jazyku a učení, poznání smyslu a cíle učení
- vedeme žáky k důležité schopnosti komunikovat v cizím jazyce pro další studium i praktický život
- vedeme žáky k třídění a vyhledávání poznatků a informací

Kompetence k řešení problémů

- motivujeme a vedeme žáky k řešení daného problému
- vedeme žáky k neobojácnosti mluvit v cizím jazyce
- učíme žáky samostatnému řešení situace v běžném životě v cizojazyčném prostředí

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k formulování a vyjadřování svých myšlenek v logickém sledu, výstižně, souvisle, v písemném i ústním projevu
- učíme žáky využívat dovedností osvojených v cizím jazyce k navázání kontaktu či vztahu
- vedeme žáky k porozumění přiměřeného textu v cizím jazyce, správně na něj reagovat, zapojit do diskuze
- vedeme žáky k využívání informačních a komunikačních prostředků pro komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky ke spolupráci ve skupině
- vytváříme při jednání s druhými lidmi příjemnou atmosféru, upevňujeme dobré mezilidské vztahy
- vytváříme pozitivní představu o žákovi samotném, posilujeme sebevědomí, podporujeme pocit úspěchu

Kompetence občanské

- vedeme žáky k respektování názoru ostatních
- vedeme žáky k respektování našich tradic, kulturního a historického dědictví, poznávání kultury cizích národů
- vedeme žáky k sebehodnocení
- podporujeme aktivní zapojení žáka do kulturního dění

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k samostatnému a zodpovědnému přístupu k práci
- využíváme znalostí a dovedností v cizím jazyce v oblastech zájmu vlastního rozvoje i jeho přípravy na budoucnost

5.1.3.5. Očekávané výstupy

Očekávané výstupy 2. stupeň

Receptivní řečové dovednosti

žák

- vyslovuje a čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty složené ze známé slovní zásoby
- snaží se porozumět známým každodenním výrazům, zcela základním frázím a jednoduchým větám a pokynům a adekvátně na ně reaguje, obsahu a smyslu jednoduchého textu, v textu vyhledá potřebnou informaci a odpověď na otázku
- používá abecední slovník učebnice a dvojazyčný slovník

Produktivní řečové dovednosti

žák

- sdělí ústně i písemně základní údaje o své osobě, své rodině a běžných každodenních situacích, vyplní základní údaje do formulářů
- reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy a jednoduché konverzace
- napíše jednoduchá sdělení a odpověď na sdělení za správného použití základních gramatických struktur a vět

Interaktivní řečové dovednosti

žák

- zapojí se do jednoduché, pečlivě vyslovované konverzace dalších osob prostřednictvím běžných výrazů, poskytne požadované informace

5.1.3.6. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Nj

7. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák dle svých schopností: - rozezná známé každodenní výrazy, zcela základní fráze, jednoduché pokyny a reaguje na ně - seznamuje se s pozdravy užívanými v různých částech dne, při setkání, při rozloučení, učí se je používat - poděkuje, jednoduše se představí - dokáže jednoduše vyjádřit souhlas, nesouhlas - jednoduchým způsobem	Receptivní řečové dovednosti Základní pravidla komunikace v běžných každodenních situacích: - pozdrav - poděkování - představování - souhlas/nesouhlas	- učebnice, pracovní sešity, slovníky - obrazový materiál - dramatizace - rozhovor - poslech textů k učebnici - poslech písní a práce s textem - řešení problémových úkolů - didaktické hry - práce s texty v časopisech	VMEGS3 MKV2 Čj Z, Ov

dokáže říci, kde bydlí - rozliší jednoduché větám a zcela základní fráze - rozliší obsah jednoduchého textu - sdělí ústně i písemně základní údaje o své osobě, své rodině, předmětech ze školního prostředí - seznamuje se s některými zeměpisnými údaji (státy, v nichž se mluví německy, některá města) - vyslovuje a čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty složené ze známé slovní zásoby vztahující se k jednotlivým tematickým celkům - seznamuje se s některými antonymy, odhaduje význam slova v kontextu (u slov podobných s češtinou) - orientuje se v zapisování	Jednoduchá sdělení: - adresa Tematické okruhy: - rodina - škola - důležité zeměpisné údaje Interaktivní řečové dovednosti Slovní zásoba a tvoření slov: - vstupní fonetický kurz (návuk správné výslovnosti) – pozdravy, dny v týdnu, čísla 1-10, barvy, jména - vhodná slovní zásoba k tematickým okruhům - některá antonyma, význam slov v kontextu - použití slovníku		
--	---	--	--

slovní zásoby, používá abecední slovník učebnice a dvojjazyčný slovník - formuluje ústně a napíše jednoduchá sdělení a odpověď na sdělení za správného užití základních gramatických struktur a vět - seznamuje se s pojmem člen u podstatných jmen, rozlišuje člen určitý a neurčitý v 1. pádě - poznává přídavná jména v přísudku - používá zájmena osobní (ich, du, er, sie, Sie, wir), přivlastňovací (mein, dein), tázací (wer, was) - dokáže utvořit 1., 2., 3. osobu čísla jednotného a 1. osobu čísla množného sloves heißen, sein, wohnen - používá správný slovosled v oznamovací větě, tvoří	Produktivní řečové dovednosti Základní gramatické struktury, základy lexikálního pravopisu slov, typy vět: - podstatná jména – člen určitý a neurčitý - přídavná jména v přísudku - zájmena - slovesa - slovosled ve větě oznamovací - tvoření otázek		Čj
---	---	--	-----------

jednoduchou otázku			
--------------------	--	--	--

8. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák dle svých schopností: - snaží se porozumět známým každodenním výrazům, zcela základním frázím, jednoduchým pokynům a reaguje na ně – opakuje již známé základní fráze, každodenní výrazy, využívá je při telefonickém rozhovoru, dokáže sdělit své číslo - snaží se zapojit se do jednoduché, pečlivě vyslovované konverzace dalších osob prostřednictvím běžných výrazů, poskytne požadovanou informaci - dokáže zanechat krátký vzkaz, omluvit se, požádat - sestaví jednoduché pozvání, blahopřání	Receptivní řečové dovednosti Základní pravidla komunikace v běžných každodenních situacích: - telefonování Jednoduchá sdělení: - omluva, žádost - pozvání, blahopřání - krátký vzkaz Tematické okruhy: - volný čas a zájmová činnost - základní časový údaj, příroda, počasí	– učebnice, pracovní sešity, slovníky – obrazový materiál – dramatizace – rozhovor – poslech textů k učebnici – poslech písní a práce s textem – řešení problémových úkolů – didaktické hry - práce s texty v časopisech	VMEGS3 MKV2,4 Čj

- snaží se porozumět obsahu a smyslu jednoduchého textu, v textu se učí vyhledat potřebnou informaci a odpověď na otázku - napíše jednoduché sdělení a odpověď na sdělení za správného použití gramatických struktur a vět v souvislosti s probíraným témat. okruhem - vyslovuje a čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty složené ze známé slovní zásoby vztahující se k jednotlivým tematickým celkům - zdokonaluje se v používání abecedního slovníku učebnice a dvojjazyčného slovníku - seznamuje se se 4. pádem podstatných jmen u členu určitého a neurčitého	- domov (byt, bydlení) - důležité zeměpisné údaje (reálie Německa, Rakouska, německé názvy některých českých jmen) Interaktivní řečové dovednosti slovní zásoba a tvoření slov: - vhodná slovní zásoba k tematickým okruhům - význam slov v kontextu - použití slovníku Produktivní řečové dovednosti Základní gramatické struktury, základy lexikálního pravopisu slov, typy vět: - podstatná jména - číslovky - slovesa - předložky - zápor		Z, P, Ov Čj
--	--	--	---------------------------

- poznává množné číslo některých podstatných jmen - používá číslovky do 30 - opakuje časování pravidelných sloves, začíná poznávat časování sloves nepravidelných a sloves s odlučitelnou předponou - seznamuje se s vazbou es gibt, ich möchte - používá zápor nicht a kein - dokáže vyjádřit časové údaje - s předložkami um, am, im - poznává předložku in ve 3. pádě, čísla jednotného			
---	--	--	--

9. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák dle svých schopností: - zapojuje se do jednoduché, pečlivě vyslovované konverzace dalších osob - prostřednictvím běžných výrazů, poskytne požadované informace	Receptivní řečové dovednosti Základní pravidla komunikace v běžných každodenních situacích: - opakování těchto komunikačních situací: - setkání, rozloučení - představování	- učebnice, pracovní sešity, slovníky - obrazový materiál - dramatizace - rozhovor - poslech textů k učebnici - poslech písní a práce	OSV6 VMEGS 2 MKV2

- učí se základní informace o sobě vyplnit do formulářů - upevňuje si a dále rozvíjí učivo předchozích ročníků, rozvíjí své vyjadřovací schopnosti - napíše jednoduché sdělení za správného použití gramatických struktur a vět - rozliší obsah a smysl jednoduchého textu, v textu vyhledá potřebnou informaci a odpověď na otázku - reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy a jednoduché konverzace - vyslovuje a čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty složené ze známé slovní zásoby vztahující se	- poděkování, prosba - žádost - souhlas/nesouhlas Jednoduchá sdělení: - pozdrav a dopis z prázdnin Tematické okruhy: - oblékání, části těla, nemoc - nákupy, dopravní prostředky, cestování - příroda, počasí - tradice, zvyky, svátky - škola a volný čas – denní a týdenní program Interaktivní řečové dovednosti Slovní zásoba a tvoření slov: - vhodná slovní zásoba k tematickým okruhům - význam slov v kontextu, synonyma, antonyma - použití slovníku	s textem - řešení problémových úkolů - didaktické hry - práce s texty v časopisech	Čj Čj, Z, P, Ov
---	---	---	-------------------------------

k jednotlivým tematickým celkům - seznamuje se se synonymy, učí se užívat i antonyma, odhadne význam slova v kontextu, které zní podobně jako v češtině - používá běžně abecední slovník učebnice a dvojjazyčný slovník - doplňuje si znalosti o tvarech množného čísla dalších podstatných jmen - seznamuje se s dalšími přivlastňovacími zájmeny (mein, dein, sein, ihr) v 1. pádě - používá číslovky do 100 000 - orientuje se v používání tvarů dalších nepravidelných sloves a sloves s odlučitelnou předponou - časuje způsobová slovesa können a müssen - rozšiřuje si znalosti o německých předložkách:	Produktivní řečové dovednosti Základní gramatické struktury, základy lexikálního pravopisu slov, typy vět: - podstatná jména - zájmena - číslovky - slovesa - předložky		Čj
---	---	--	-----------

in se 4. pádem, předložky se 3. pádem (mit, nach, von, zu, bis)			
---	--	--	--

5.1.4. FRANCOUZSKÝ JAZYK-DALŠÍ CIZÍ JAZYK

5.1.4.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Výuka francouzštiny je zaměřena především na kompetence žáků v oblasti porozumění a komunikace. Vychází z potřeb dnešní společnosti a člověka v ní. Hlavním cílem předmětu je praktické zvládnutí jednotlivých jazykových jevů a oblastí slovní zásoby. Žák by měl být schopen dorozumět se s cizincem a hovořit s ním o jednoduchých tématech, porozumět čtenému textu odpovídající jazykové úrovni, komunikovat i písemně jednoduchými větami v běžných situacích každodenního života.

Kromě toho si rozšíří základní poznatky o zemích frankofonní oblasti, naučí se chápat komunikaci v jazyce jako nástroj umožňující proniknutí do jiné kultury, obohacení vědomostí či navázání nových přátelství.

5.1.4.2. Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Francouzský jazyk je předmět vyučovaný na 2. stupni jako Další cizí jazyk nebo formou povinně volitelného předmětu v 7., 8. a 9. ročníku s časovou dotací 2 hodin týdně. Výuka probíhá v kmenových i dalších učebnách. Při výuce volitelného předmětu lze vytvářet skupiny z žáků různých ročníků.

Učivo francouzského jazyka lze rozdělit do několika hlavních tematických okruhů: domov, rodina, škola, volný čas a zájmová činnost, jídlo, oblékání, nákupy, bydlení, příroda a počasí, tradice a zvyky, svátky.

Svým vzdělávacím obsahem francouzština přispívá k naplnění některých tematických okruhů a průřezových témat: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova.

5.1.4.3. Průřezová témata naplňovaná ve vyučovacím předmětu

OSV1	Rozvoj schopností poznávání
OSV2	Sebepoznání a sebepojetí
OSV5	Kreativita
OSV6	Poznávání lidí
OSV7	Mezilidské vztahy
OSV8	Komunikace

VDO4	Principy demokracie jako formy vlády a způsoby rozhodování
VMEGS1	Evropa a svět nás zajímá
VMEGS2	Objevujeme Evropu a svět
VMEGS3	Jsme Evropané
MKV1	Kulturní difference
MKV3	Etnický původ
MKV4	Multikulturalita
EV3	Lidské aktivity a problémy životního prostředí
EV4	Vztah člověka k prostředí
MV1	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

5.1.4.4. Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k naplňování klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- vedeme žáky k poznání smyslu a cíle učení se cizímu jazyku
- vytváříme v žácích pozitivní vztah k získávání informací
- rozvíjíme u žáků zájem poznávat francouzsky mluvící země, jejich historii, kulturu, současné dění atd.

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k neobojácnosti mluvit v cizím jazyce
- učíme žáky samostatnému řešení situace v běžném životě v cizojazyčném prostředí

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k formulování a vyjadřování svých myšlenek v logickém sledu, výstižně, souvisle, v písemném i ústním projevu
- učíme žáky využívat dovedností osvojených v cizím jazyce k navázání kontaktu či vztahu, umět reagovat při běžné komunikaci v každodenních situacích
- vedeme žáky k porozumění různým typům textů, záznamů, gest a zvuků v cizím jazyce, správně na ně reagovat

Kompetence sociální a osobnostní

- vedeme žáky k přátelským meziosobním vztahům

- učíme žáky spolupracovat v rámci třídy nebo skupiny při řešení zadaných úkolů
- učíme žáky schopnosti přijímat pochvalu i kritiku, umět si obhájit svůj názor
- vytváříme v žákovi pozitivní představu o sobě samém, která podporuje sebedůvěru a jeho samostatný rozvoj

Kompetence občanské

- směřujeme žáky k respektování odlišných kultur, k porozumění a toleranci
- posilujeme u žáků vztah ke kulturnímu a historickému dědictví národů

Kompetence pracovní

- vedeme žáky ke schopnosti objektivního zhodnocení výsledků své práce
- využíváme znalostí a dovedností v cizím jazyce v oblastech zájmu vlastního rozvoje i jeho přípravy na budoucnost
- podporujeme u žáků tvořivost

5.1.4.5. Očekávané výstupy

Receptivní řečové dovednosti

žák

- vyslovuje a čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty složené ze známé slovní zásoby
- rozumí známým každodenním výrazům, zcela základním frázím a jednoduchým větám
- rozumí jednoduchým pokynům a adekvátně na ně reaguje
- rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu, v textu vyhledá potřebnou informaci a odpověď na otázku
- používá abecední slovník učebnice a dvojjazyčný slovník

Produktivní řečové dovednosti

žák

- sdělí ústně i písemně základní údaje o své osobě, své rodině a běžných každodenních situacích, vyplní základní údaje do formulářů
- reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy a jednoduché konverzace
- napíše jednoduchá sdělení a odpověď na sdělení za správného použití základních gramatických struktur a vět

Interaktivní řečové dovednosti

žák

- zapojí se do jednoduché, pečlivě vyslovované konverzace dalších osob prostřednictvím běžných výrazů, poskytne požadované informace

5.1.4.6. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Fj

7. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	FORMY A METODY PRÁCE	VAZBY, PŘESAHY
Žák dle svých schopností: - pozdraví, představí se, představí někoho, poděkuje - zeptá se, kde někdo (něco) je a odpoví - předvede jednoduchý rozhovor - hláskuje písmena francouzské abecedy - recituje několik básniček a říkanek - popíše sebe, své zájmy, co má (nemá) rád - popíše svoji rodinu - popíše vybavení třídy - popíše jednoduše své město - zeptá se na cestu a vysvětlí ji - vyjmenuje základní potraviny - počítá od 1 do 69 - zná názvy barev	Základní pravidla komunikace v běžných každodenních situacích - Rodina - Škola - Volný čas - Sport - Francouzská gastronomie Gramatické učivo - nepravidelná slovesa: être, avoir, il y a, faire - sloveso s'appeler - člen určitý a neurčitý - pořádek slov ve větě oznamovací - základní tvoření otázek a záporu - rod a číslo podstatných a přídavných jmen - přivlastňovací zájmena nesamostatná - časování pravidelných sloves 1. třídy	- učebnice, pracovní sešity, pracovní listy, slovníky - poslech CD - DVD - didaktické hry - překlady - řízený rozhovor - konverzace - testy - recitace	- MKV1 - MKV2 - OSV1 - OSV6 - Čj - Ov - Z - M - Hv

8. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	FORMY A METODY PRÁCE	VAZBY, PŘESAHY
Žák dle svých schopností: vyjádří čas a datum, umí dny v týdnu - pohovoří o rozvrhu hodin ve škole - napíše jednoduchý dopis, pozdrav, blahopřání - zaznamená telefonní číslo a adresu - napočítá do 100 a výše - mluví o sobě, umí se popsat - zná slovní zásobu týkající se oblečení - popíše dům, ve kterém bydlí - popíše své pocity - recituje několik básniček	Základní pravidla komunikace v běžných každodenních situacích Rodina Škola Bydlení Pocity Čas Tradice a svátky ve Francii Paříž Gramatické učivo - nepravidelná slovesa: aller, prendre, dire, savoir, pouvoir - další vyjádření záporu - zájmenné příslovce y - předložka pour - předložky místní - další vyjádření otázky - ukazovací zájmena nesamostatná - osobní zájmena samostatná - vyjádření množství	- učebnice, pracovní sešity, pracovní listy, slovníky - poslech CD - DVD - didaktické hry - překlady - sestavení krátkého dopisu, blahopřání - řízený rozhovor - konverzace - recitace - testy - popis obrázku	OSV2 OSV6 MKV1 MKV2 VMEGS1 Čj Ov M P Hv

9. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	FORMY A METODY PRÁCE	VAZBY, PŘESAHY
Žák dle svých schopností: - popíše počasí, roční doby - vypráví o tom, co prožil	Základní pravidla komunikace v běžných každodenních situacích Prázdniny	- učebnice, pracovní sešity, pracovní listy, slovníky - poslech CD	EV4 MKV1 MKV2 MKV4

- popíše ulici, čtvrť, ve které bydlí, dění na ulici - používá nejběžnější slovní zásobu vztahující se k nakupování - čte krátké jednoduché texty, reprodukuje jejich obsah - dokáže se jednoduchým způsobem domluvit v běžných situacích, pokud se partner vyjadřuje jednoduše - recituje několik básní - používá fráze vztahující se k tematickému okruhu jídlo, škola, sport, kultura, volný čas, cestování - rozumí frázím a slovní zásobě vztahující se k oblastem, které se ho bezprostředně týkají - zvládne velmi krátkou společenskou konverzaci	Dění na ulici Oblékání Nákupy Bydlení Francouzská kultura stravování Gramatické učivo - nepravidelná slovesa: voir, venir, connaître - sloveso acheter - blízká budoucnost - názvy zemí a předložky, které se k nim pojí - zvrtná slovesa - přítomný podmiňovací způsob přítomný - časování pravidelných sloves 2. třídy	- DVD - didaktické hry - překlady - slohová práce - řízený rozhovor - konverzace - porozumění rozbor textu - testy - sehrání určité role vycházející z každodenní situace, např. nakupování, zeptat se na cestu, seznámení atd.	OSV5 OSV6 OSV7 OSV8 VMEGS2 Čj Ov Z P Hv
--	---	---	---

5.1.5. ANGLICKÁ KONVERZACE

5.1.5.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Na 2. stupni je pozornost zaměřena na poznávání kultury zemí příslušné jazykové oblasti, vyhledávání nejdůležitějších informací o zemích studovaného jazyka. Důraz je kladen na získávání zájmu o studium cizích jazyků a vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu. Během studia si žáci dle svých schopností prakticky procvičí jazykové znalosti a dovednosti, získané studiem anglického jazyka, čtou s porozuměním přiměřené texty v daném cizím jazyce, snaží se porozumět přiměřeně náročnému ústnímu sdělení a adekvátně na něj reagovat, zjišťují význam znalosti cizích jazyků pro osobní život.

5.1.5.2. Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Předmět je koncipován pro časovou dotaci 2 vyučovacích hodin týdně v 7., 8. a 9. ročníku. Obsahem jsou slovníky, řady textů z různých oblastí života dětí daného věku. Výuka probíhá ve skupinách.

5.1.5.3. Průřezová témata naplňovaná ve vyučovacím předmětu

OSV7	Mezilidské vztahy
OSV9	Kooperace a kompetice
VDO2	Společnost a stát
VDO4	Principy demokracie
VMEGS1	Evropa a svět nás zajímá
VMEGS2	Objevujeme Evropu a svět
VMEGS3	Jsme Evropané
MKV1	Kulturní difference
MKV3	Etnický původ
MV6	Tvorba mediálního sdělení
MV7	Práce v realizačním týmu
EV3	Lidské aktivity a problémy životního prostředí
EV4	Vztah člověka a prostředí

5.1.5.4. Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k naplňování klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- vedeme žáky k poznání smyslu a cíle učení
- zadáváme úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace (literatura, internet)
- vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich budoucnost, připravujeme je na celoživotní učení

Kompetence k řešení problémů

- vytvářením praktických problémových úloh učíme žáky prakticky problém řešit
- podporujeme spolupráci a využívání moderní techniky při řešení problémů
- podporujeme všechny přijatelné způsoby vyřešení problému

Kompetence komunikativní

- podporujeme různé formy komunikace – klademe důraz na kulturní úroveň
- učíme žáky naslouchat promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagovat
- podporujeme propojení cizího jazyka a výpočetní techniky
- vedeme žáky k výstižnému a souvislému projevu

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky spolupracovat ve skupině a spoluvytvářet příjemné pracovní prostředí
- učíme žáky kriticky hodnotit svoji práci v týmu i práci ostatních členů týmu
- zaměřujeme se na výchovu k ohleduplnosti a k úctě k druhým

Kompetence občanské

- učíme žáky respektovat názory druhých
- jsme vždy ochotni podat každému z žáků pomocnou ruku
- netolerujeme projevy rasismu a nacionalismu
- vedeme žáky k ochraně zdraví a životního prostředí
- učíme žáky vždy se zodpovědně rozhodnout a za své rozhodnutí nést případné následky

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- učíme žáky efektivně organizovat svou práci
- demonstrujeme lepší možnosti pracovního uplatnění při ovládnutí cizího jazyka

5.1.5.5. Očekávané výstupy

2. stupeň

Očekávané výstupy

POSLECH S POROZUMĚNÍM

žák

- rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně
- rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat

MLUVENÍ

žák

- zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích
- mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech
- vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

žák

- vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech
- rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace

PSANÍ

žák

- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- reaguje na jednoduché písemné sdělení

Učivo

- zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby
- slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím, práce se slovníkem

- tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, realie anglicky mluvících zemí
- mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

5.1.5.6. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Aj_k

7. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	FORMY A METODY PRÁCE	VAZBY, PŘESAHY
Žák dle svých schopností: - procvičí učivo probrané v nižších ročnících - používá druhý a třetí stupeň přídavných jmen odvozováním i pomocí more, most - porovnává co do míry vlastnosti osoby, věci - vazbu be going to používá k vyjádření budoucího záměru, plánu či předpovědi na základě vnějšího pozorování - používá příslovce odvozená od přídavných jmen - samostatně tvoří věty v budoucím čase pomocí	Mluvnice - opakování učiva - stupňování přídavných jmen - porovnávání - vazba be going to - přídavná jména a příslovce - budoucí čas	- samostatné ústní projevy - rozhovory - porozumění dle poslechu, písničky - práce s videonahrávkami, s časopisem - skupinová práce - samostatná práce - práce se slovníky, s internetem - projekty - počítačové výukové programy	Čj, M, Z, sloh OSV9 MV6 VMEGS2 MKV1, 2 VDO2

will, s pomocí učitele rozpozná, kde je třeba užít vazby be going to a kdy budoucí čas - zopakuje a rozšíří si osvojenou příslušnou slovní zásobu - sdělí základní informace týkající se osvojovaných témat - čte foneticky správně texty, správně interpretuje intonaci anglické věty - používá dvojjazyčný slovník, seznamuje se s výkladovým slovníkem - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech - rozumí obsahu jednoduché promluvy či konverzace - zeptá se na základní informace a reaguje v běžných formálních i neformálních situacích - krátce promluví na osvojovaná témata - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních	- budoucí čas will a be going to Témata: - zeměpisné názvy - počasí - Velká Británie - USA - Nový Zéland - televize, televizní programy - druhy zábavy - můj život (rodina, škola, domov) - věda, budoucnost		
---	---	--	--

autentických materiálech - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace - napíše jednoduché texty na osvojovaná témata - reaguje na jednoduché písemné sdělení			
---	--	--	--

8. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	FORMY A METODY PRÁCE	VAZBY, PŘESAHY
Žák dle svých schopností - procvičí a zopakuje si učivo nižších ročníků - používá věty v minulém průběhovém čase, rozliší, kdy použít prostý a kdy průběhový čas - procvičuje použití určitého a neurčitého členu v názvech míst - procvičuje použití předpřítomného času, používá minulé přičestí běžných nepravidelných sloves - rozliší, ve které situaci je třeba použít prostý a kdy	Mluvnice: - opakování učiva - minulý čas průběhový - the / a, an - předpřítomný prostý čas	- samostatné ústní projevy na dané téma - - samostatná práce - skupinová práce - práce se slovníky, s internetem - projekty - poslechy nahrávek rodilých mluvčích, písničky - práce s videonahrávkami, časopisem - počítačové výukové programy	Čj, sloh, Ov, Z, D EV3 OSV9 VMEGS1, 2 MKV1, 3

předpřítomný čas - rozliší významy jednotlivých modálních sloves, používá je ve větách - vyjádří obvyklý nebo opakující se děj v minulosti - příslovce správně dokáže používat ve větách V daných tématech - procvičuje a rozšiřuje si příslušnou slovní zásobu - sdělí základní informace týkající se osvojovaných témat - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech - rozumí obsahu jednoduché promluvy či konverzace - zeptá se na základní informace a reaguje v běžných formálních i neformálních situacích - krátce promluví na osvojovaná témata	- should / shouldn't - must / mustn't - have to - used to - too / enough Témata: - přírodní katastrofy - časová pásma - Londýn - město, orientace v něm - New York - osobnosti britské historie - hudba - problémy dětí		
---	--	--	--

- vypráví jednoduchý příběh či událost - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace - napíše jednoduché texty na osvojovaná témata - reaguje na jednoduché písemné sdělení - čte nahlas a plynule foneticky správně texty z různých materiálů, správně interpretuje intonaci věty - rozliší zřetelnou promluvu a konverzaci, interpretuje je - odvodí pravděpodobný význam slov z kontextu - používá dvojjazyčný i výkladový slovník - obměňuje gramaticky správně písemně i ústně texty - zachytí hlavní myšlenky	- zdraví, zdravotnická zařízení		
--	---	--	--

textu nebo mluveného projevu a reprodukuje je			
--	--	--	--

9. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	FORMY A METODY PRÁCE	VAZBY, PŘESAHY
Žák dle svých schopností: - zopakuje si a procvičí učivo nižších ročníků - procvičuje v praxi 3. tvar nepravidelných sloves dle rozsahu učebnice - používá věty v předpřítomném čase prostém - rozliší, ve kterých situacích je třeba ten který slovesný čas použít - v konverzaci vyjádří české že ano? / že ne? ve všech osobách a všech slovesných časech - užívá vztažné věty se stejnými i různými podměty, vynechává vztažné zájmeno - procvičuje tvoření různých citově zabarvených vět pomocí should, might	Mluvnice - opakování učiva - předpřítomný čas prostý a minulý čas - tázací dovětky - vztažné věty - should, might - gerundium, infinitiv	- samostatné ústní projevy - rozhovory - samostatná práce - skupinová práce - besedy, exkurze - práce se slovníky, s internetem - projekty - poslechy a porozumění nahrávek rodilých mluvčích, písničky - práce s videonahrávkami - práce s časopisem - počítačové výukové programy	Čj, sloh, Pč, Ov, D EV4 VDO4 OSV9 VMEGS3 MV7

- procvičuje použití sloves spojených s infinitivem a gerundiem - používá trpný rod ve všech časech - vytvoří reálnou přítomnou podmínkovou větu, zeptá se - uplatní pravidlo užití přítomného času ve vedlejších větách časových V probíraných tématech - užívá a rozšíří si příslušnou slovní zásobu - sdělí základní informace týkající se osvojovaných témat - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech - rozumí obsahu jednoduché promluvy či konverzace - zeptá se na základní informace a reaguje v běžných formálních i neformálních situacích - krátce promluví na	- trpný rod - 1. podmínka - časové věty Témata – problémy dětí (ve škole, generační) – nákupy – oblékání, móda – z historie Velké Británie – počítače – lidské tělo – u lékaře – zdravý životní styl		
--	---	--	--

osvojovaná témata - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace - napíše jednoduché texty na osvojovaná témata - reaguje na jednoduché písemné sdělení - čte nahlas a plynule foneticky správně texty z učebnice a dalších materiálů, správně interpretuje intonaci věty - rozliší zřetelnou promluvu a konverzaci, interpretuje je - odvodí pravděpodobný význam slov z kontextu - používá dvojjazyčný i výkladový slovník	– sportovní soutěže – hrdinové minulosti VB – životní prostředí (změny klimatu, ohrožení živočichové) – Austrálie – Evropská unie - volba povolání		
--	---	--	--

5.2. MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

5.2.1. MATEMATIKA

5.2.1.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Matematika by měl být chápán jako odraz reálných vztahů v hmotném světě. V základním vzdělávání je především založen na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti v praktickém životě a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost.

Žáci v něm mají získat početní dovednosti v oboru přirozených čísel, aby si uměli poradit s praktickými úlohami denní potřeby, ve všech oblastech bez problémů rozpoznat příčiny a důsledky, odvodit nové skutečnosti, naučit se rýsovat, pracovat s tabulkami a grafy, vyhledávat informace, ověřovat pravdivost svých tvrzení. Vzdělání v tomto předmětu by mělo směřovat k rozvíjení vlastních zkušeností, potřebě počítat, kreslit a hrát si. Práce by měla být zajímavá a povzbuzující.

Vzdělání klade důraz na porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, matematické postupy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

5.2.1.2. Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Předmět matematika se vyučuje jako samostatný předmět v 1. ročníku 4 hodiny týdně, ve 2. – 6. ročníku 5 hodin týdně, v 7., 8. a 9. ročníku 4 hodiny týdně. Předmět je zpravidla vyučován v kmenových třídách.

Výuka směřuje k získání základních poznatků z okruhů učiva: Čísla a početní operace na 1. stupni, na něj na 2. stupni navazuje okruh Číslo a proměnná, dále okruhy Závislosti, vztahy a práce s daty a Geometrie v rovině a prostoru. Důležitou součástí matematického vzdělávání jsou Nestandardní aplikační úlohy a problémy. Vzhledem ke svému charakteru je předmět úzce spjat zejména s předměty fyzika, zeměpis a chemie a rovněž velmi často využívá poznatků z různých vzdělávacích oborů.

5.2.1.3. Průřezová témata naplňovaná ve vyučovacím předmětu

OSV 1	Rozvoj schopností poznávání
OSV 2	Sebepoznání a sebepojetí
OSV10	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
VDO2	Občan, občanská společnost a stát

VMEGS1	Evropa a svět nás zajímá
EV2	Základní podmínky života
EV3	Lidské aktivity a problémy životního prostředí

5.2.1.4. Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k naplňování klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- zařazujeme metody, při kterých docházejí k řešení a závěrům žáci sami
- rozvíjíme abstraktní a exaktní myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů
- vedeme žáky k plánování postupů a úkolů
- zadáváme úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- zadáváme úkoly s využitím informačních a komunikačních technologií
- vedeme žáky k aplikaci znalostí v ostatních vyučovacích předmětech a v reálném životě
- vedeme žáky k osvojování základních matematických pojmů a vztahů postupnou abstrakcí a zobecňováním
- vytváříme u žáků zásoby matematických nástrojů (pojmů a vztahů, algoritmů, metod řešení úloh)
- vedeme žáky k využívání prostředků výpočetní techniky

Kompetence k řešení problémů

- podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů
- s chybou žáka pracujeme jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- vedeme žáky k ověřování výsledků
- učíme žáky zvolit správný postup při řešení slovních úloh a reálných problémů
- provádíme se žáky rozbor problému a plánu řešení, odhadování výsledků
- vedeme žáky ke zjištění, že realita je složitější než její matematický model
-

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- podle potřeby pomáháme žákům
- vedeme žáky ke komunikaci na odpovídající úrovni

- vedeme žáky ke zdůvodňování matematických postupů
- učíme žáky otevřeně vyjadřovat svůj názor podepřený logickými argumenty
- učíme žáky vytvářet hypotézy

Kompetence sociální a personální

- upevňujeme v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle
- zadáváme úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- vyžadujeme dodržování pravidel slušného chování
- podporujeme práci ve skupině
- učíme žáky věcně argumentovat
- učíme žáky schopnosti sebekontroly
- vedeme žáky podílet se na utváření příjemné atmosféry v týmu

Kompetence občanské

- vedeme žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- umožňujeme, aby žáci na základě jasných kritérií hodnotili svoji činnost nebo jejich výsledky
- zajímáme se, jak vyhovuje žákům způsob výuky
- vyžadujeme, aby žáci respektovali názory ostatních
- vedeme žáky k utváření si volných a charakterových vlastností
- vedeme žáky k zodpovědnému rozhodování podle dané situace

Kompetence pracovní

- požadujeme dodržování dohodnuté kvality, stanovených termínů
- vedeme žáky k ověřování výsledků
- vedeme žáky ke zdokonalování si grafických projevů

5.2.1.5. Očekávané výstupy

Očekávané výstupy 1. stupeň - 1. období

Číslo a početní operace

žák

- používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků
- čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti
- užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose
- provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly
- řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace

Závislosti, vztahy a práce s daty

žák

- orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času
- popisuje jednoduché závislosti z praktického života
- doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel

Geometrie v rovině a v prostoru

žák

- rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci
- porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky
- rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině

Očekávané výstupy 1. stupeň - 2. období

Číslo a početní operace

žák

- využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení
- provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel
- zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel
- řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel
- modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku

- porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel
- přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty
- porozumí významu znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose

Závislosti, vztahy a práce s daty

žák

- vyhledává, sbírá a třídí data
- čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy

Geometrie v rovině a v prostoru

žák

- narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce
- sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran
- sestrojí rovnoběžky a kolmice
- určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu
- rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru

Nestandardní aplikační úlohy a problémy

žák

- řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky

Očekávané výstupy – 2. stupeň

Číslo a proměnná

žák

- provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel, užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu
- zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor

- modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel
- užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)
- řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem, pracuje s měřítky map a plánů
- řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)
- matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných, určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkání
- formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav
- analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel

Závislosti, vztahy a práce s daty

žák

- vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data
- porovnává soubory dat
- určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti
- vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem
- matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů

Geometrie v rovině a v prostoru

žák

- zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů, využívá potřebnou matematickou symboliku
- charakterizuje a třídí základní rovinné útvary
- určuje velikost úhlu měřením a výpočtem
- odhaduje a vypočítá obsah základních rovinných útvarů
- využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh
- načrtne a sestrojí základní rovinné útvary

- užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků
- načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar
- určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti
- odhaduje a vypočítá objem a povrch těles
- načrtne a sestrojí síť základních těles
- načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině
- analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu

Nestandardní aplikační úlohy a problémy

žák

- užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací
- řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí.
- vedeme žáky k efektivitě při organizování vlastní práce

5.2.1.6. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu M

1. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák dle svých schopností: - používá přirozená čísla v oboru do 20 k modelování reálných situací - počítá předměty v oboru do 20 - vytváří soubory s daným počtem prvků - porovnává množství	Číslo a početní operace: Číselný obor 0 – 20: - číselná řada - čtení a zápis čísel - porovnávání - znaménka +, -, =, <, > - sčítání a odčítání čísel bez přechodu desítky - sčítání a odčítání čísel s přechodem desítky –	- učebnice, pracovní sešity - nástěnný obrazový materiál - kostky plastové, hrací, papírové s kolečky - karty s příklady - karty s čísly - papírové peníze	Čj, Prv, Hv, Tv, Pč OSV1, 3, 10

předmětů, rozhoduje o vztahu více, méně - čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 20, - užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti - užívá lineární uspořádání, zobrazí a vyhledává číslo na číselné ose, doplní chybějící čísla v řadě - provádí z paměti i písemně jednoduché početní operace (sčítání, odčítání) v oboru do 20 - dočítá do 10 a do 20 - řeší a sám tvoří slovní úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace - řeší slovní úlohy typu „o x více, o x méně“ - rozezná pojem: zvětšujeme, zmenšujeme, rozkládá čísla - doplňuje tabulky a posloupnosti čísel - orientuje se v prostoru,	počáteční seznámení - komutativnost sčítání (pojem záměna sčítanců) - slovní úlohy – řešení, tvorba Závislosti, vztahy a práce s daty: - tabulky - „číselné řetězy“ Geometrie v rovině a v prostoru:	- drátěné modely těles - stavebnice - modelína - didaktické hry - řešení problémových úloh - manipulační činnosti	
---	---	--	--

užívá geometrické pojmy (viz učivo) - porovnává předměty podle velikosti - rozezná, pojmenuje a nakreslí geometrické útvary (viz. učivo) - rozezná, pojmenuje a vymodeluje jednoduchá tělesa (krychle, kvádr, válec, koule) - porovnává velikost útvarů - rozezná osově souměrné útvary a dokresluje je	- pojmy: vpravo, vlevo, pod, nad, před, hned před, za, hned za - menší, větší, nejmenší, největší, nižší, vyšší, nejnižší, nejvyšší, široký, úzký, širší užší, nejširší, nejužší - pojmy: bod, rovná čára, křivá čára lomená čára, úsečka, čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh osově souměrné útvary		
--	--	--	--

2. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák dle svých schopností: - sčítá a odčítá s přechodem desítky - řeší příklady s jednou závorkou - řeší a sám tvoří slovní úlohy na sčítání a odčítání v daném číselném oboru - využívá znalosti o záměně sčítanců - počítá předměty a sám soubory s daným počtem	Číslo a početní operace: Číselný obor 0–20: - sčítání a odčítání do 20 s přechodem desítky - závorky - slovní úlohy Číselný obor 0–100: - číselná osa - čtení a zápis čísel	- učebnice, pracovní sešity - nástěnný obrazový materiál - kostky plastové, hrací, papírové s kolečky - karty s příklady - karty s čísly - papírové peníze - drátěné modely těles - stavebnice - modelína - didaktické hry - řešení problémových úloh	Čj, Prv, Hv, Tv, Pč OSV1, 3, 10

vytváří - čte, zapisuje a porovnává čísla - rozkládá čísla na desítky a jednotky - orientuje se na číselné ose - vyhledá a zobrazí čísla - porovnává čísla - zaokrouhluje čísla na desítky - vyhledá sudá a lichá čísla - počítá po 1, 2, 5, 10 - sčítá a odčítá bez přechodu desítky - sčítá a odčítá dvojčíferné a jednocíferné číslo - provádí písemné sčítání a odčítání dvoucíferných čísel - řeší příklady s jednou závorkou - sčítá a odčítá desítky - řeší a sám tvoří slovní úlohy vedoucí ke sčítání a odčítání - řeší slovní úlohy s porovnáním čísel - ověří a užívá násobení jako opakované sčítání shodných	- rozklad čísla v desítkové soustavě - porovnávání - zaokrouhlování - sudá a lichá čísla - součet a rozdíl čísel - vlastnosti početních operací sčítání a odčítání - písemné algoritmy početních operací sčítání a odčítání - závorky - slovní úlohy Násobení a dělení přirozených čísel v oboru násobílek do 100: - názorné zavedení	- manipulační činnosti	
---	---	--	--

sčítanců - vyjmenuje řady násobků od 1 do 5 - užívá spoje násobílek 2, 3, 4, 5 - dělí v oboru násobílek - řeší slovní úlohy na násobení a dělení - řeší slovní úlohy se dvěma početními úkony (např. násobení a sčítání) - rozezná časové jednotky hodina, minuta, sekunda a provádí jejich převody - čte časové údaje na různých typech hodin - sleduje a porovnává časové úseky (vyučovací hodina, přestávka doba snídání, délka spánku...), závislosti na čase (změna teploty...) - řeší slovní úlohy typu „o x více, méně“ a „x-krát více, x-krát méně“ - pracuje s jednotkami metr, litr, kilogram - rozezná pojem kreslení a rýsování	násobení a dělení na souborech předmětů - násobilka 2, 3, 4, 5 - automatizace násobilky, řady násobků daného čísla - dělení v oboru těchto násobílek - vztahy mezi násobením a dělením - slovní úlohy Závislosti, vztahy a práce s daty: - tabulky - závislosti a jejich vlastnosti - den - 24 hodin - hodina – 60 minut - minuta – 60 sekund - vztahy „o x více, méně“ - vztahy „x-krát více, méně“ - metr, litr, kilogram Geometrie v rovině a v prostoru:		
--	--	--	--

- kreslí křivé, rovné a lomené čáry a geometrické tvary - osvojuje si správné návyky při rýsování - rýsuje přímku a úsečku - změří (cm, m) a odhadne délku úsečky, porovnává úsečky - označí bod a krajní body úsečky velkým písmenem, přímku malým písmenem - rozezná, pojmenuje a vymodeluje základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, rozezná je v praxi - u geometrických útvarů určí vrcholy a délky stran - rozezná, kreslí a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	- přímku, lomená čára, křivá čára - bod, úsečka – jejich označení - délka úsečky – měření - rýsování úsečky - jednotky: metr, centimetr - krychle, kvádr, válec, koule - jednoduché souměrné útvary v rovině		
--	--	--	--

3. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák dle svých schopností: - čte a píše trojčíferná čísla - orientuje se na číselné ose - znázorňuje na ose dvojčíferná a trojčíferná	Číslo a početní operace: Číselný obor 0–1000: - čtení a zápis čísel - číselná osa - porovnávání	- učebnice, pracovní sešity - nástěnný obrazový materiál - karty s příklady	Čj, Prv, Hv, Tv, Pč OSV1, 3, 10

čísla - počítá po jednotkách, desítkách a stovkách - porovnává čísla pomocí osy i bez ní - rozkládá čísla v desítkové soustavě - zaokrouhluje na desítky a stovky - sčítá a odčítá v daném číselném oboru - písemně sčítá a odčítá dvě trojčíselná čísla a provádí kontrolu svého výpočtu - provádí předběžný odhad výsledku řešení - řeší slovní úlohy na porovnání čísel, na sčítání a odčítání čísel v daném oboru - používá výrazy: sčítanec, sčítanec, součet, menšenec, menšitel, rozdíl	- zaokrouhlování - rozklad čísla v desítkové soustavě - součet a rozdíl čísel - vlastnosti početních operací sčítání a odčítání - písemné algoritmy početních operací sčítání a odčítání - odhad a kontrola výsledků - závorky - slovní úlohy Násobení a dělení přirozených čísel v oboru násobílek do 100 - násobilka 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 - automatizace násobilky - řady násobků daného čísla - dělení v oboru těchto	- karty s čísly - papírové peníze - drátěné modely těles - stavebnice - modelína - didaktické hry - řešení problémových úloh - manipulační činnosti - matematická soutěž	
---	--	--	--

- užívá spoje všech daných násobílek - určí neúplný podíl a zbytek - násobí a dělí z paměti dvojčíferné číslo číslem jednocíferným mimo obor násobílek v jednoduchých příkladech - řeší a sám tvoří slovní úlohy vedoucí k násobení a dělení v oboru násobílek i mimo ně - provádí odhad a kontrolu výsledků - používá výrazy: činitel, činitel, součin, dělenec, dělitel, podíl - doplní početní tabulky - sestavuje tabulky násobků - využívá tabulek násobků v praxi - využívá jednoduché závislosti z praktického života - doplní číselnou řadu a určí krok, který řadu doplňuje - řeší a sám tvoří slovní úlohy typu „o x více,	- násobílek - dělení se zbytkem - vlastnosti číselných operací násobení a dělení - násobení a dělení dvojčíferných čísel číslem jednocíferným - závorky - slovní úlohy Závislosti, vztahy a práce s daty - tabulky - závislosti z praktického života a jejich vlastnosti - číselné a logické řady - vztahy „o x více, méně“ - vztahy „x-krát více, méně“ - jednotky délky, kilogram, gram, litr		
---	---	--	--

méně“ a „, x-krát více, méně“ - pracuje s jednotkami délky, kilogram, gram, litr - rýsuje přímky a polopřímky a označí je malým písmenem - označí průsečík dvou přímek velkým písmenem - rýsuje a měří úsečky s přesností na milimetry - provede odhad délky - převede jednotky délky - změří délky stran rovinných obrazců - určí obvod jednoduchých rovinných obrazců sečtením délek jejich stran - pojmenuje a vymodeluje útvary v prostoru, rozezná je v praxi	Geometrie v rovině a v prostoru: - přímka, polopřímka - bod, úsečka - délka úsečky – měření, odhad - jednotky délky: mm, cm, dm, m, km, převody - čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník - obvod - krychle, kvádr, válec, koule, jehlan, kužel		
---	---	--	--

4. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák dle svých schopností: - čte a píše čísla v číselném oboru - orientuje se na číselné ose	Číslo a početní operace: Číselný obor přirozená čísla 0- 1 000 000: - čtení a zápis čísel	- učebnice, pracovní sešity - nástěnný obrazový materiál - papírové peníze	Čj, Prv, Hv, Tv, Pč OSV1, 3, 10

- znázorňuje na ose čísla daného číselného oboru - počítá po tisících, desetitisících, statisících - porovnává čísla pomocí osy i bez ní - zaokrouhluje na desítky, stovky, tisíce desetitisíce a statisíce - řeší jednoduché nerovnice pomocí osy - rozkládá čísla v desítkové soustavě - sčítá a odčítá v daném číselném oboru - používá komutativnost, asociativnost - písemně sčítá (omezený počet čísel) a odčítá čísla v číselném oboru a provádí kontrolu svého výpočtu - provádí předběžný odhad výsledku řešení - řeší slovní úlohy na porovnání čísel, na sčítání a odčítání čísel v daném oboru - používá výrazy: sčítanec, sčítanec, součet,	- číselná osa - porovnávání - zaokrouhlování - rozklad čísla v desítkové soustavě - součet a rozdíl čísel - vlastnosti početních operací sčítání a odčítání - vztahy mezi sčítáním a odčítáním - písemné algoritmy početních operací sčítání a odčítání - odhad a kontrola výsledků - závorky - slovní úlohy	- drátěné modely těles - stavebnice - modelína - didaktické hry - řešení problémových úloh - manipulační činnosti - matematická soutěž	
---	--	--	--

menšenec, menšitel, rozdíl - vyjmenuje řady násobků čísel od 1 do 10 - užívá spoje všech daných násobílek - určí neúplný podíl a zbytek - násobí a dělí pamětně dvoj a trojčiferné číslo číslem jednociferným mimo obor násobílek v jednoduchých příkladech - násobí a dělí čísla zakončená nulami v daném oboru - písemně násobí jednociferným a dvojciferným činitelem - písemně dělí jednociferným dělitelem - provádí odhad a kontrolu svého výpočtu - provádí kontrolu pomocí kalkulačky	Násobení a dělení přirozených čísel v oboru násobílek do 100: - automatizace násobilky - řady násobků daného čísla - dělení v oboru těchto násobílek - dělení se zbytkem - vlastnosti a vztahy číselných operací násobení a dělení - pamětné násobení a dělení - písemné algoritmy násobení a dělení - závorky - římské číslice		
--	---	--	--

- řeší příklady se závorkami - zapíše čísla pomocí římských číslic, čte zápisy v římských číslicích - řeší a sám tvoří slovní úlohy vedoucí k využití početních operací v daném číselném oboru - řeší slovní úlohy se dvěma až třemi početními výkony - používá výrazy: činitel, činitel, součin, dělenec, dělitel, podíl - využívá názorných obrázků k určování $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{10}$ celku - pojmenovává zlomky - názorně vyznačí polovinu, čtvrtinu celku - řeší jednoduché úlohy k určení zlomků celku - doplní početní tabulky - sestavuje tabulky násobků - využívá tabulek násobků v praxi - využívá jednoduché závislosti z praktického	- slovní úlohy Zlomky: - celek, část, zlomek - čitatel, jmenovatel, zlomková čára - polovina, čtvrtina, třetina, pětina, desetina Závislosti, vztahy a práce s daty: - tabulky - závislosti z praktického života a jejich vlastnosti - číselné a logické řady		
---	---	--	--

života - doplní číselnou řadu a určí krok, který řadu doplňuje - řeší a sám tvoří slovní úlohy typu „o x více, méně“ a „x-krát více, méně“ - rozliší jednotky délky, kilogram, gram, litr - rozlišuje druhy čar - určí vzájemnou polohu dvou přímek - sestrojí rovnoběžku s danou přímkou - sestrojí kolmici pomocí trojúhelníku s ryskou k dané přímce - rýsuje čtverec a obdélník - rozliší kruh a kružnici - narýsuje kružnici s daným středem a poloměrem - určí obvod jednoduchých rovinných obrazců sečtením délek jejich stran a obvod čtverce a obdélníku i pomocí	- vztahy „o x více, méně“ - vztahy „x-krát více, méně“ - jednotky délky, kilogram, gram, litr Geometrie v rovině a v prostoru, vzájemná poloha dvou přímek, kružnic: - druhy čar - rovnoběžky a různoběžky - průsečík různoběžek - kolmice - konstrukce čtverce a obdélníku - kružnice a kruh - střed a poloměr kružnice a kruhu - obvod - krychle, kvádr, válec, koule, jehlan, kužel		
---	--	--	--

vzorů - pojmenuje a vymodeluje útvary v prostoru, rozezná je v praxi - pozná souměrný útvar a nakreslí ho - rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti překládáním papíru, rýsuje přímky a polopřímky	Souměrnost: - délka úsečky – měření, odhad - jednotky délky: mm, cm, dm, m, km, převody		
---	--	--	--

5. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák dle svých schopností: - čte a píše čísla v číselném oboru - orientuje se na číselné ose - znázorňuje na ose čísla daného číselného oboru - počítá po tisících, desetitisících, statisících - porovnává čísla pomocí osy i bez ní - zaokrouhluje na statisíce a miliony	Číslo a početní operace: Číselný obor přirozená čísla 0- 1 000 000: - čtení a zápis čísel - číselná osa - porovnávání - zaokrouhlování - číselné a logické řady - rozklad čísla v desítkové	- učebnice, pracovní sešity - nástěnný obrazový materiál - papírové peníze - drátěné modely těles - stavebnice - modelína - didaktické hry - řešení problémových úloh - manipulační činnosti - matematická soutěž	Čj, Prv, Hv, Tv, Pč, V1 OSV1, 3, 10

- řeší jednoduché nerovnice pomocí osy - doplní řady čísel - rozkládá čísla v desítkové soustavě - sčítá a odčítá pamětně přirozená čísla v daném číselném oboru - písemně sčítá tři až čtyři čísla z daného oboru - písemně násobí až čtyřciferným činitelem - písemně dělí dvojciferným dělitelem a provádí kontrolu násobením i na kalkulačce - odhadne výsledek, posoudí jeho reálnost - řeší jednoduché a složené slovní úlohy řešené jednou nebo dvěma početními operacemi - vysvětlí pojem celé číslo, číslo kladné a záporné - zobrazí kladná a záporná čísla na číselné ose - využívá názorných obrázků k určování $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{10}$ celku	soustavě - početní výkony s přirozenými čísly v daném číselném oboru a jejich vlastnosti - písemné algoritmy početních výkonů - odhady výsledků - kontrola výpočtů - slovní úlohy Celá čísla: - čtení a zápis čísla – kladná, záporná, nula, číselná osa Zlomky: - celek, část, zlomek - čitatel, jmenovatel, zlomková čára		
--	---	--	--

- pojmenovává zlomky - názorně vyznačí polovinu, čtvrtinu celku - řeší jednoduché úlohy k určení zlomků celku - porovná, sčítá a odčítá zlomky se společným základem v oboru kladných čísel	- polovina, čtvrtina, třetina, pětina, desetina - základ zlomku Desetinná čísla: - čtení a zápis desetinného čísla - desetinný zlomek, zápis desetinným číslem Závislosti, vztahy a práce s daty: - tabulky, grafy, diagramy, jízdní řády - závislosti z praktického života a jejich vlastnosti - vztahy „o x více, méně“ - vztahy „x-krát více, méně“ - jednotky délky, kilogram, gram, litr	- praktické předvedení - modelování situace - problémové úlohy	
- čte a zapisuje desetinná čísla - zobrazí desetinné číslo na číselné ose			
- doplní jednoduché tabulky - sestavuje a čte jednoduché grafy v soustavě souřadnic - zjistí údaje z diagramu - orientuje se a čte v jízdním řádu - řeší a sám tvoří slovní úlohy typu „o x více, méně“ a „x-krát více, méně“ - pracuje s jednotkami délky, kilogram, gram, litr			

- rýsuje kolmice a rovnoběžky daným bodem - rýsuje obdélník čtverec - rýsuje trojúhelník – pravoúhlý, rovnostranný, rovnoramenný - počítá obvod čtverce a obdélníku s pomocí vzorců - zjistí obvod sečtením stran geometrických útvarů - počítá obsah čtverce a obdélníku s pomocí vzorců - určí obsahy obrazců ve čtvercové síti - převádí jednotky obsahu - rozezná a vymodeluje tělesa - pojmenuje části krychle a kvádru - pozná různé sítě krychle a kvádru a s jejich pomocí tělesa sestaví	Geometrie v rovině a v prostoru: - kolmice, rovnoběžky, zápis vztahů kolmosti a rovnoběžnosti pomocí značek - čtverec, obdélník - konstrukce čtverce a obdélníku - trojúhelník - konstrukce trojúhelníku ze tří stran - obvod čtverce a obdélníku - obvod rovinných geometrických útvarů - obsah čtverce a obdélníku - jednotky obsahu – mm^2, cm^2, dm^2, m^2, a, ha, km^2 - převody jednotek obsahu - kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec - vrcholy, stěny hrany - síť krychle a kvádru - povrch krychle a kvádru určený součtem obsahů		
---	--	--	--

- počítá povrch krychle jako součet obsahů stran - počítá krychle při práci se stavebnicí s krychlemi	stěn - propedeutika pojmu objem tělesa (jednotková krychle)		
--	--	--	--

6. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák dle svých schopností: - čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla - provádí početní operace s přirozenými čísly z paměti a písemně - provádí odhady a kontrolu výpočtů - zaokrouhluje - zobrazí přirozené číslo na číselné ose - rozlišuje druhy čar - používá technické písmo k popisu geometrických útvarů - sestrojí kolmici z bodu k přímkce - sestrojí dvě rovnoběžky	Rozšířené opakování: - přirozená čísla - čtení a zápis čísla v desítkové soustavě - zobrazení na číselné ose - početní operace	- prodloužený výklad - samostatné práce - herní činnost	Pč OSV1
	Základní pravidla rýsování: - druhy a užití čar - technické písmo - rýsování kolmic a rovnoběžek	- modelování situace - praktické předvedení - prodloužený výklad - herní činnost - práce ve dvojicích	F F OSV10
			Z
	Geometrické útvary v rovině:	- praktické předvedení - modelování situace - prodloužený výklad - samostatné práce	OSV1

- užívá a rozlišuje pojmy přímka, polopřímka, úsečka - rýsuje lineární útvary - převádí jednotky délky, času, hmotnosti - vypočítá obvod čtverce, obdélníku, trojúhelníku - charakterizuje a třídí základní rovinné útvary - zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů - sestrojí pomocí kružítka střed úsečky, osu úsečky - čte a zapisuje desetinná čísla - zobrazí desetinné číslo na číselné ose - porovnává a zaokrouhluje desetinná čísla - provádí početní operace s desetinnými čísly - převádí jednotky	- rovina, bod, úsečka, přímka, polopřímka, kružnice, kruh - převody jednotek - obvody čtverce, obdélníku, trojúhelníku - střed úsečky, osa úsečky Desetinná čísla: - čtení a zápis desetinného čísla - desetinný zlomek, zápis desetinným číslem - porovnávání a zaokrouhlování desetinných čísel - zobrazení na číselné ose - početní operace s desetinnými čísly	- praktické předvedení - problémové úlohy - matematické hlavolamy - logické hry - práce ve dvojicích - prodloužený výklad - problémové úlohy - praktické předvedení - herní činnost - prodloužený výklad - matematické hlavolamy - práce ve skupinách - praktické předvedení - modelování situace - problémové úlohy - práce ve skupinách - práce ve dvojicích - samostatné práce	
---	---	--	--

- zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností - vypočítá aritmetický průměr - vysvětlí pojem dělitel, násobek - používá znaky dělitelnosti - vysvětlí pojem prvočíslo, číslo složené - rozloží číslo na součin prvočísel - určuje a užívá násobky a dělitele - určuje nejmenší společný násobek a největší společný dělitel - popíše úhel, narýsuje a změří daný úhel - graficky přenesení úhel a sestrojí jeho osu - rozlišuje a pojmenuje druhy úhlů - provádí početní operace s velikostmi úhlů (ve stupních a minutách)	- násobení a dělení 10, 100,... - slovní úlohy - převody jednotek délky a hmotnosti - aritmetický průměr a jeho užití Dělitelnost přirozených čísel: - násobek, dělitel - znaky dělitelnosti - (2, 3, 4, 5, 10, 25) - prvočíslo, číslo složené - rozklad na prvočinitele - čísla soudělná a nesoudělná - nejmenší společný násobek - největší společný dělitel Úhel a jeho velikost: - pojem, rýsování a přenášení úhlu - osa úhlu – konstrukce kružítkem - druhy úhlů - jednotky velikosti úhlu a měření velikosti úhlu (úhloměr) - rýsování úhlů - početní operace s velikostmi úhlů - vrcholové a vedlejší úhly	- problémové úlohy - praktické předvedení - herní činnost - prodloužený výklad - matematické hlavolamy - práce ve skupinách - praktické předvedení - modelování situace - problémové úlohy - práce ve skupinách - práce ve dvojicích - samostatné práce	Z
--	--	--	----------

- pozná dvojice vedlejších úhlů a vrcholových úhlů, využívá jejich vlastností - užívá pojmu mnohoúhelník - sestrojí pravidelný šestiúhelník a pravidelný osmiúhelník - vypočítá obvod pravidelného šestiúhelníku a pravidelného osmiúhelníku - sestrojí obraz rovinného útvaru v osově souměrnosti - pozná shodné a osově souměrné útvary - aplikuje jednotky obsahu, převádí je - vypočítá obsah obdélníku a čtverce - využívá znalostí (obsah čtverce, obdélníku) při výpočtech obsahů složitějších obrazců - rozliší a popíše kvádr, krychli, načrtne je - načrtne a narýsuje síť kváдру a krychle - načrtne a sestrojí obraz krychle a kváдру ve volném rovnoběžném promítání	- mnohoúhelníky – pojem, pravidelný šestiúhelník, pravidelný osmiúhelník (konstrukce, obvod) Osová souměrnost: - osová souměrnost - shodné a osově souměrné útvary Obsah čtverce a obdélníku, povrch a objem kváдру a krychle: - jednotky obsahu, převody - obsah čtverce a obdélníku - obsah složitějších obrazců - kvádr, krychle, síť těles - zobrazování těles - povrch krychle a kváдру - jednotky objemu, převody - objem krychle, kváдру	- modelování situace - matematické hry - samostatné práce - praktické předvedení - problémové úlohy - prodloužený výklad - práce ve skupinách - samostatné práce	OSV1
--	---	---	-------------

- vypočítá povrch krychle, kváдру - užívá jednotky objemu a vzájemně je převádí - vypočítá objem krychle, kváдру (provádí odhad výsledku) - rozliší a znázorní druhy trojúhelníků podle velikosti úhlů - pojmenuje, znázorní a správně užívá základní pojmy (strana, výška, vnitřní a vnější úhly,...) - sestrojí trojúhelník ze tří stran - sestrojí těžnice, střední příčky, výšky trojúhelníku - sestrojí kružnici opsanou a vepsanou trojúhelníku - vysvětlí pojem celé číslo, číslo kladné a záporné - zobrazí kladná a záporná čísla na číselné ose - zdůvodní pojem opačné číslo - určí absolutní hodnotu daného čísla a aplikuje její geometrický význam - porovná celá čísla pomocí znamének nerovnosti - provádí početní operace s celými čísly	Trojúhelník: - pojem, druhy - vnitřní a vnější úhly trojúhelníku - rýsování trojúhelníků ze tří stran - trojúhelníková nerovnost - kružnice opsaná, vepsaná - těžnice, střední příčky, výšky Celá čísla: - čtení a zápis čísla – kladná, záporná, nula, číselná osa - opačné číslo - absolutní hodnota - porovnávání a uspořádání celých čísel - početní operace	- problémové úlohy - praktické předvedení - herní činnost - prodloužený výklad - samostatné práce	- modelování situace - prodloužený výklad - matematické hlavolamy - hry ve skupinách
--	---	---	---

- analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých čísel			
---	--	--	--

7. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák dle svých schopností: - modeluje a zapisuje zlomkem část celku - převádí zlomky na desetinná čísla a naopak - porovnává zlomky - provádí početní operace s racionálními čísly - rozšíří a krátí zlomek - užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek část - přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem - analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá	Racionální čísla: - čtení a zápis zlomku - převádění zlomků na desetinné číslo a naopak, základní tvar zlomku - zobrazení na číselné ose - zlomek převrácený, - číslo smíšené - početní operace - rozšiřování a krácení zlomků - uspořádání zlomků - složený zlomek - slovní úlohy - pojem racionální číslo	- praktické předvedení - prodloužený výklad - matematické hlavolamy - práce ve dvojicích - samostatné práce	F, Ch, D

matematický aparát v oboru racionálních čísel - pozná shodné útvary - užívá věty o shodnosti trojúhelníků - v početních a konstrukčních úlohách - sestrojí trojúhelník z daných prvků - dbá na kvalitu a přesnost rýsování - objasní pojmy poměr a postupný poměr - zvětšuje a zmenšuje veličiny v daném poměru - dělí celek na části v daném poměru - vysvětlí pojem měřítko plánu a mapy - pracuje s měřítky map a plánů - řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem - využívá pojmu úměra - využívá trojčlenku při řešení slovních úloh - určí vztah přímé a nepřímé úměrnosti	Trojúhelník: - shodnost trojúhelníků – věty sss, sus, usu - konstrukce trojúhelníků Poměr. přímá a nepřímá úměrnost, trojčlenka: - pojem – poměr, postupný poměr - zvětšení a zmenšení v daném poměru - rozdělení dané hodnoty v daném poměru - měřítko plánu a mapy - přímá a nepřímá úměrnost úměra - trojčlenka - slovní úlohy	- modelování situace - praktické předvedení - prodloužený výklad - práce ve dvojicích - problémové úlohy - matematické hlavolamy - logické hry - prodloužený výklad	F, Z, Ch OSV10 Ch OSV1 EV2 VDO2
---	--	--	---

- řeší slovní úlohy vedoucí k výpočtu obvodu a obsahu čtyřúhelníků - rozezná a pojmenuje hranol - načrtne a narýsuje obraz tělesa v rovině - načrtne a sestojí obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti - určí středově souměrný útvar - dodržuje zásady správného rýsování - doplní číselnou, logickou či obrázkovou řadu a určí krok, který řadu doplňuje - doplní početní tabulky, čtverce a hvězdice - rozdělí daný geometrický útvar na jiné, jejichž vlastnosti jsou dány - řeší slovní úlohy úsudkem a logikou, vysvětlí způsob řešení	Povrch a objem hranolu: - pojem hranolu - povrch a objem hranolu Středová souměrnost: - sestrojení obrazu obrazce ve středové souměrnosti Nadstandardní aplikační úlohy a problémy: - číselné a logické řady - číselné a obrázkové analogie - logické a netradiční geometrické úlohy	- praktické předvedení - problémové úlohy - práce ve dvojicích - prodloužený výklad - modelování situace - praktické předvedení - matematické hry - prodloužený výklad - modelování situace - problémové úlohy - matematické hlavolamy - herní činnost - samostatné práce	
--	---	---	--

8. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák dle svých schopností: - vysvětlí pojem výraz	Výrazy: - číselné výrazy, jejich hodnota	- prodloužený výklad	F

- určí hodnotu číselného výrazu - zapíše pomocí výrazu s proměnnou slovní text - dosadí do výrazu s proměnnou - provádí početní operace s výrazy - určí druhou mocninu a odmocninu výpočtem, pomocí tabulek, pomocí kalkulačky - užívá druhou mocninu a odmocninu ve výpočtech - chápe pojem reálné číslo - uvede Pythagorovu větu, příklady jejího využití - využívá poznatků při výpočtu délek stran pravoúhlého trojúhelníku - umí využívat poznatky ve slovních úlohách - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností - účelně používá kalkulačku a tabulky k základním výpočtům	- výrazy s proměnnou, jejich hodnota - úpravy výrazů Druhá mocnina a odmocnina: - pojem - čtení a zápis druhých mocnin a odmocnin - určení druhých mocnin a odmocnin - pojem reálného čísla Pythagorova věta: - pojem, Pythagorova věta - výpočet délek stran v pravoúhlém trojúhelníku - užití Pythagorovy věty Mocniny s přirozeným mocnitelem:	- samostatné práce - práce ve dvojicích - práce ve dvojicích - prodloužený výklad - práce ve skupinách - problémové úlohy - práce ve dvojicích - samostatné práce - prodloužený výklad	OSV1 OSV1
---	---	--	-------------------------

- zapíše číslo ve tvaru $a \cdot 10^n$ pro $1 \leq a < 10$, n je celé číslo - provádí početní operace s mocninami s přirozeným mocnitelem - určí vzájemnou polohu přímky a kružnice - určí vzájemnou polohu dvou kružnic - vypočítá obvod a obsah kruhu - charakterizuje válec - načrtne válec - vypočítá povrch a objem válce - vyřeší slovní úlohy z praxe s využitím znalostí o kružnici či válci, ve slovní úloze provede náčrtek, matematizaci problému, jeho řešení a ověření reálnosti výsledku, potřebné informace vyhledá v tabulkách - vysvětlí pojmy výraz číselný, s proměnnou,	- čtení a zápis mocnin s přirozeným mocnitelem - zápis čísla pomocí mocnin deseti - početní operace s mocninami s přirozeným mocnitelem Kruh, kružnice: - vzájemná poloha přímky a kružnice - vzájemná poloha dvou kružnic - obvod kruhu, obsah kruhu Válec: - pojem - síť válce - objem a povrch válce - slovní úlohy z praxe Výrazy: - jednočlen, mnohočlen - sčítání a odčítání mnohočlenů - násobení mnohočlenu jednočlenem	- matematické hlavolamy - prodloužený výklad - práce ve dvojicích - modelování situace - problémové úlohy - praktické předvedení - samostatné práce - výklad - modelování situace - problémové úlohy - práce ve dvojicích - samostatné práce - výklad - prodloužený výklad - práce ve dvojicích	F OSV1 OSV1
--	--	---	----------------------------------

jednočlen, mnohočlen, člen výrazu, rovnost dvou výrazů - provádí základní početní operace (sčítání, odčítání, násobení a dělení) s mnohočleny - vysvětlí pojmy rovnost dvou výrazů, proměnná, řešení rovnice - řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav - provádí zkoušku řešení - řeší slovní úlohy pomocí lineárních rovnic, úvahou - zdůvodní zvolený postup řešení - ověří výsledek řešení - užívá logickou úvahu a kombinační úsudek, nalézá různá řešení - vyjádří neznámou ze vzorce a vypočítá její hodnotu po dosazení všech daných veličin - sestrojí jednoduché konstrukce - vysvětlí pojem množiny všech bodů dané vlastnosti	- násobení mnohočlenů - dělení mnohočlenu jednočlenem Lineární rovnice: - rovnost - lineární rovnice s jednou neznámou - ekvivalentní úpravy lineárních rovnic - řešení (kořen), zkouška správnosti řešení Slovní úlohy: - řešení slovních úloh vedoucích k řešení lineárních rovnic - výpočet neznámé ze vzorce Konstrukční úlohy: - jednoduché konstrukce - množiny všech bodů dané vlastnosti - Thaletova kružnice, konstrukce tečen ke kružnici - konstrukční úlohy	- problémové úlohy - výklad - prodloužený výklad - samostatné práce - problémové úlohy - matematické hry - samostatné práce - výklad - praktické předvedení - modelování situace - problémové úlohy - práce ve dvojicích - samostatné práce	F VMEGS ev3
---	---	---	----------------------------

- využívá poznatků (výška, těžnice, Thaletova kružnice) v konstrukčních úlohách - vysvětlí základní pojmy statistiky: statistický soubor, statistické šetření, jednotka, znak, četnost, aritmetický průměr, medián, modus - čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy - uvede příklady využití statistiky v praxi - vyhledá a vyhodnotí jednoduchá statistická data v grafech a tabulkách	Shromažďování, třídění a vyhodnocování statistických údajů: - základní statistické pojmy (soubor, šetření, jednotka, znak, četnost, aritmetický průměr, modus, medián) - grafy, diagramy (bodové, sloupcové, spojnicové, kruhové) - statistika v praxi	- práce ve skupinách - problémové úlohy - práce ve dvojicích - samostatné práce	Z EV2 VMEGS
---	---	--	-------------------

9. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák dle svých schopností: - provede početní operace sčítání a odčítání mnohočlenů, násobení a dělení mnohočlenů - rozkládá výraz na součin (vytýkáním, pomocí vzorců) - aplikuje na příkladech: druhá mocnina součtu a	Výrazy: - sčítání a odčítání mnohočlenů - násobení a dělení mnohočlenů - úpravy výrazů pomocí vzorců $(a + b)^2$, $(a - b)^2$, $a^2 - b^2$ - vytýkání, vytýkání čísla -1	- výklad - práce ve dvojicích - prodloužený výklad	

rozdílu, rozdíl druhých mocnin - určí podmínky, za kterých má lomený výraz smysl - zkrátí a rozšíří lomené výrazy - provádí početní operace s lomenými výrazy - řeší rovnice s neznámou ve jmenovateli s využitím znalostí o lomených výrazech - řeší soustavu dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými (metoda dosazovací a sčítací) - řeší slovní úlohy pomocí soustav dvou lineárních rovnic - pozná rovinné útvary, jmenuje jejich vlastnosti - řeší slovní úlohy za využití geometrických	- rozklad výrazů na součin pomocí vzorců a vytýkáním Lomené algebraické výrazy: - pojem lomený výraz - podmínky lomených výrazů - početní operace s lomenými výrazy Rovnice s neznámou ve jmenovateli: - řešení, podmínky Soustavy rovnic: - řešení soustavy dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými metodou dosazovací a sčítací - slovní úlohy řešené pomocí soustav lineárních rovnic Opakování a prohlubování učiva k přijímacím zkouškám: - rovinné útvary, tělesa	- výklad - prodloužený výklad - samostatné práce - práce ve dvojicích - prodloužený výklad - problémové úlohy - výklad - prodloužený výklad - práce ve dvojicích - problémové úlohy - matematické hlavolamy - logické hry	
---	--	--	--

znalostí – vlastností útvarů, obvodů a obsahů - sestrojí geometrický útvar a zapíše konstrukci pomocí matematické symboliky - řeší slovní úlohy vyjádřením rovnice či soustavou rovnic - řeší slovní úlohy, zapíše matematickým aparátem znění, provede výpočet, zkoušku - vysvětlí základní pojmy a poučky učiva probíraného v předchozích ročnících - zapíše a přečte nerovnost - uvede a zapíše čísla, která vyjadřují pravdivost zápisu - vyřeší jednoduché nerovnosti se závorkami a zlomky - zapíše nerovnost intervalem - vysvětlí pojmy podobnost rovinných útvarů,	- geometrické úlohy řešené výpočty - konstrukční úlohy - slovní úlohy řešené rovnicemi - slovní úlohy logického charakteru - testy základních znalostí a dovedností Nerovnice: – nerovnost a její zápis – lineární nerovnice a její řešení – intervaly – vyjádření nerovnosti intervalem Podobnost a její využití v praxi: - podobnost - útvarů, zvětšení, zmenšení	- práce ve dvojicích - prodloužený výklad - problémové úlohy - práce ve dvojicích - prodloužený výklad - modelování situace - problémové úlohy - praktické předvedení - prodloužený výklad - matematické hlavolamy - práce ve dvojicích	Rozšiřující učivo OSV10
--	---	---	---------------------------------------

podobnost trojúhelníků, matematicky je vyjádří - určí poměr podobnosti - užívá věty o podobnosti trojúhelníků v početních a konstrukčních úlohách - použije poměru podobnosti při práci s plány a mapami - sestrojí podobný útvar danému - zakreslí body v pravoúhlé soustavě souřadnic - rozezná funkční vztah od jiných vztahů - vysvětlí pojem lineární funkce - vyjádří danou lineární funkci tabulkou, rovnicí, grafem - sestrojí graf lineární funkce s důrazem na přesnost rýsování - použije funkci při řešení úloh z praxe - charakterizuje jednotlivá tělesa	- poměr podobnosti - věty o podobnosti - podobnost v praxi Funkce: - pravoúhlá soustava souřadnic - určení polohy bodu v rovině - sestrojování grafů - pojem funkce, definice funkce - lineární funkce (přímá úměrnost) Tělesa: - jehlan	- problémové úlohy - výklad - práce ve dvojicích - prodloužený výklad - modelování situace - problémové úlohy - práce ve dvojicích - prodloužený výklad	OSV1 OSV1
---	--	--	-------------------------

- vypočítá povrch a objem jehlanu, kužele a koule užitím vzorce - řeší slovní úlohy a reálné příklady z praxe vztahující se k výpočtu povrchu a objemu těles (využívá kalkulátor, potřebné informace pro práci hledá v tabulkách, literatuře) - užívá goniometrických funkcí při řešení úloh	- kužel - koule - objem a povrch těles - slovní úlohy a praktické příklady Rozšiřující učivo: goniometrické funkce (sinus úhlu, cosinus úhlu, tangens úhlu)	- výklad - prodloužený výklad práce ve dvojicích	
--	--	---	--

5.3. INFORMATIKA

5.3.1. Charakteristika oblasti

Vzdělávací oblast Informatika se zaměřuje především na rozvoj informatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají informatické postupy a pojmy. Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci a na základě řešení praktických úkolů i poznatky a zkušenost, kdy je lepší práci přenechat stroji, respektive počítači. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.

Předmět informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou.

Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákova informatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší.

Škola je zaměřena na informatiku a technické směřování rozvoje žáků, proto jsou do výuky zařazeny základy robotiky jako aplikovaná oblast, propojující informatiku a programování s technikou, umožňují řešit praktické komplexní problémy, podporovat tvořivost a projektovou činnost a rozvíjet tak informatické myšlení. Škola klade důraz na rozvíjení digitální gramotnosti v ostatních předmětech, k tomu přispívá informatika svým specifickým dílem.

5.3.2. Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Výuka probíhá na počítačích či notebookech s myší na tabletech a s využitím pomůcek pro robotiku apod., buď v PC učebně, učebně informatiky nebo v běžné učebně s přenosnými notebooky s připojením k internetu. Některá témata probíhají bez počítače. V řadě činností preferujeme práci žáků ve dvojicích u jednoho počítače, aby docházelo k diskusi a spolupráci. Žák nebo dvojice pracuje individuálním tempem. Výuka je orientována činnostně, s aktivním žákem, který objevuje, experimentuje, ověřuje své hypotézy, diskutuje, tvoří, řeší problémy, spolupracuje, pracuje projektově, konstruuje své poznání.

Vyučovací předmět má časovou dotaci 1 hodinu týdně (4. ročník – 1 hodina, 5. ročník - 1 hodina, 6 ročník – 1 hodina, 7.ročník – 1 hodina, 8. ročník – 1 hodina, 9.ročník – 1 hodina).

5.3.3. Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k naplňování klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- vzbuzujeme zájem o používání informačních a komunikačních technologií
- vedeme žáky k poznání úlohy informací a informačních činností a k využívání moderních informačních a komunikačních technologií
- učíme žáky aktivnímu vyhledávání a třídění informací, jejich propojování a systematizaci
- motivujeme žáky k potřebě dalšího studia a celoživotního vzdělávání a zodpovědnosti za ně
- umožňujeme poznání smyslu a cíle učení a posuzovat vlastní pokrok
- využíváme různých způsobů, metod a strategií učení, které žákům umožní samostatně organizovat a řídit vlastní učení

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k touze najít originální řešení za použití dostupného technického vybavení
- vedeme žáky k využívání stále novějších a modernějších technologií

- vedeme žáky k hledání různých zdrojů informací, které mohou vést k řešení problému a k ověřování správnosti řešení problému
- podněcujeme žáky ke kreativitě a logickému uvažování při řešení problémů
- podporujeme samostatnou i týmovou práci

Kompetence komunikativní

- zadáváme takové úkoly, při kterých mohou žáci navzájem komunikovat
- vedeme k potřebě vyjádřit svůj vlastní názor, stát si za ním, obhájit své přesvědčení, umět podpořit své názory potřebnými jednoduchými logickými argumenty
- vedeme žáky ke schopnosti formulovat svůj požadavek
- učíme žáky tvořivému užívání softwarových a hardwarových prostředků
- učíme žáky umět vyslechnout názory a kritiku druhých lidí
- podporujeme využití dostupné moderní techniky v komunikaci
- důsledně dbáme na dodržování pravidel slušné komunikace

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky pracovat v týmu i samostatně
- poskytujeme prostor pro hodnocení a sebehodnocení výsledků
- podporujeme práci ve skupině a zaujímání různých rolí,
- učíme žáky k zodpovědnému a etickému přístupu k nevhodným obsahům vyskytujícím se na internetu a v jiných médiích
- vedeme žáky k využívání širokých možností informačních a komunikačních prostředků
- učíme schopnosti požádat o pomoc při řešení problému
- vytváříme příjemné a bezpečné pracovní prostředí a podporujeme vzájemné přátelské vztahy a úctu

Kompetence občanské

- vedeme žáky k poznání možností rozvoje a zneužití informačních a komunikačních technologií
- vedeme žáky k respektování práv k duševnímu vlastnictví
- vychováváme žáky jako osobnosti zodpovědné za své chování a zdraví

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k plnění svých povinností
- vyžadujeme, aby žáci plnili pracovní povinnosti zodpovědně a v co nejlepší kvalitě
- dbáme na dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví při práci
- motivujeme žáky k hledání vlastních postupů
- učíme žáky pracovat podle návodu, předem stanoveného postupu
- učíme žáky šetrné práci s výpočetní technikou
- vedeme žáky ke schopnosti formulovat svůj požadavek a využívat při práci s počítačem algoritmické myšlení

5.3.4. Učební plán

roč.	téma	hodiny	nutné k naplnění RVP	je třeba počítač	nutné další pomůcky
4.	Ovládání digitálního zařízení Práce ve sdíleném prostředí Základy robotiky Úvod do kódování a šifrování dat a informací	10 6 8 9	A A A	A A A	A
5.	Úvod do práce s daty Základy programování – příkazy, opakující se vzory Úvod do informačních systémů Základy programování – vlastní bloky, náhoda Úvod do modelování pomocí grafů a schémat Základy programování – postavy a události	4 6 3 7 7 6	A A A A A A	A A A A	
6.	Kódování a šifrování dat a informací Práce s daty Informační systémy Programování – opakování a vlastní bloky	9 10 3 11	A A A A	A A	
7.	Programování – podmínky, postavy a události Modelování pomocí grafů a schémat Programování – větvení, parametry a proměnné Počítače	9 6 13 5	A A A A	A A A	
8.	Programování robotické stavebnice (alt. Programování hardwarové desky) Hromadné zpracování dat	20 (20) 13	 A	A A A	A A

9.	Programovací projekty	12	A	A	
	Digitální technologie	15	A		
	Závěrečné projekty	6		A	

1.1.1 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Inf

4. ročník

Ovládání digitálního zařízení

Tematický celek RVP Digitální technologie	
Očekávané výstupy RVP Žákyně/žák: - najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu - dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	Očekávané výstupy ŠVP Žákyně/žák: - dovede určit, čím se zabývá informatika – vysvětlí vznik, přenos, ukládání a distribuci informací – pozná, kde jsou uloženy zdroje informací v klasické i digitální podobě, zná způsob, jak se dají obstarat – je poučen o možnosti etiky závadných informací v informačních médiích - pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží - vysvětlí, co je program a rozdíly mezi člověkem a počítačem - ovládá základní obsluhu počítače – ukáže a správně pojmenuje základní části počítače, přídatná zařízení, - popíše jejich funkci – rozliší software a hardware - při práci s počítačem dbá hygienických a bezpečnostních pravidel - edituje digitální text - v grafickém editoru vytvoří obrázek – obrázek upraví, uloží a vytiskne, - přehraje zvuk či video - uloží svoji práci do souboru, otevře soubor - používá krok zpět, zoom

	- řeší úkol použitím schránky - dodržuje pravidla a pokyny při práci s digitálním zařízením
Učivo - vymezení pojmu – informace a informační činnost – informační zdroje – informační etika - bezpečnost a hygiena při práci s počítačem - základní ovládání počítače – základní znalosti o struktuře počítače, přídatných zařízení - zpracování a vkládání obrázků - základní funkce grafického editoru - Digitální zařízení - Zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace - Ovládání myši a klávesnice - Kreslení čar, vybarvování - Používání ovladačů - Ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom) - Kreslení bitmapových obrázků - Psaní slov na klávesnici - Editace textu - Ukládání práce do souboru - Otevírání souborů - Přehrávání zvuku - Příkazy a program	

Výukové metody a formy

Výklad, diskuse, práce ve skupinách, samostatná práce, praktické činnosti, objevování, experiment, použití videa

Práce ve sdíleném prostředí**Tematický celek RVP**

Digitální technologie

Očekávané výstupy RVP

Žákyně/žák:

- najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu
- propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí
- dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi

Očekávané výstupy ŠVP

Žákyně/žák:

- uvede různé příklady využití digitálních technologií v zaměstnání rodičů
- najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci
- propojí digitální zařízení a uvede bezpečnostní rizika, která s takovým propojením souvisejí
- pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj
- při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace
- rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého

Učivo

Využití digitálních technologií v různých oborech

Počítačová data, práce se soubory

Propojení technologií, internet

Technické problémy a přístupy k jejich řešení

Výukové metody a formy

Diskuse, práce ve skupinách, samostatná práce, praktické činnosti, objevování, experiment, použití videa

Základy robotiky

Tematický celek RVP Algoritmizace a programování	
Očekávané výstupy RVP Žákyně/žák: - sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů - popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy - ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	Očekávané výstupy ŠVP Žákyně/žák: - sestaví program pro robota - oživí robota, otestuje jeho chování - najde chybu v programu a opraví ji - upraví program pro příbuznou úlohu - pomocí programu ovládá pohyb robota - pomocí programu ovládá světelný senzor - používá opakování, události ke spouštění programu
Učivo - Sestavení programu a naprogramování činnosti robota - Ovládání světelného výstupu - Ovládání pohybu - Opakování příkazů - Ovládání pomocí senzoru	
Výukové metody a formy Práce ve skupině, objevování, experiment, diskuse	

Úvod do kódování a šifrování dat a informací

Tematický celek RVP Data, informace a modelování
--

Očekávané výstupy RVP Žákyně/žák: - popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji - vyčte informace z daného modelu	Očekávané výstupy ŠVP Žákyně/žák: - sdělí informaci obrázkem - předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel - zakóduje/zašifruje a dekoduje/dešifruje text - zakóduje a dekoduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky
Učivo - Piktogramy, emodži - Kód - Přenos na dálku, šifra	
Výukové metody a formy Diskuse, badatelské aktivity, problémová výuka, samostatná práce ve dvojicích či skupinách	

5. ročník

Úvod do práce s daty

Tematický celek RVP Informační systémy	
Očekávané výstupy RVP Žákyně/žák: - uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat - pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data	Očekávané výstupy ŠVP Žákyně/žák: - ukáže a správně pojmenuje základní části počítače, přídatná a výstupní zařízení počítače, popíše jejich funkci - rozlišuje vstupní a výstupní zařízení a uvede příklady - dovede v textovém editoru vytvořit, upravit, uložit a znovu vyhledat textový dokument – pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru dodržuje základní typografická pravidla – vytvoří, uloží, zavře, otevře soubor - je seznámen s dostupnými počítačovými aplikacemi a dovede je využívat podle potřeby

	- pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech - umístí data správně do tabulky - doplní prvky v tabulce
Učivo - Vstupní a výstupní zařízení - základní funkce textového editoru – zápis, úprava, tisk jednoduchého textu - Data, druhy dat - Doplnění tabulky a datových řad - Kritéria kontroly dat - Řazení dat v tabulce	
Výukové metody a formy Praktické činnosti, experiment, samostatná práce, práce ve dvojici, diskuse	

Základy programování – příkazy, opakující se vzory

Tematický celek RVP Algoritmizace a programování	
Očekávané výstupy RVP Žákyně/žák: - sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů - popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy - ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	Očekávané výstupy ŠVP Žákyně/žák: - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro ovládání postavy - v programu najde a opraví chyby - rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát - vytvoří a použije nový blok - upraví program pro obdobný problém

Učivo - Příkazy a jejich spojování - Opakování příkazů - Pohyb a razítkování - Ke stejnému cíli vedou různé algoritmy - Vlastní bloky a jejich vytváření
Výukové metody a formy Samostatná práce ve dvojici, praktické činnosti, diskuse, objevování, experiment, problémová výuka

Úvod do informačních systémů

Tematický celek RVP Informační systémy	
Očekávané výstupy RVP Žákyně/žák: - v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi	Očekávané výstupy ŠVP Žákyně/žák: - nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky - přihlásí se do školní sítě - při vyhledávání informací používá vhodné a jednoduché postupy – komunikuje pomocí Internetu - využívá informačních a komunikačních technologií k samostudiu
Učivo - základy práce v síti vyhledávání - Systém, struktura, prvky, vztahy	
Výukové metody a formy Diskuse, badatelské aktivity, samostatná práce, heuristický rozhovor	

Základy programování – vlastní bloky, náhoda

Tematický celek RVP Algoritmizace a programování	
Očekávané výstupy RVP Žákyně/žák: - sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů - popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy - ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	Očekávané výstupy ŠVP Žákyně/žák: - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program řídící chování postavy - v programu najde a opraví chyby - rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát - rozpozná, jestli se příkaz umístí dovnitř opakování, před nebo za něj - vytváří, používá a kombinuje vlastní bloky - přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky - rozhodne, jestli a jak lze zapsaný program nebo postup zjednodušit - cíleně využívá náhodu při volbě vstupních hodnot příkazů
Učivo - Pevný počet opakování - Vlastní bloky a jejich vytváření - Změna vlastností postavy pomocí příkazu - Náhodné hodnoty - Čtení programů - Programovací projekt	
Výukové metody a formy Samostatná práce ve dvojici, praktické činnosti, diskuse, objevování, experiment, problémová výuka	

Úvod do modelování pomocí grafů a schémat

Tematický celek RVP Data, informace a modelování	
Očekávané výstupy RVP Žákyně/žák: - popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji - vyčte informace z daného modelu	Očekávané výstupy ŠVP Žákyně/žák: - Práce s daty, grafy a obrázkové modely
Učivo - Graf - Schémata, obrázkové modely	
Výukové metody a formy Diskuse, badatelské aktivity, problémová výuka, práce ve dvojicích či skupinách	

Základy programování – postavy a události

Tematický celek RVP Algoritmizace a programování	
Očekávané výstupy RVP Žákyně/žák: - sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů - popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy - ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	Očekávané výstupy ŠVP Žákyně/žák: - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro řízení pohybu a reakcí postav - v programu najde a opraví chyby - používá události ke spuštění činnosti postav - přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky - upraví program pro obdobný problém

Učivo - Ovládání pohybu postav - Modifikace programu - Animace střídáním obrázků - Spouštění pomocí událostí - Čtení programů
Výukové metody a formy Samostatná práce ve dvojici, praktické činnosti, diskuse, objevování, experiment, problémová výuka

6. ročník

Kódování a šifrování dat a informací

Tematický celek RVP Data, informace a modelování	
Očekávané výstupy RVP Žákyně/žák: - navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu	Očekávané výstupy ŠVP Žákyně/žák: - rozpozná zakódované informace kolem sebe - zakóduje a dekoduje znaky pomocí znakové sady - zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer - rozlišuje dvojkovou a desítkovou soustavu – charakterizuje jednotky používané v informatice - objasní vývoj výpočetní techniky - dovede objasnit základní funkce hardwaru a softwaru
Učivo - dvojková soustava v počítači - jednotky - historie výpočetní techniky - hardware a software počítače - Přenos informací, standardizované kódy - Znakové sady	

- Přenos dat
- Identifikace barev, barevný model
- Vektorová grafika

Výukové metody a formy

Diskuse, badatelské aktivity, problémové úkoly, samostatná práce, práce ve dvojicích/skupinách

Práce s daty

Tematický celek RVP

Informační systémy

Očekávané výstupy RVP

Žákyně/žák:

- získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat
- sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu

Očekávané výstupy ŠVP

Žákyně/žák:

- zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické či multimediální formě
- najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka versus graf)
- odpoví na otázky na základě dat v tabulce
- popíše pravidla uspořádání v existující tabulce
- doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy
- navrhne tabulku pro záznam dat

propojí data z více tabulek či grafů

Učivo

- základy využití prezentačního programu
- vytváření multimediálních souborů -
- Data v grafu a tabulce
- Evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce
- Kontrola hodnot v tabulce

- Filtrování, řazení a třídění dat - Porovnání dat v tabulce a grafu - Řešení problémů s daty
Výukové metody a formy Samostatná práce, diskuse

Informační systémy

Tematický celek RVP Informační systémy	
Očekávané výstupy RVP Žákyně/žák: - vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů	Očekávané výstupy ŠVP Žákyně/žák: - popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracují - pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva - bezpečnost práce v informačních systémech
Učivo - Školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva - operační systémy a jejich základní funkce - nebezpečí zavirování - vyhledávání informací v síti Internet, Portály státní správy a veřejných vzdělávacích institucí, osobní webové stránky – ochrana práv k duševnímu vlastnictví – copyright, informační technika	
Výukové metody a formy Diskuse, problémové úlohy, badatelské aktivity, samostatná práce, práce ve dvojicích/skupinách	

Programování robotické stavebnice

Tematický celek RVP Algoritmizace a programování	
Očekávané výstupy RVP Žákyně/žák: - rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení - vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problému a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému - v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za něj; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné - ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	Očekávané výstupy ŠVP Žákyně/žák: - podle návodu nebo vlastní tvořivosti sestaví robota - upraví konstrukci robota tak, aby plnil modifikovaný úkol - vytvoří program pro robota a otestuje jeho funkčnost - přečte program pro robota a najde v něm případné chyby - ovládá výstupní zařízení a senzory robota - vyřeší problém tím, že sestaví a naprogramuje robota
Učivo - Sestavení a oživení robota - Sestavení programu s opakováním, s rozhodováním - Používání výstupních zařízení robota (motory, displej, zvuk) - Používání senzorů (tlačítka, vzdálenost, světlo/barva) - Čtení programu - Projekt	
Výukové metody a formy Praktické činnosti, samostatná práce, projektová výuka, experiment	

Programování – opakování a vlastní bloky

Tematický celek RVP Algoritmizace a programování
--

Očekávané výstupy RVP Žákyně/žák: - po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen - vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému - v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné - ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	Očekávané výstupy ŠVP Žákyně/žák: - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost - po přečtení programu vysvětlí, co vykoná - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby - používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování, - vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech - diskutuje různé programy pro řešení problému - vybere z více možností vhodný program pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní
Učivo - Vytvoření programu - Opakování - Podprogramy	
Výukové metody a formy Samostatná práce ve dvojici, diskuse, objevování, experiment, problémová výuka, praktické činnosti	

7. ročník

Programování – podmínky, postavy a události

Tematický celek RVP Algoritmizace a programování
--

Očekávané výstupy RVP Žákyně/žák: - po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen - vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému - ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	Očekávané výstupy ŠVP Žákyně/žák: - sestaví přehledný program k vyřešení problému - po přečtení programu vysvětlí, co vykoná - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby - používá podmínky pro ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna - spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav - diskutuje různé programy pro řešení problému - vybere z více možností vhodný program pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní - hotový program upraví pro řešení příbuzného problému
Učivo - Opakování s podmínkou - Události, vstupy - Objekty a komunikace mezi nimi	
Výukové metody a formy Samostatná práce ve dvojici, diskuse, objevování, experiment, problémová výuka, praktické činnosti	

Modelování pomocí grafů a schémat

Tematický celek RVP Data, informace a modelování
--

Očekávané výstupy RVP Žákyně/žák: - vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní - zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji	Očekávané výstupy ŠVP Žákyně/žák: - vysvětlí známé modely jevů, situací, činností - v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku - Interpretace dat pomocí grafů - vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností
Učivo - Standardizovaná schémata a modely - Ohodnocené grafy, minimální cesta grafu, kostra grafu - Grafy - Modely	
Výukové metody a formy Diskuse, badatelská výuka, problémové úlohy, samostatná práce, práce ve dvojicích/skupinách	

Programování – větvení, parametry a proměnné

Tematický celek RVP Algoritmizace a programování	
Očekávané výstupy RVP Žákyně/žák: - po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen - vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému	Očekávané výstupy ŠVP Žákyně/žák: - sestaví přehledný program k vyřešení problému - po přečtení programu vysvětlí, co vykoná - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby - používá podmínky pro větvení programu, rozezná, kdy je podmínka splněna - spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav - používá souřadnice pro programování

- ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	- diskutuje různé programy pro řešení problému - hotový program upraví pro řešení příbuzného problému
Učivo Větvení programu, rozhodování Grafický výstup, souřadnice Parametrizace Proměnné	
Výukové metody a formy Samostatná práce ve dvojici, diskuse, objevování, experiment, problémová výuka, praktické činnosti	

Počítače

Tematický celek RVP Digitální technologie	
Očekávané výstupy RVP Žákyně/žák: - ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos - vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky - poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače - dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení	Očekávané výstupy ŠVP Žákyně/žák: - uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory - vybere vhodný formát pro uložení dat - porovná různé metody zabezpečení účtů - spravuje sdílení souborů - pomocí modelu znázorní cestu emailové zprávy - zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, nastavení systému či aplikace, ukončí program bez odezvy
Učivo - Správa souborů, struktura složek - Fungování a služby internetu - Princip e-mailu	

- Přístup k datům: metody zabezpečení přístupu, role a přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva), digitální stopa - Postup při řešení problému s digitálním zařízením (např. nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení, hlášení / dialogová okna)
Výukové metody a formy Diskuse, praktické činnosti, ukázky, použití videa

8. ročník

Programování – podmínky, postavy a události

Tematický celek RVP Algoritmizace a programování	
Očekávané výstupy RVP Žákyně/žák: - po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen - vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému - v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné - ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	Očekávané výstupy ŠVP Žákyně/žák: - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému - po přečtení programu vysvětlí, co vykoná - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby - používá podmínky pro ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna - spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav - vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech - diskutuje různé programy pro řešení problému - vybere z více možností vhodný program pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní - hotový program upraví pro řešení příbuzného problému
Učivo - Opakování s podmínkou - Události, vstupy	

- Objekty a komunikace mezi nimi
Výukové metody a formy Samostatná práce ve dvojici, diskuse, objevování, experiment, problémová výuka, praktické činnosti

Programování – větvení, parametry a proměnné

Tematický celek RVP Algoritmizace a programování	
- Očekávané výstupy RVP - Žákyně/žák: - po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen - vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému - v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné - ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	Očekávané výstupy ŠVP Žákyně/žák: - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému - po přečtení programu vysvětlí, co vykoná - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby - používá podmínky pro větvení programu, rozezná, kdy je podmínka splněna - spouští program myší, klávesnicí - používá souřadnice pro programování - používá parametry v blocích, ve vlastních blocích - vytvoří proměnnou, změní její hodnotu, přečte a použije její hodnotu - diskutuje různé programy pro řešení problému - hotový program upraví pro řešení příbuzného problému
Učivo - Větvení programu, rozhodování - Grafický výstup, souřadnice - Podprogramy s parametry - Proměnné	

Výukové metody a formy

Samostatná práce ve dvojici, diskuse, objevování, experiment, problémová výuka, praktické činnosti

Hromadné zpracování dat**Tematický celek RVP**

Informační systémy

Očekávané výstupy RVP

Žákyně/žák:

- vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat

nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat

Očekávané výstupy ŠVP

Žákyně/žák:

- ovládá základní funkce tabulkového editoru - vloží a edituje data v buňce
- dovede pracovat s jednoduchými vzorci - dovede vytvořit tabulku i graf a provádět v něm jednoduché matematickostatistické výpočty - používá základní estetická a typografická pravidla
- při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní a relativní adresu buňky
- používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když)
- řeší problémy výpočtem s daty
- připsí do tabulky dat nový záznam
- seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně)
- používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy
- ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat

Učivo

- textový editor – formování textu grafické prvky v textovém editoru
- tabulkový editor – vkládání dat, editace buňky – úpravy tabulek
- jednoduché vzorce, grafické prvky
- Relativní a absolutní adresy buněk

- Použití vzorců u různých typů dat
- Funkce s číselnými vstupy
- Funkce s textovými vstupy
- Řazení dat v tabulce
- Filtrování dat v tabulce
- Zpracování výstupů z velkých souborů dat

Výukové metody a formy

Samostatná práce, problémová výuka, projekt

9. ročník

Programovací projekty

Tematický celek RVP

Algoritmizace a programování

Očekávané výstupy RVP

Žákyně/žák:

- rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení
- vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému
- v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné
- ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu

Očekávané výstupy ŠVP

Žákyně/žák:

- řeší problémy sestavením algoritmu
- v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému
- po přečtení programu vysvětlí, co vykoná
- ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby
- diskutuje různé programy pro řešení problému
- vybere z více možností vhodný program pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní
- řeší problém jeho rozdělením na části pomocí vlastních bloků
- hotový program upraví pro řešení příbuzného problému
- zvažuje přístupnost vytvořeného programu různým skupinám uživatelů a dopady na ně

Učivo - Programovací projekt a plán jeho realizace - Popsání problému - Testování, odladění, odstranění chyb - Pohyb v souřadnicích - Ovládání myši, posílání zpráv - Vytváření proměnné, seznamu, hodnoty prvků seznamu - Import a editace kostýmů, podmínky - Animace kostýmů postav, události - Analýza a návrh hry, střídání pozadí, proměnné - Výrazy s proměnnou - Tvorba hry s ovládáním, více seznamů - Tvorba hry, příkazy hudby, proměnné a seznamy
Výukové metody a formy Samostatná práce, praktické činnosti, diskuse, projektová výuka

Digitální technologie

Tematický celek RVP Digitální technologie	
Očekávané výstupy RVP Žákyně/žák: - popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě - ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos - vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky	Očekávané výstupy ŠVP Žákyně/žák: - pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí - vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením - diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich - na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat - popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za inovativní

- poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače - dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení	- na schematickém modelu popíše princip zasílání dat po počítačové síti - vysvětlí vrstevníkovi, jak fungují některé služby internetu - diskutuje o cílech a metodách hackerů - vytvoří myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače a dat - diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu
Učivo Hardware a software - Složení současného počítače a principy fungování jeho součástí - Operační systémy: funkce, typy, typické využití - Komprese a formáty souborů - Fungování nových technologií kolem mě (např. smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence) Sítě - Typy, služby a význam počítačových sítí - Fungování sítě: klient, server, switch, IP adresa - Struktura a principy internetu, datacentra, cloud - Web: fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz/URL - Princip cloudové aplikace (např. email, e-shop, streamování) Bezpečnost - Bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočníků), nebezpečné aplikace a systémy - Zabezpečení počítače a dat: aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat Digitální identita - Digitální stopa: sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, sledování komunikace, informace o uživateli v souboru (metadata); sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat - Fungování a algoritmy sociálních sítí, vyhledávání a cookies	
Výukové metody a formy Diskuse, praktické činnosti, ukázky, myšlenkové mapy, výklad	

Závěrečné projekty

Výukové metody a formy

Projektová výuka, samostatná/skupinová práce

Popis

Vyučující může alokované hodiny využít na dokončování programovacích projektů, ale může také zvolit projekt pro interdisciplinární a mimoškolní aplikaci informatiky, např. vytváření digitálních modelů jevů, webové stránky, aplikace v chytré domácnosti a další. Alternativou může být také příprava na soutěž v robotice, programování. Projekt má sloužit k prokázání tvůrčího přístupu žáků k řešení problémů.

5.4. ČLOVĚK A JEHO SVĚT

5.4.1. PRVOUKA

5.4.1.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět prvouka je součástí vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět, která rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získaných v rodině a předškolním vzdělávání. Vytváří základní představy o nejběžnějších skutečnostech a zákonitostech v přírodě i společnosti, o lidských činnostech, výtvorech, vztazích i o nejdůležitějších podmínkách života. Vytváří a posiluje u žáků vnímavý vztah k jejich okolí, formuje základní vědomí odpovědnosti žáků za vlastní zdraví a bezpečnost, za své chování, jednání a rozhodování.

5.4.1.2. Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Prvouka připravuje základ pro výuku přírodovědy a vlastivědy ve 4. a v 5. ročníku. Vzdělávací obsah je členěn do čtyř základních tematických okruhů. Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas a Rozmanitost přírody. Vyučovací předmět Prvouka se vyučuje v 1. – 3. ročníku ve dvouhodinové týdenní dotaci. Výuka probíhá převážně v kmenových učebnách, částečně i mimo budovu školy (vycházky, exkurze...).

5.4.1.3. Průřezová témata naplňovaná ve vyučovacím předmětu

OSV 1	Rozvoj schopností poznávání
OSV 2	Sebepoznání a sebepojetí
OSV 7	Mezilidské vztahy
OSV11	Hodnoty, postoje, praktická etika
MKV2	Lidské vztahy

EV1	Ekosystémy
EV2	Základní podmínky života
EV4	Vztah člověka k prostředí

5.4.1.4. Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k naplňování klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- podporujeme samostatnost a tvořivost žáků
- zaměřujeme se na aktivní dovednosti, učivo používáme jako prostředek k jejich získání
- učíme trpělivosti, povzbuzujeme

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky nebát se problémů, hovořit o nich a přijímat odpovědnost za své chování
- pomáháme nalézt způsob řešení problému s využitím vlastních zkušeností a úsudku

Kompetence komunikativní

- klademe důraz na kulturní úroveň komunikace
- vedeme žáky k předávání svých zkušeností a poznatků spolužákům
- učíme naslouchat druhým
- učíme žáky prezentovat své názory a zkušenosti výstižně, v logickém sledu a souvisle

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky pracovat v týmech a vnímat odlišnosti členů týmu
- podporujeme vzájemnou pomoc žáků
- učíme žáky toleranci a uznání přirozené autority druhých

Kompetence občanské

- upevňujeme hrdost na svou osobu, rodinu a obec

- vedeme žáky k aktivní ochraně životního prostředí a svého zdraví, netolerujeme hrubé projevy chování

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- vedeme žáky k dodržování vymezených pravidel, ochraně zdraví a k plnění povinností a závazků
- vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí

5.4.1.5. Očekávané výstupy

Očekávané výstupy 1. stupeň – 1. období

Místo, kde žijeme

žák

- vyznačí v jednoduchém plánu místo bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí
- začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)
- rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost

Lidé kolem nás

žák

- rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi
- odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností
- projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům

Lidé a čas

žák

- využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije
- uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí, na příkladech porovnává minulost a současnost

Rozmanitost přírody

žák

- pozoruje, popíše, porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
- roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě
- provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů

Člověk a jeho zdraví

žák

- uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví
- rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek
- reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

5.4.1.6. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Prv

1. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák dle svých schopností: – určí adresu svého bydliště – dokáže jít samostatně do školy i ze školy a dbá při tom na svoji bezpečnost – spolehlivě se pohybuje v budově školy i v jejím blízkém okolí – připraví se na vyučování	Místo, kde žijeme: Domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště Škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy	- učebnice, pracovní sešity - objekty živé a neživé přírody, knihy, encyklopedie, DVD, VHS	Čj, Vv, Pč, Tv, MKV 2

– udržuje pořádek ve třídě – upevňuje si návyky správného školáka – utváří si kladné vztahy k učitelům a spolužákům – poznává jednotlivé části obce, významné budovy a obchody – pozoruje okolní krajinu v různých ročních obdobích a učí se ji chránit – vyjmenuje rodinné příslušníky, používá jejich jména, popíše zaměstnání rodičů – vytváří si kladný vztah k jednotlivým členům rodiny (úcta, pomoc) – určí nesprávné chování a jeho důsledky – aplikuje zásady slušného chování ve škole i mimo ni – seznamuje se se základními lidskými právy	Obec (město), místní krajina – její části, význačné budovy Okolní krajina Lidé kolem nás: Rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy Soužití lidí – mezilidské vztahy Chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování Právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy Lidé a čas: Orientace v čase a časový řád – roční období Současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby	- vycházka - exkurze - školní výlet - beseda - veřejně prospěšná práce skupinová práce	
---	--	--	--

- i právy dítěte – dodržuje školní režim a řád – orientuje se v čase (teď, před chvílí, včera, zítra, pozítří) – vyjmenuje roční období, měsíce v roce a dny v týdnu – popíše jednotlivá roční období pomocí jejich charakteristických vlastností – dodržuje denní režim a rozlišuje čas práce a odpočinku – vytváří si pracovní režim i vhodnou náplň volného času – seznamuje se s jednotkou času (určí celé hodiny) – váží si výsledků lidské práce – poznává lidové zvyky a minulost kraje – objasní změny v přírodě v závislosti na ročním období – pečuje o ptáky a zvířata	Rozmanitost přírody: Látky a jejich vlastnosti – změny látek a skupenství, vlastnosti		
--	---	--	--

v zimě – provádí jednoduché pokusy (tání sněhu, klíčení semen, rašení pupenů) – poznává základní podmínky pro život rostlin – popíše základní části rostlin a stavbu těla živočichů – pojmenuje nejznámější rostliny a živočichy svého okolí – sleduje chování živočichů v závislosti na ročním období – užívá pravidla správného chování v přírodě – pozoruje změny počasí v závislosti na ročním období – aktivně se zapojuje do péče o životní prostředí – rozliší základní rozdíly mezi lidmi (věk, pohlaví, výška) – popíše jednotlivé části lidského těla	Voda a vzduch – výskyt, vlastnosti a formy, oběh vody v přírodě Rostliny, houby, živočichové - znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, - význam v přírodě a pro člověka Životní podmínky – počasí Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody Člověk a jeho zdraví: Lidské tělo – základní stavba Péče o zdraví, zdravá výživa –		
---	---	--	--

– užívá zdravý životní styl (zdravá výživa, hygiena, pitný režim, pohyb, střídání práce a odpočinku) – chrání si své zdraví (otužování, oblékání, hygiena, úrazy, léky) – uplatňuje základní pravidla silničního provozu při pohybu na pozemní komunikaci – rozezná krizovou situaci – vyhledá pomoc a zná telefonní čísla tísňového volání – dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své ani zdraví ostatních – nacvičuje obranné chování na modelových situacích (setkání s neznámou osobou, šikanou, s nabídnutím návykové látky) – dokáže správně jednat v situacích hromadného	denní režim, pitný režim, pohybový režim, zdravá strava, nemoc, drobné úrazy a poranění, první pomoc, úrazová zábrana Osobní bezpečí – bezpečné chování v rizikovém prostředí, bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty, krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání...) Mimořádné události		
---	--	--	--

ohrožení			
----------	--	--	--

2. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák dle svých schopností: - užívá adresu svého bydliště a školy - zodpovědně se připravuje na vyučování, udržuje pořádek ve svých věcech i ve třídě - upevňuje si návyky správného školáka (sezení, stání, nošení aktovky, pohyb po budově...) - utváří si kladné vztahy k učitelům a spolužákům - dokáže se orientovat v okolí školy, domova i obce pomocí významných orientačních bodů	Místo, kde žijeme: - Domov - Škola - Obec (město), místní krajina – její části, význačné budovy, dopravní síť - Okolní krajina / místní oblast, region/ - vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie Lidé kolem nás: - Rodina	- učebnice, pracovní sešity - objekty živé a neživé přírody, knihy, encyklopedie, VHS, DVD - vycházka - exkurze - školní výlet - beseda - veřejně prospěšná práce práce ve skupinách	Čj, Vv, Pč, Tv, EV 2, 3, 4

- vyjmenuje další rodinné příslušníky, zná jejich jména i zaměstnání - vytváří si kladný vztah k jednotlivým členům rodiny, k zaměstnancům školy i ke spolužákům (úcta, pomoc, spolupráce) - uvědomuje si nesprávné chování, přiznává svou chybu a učí se hledat řešení problému - dodržuje zásady společenského chování (přiměřeně se chovat u stolu, řešit spory, požadavky nenásilným způsobem, respektovat odlišné názory a zájmy jiných, chápat nevhodnost neslušných, hrubých a urážlivých výrazů) - spolupodílí se na tvoření pravidel pro soužití ve škole a dbá na jejich dodržování - seznamuje se se základními lidskými právy i právy dítěte	- Soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, pomoc nemocným, sociálně slabým - Chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování - Právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy Lidé a čas: - Orientace v čase a časový		
---	--	--	--

- orientuje se v čase (hodina, den, týden, měsíc, rok) - přesně určí na hodinách celou, půl, čtvrt a přečte čas na digitálním displeji - rozliší pojmy včera, dnes, zítra (minulost, přítomnost, budoucnost) na konkrétních situacích - dodržuje základní pravidelné činnosti denního režimu i jejich vhodnou délku (učení, práce, hra, odpočinek) - posoudí dobrou a špatnou práci a odsoudit ničení výsledků práce - ukáže hlavní zeměpisné dominanty v místní krajině (vodní toky, silnice, lesní a rekreační oblasti ...) - poznává práci, umění a lidové zvyky v minulosti a současnosti - provádí jednoduché pokusy, pozoruje, popisuje a porovnává	řád – určování času, kalendáře, letopočet, režim dne, roční období - Současnost a minulost v našem životě – regionální památky – péče o památky - Báje, mýty, pověsti Rozmanitost přírody: - Látky a jejich vlastnosti		
--	--	--	--

- popíše proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích - porovnává příčiny některých přírodních dění a zákonitostí - pečuje o pokojové rostliny a doma chované živočichy - dělí živočichy na domácí, hospodářské a volně žijící (v lese, u rybníka, na louce), zná jejich význam pro člověka - určí základní jehličnaté a listnaté stromy v okolí podle jejich charakteristických znaků - objasní pojmy zelenina, ovoce, strom, keř, zemědělská plodina, textilní vlákno, len, vlna - sleduje život rostlin a živočichů v dané lokalitě - dodržuje pravidla správného chování v přírodě - pomáhá chránit ohrožené druhy rostlin a živočichů - objasní základní činnosti	- Rostliny, houby, živočichové – stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka - Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody - odpovědnost lidí, likvidace odpadů		
--	--	--	--

člověka v krajině a jeho vliv na životní prostředí krajiny - hledá příčiny znečišťování životního prostředí - aktivně se zapojuje do péče o životní prostředí (sbírá a třídí odpad, upozorňuje na negativní chování jedinců vůči přírodě) - popíše základní části lidského těla - pečuje o čistotu těla, dodržuje základní hygienické návyky - uplatňuje zdravý stravovací a pitný režim - rozezná význam pohybu pro zdraví člověka - zhodnotí svůj režim dne a náplň volného času a snaží se o případné zlepšení - přivolá pomoc, svěří se učitelům, rodičům, lince důvěry s případy šikanování, ohrožování ... - dodržuje pravidla	Člověk a jeho zdraví: - Lidské tělo – životní potřeby a projevy, základní stavba a funkce - Péče o zdraví, zdravá výživa – denní režim, pitný režim, pohybový režim, zdravá strava, nemoc, drobné úrazy a poranění, první pomoc, úrazová zábrana - Návykové látky a zdraví – odmítání návykových látek - hrací automaty a počítače - Osobní bezpečí – bezpečné chování v rizikovém prostředí,		
---	---	--	--

bezpečného chování ve škole, na ulici, na hřišti, v parku, v dopravních prostředcích - rozezná nejdůležitější dopravní značky - odmítá nabízené návykové látky - bezpečně zachází s mycími a čisticími prostředky, zná rizika léků, lepidel, barev a ředidel - nacvičuje obranné chování na modelových situacích (možnou šikanu, týrání, sexuální zneužívání) - v případě nebezpečí uposlechne pokynů dospělých, respektuje je a řídí se jimi	bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty - krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání) - brutalita a jiné formy násilí v médiích, služby odborné pomoci Mimořádné události		
--	--	--	--

3. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák dle svých schopností:	Místo, kde žijeme:	- učebnice, pracovní sešity	Čj, Vv, Pč, M, Tv, Hv

- popíše slovem i kresbou domov i jeho okolí - vyznačí v jednoduchém plánu cestu od svého bydliště ke škole - pozoruje zlepšení (zhoršení) životního prostředí v nejbližším okolí a navrhuje, čím sám může přispět - rozeznává vliv člověka na utváření krajiny - orientuje se v krajině - dokáže vyhledat orientační body v krajině - určí světové strany v přírodě podle přírodních úkazů, podle mapy, kompasu, buzoly - uvědomuje si nebezpečí osamoceního pobytu v přírodě - procvičuje praktické způsoby seznamování a komunikace v modelových situacích - seznamuje se se základy společenského chování - spolupodílí se na tvoření	- Domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště - Obec (město), místní krajina – její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť - Okolní krajina (místní oblast, region) - působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body, světové strany - Mapy obecně zeměpisné – obsah, grafika, vysvětlivky Lidé kolem nás: - Soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, pomoc nemocným, sociálně slabým - Chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování	- objekty živé a neživé přírody, knihy, encyklopedie, VHS, DVD - vycházka - exkurze - školní výlet - beseda - veřejně prospěšná práce práce ve skupinách	OSV10 EV1, 2, 3
---	--	---	----------------------------

pravidel pro soužití ve škole a dbá na jejich dodržování - rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci a respektuje je - pokouší se při konkrétní činnosti obhájit svůj názor - přizná svou chybu a učí se hledat řešení problému v kolektivu - rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která nelze tolerovat a která jsou neslučitelná se základními lidskými právy - bezpečně se orientuje v čase - pracuje s časem jako s fyzikální veličinou - přesně určí čas - rozlišuje kalendářní a školní rok - seznamuje se s různými způsoby života a bydlení dříve a dnes	- Právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy - Základní globální problémy – globální problémy životního prostředí Lidé a čas: - Orientace v čase a časový řád – určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, režim dne, roční období - Současnost a minulost v našem životě – předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny		
--	---	--	--

- vyhledává zajímavosti o svém regionu (pověsti, významné památky i osobnosti) - rozliší význam pojmů rodina, domov, rodný kraj, vlast - pozoruje a porovnává vlastnosti vody, vzduchu, půdy, přírodnin a uvědomuje si jejich význam pro život - zkoumá základní vlastnosti předmětů (skupenství, tvar, rozměr, hmotnost, teplota, struktura, povrch, barva, vůně, lesk) - provádí jednoduché fyzikální a chemické pokusy s použitím základních měřících pomůcek - používá různé druhy měřidel pro stanovení jednotky délky	- Regionální památky – péče o památky - Báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj Rozmanitost přírody: - Látky a jejich vlastnosti – třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek - Voda a vzduch – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, proudění vzduchu, význam pro život - Nerosty a horniny, půda – některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam		
--	---	--	--

- sbírá a třídí nerosty a horniny, které se vyskytují v blízkém okolí - zkoumá jejich vlastnosti, výskyt a hospodářské využití - sleduje život rostlin a jejich reakce na světlo, teplo a vodu - dokáže popsat základní části rostlin - poznává základní projevy života rostlin (dýchání, výživa, rozmnožování, vylučování, růst a vývoj) - určuje význam rostlin a jejich charakteristické znaky - hledá hlavní rozdíly mezi rostlinami a živočichy (životní potřeby, projevy) - popíše a určí známá zvířata podle typických znaků - pozoruje živočichy ve volné přírodě (ptáci, hmyz, savci)	- Rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka - Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – odpovědnost lidí, likvidace odpadů		
--	--	--	--

- seznamuje se s péčí o nejrůznější druhy zvířat (v přírodě, v zajetí) - pomáhá chránit ohrožené druhy živočichů a rostlin - hledá příčiny znečišťování životního prostředí, aktivně se zapojuje do péče o životní prostředí (sbírá a třídí odpad, upozorňuje na negativní chování jedinců vůči přírodě) - dokáže určit jednotlivé části lidského těla - vysvětlí funkci nejdůležitějších vnitřních a vnějších ústrojí i orgánů - vysvětlí význam lidských smyslů pro život (hmat, čich, sluch, zrak, chuť) - pozoruje vrozené biologické rozdíly mezi lidmi (věk, pohlaví, výška, barvy pleti, očí a vlasů) - vyhledává a určuje společné a odlišné znaky živočichů	Člověk a jeho zdraví: - Lidské tělo – životní potřeby člověka, potřeby a funkce stavba těla - Péče o zdraví, zdravá výživa – denní, pitný		
---	--	--	--

- uplatňuje základní hygienické, režimové a zdravotně preventivní návyky na základě elementárních znalostí o lidském těle - chová se ohleduplně k druhému pohlaví - učí se zásadám bezpečného chování (odmítání návykových látek, obezřetnost při setkání s neznámými lidmi) - přivolá lékařskou pomoc a ošetří drobná poranění - ovládá přiměřeně svému věku pravidla silničního provozu (chodec, cyklista, spolujezdec) - dbá na vlastní bezpečí - nacvičuje obranné chování na modelových situacích (možnou šikanu, týrání, sexuální zneužívání)	režim, pohybový režim, zdravá strava, nemoc, drobné úrazy a poranění, první pomoc, úrazová zábrana, osobní a intimní hygiena - Návykové látky a zdraví – odmítání návykových látek, hrací automaty, počítače - Osobní bezpečí – bezpečné chování v rizikovém prostředí, bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty, krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání), brutalita a jiné formy násilí v médiích, služby odborné pomoci Mimořádné události		
---	--	--	--

5.4.2. PŘÍRODOVĚDA

5.4.2.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Přírodověda je součástí vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Žáci se v ní učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří tak jejich prvotní ucelený obraz světa.

Přírodověda je předmět opírající se o vybrané poznatky z různých přírodovědných oborů. Je zaměřená na to, aby žáci získávali takové vědomosti a dovednosti, které jim umožní aktivně poznávat přírodu, člověka a jím vytvořený svět i prostředí. Seznamuje žáky s rozmanitostí a proměnlivostí živé a neživé přírody. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací učí žáky pozorovat přírodu, využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu a hledat možnosti jak ve svém věku přispět k ochraně přírody a ke zlepšení životního prostředí. Učí žáky poznávat sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která se vyvíjí a která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Žáci získávají základní poučení o tom, co je pro člověka vhodné a nevhodné (např. z hlediska denního režimu, hygieny, výživy a mezilidských vztahů), o situacích, které ohrožují zdraví a život jedinců i celých skupin obyvatel a docházejí k poznání, že zdraví je nejcennější hodnota v životě člověka. Žáci rovněž poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjel se život.

5.4.2.2. Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Přírodověda svým obsahem navazuje předmět Prvouka v 1. – 3. ročníku a v mnohém ho prohlubuje a rozšiřuje. Svým vzdělávacím obsahem vytváří přirozené základy pro výuku především přírodovědných předmětů ve vyšších ročnících základní školy. Tento obsah je členěn do dvou základních tematických okruhů: Rozmanitosti přírody a Člověk a jeho zdraví.

Vyučovací předmět Přírodověda se vyučuje ve 4. ročníku ve dvouhodinové týdenní dotaci, z čehož je jedna hodina disponibilní a v 5. ročníku v jednorodinové týdenní dotaci.

Výuka probíhá převážně ve škole v kmenových učebnách, v knihovně a částečně i mimo budovu školy (vycházky, exkurze, muzeum apod.). Může docházet ke spojování žáků z různých ročníků, např. při projektech, či jiných formách výuky.

5.4.2.3. Průřezová témata naplňovaná ve vyučovacím předmětu

OSV1	Rozvoj schopností poznávání
OSV2	Sebepoznání a sebepojetí
OSV3	Seberegulace a sebeorganizace
MKV2	Lidské vztahy
EV1	Ekosystémy

EV2	Základní podmínky života
EV4	Vztah člověka k prostředí
MV1	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

5.4.2.4. Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k naplňování klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- vedeme žáky k poznání smyslu učení a k posouzení vlastních pokroků
- umožňujeme žákům pozorovat a experimentovat, získané výsledky porovnávat a vyvozovat z nich závěry pro další činnosti a další učení
- učíme žáky propojovat poznatky do širších celků
- vedeme žáky k vyhledávání a třídění informací a jejich dalšímu efektivnímu využití v procesu učení a v dalším životě

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k vnímání problémových situací a k přemýšlení o jejich příčinách, aby hledali způsob řešení na základě vlastního úsudku a zkušeností
- podporujeme rozličné způsoby vyhledávání informací vhodných k řešení problému
- vytváříme podmínky pro praktické ověření správnosti řešení
- učíme žáky uvědomovat si zodpovědnost za svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k formulování a vyjadřování svých názorů výstižně a kultivovaně
- vedeme žáky k předávání svých zkušeností a poznatků spolužákům
- vytváříme podmínky k tomu, aby žáci naslouchali promluvám druhých, aby se zapojili do diskuze, vhodně reagovali, argumentovali a obhajovali svůj názor
- podporujeme využívání různých typů komunikačních technologií pro komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky ke spolupráci ve skupině a spolu s pedagogem k vytváření pravidel práce v ní

- rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role, kriticky hodnotit práci svou i ostatních
- podporujeme vzájemnou pomoc žáků
- umožňujeme žákům vytvářet si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a rozvoj

Kompetence občanské

- učíme žáky základům tolerance a vzájemného soužití
- vedeme žáky k ochraně životního prostředí
- vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví i k ochraně zdraví druhých
- vedeme žáky k aktivní obraně proti nežádoucím vlivům
- učíme žáky poskytnout dle svých možností účinnou pomoc a chovat se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka

Kompetence pracovní

- poskytujeme podmínky pro utváření pracovních návyků v samostatné i týmové činnosti
- učíme žáky bezpečně a účinně používat materiály a nástroje a dodržovat vymezená pravidla
- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí
- učíme žáky adaptovat se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- seznamujeme žáky s různými profesemi
- vedeme žáky k přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí

5.4.2.5. Očekávané výstupy

Očekávané výstupy 1. stupeň - 2. období

Rozmanitost přírody

žák

- objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka
- vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období
- zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí
- porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednotlivé klíče a atlasy
- zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat
- založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu

Člověk a jeho zdraví

žák

- využívá poznatků o lidském těle a k podpoře vlastního zdravého způsobu života
- rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození
- účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob
- uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události,
- vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista
- předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek
- uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou
- rozpozná život ohrožující zranění, ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc

5.4.2.6. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Přv

4. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák dle svých schopností: – objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip	Rozmanitost přírody Látky a jejich vlastnosti: - třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti,	- jednoduchý pokus - učebnice, pracovní sešity	Vv, M OSV1

rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činnosti člověka – měří hmotnost, objem, čas, teplotu, délku s využitím základních jednotek – ověří a vysvětlí změny skupenství, vlastnosti látek – vysvětlí význam vody a vzduchu – popíše oběh vody v přírodě – seznámí se s vlastnostmi vody, vzduchu, hornin a nerostů – poznává stavbu těla, způsob života, životní podmínky, závislost výskytu na prostředí – poznává a rozlišuje rostliny kulturní, plané, plevely, jednoleté, dvoulété, vytrvalé, jedovaté, léčivé, byliny, dřeviny, houby	porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek Voda a vzduch: - výskyt vlastností a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život Nerosty a horniny, půda: - některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam Rostliny, houby, živočichové: - znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka	- encyklopedie - globus - vzorky přírodnin ze školních sbírek - atlasy rostlin a živočichů - nástěnný obrazový materiál - propagační materiály - jednoduchý pokus - práce s internetem - beseda - didaktické hry - dramatizace - řešení problémových úloh - návštěva výstavy - vycházka - exkurze - lékárnička – základní vybavení, obvazový materiál	EV1, 2 Pč
--	--	--	-------------------------

– porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy – zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy – orientuje se v rozmanitosti podmínek života na zemi – rozpozná význam ovzduší, vodstva, půd, rostlin a živočichů na zemi – chrání životní prostředí, třídí odpad – zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	Životní podmínky: - rozmanitost podmínek života na zemi, význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi Rovnováha v přírodě: - význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody: - odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy		EV1, 4
---	--	--	--------

– založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu – chrání své zdraví a dodržuje základní zásady hygieny – uplatňuje zdravý způsob života a zásady zdravé výživy – vhodně naplňuje denní režim – ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc – předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek – uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou	Člověk a jeho zdraví Péče o zdraví: zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim; přenosné a nepřenosné nemoci, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/Aids), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena Návykové látky a zdraví: - Návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání		VI, Vv EV4 MKV2 OSV2, 3 MV1
--	--	--	---

zdraví a jeho preventivní ochranou – chová se bezpečně v rizikovém prostředí, v silničním provozu v roli chodce i cyklisty – orientuje se v nabídce odborné pomoci (linka bezpečí, linka důvěry, nadace naše dítě) – nacvičuje chování za mimořádných situací - vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista - určuje dopravní značky - vhodně vysvětlí v modelových situacích reakce v krizových situacích (šikana, týrání, sexuální obtěžování)	návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií Osobní bezpečí, krizové situace: - Vhodná a nevhodná místa pro hru, označování nebezpečných látek, bezpečné chování v rizikovém prostředí, bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky, předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky),		
---	---	--	--

- osvojuje si postupy chování při mimořádných situacích, rozpoznává varovná hlášení a zjišťuje, jak na ně reagovat	krizové situace (šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání), brutalita a jiné formy násilí v médiích, služby odborné pomoci. Mimořádné události a rizika s nimi spojená: - Postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny, prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém		
--	---	--	--

5. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák dle svých schopností: - poznává vybrané horniny a nerosty a jejich využití - poznává vznik a význam půdy, princip zvětrávání - poznává Slunce a jeho planety, postavení země - vysvětlí na základě elementárních poznatků o	Rozmanitost přírody: Nerosty a horniny, půda: - některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam Vesmír a Země: - sluneční soustava, den a noc, roční období	- učebnice, pracovní sešity - encyklopedie - globus - vzorky přírodnin ze školních sbírek - atlasy rostlin a živočichů - nástěnný obrazový materiál - propagační materiály	Vv OSV1 EV1, 2

zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období - porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy - rozlišuje rostliny výtrusné, semenné, byliny, dřeviny, třídí živočichy podle jejich příbuznosti a podobnosti (bezobratlí, obratlovci) - rozeznává oblasti země (studené, mírné, teplé) a rozdíly života v nich - rozlišuje pojmy podnebí a počasí - sleduje rozmanitost přírody v Evropě a ve světě	Rostliny, houby, živočichové: - znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka Bakterie Životní podmínky: - rozmanitost podmínek života na zemi, význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi, podnebí a počasí Rovnováha v přírodě:	- práce s internetem - beseda - didaktické hry - dramatizace - řešení problémových úloh - návštěva výstav, planetária - vycházka - exkurze - lékárníčka – základní vybavení, obvazový materiál	Pč
---	--	--	-----------

- orientuje se ve vzájemných vztazích mezi organismy a v jejich významu pro život - zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat - sleduje vliv člověka na prostředí (nutnost energie pro život, hledá ekologické výroby energie) - stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit - využívá poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života	- význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody: - odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy Rizika v přírodě: rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi; mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi Člověk a jeho zdraví - lidské tělo: - stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a		EV4 VI, Vv EV4
--	--	--	----------------------------------

- rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoje dítěte před a po jeho narození - seznamuje se s etikou dospívání - účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob - rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc - uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou - rozlišuje vliv reklamy - předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince Péče o zdraví: - zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim, nemoci přenosné a nepřenosné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena Návykové látky a zdraví: - návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií Osobní bezpečí, krizové situace: - vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování		MV1 OSV2, 3
--	---	--	------------------------

- zařadí mezi závislosti drogy, hrací automaty, počítače - uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události - vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista - uplatňuje znalost čísel tísňového volání a předvede v modelových situacích způsob volání na tísňové linky - osvojuje si postupy chování při mimořádných situacích, rozpoznává varovná hlášení a zjišťuje, jak na ně reagovat	v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek; bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým - situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém		
--	--	--	--

5.4.3. VLASTIVĚDA

5.4.3.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Vlastivěda je součástí vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět, která rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získaných ve výchově v rodině a předškolním vzdělávání. Její obsah je zaměřen na člověka, rodinu, společnost, vlast, přírodu, kulturu, techniku, zdraví a další témata týkající se praktického života člověka. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří tak jejich prvotní ucelený obraz světa.

Vlastivěda v návaznosti na prvouku přináší žákům základní poznatky o významných přírodních, hospodářských, společenských, kulturních a historických okolnostech života lidí, o výsledcích jejich činnosti a o důležitých událostech a významných osobnostech regionálních a národních dějin. Integruje poznatky, dovednosti a zkušenosti z vyučování a z vlastního života žáků, uvádí je do souvislostí a v potřebné míře je zobecňuje. Formuje u žáků vědomí příslušnosti k vlastnímu národu, pěstuje žádoucí hodnotové orientace, rozvíjí zájem žáků o poznávání života, tradic, zvyklostí a zvláštností společenství v různých historických obdobích a v různých oblastech světa. Na příkladech ze života, na základě zkušeností žáků a prostřednictvím rozmanitých činností nabývají pojmy domov a vlast konkrétní věcný, ale i mravně a citově zabarvený obsah. Utvářejí se tak u žáků základy osobní a národní identity v lidské společnosti.

5.4.3.2. Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vlastivěda navazuje na předmět Prvouka v 1. – 3. ročníku. Svým vzdělávacím obsahem vytváří přirozené základy pro výuku dějepisu, zeměpisu a občanské výchovy ve vyšších ročnících základní školy. Tento vzdělávací obsah je členěn do tří základních tematických okruhů. Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás a Lidé a čas.

Vyučovací předmět Vlastivěda se vyučuje ve 4. a v 5. ročníku ve dvouhodinové týdenní dotaci.

Výuka probíhá převážně v kmenových učebnách, částečně i mimo budovu školy (vycházky, exkurze, muzeum apod.). Může docházet ke spojování žáků z různých ročníků, např. při projektech, či jiných formách výuky.

5.4.3.3. Průřezová témata naplňovaná ve vyučovacím předmětu

OSV 1	Rozvoj schopností poznávání
OSV 2	Sebepoznání a sebepojetí
OSV 7	Mezilidské vztahy
OSV11	Hodnoty, postoje, praktická etika
VDO1	Občanská společnost a škola

VDO2	Občan, občanská společnost a stát
VDO3	Formy participace občanů v politickém životě
VMEGS1	Evropa a svět nás zajímá
VMEGS2	Objevujeme Evropu a svět
VMEGS3	Jsme Evropané
MKV3	Etnický původ
MKV4	Multikulturarita
EV4	Vztah člověka k prostředí

5.4.3.4. Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k naplňování klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- vedeme žáky k poznávání smyslu učení s cílem získat potřebu celoživotního vzdělávání
- vedeme žáky k výběru vhodných způsobů a metod pro efektivní učení
- vedeme žáky k vyhledávání a třídění informací, aby je na základě jejich pochopení, propojení a systematizace efektivně využívali

Kompetence k řešení problémů

- pomáháme k vnímání nejrůznějších problémových situací ve škole i mimo ni
- pomáháme nalézt způsob řešení problému s využitím vlastních zkušeností a úsudku

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k předávání svých zkušeností a poznatků spolužákům
- učíme žáky prezentovat své názory a zkušenosti výstižně, v logickém sledu a souvisle
- vytváříme podmínky k tomu, aby žáci naslouchali promluvám druhých, aby se zapojili do diskuze, vhodně reagovali, argumentovali a obhajovali svůj názor
- podporujeme využívání různých typů komunikačních technologií pro komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální

- umožňujeme žákům pracovat ve skupině
- rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role
- podporujeme vzájemnou pomoc žáků
- zaměřujeme se u žáků na výchovu k ohleduplnosti a k úctě při jednání s druhými lidmi, vedoucí k upevňování dobrých mezilidských vztahů mezi žáky a ve společnosti vůbec

Kompetence občanské

- vedeme žáky k respektování přesvědčení druhých a k povinnosti postavit se proti fyzickému a psychickému násilí
- učíme žáky základům demokracie, tolerance a vzájemného soužití
- vedeme žáky k chápání principů, na kterých spočívají zákony a společenské normy, k uvědomění si svých práv a povinností ve škole i mimo ni
- podporujeme spolupráci školy s obcí, společenskými organizacemi a policií
- vedeme žáky k ochraně životního prostředí

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci, vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí
- učíme žáky adaptovat se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- seznamujeme žáky s různými profesemi a pracovními či zájmovými činnostmi lidí a tím i s možnostmi jejich budoucího pracovního uplatnění

5.4.3.5. Očekávané výstupy

Očekávané výstupy 1. stupeň – 2. období

Místo, kde žijeme

žák

- určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu
- určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě

- rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky Evropy
- vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam
- porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích
- rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam

Lidé kolem nás

žák

- vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)
- rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou
- orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích

Lidé a čas

žák

- pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy
- využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti;
- srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik

1.1.1.1 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu VI

4. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák dle svých schopností: - orientuje se v místě bydliště a vysvětlí jeho polohu vzhledem	Místo, kde žijeme: Okolní krajina: - (místní oblast a region) – zemský povrch a jeho	- učebnice, pracovními sešity - naučná literatura - internet	Čj, Vv, Přv VDO3

k regionu a ke správním celkům ČR - charakterizuje místní region po stránce zeměpisné, průmyslové, zemědělské, rekreační a z hlediska ochrany životního prostředí - charakterizuje jednotlivé oblasti ČR po stránce zeměpisné, průmyslové, zemědělské, rekreační a z hlediska ochrany životního prostředí - popíše polohu ČR – sousední státy - určí světové strany v krajině i podle mapy, orientuje se podle nich a	tvary, vodstvo, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí a působení lidí na krajinu, životní prostředí, světové strany Regiony ČR: - Praha a vybrané oblasti, surovinové zdroje, výroba, služby a obchod Naše vlast: - domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému v ČR, státní správa a samospráva, státní symboly Mapy: - obecně zeměpisné a tematické	- mapy - beseda - didaktické hry - řešení problémových úkolů - návštěva muzea, výstavy - kompas, buzola - fotografie a suvenýry z rodinných cest po krajích ČR a do zahraničí - učebnice, pracovní sešity - historická literatura - encyklopedie - knihy pověstí a legend - internet - beseda - řešení problémových úkolů - návštěva výstavy, knihovny, muzea	EV4 MKV3 VMEGS1
---	--	---	-----------------------------------

řídí se zásadami bezpečného pohybu v přírodě - užívá pojmy vlast, cizina, stát, prezident, parlament, vláda, volby, demokracie, státní symboly ČR, - porovnává přírodu a způsob života u nás i v jiných zemích - orientuje se na vlastivědné mapě ČR - vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi - vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci - rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se nemohou tolerovat - pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	Lidé kolem nás: Soužití lidí: - mezilidské vztahy, komunikace, obchod, firmy, zájmové spolky, pomoc nemocným a sociálně slabým Chování lidí: - vlastnosti, pravidla, principy demokracie		OSV2 VDO1, 2 ČJ, M, PČ
--	--	--	---

- srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	Právo a spravedlnost: - základní lidská práva, práva dítěte, žáků školy (i povinnosti) - protiprávní jednání a právní ochrana občanů: - kultura: podoby a projevy, instituce Lidé a čas: - orientace v čase a časový řád: - určování času, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace Současnost a minulost v našem životě: - proměny způsobu života, bydlení Státní svátky a významné dny: Regionální památky: péče o památky, obory zkoumající minulost Báje, mýty, pověsti: minulost kraje a předků		VMEGS3 OSV1
---	--	--	----------------

5. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák dle svých schopností: - charakterizuje jednotlivé oblasti ČR po stránce	Místo, kde žijeme: Regiony ČR:	- učebnice, pracovními sešity - naučná literatura	Čj, Vv, Prv, Aj EV4 VDO3

zeměpisné, průmyslové, zemědělské, rekreační a z hlediska ochrany životního prostředí - popíše polohu ČR – sousední státy - rozlišuje pojmy vlast, cizina, stát, prezident, parlament, vláda, volby, demokracie, státní symboly ČR a jejich význam - porovnává přírodu a způsob života u nás i v jiných zemích - orientuje se na vlastivědné mapě ČR, rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map, vyhledává jednotlivé údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách ČR a Evropy - vyjádří na základě	- surovinové zdroje, výroba, služby a obchod, místní region Naše vlast: - domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému v ČR, státní správa a samospráva, státní symboly Evropa a svět: - kontinenty, evropské státy EU, cestování Mapy obecně zeměpisné a tematické: - obsah, grafika, vysvětlivky	- internet - soubory map - literatura a publikace o EU - beseda - didaktické hry - řešení problémových úkolů - návštěva muzea, výstavy - učebnice, pracovními	MKV3 VMEGS2 Vv VMEGS3 MKV4 OSV7
--	--	--	---

vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi - vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci - rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se nemohou tolerovat orientuje se v základních formách vlastnictví - pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy - využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti - zdůvodní základní význam nemovitých i movitých kulturních památek	Lidé kolem nás: Soužití lidí: - mezilidské vztahy, komunikace, politické strany, církve pomoc nemocným a sociálně slabým, společný „evropský dům“ Chování lidí: - vlastnosti, pravidla slušného chování, principy demokracie Právo a spravedlnost: - základní lidská práva a práva dítěte, protiprávní jednání, právní ochrana občanů a majetku, soukromého vlastnictví, duševních hodnot Kultura: - podoby a projevy, instituce, masová kultura a subkultura Základní globální problémy:	sešity - naučná literatura - internet - publikace o právech dítěte - beseda - řešení problémových úkolů - návštěva muzea, výstavy	Čj, M OSV1 OSV11
--	---	---	---------------------------------

	- významné sociální problémy, problémy konzumní společnosti, nesnášenlivost mezi lidmi Lidé a čas: Orientace v čase a časový řád: - určování času, dějiny jako časový sled událostí, letopočet, generace Současnost a minulost v našem životě: - proměny způsobu života, bydlení Státní svátky a významné dny: Regionální památky: - péče o památky - naše minulost	- učebnice, pracovními sešity - historická literatura - encyklopedie - internet - beseda - řešení problémových úkolů - návštěva výstavy, knihovny, muzea	VMEGS3
--	--	--	--------

5.5. ČLOVĚK A SPOLEČNOST

5.5.1. DĚJEPIS

5.5.1.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Dějepis přináší základní poznatky o činnosti člověka a lidské společnosti v minulosti. Snaží se pěstovat historické vědomí jedince a předávat historické zkušenosti. Opisuje děje, skutky a jevy, které ovlivnily vývoj společnosti a ovlivňují naši současnost. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není uzavřenou minulostí s konečným hodnocením událostí. Naopak poskytuje možnost různých úhlů pohledu a nacházíme v ní poučení a inspiraci nejen pro současnost, ale i pro budoucnost. Historické poznání se tak promítá do každodenního života jedince a je konkretizováno dějinami regionálními a místními.

5.5.1.2. Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Dějepis navazuje na předmět Vlastivěda ve 4. a 5. ročníku. Vyučuje se v 6. až 9. ročníku 2 hodiny týdně v odborné učebně zaměřené na dějepis.

5.5.1.3. Průřezová témata naplňovaná ve vyučovacím předmětu

OSV1	Rozvoj schopností poznávání
OSV2	Sebepoznání a sebepojetí
OSV7	Mezilidské vztahy
OSV9	Kooperace a kompetice
OSV11	Hodnoty, postoje, praktická etika
VDO1	Občanská společnost a škola
VDO2	Občan, občanská společnost a stát
VDO4	Principy demokracie jako vlády a způsoby rozhodování
VMEGS1	Evropa a svět nás zajímá
VMEGS2	Objevujeme Evropu a svět
VMEGS3	Jsme Evropané
MKV1	Kulturní difference
MKV2	Lidské vztahy
MKV3	Etnický původ
EV2	Základní podmínky života

EV3	Lidské aktivity a problémy životního prostředí
EV4	Vztah člověka k prostředí
MV1	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
MV2	Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
MV4	Vnímání autora mediálních sdělení
MV5	Fungování a vliv medií ve společnosti

5.5.1.4. Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k naplňování klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- Žáky vedeme k pozitivnímu vztahu k učení a k jeho plánování. Vedeme je k vyhledávání vhodné informace v různých zdrojích.
- Žáky vedeme k organizaci a řízení vlastního učení, k vyhledávání a třídění informací, používání všeobecně užívaných pojmů a nacházení souvislostí mezi nimi.
- Vedeme žáky k nacházení vztahů mezi užívanými pojmy, které je vedou k samostatnému učení. Vedeme je k dovednosti aplikace získaných znalostí.
- Žáky vedeme k operování s obecně užívanými termíny, k uvádění věcí do souvislostí a propojování poznatků z různých vzdělávacích oborů do širších celků. Vedeme je k porovnávání získaných výsledků práce a jejich kritickému posouzení. Směřujeme je k ochotě věnovat se dalšímu studiu.

Kompetence k řešení problémů

- Vedeme žáky ke vnímání a rozpoznávání nejrozličnějších problémových situací a učení se je řešit.
- Vedeme žáky k samostatnému řešení problémů a využívání vlastního úsudku a zkušenosti, ke kritickému myšlení a schopnosti obhájit svá rozhodnutí.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky k umění vhodně reagovat na promluvy druhých a využívání informačních a komunikačních prostředků.
- Žáky vedeme k používání informačních a komunikačních prostředků, které je vedou k vlastnímu ústnímu a písemnému projevu.
- Vedeme žáky k formulaci myšlenek v logickém sledu, aby byli kultivovaní v souvislém ústním i písemném projevu.
- Vedeme je vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití.

Kompetence sociální a personální

- Vedeme žáky ke schopnosti pracovat samostatně, individuálně i ve skupinách a ke zvládnutí sebekontroly.
- Žáky vedeme diskusí, sebekontroly a ovládnutí a řízení svého chování.
- Vedeme je k respektování různých hledisek a oceňování zkušeností druhých.

Kompetence občanské

- Žáky vedeme k zodpovědnému chování a uvědomování si povinnosti postavit se proti fyzickému i psychickému násilí.
- Žáky vedeme k uvědomování si svých občanských práv a povinností, k ochraně našich tradic a kulturního dědictví.
- Vedeme žáky k umění prosadit svá práva a k plnění povinností ve škole i mimo ni, k respektování přesvědčení druhých.
- Vedeme žáky k tomu, aby se uměli zodpovědně rozhodnout podle dané situace, aby se aktivně zapojovali do kulturního dění a sportovních aktivit a aby pochopili základní ekologické souvislosti.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k dodržování vymezených pravidel a plnění závazků i umění přizpůsobit se změnám pracovních podmínek.
- Žáky vedeme k využívání získaných znalostí a zkušeností pro svůj osobní rozvoj.
- Žáky vedeme k efektivní organizaci své práce, k využívání zkušeností získaných vzdělávacích oborů či oblastech pro přípravu na budoucí povolání.

5.5.1.5. Očekávané výstupy

Očekávané výstupy 2. stupeň

žák

- uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků
- uvede příklady zdrojů informací o minulosti
- orientuje se na časové ose a v historické mapě
- charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, objasní význam zemědělství a zpracování kovů pro lidskou společnost
- rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních civilizací
- uvede nejvýznamnější typy památek antické kultury

- porovná formy vlády v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie
- popíše změny v Evropě v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států
- objasní situaci VM a vnitřní vývoj českého státu v evropských souvislostech
- vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka
- ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury
- vymezí význam husitské tradice
- demonstruje průběh zámořských objevů
- objasní postavení českého státu uvnitř habsburské monarchie
- objasní příčiny a důsledky třicetileté války
- rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele
- vysvětlí změny ve vybraných zemích, které charakterizují modernizaci společnosti
- objasní souvislosti událostí francouzské revoluce a napoleonských válek
- porovná fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími druhých evropských národů
- charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií
- na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky
- rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů
- charakterizuje jednotlivé totalitní systémy
- na příkladech vyloží pojmy antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv
- zhodnotí postavení ČSR v evropských souvislostech
- vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa
- vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce
- posoudí postavení rozvojových zemí
- prokáže základní orientaci v problémech současného světa

5.5.1.6. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu D

6. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák dle svých schopností:	Pravěk:	- řízený rozhovor	

- popíše přínos řecké civilizace - uvědomuje si vlastní a občanskou identitu - uvědomí si prolínání kulturních vlivů - chápe formy státní moci	Řecko: - Athény a Sparta - konflikty na Peloponésském poloostrově - Makedonie, odkaz Řecka Řím: - království - republika - ovládnutí Indie Římem - punské války - císařství - počátky křesťanství - římská kultura a věda - krize a rozpad římské říše - zánik říše západořímské - kulturní odkaz Říma - opakování: Starověký Řím		VDO4 MKV3
- popíše s pomocí mapy území římské říše - uvědomí si význam křesťanství - porovná barbarské civilizace s antickým světem - uvědomí si rozdílný vývoj v různých částech Evropy			VDO2 VMEGS3 – vliv Říma na raně středověké státy, osídlení českých zemí
- seznámí se se základními příběhy řeckých bájí, které svým kulturním odkazem inspirovaly výtvarné a literární umění			D, Čj, Vv, Tv MKV2

[illegible]

- uvědomí si význam obrozeneckých osobností - seznámí se s úsilím o vytvoření jednotlivých národních celků - určí historický rozměr pojmu rasismus - objasní dynamiku rozvoje v oblasti techniky a vědeckého poznání - popíše příčiny a 1. světové války	- uspořádání Evropy - průmyslová revoluce - učení o společnosti - sociální změny - rozvoj vědy - národní osvobozené hnutí v Evropě Evropa v letech 1848 – 1849 - revoluce v Evropě - vzestup Velké Británie - koloniální mocnosti - průmyslová a technická revoluce a její důsledky - vznik Rakouska – Uherska - občanská válka v USA Postavení Českých zemí koncem 19. století: - T. G. Masaryk - Vznik nových sociálních skupin – dělník, emancipovaná žena, měšťan, umělec 1. světová válka 1914-1918 - Mezinárodní situace v předvečer 1. sv. války		EV4 VDO2, 4
--	---	--	------------------------

	- svět a Evropa v 1. sv. válce - důsledky 1. sv. války		MKV1, 3, 4, 5 OSV7, VDO 4, VMEGS 2 D, Ov, Vv, Hv, Svs, Čj MV6, 7
--	---	--	---

9. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák dle svých schopností: - popíše 1. pol. 20. stol. jako období dvou nejničivějších svět. válek	Moderní doba 1918–1948: - opakování 1. světová válka - TGM - nové uspořádání Evropy Vznik ČSR - národnostní problémy ČSR - mezinárodní politická	- řízený rozhovor - samostatná práce - skupinová práce - práce s mapou - práce s prameny a atlasem - celoroční samostatné práce - besedy - exkurze	OSV7 VDO4 VMEGS2

- objasní okolnosti vzniku ČSR a její vnitřní a zahraniční situaci - uvědomí si změnu mezinárodně polit. vztahů vznikem komunistického režimu, totalitarizmu a vypjatého nacionalizmu - rozliší historický rozměr pojmů nacionalismus, extremismus, agrese - vnímá rozmanitost projevů kultury - seznámí se s vnitřní a zahraniční politikou ČSR v období 2. republiky a protektorátu	situace Evropy ve 20. letech 20. stol. - vznik totalitních systémů Evropa ve 30. letech: - světová hospodářská krize a její důsledky - narůstání fašismu - první projevy fašistické agrese a válečná ohniska - obrana demokracie v ČSR - Mnichovská dohoda - Protektorát Čechy a Morava Svět a Evropa za 2. světové války: - blesková válka - domácí a zahraniční odboj Válečné události do roku 1942 v Evropě a ve světě: - protihitlerovská koalice - holocaust - mezinárodní konference a poválečné uspořádání světa - politické a ekonomické důsledky války		VDO3 MV1 MKV5 OSV11
---	---	--	--

- stanoví poválečný vývoj ČSR, který vyústí v únorové události 1948 - ukáže možnost různé interpretace historických faktů - rozpozná znaky totalitní společnosti - uvědomí si nutnost respektování jiné identity - určí postupný rozpad východního bloku - seznámí se se situací u nás v roce 1989 a s vývojem v 90. letech - rozezná vliv médií na každodenní život a politické dění - rozpozná hrozbu terorismu - seznámí se s teorií rasismu na příkladech jednotlivých osobností	Svět ve 2. pol. 20. stol.: - Československo a poválečný vývoj 1945–1948 - únorový převrat - studená válka a vojenské bloky supervelmocí - situace ve východním bloku - rozpad kolon. Systému - Rok 1968 - krizové projevy ve východním bloku 1968–1989 - charakteristika západních zemí - obnova demokracie ve východní Evropě - vznik České republiky		MKV3, 5 VMEGS2 EV3 MV1 EV4 VMEGS2, 3 – NATO a Varšavská smlouva VDO2, 4 Charta 77 OSV2 D, Ov, Čj VDO2
--	---	--	--

5.5.2. OBČANSKÁ VÝCHOVA

5.5.2.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Občanská výchova se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v společenských vztazích a vazbách. Pomáhá jim otvírat cestu k sebepoznání a poznávání osobností druhých lidí, k pochopení jednání vlastního i druhých lidí v kontextu různých životních situací. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat zodpovědnost za vlastní názory, chování a jednání. Rozvíjí občanské i právní vědomí a motivuje žáky k aktivnímu zapojení do života demokratické společnosti. Seznamuje žáky se vztahy v rodině, ve škole i ve společnosti, s činnostmi důležitých politických institucí i s možnými způsoby zapojení do občanského života. Přispívá také k rozvoji finanční gramotnosti a k osvojování pravidel chování při běžných rizikových situacích a v situacích ohrožení a obrany státu.

5.5.2.2. Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Občanská výchova navazuje na předmět Vlastivěda ve 4. a 5. ročníku. Vyučuje se v 6. ročníku 2 hodiny týdně z toho 1 disponibilní, v 7. ročníku až 9. ročníku 1 hodinu týdně. Vzdělávacím obsahem předmětu Občanská výchova je obsah vzdělávacího oboru výchova k občanství ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Výuka předmětu probíhá v kmenových učebnách školy.

5.5.2.3. Průřezová témata naplňovaná ve vyučovacím předmětu

OSV 1	Rozvoj schopností poznávání
OSV 2	Sebepoznání a sebepojetí
OSV 3	Seberegulace a sebeorganizace
OSV 7	Mezilidské vztahy
OSV 8	Komunikace
OSV 10	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
OSV 11	Hodnoty, postoje, praktická etika
VDO1	Občanská společnost a škola
VDO2	Občan, občanská společnost a stát
VDO4	Principy demokracie jako formy vlády a způsoby rozhodování
VMEGS1	Evropa a svět nás zajímá
VMEGS2	Objevujeme Evropu a svět
VMEGS3	Jsme Evropané
MKV1	Kulturní difference

MKV2	Lidské vztahy
MKV4	Multikulturalita
MKV5	Princip sociálního smíru a solidarity
EV2	Základní podmínky života
EV3	Lidské aktivity a problémy životního prostředí
EV4	Vztah člověka k prostředí
MV6	Tvorba mediálního sdělení
MV7	Práce v realizačním týmu

5.5.2.4. Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k naplňování klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- žáky vedeme ke správnému používání termínů, znaků a symbolů, k vyhledávání a třídění informací

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k samostatnému řešení problémů, ke kritickému myšlení a schopnosti obhájit si svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní

- žáky vedeme k umění jasně a logicky formulovat myšlenky a názory, k výstižnému a souvislému ústnímu i písemnému vyjadřování
- vedeme je k umění využívat získaných komunikativních dovedností k vytváření pozitivní a kvalitní spolupráce s ostatními

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k samostatné i skupinové práci, k upevňování dobrých mezilidských vztahů, k diskusi, sebeovládání a respektování různých hledisek

Kompetence občanské

- žáky vedeme k respektování přesvědčení druhých lidí, k chápání základních principů, na nichž spočívají zákony a společenské normy
- vedeme je k uvědomování si svých práv a povinností

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k využívání znalostí a zkušeností z jednotlivých vzdělávacích oblastí v zájmu vlastního rozvoje
- vedeme je k orientaci v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, k umění adaptace na změněné pracovní podmínky.

5.5.2.5. Očekávané výstupy

Očekávané výstupy 2. stupeň

žák

- objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání
- rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu
- zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování
- kriticky přistupuje k mediálním informacím
- zhodnotí význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu
- uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace
- objasní potřebu tolerance ve společnosti
- rozpoznává netolerantní, xenofobní, rasistické a extrémistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti
- posoudí přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů v rodině, škole, obci
- posoudí vliv osobních vlastností a rozpoznává projevy charakterových vlastností u sebe i druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání
- popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru
- rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady
- sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi
- na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení

- vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít
- uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu
- na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz
- rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané
- rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti
- rozlišuje nejčastější typy a formy států
- rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů, státu
- objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů
- vyloží smysl voleb do zastupitelstev a jejich vliv na každodenní život občanů
- přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu
- objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství
- provádí jednoduché právní úkony, chápe jejich důsledky
- dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování
- rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů,
- rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady
- diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání
- popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní činnost občanů
- uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má ČR vztah, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích
- uvede příklady některých projevů globalizace
- uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva
- uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobu jeho potírání, objasní ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru
- objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů
- uplatňuje osвоенé dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi
- projevuje odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví, osobního nebezpečí při mimořádných událostech, v případě potřeby poskytne

adekvátní první pomoc

5.5.2.6. **Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Ov**

6. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	FORMY A METODY PRÁCE	VAZBY, PŘESAHY
Žák dle svých schopností: - orientuje se v kalendáři, v letopočtech - vysvětlí původ a způsoby dodržování svátků - uvádí příklady pranostik, pořekadel a přísloví	Rok v jeho proměnách a slavnostech: - kalendář, letopočty, čas - svátky, státní svátky a významné dny - lidové pranostiky, přísloví, pořekadla a jejich význam	- řízený rozhovor - beseda - testy - ústní zkoušení - skupinová práce - samostatná práce	Z, D, ČJ, M MKV1
- vysvětlí pojem domov z hlediska své příslušnosti k rodině, obci, regionu, vlasti - uvede příklady prvků, které člověku pomáhají vytvořit si osobní vztah ke svému domovu - popíše významná místa a osobnosti své obce, regionu, kraje - vyhledá místní pověsti - popíše místní tradice	Domov: - pojem domov - prostředí domova, bydliště a jeho okolí - naše obec, region, kraj – památná a zajímavá místa, instituce, významní rodáci, místní pověsti a tradice - kulturní a přírodní		D, Z, ČJ, Hv, Vv, Tv MV7, VDO2

- uvede základní druhy obcí a popíše obecní zřízení - na příkladech vysvětlí pojem vlastenectví, rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu - určí historické významné mezníky v dějinách národa - uvede příklady dorozumívání a jednotlivé vrstvy jazyka - uvede jednotlivé státní symboly, objasní jejich účel a způsoby používání - uvede příklady významných osobností, které proslavily náš národ - vysvětlí význam harmonických vztahů mezi členy rodiny pro zdravý vývoj dítěte - rozpozná možné příčiny rodinných problémů a uvede vhodné způsoby řešení	památky obce, regionu a jejich ochrana - obecní zřízení Naše vlast - pojem vlast a vlastenectví - rodný jazyk - státní symboly - významné osobnosti, hlavní město Rodina: - postavení jedince v rodině - role členů rodiny - funkce a vývoj rodiny, rodina jako příklad - vztahy v rodině - úplná a neúplná rodina - náhradní rodinná péče		ČJ, D VDO2, 4 OSV11 M, P, D OSV2, 7, 8, 10, 11
---	---	--	--

- sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti - rozliší jednorázové a pravidelné příjmy a výdaje - rozhoduje, jak naložit s kapesným - uvede základní druhy peněz a základní formy a možnosti placení - orientuje se v systému našeho školství - sestaví pravidla chování žáků ve své třídě v souladu se školním řádem - vyloží význam činnosti žákovské samosprávy - plánuje a organizuje si učení - hledá pro sebe vhodné metody učení a odpočinku - uvede příklady přirozené a sociální rozdílnosti lidí, diskutuje o nich - objasní potřebu tolerance ve společnosti, zaujímá	- manželství, rodičovství - hospodaření rodiny, rozpočet domácnosti - peníze a majetek - funkce a podoby peněz, formy placení Život ve škole - systém našeho školství - práva a povinnosti žáků, pravidla a normy ve škole - žákovská samospráva - umění učit se Úvod do lidských práv - přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi		VDO1 MV7 OSV3, 7, 8 Z, D, Inf OSV1, 2
--	--	--	---

tolerantní postoje k ostatním - uvede příklady základních lidských, dětských práv a příklady porušování dětských práv - uvede příklady situací, které lze považovat za krizové a možné způsoby jejich řešení - uvede projevy šikany, kyberšikany, uplatňuje účinné modely chování v případě šikanován - rozlišuje vhodné a nevhodné způsoby využívání volného času - orientuje se v nabídce volnočasových aktivit, připraví program pro volný čas pro sebe i pro jiné	- práva dětí - konflikt Osobní bezpečí: - způsoby chování v krizových situacích - šikana, dětská krizová centra Volný čas a jeho využití: - volnočasové aktivity - organizace volného času		OSV10 MKV2 Tv, Vv, Hv OSV2,3,7,10 MKV2
--	---	--	--

7. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	FORMY A METODY PRÁCE	VAZBY, PŘESAHY
Žák dle svých schopností: - vysvětlí důležitost společnosti pro vývoj	Život mezi lidmi - vliv rodiny, školy, vrstevníků na jedince	- samostatná práce - skupinová práce - testy	D, Čj, Cj, P, Z OSV1,2, 3, 7, 8, 10

jedince, důležitost rodiny, vrstevníků, školy pro život - posoudí přínos spolupráce lidí - objasní různé formy dorozumívání - uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích - porovnává různé podoby a projevy kultury - respektuje odlišné projevy kultury i názorů - orientuje se v základních pravidlech slušného chování - respektuje přijatá pravidla společenského soužití - respektuje kulturní zvláštnosti, toleruje názory druhých - orientuje se v nabídce jednotlivých kulturních institucí a kriticky posoudí vliv medií na utváření masové kultury a na veřejné mínění	- komunikace Kultura: - rozmanitost a podoby kultury a kulturních projevů - pravidla slušného chování - kulturní tradice - kulturní instituce - masová kultura - masmédia Přírodní a kulturní bohatství:	- ústní zkoušení - beseda	ČJ, D,HV, VV, Ssp MKV1, 2, 4 MV6 OSV7, 8
--	---	--	---

- seznámí se s přírodními a kulturními památkami naší vlasti, s jednotlivými architektonickými styly - vysvětlí význam ochrany přírodního a kulturního bohatství - rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního, uvede příklady a způsoby jejich ochrany - rozhoduje, jak vhodně nakládat s penězi - vysvětlí, jak lze aktivně vystupovat proti projevům vandalismu - rozlišuje nejčastější typy a formy států, na příkladech popíše jejich znaky - objasní výhody demokracie pro občana a jeho život - uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů, státu - objasní smysl voleb v	- krásy naší země - ochrana přírodního a kulturního bohatství Majetek v našem životě: - naše potřeby - majetek a vlastnictví, jejich ochrana Řízení společnosti - znaky státu, typy a formy státu - znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu - státní správa a samospráva - orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly - volby a jejich význam		Z, P, D, CH, HV, VV, Ssp, Ppv OSV1 EV3, 4 MKV1 M OSV7, 8, 10,11 D VDO2, 4
--	--	--	--

demokratických státech - vyloží smysl voleb, uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů - uvede příklady základních lidských práv a svobod - přiměřeně uplatňuje svá práva i spotřebitelská, respektuje práva a zájmy druhých - posoudí význam ochrany práv - uvede příklady morálního a amorálního jednání - uplatňuje morální zásady v každodenním životě a tradice, z nichž vznikly společnosti uznávané morální hodnoty - charakterizuje jednotlivé mimořádné situace - na příkladech doloží význam vzájemné lidské solidarity, uvede své možnosti při pomoci	Lidská práva: - lidská práva v dokumentech - poškozování lidských práv - morálka a mravnost, svědomí Svět kolem nás: - mimořádné situace - ochrana obyvatel za mimořádných událostí - obrana státu		D, Z, OSV11 P, VZ OSV10
--	--	--	---

lidem v nouzi, jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu - charakterizuje mimořádné situace a zásady ochrany člověka za mimořádných situacích - rozumí integrovanému záchrannému systému a zásadám kolektivní ochrany obyvatelstva - na modelových situacích předvede, jak správně podat informaci operačnímu středisku a poskytnout první pomoc - zaujímá tolerantní postoje k národnostním menšinám - popíše vliv začlenění ČR do EU na běžný život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU - využívá svých znalostí, jak se chovat v dopravě	- integrovaný záchranný systém - základy první pomoci - tolerance k národnostním menšinám - spolupráce mezi zeměmi Evropy Dopravní výchova: - pravidla silničního provozu - péče o zdraví		
---	---	--	--

[illegible]

- rozpozná vnější i vnitřní stresory a situace, které vedou k možnému konfliktu - kriticky zhodnotí a popíše, jak se vhodně chovat a jednat v těchto situacích - charakterizuje práva a povinnosti občanů, strukturu jednotlivých složek státní moci a porovnává jejich úkoly - rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu - přiměřeně uplatňuje svá občanská i spotřebitelská práva - popíše podíl občana na veřejném životě - orientuje se v domácím politickém spektru - popíše cíle a zájmy EU, její orgány a jejich funkci - vysvětlí pojem násilí, uvede konkrétní příklady	- náročné životní situace, stres, konflikt a chování v situaci konfliktu Právní základy státu: - Ústava České republiky - složky státní moci, jejich orgány a instituce - obrana státu - právní norma a předpis - politické spektrum a politický pluralismus - právo v Evropě Osobní bezpečí: - lidská společnost a násilí		D, Z VDO2, 4 MKV5 VMEGS3 OSV10
---	---	--	--

- hledá možná řešení, jak se násilí bránit a předcházet mu - na příkladech doloží přínos lidské spolupráce, dělby práce - rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, popíše důležitost jejich součinnosti - vyloží na příkladech podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu a změnu ceny - popíše vliv inflace na hodnotu peněz - navrhuje možnosti ubránění se závislosti - navrhuje možná řešení pomoci v závislosti	- různé podoby násilí Hospodaření: - dělba práce - výroba, obchod, služby - tržní hospodářství, nabídka, poptávka - podstata fungování trhu - cena, inflace Prevence zneužívání návykových látek - drogy kolem nás - závislost - jak se ubránit závislosti - pomoc v závislosti		M OSV1, 10 P, Ch, Vkz OSV2, 10, 11 MKV2
---	--	--	--

právní ochrany občanů,, uvede příklady jejich spolupráce při postihování trestné činnosti - rozpozná protiprávní jednání, uvede příklady přestupků a trestných činů - diskutuje o trestné činnosti a odpovědnosti nezletilých a mladistvých - objasní význam právní úpravy vztahu manželství, diskutuje o vztahu rodič- dítě z pohledu práva - vede diskusi o příčinách a důsledcích korupčního jednání - popíše, jak lze rozvíjet osobní přednosti, jak překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru - uvědomuje si důležitost vzdělání pro život a další uplatnění - rozpozná své vlastní dovednosti a schopnosti, vybírání dle toho své povolání	občanské soudní řízení - trestní právo - děti a paragrafy - rodina a zákony - protiprávní jednání, korupce Životní perspektivy: - životní plány a cíle - motivace, aktivita, vůle, osobní kázeň při seberozvoji - volba povolání		OSV2, 3
--	--	--	----------------

- získá základní orientaci v pracovněprávních vztazích - uvede hlavní problémy, které mohou nastat v případě nezaměstnanosti - popíše, jak si poradit v případě nezaměstnanosti - toleruje odlišné názory druhých - rozpozná projevy masové nesnášenlivosti - uvede příklady příčin a situací, z nichž vznikají vzájemné neshody a konflikty - rozpozná netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí, zaujímá proti nim aktivní postoj - vysvětlí význam přátelství v životě člověka - uplatňuje vhodné způsoby řešení neshod a komunikace mezi lidmi - vysvětlí důležitost	Pracovní poměr a proces: - péče státu o zaměstnanost, úřady práce, rekvalifikace Člověk hledá společenství, komunikuje: - lidská setkání- názorové rozdíly mezi lidmi - problémy lidské nesnášenlivosti, rasismus, xenofobie, extremismus - tolerance a solidarita - potřební lidé ve společnosti		VDO2 D MKV2, 4, 5 OSV1, 2, 3, 8, 11
--	--	--	---

vzájemné solidarity v situacích ohrožení - pochopí význam pojmu osobnost z psychologického a sociologického hlediska - pochopí, co vytváří rozdílnost jednotlivých osobností - je schopen sebepoznání a poznání jiných lidí - uvědomí si význam vůle - dokáže posilovat své volní jednání - získá základní představu o znacích emocí - uvědomí si existenci sociálních pozic a rolí - zodpovědně volí životní cíle - zamýšlí se nad smyslem lidského života - dokáže pochopit konání dobra - uvědomí si význam životního názoru, - uvede příklady některých globálních problémů - diskutuje o možnostech	- poznání, sebepoznání - vůle, emoce - životní cíle, aspirace, plánování života - smysl lidského života - životní názor Globální svět: - významné globální problémy dneška - válečné konflikty		P, Z MKV2, 4, 5 EV2, 3, 4, 6
---	---	--	---

jejich řešení a možných důsledcích pro život lidstva - uvede příklady projevů globalizace v současném světě a objasní její klady a zápory - objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, diskutuje o způsobu řešení globálních problémů na lokální úrovni (v obci, regionu) - uvede příklady mezinárodního terorismu, diskutuje o roli ozbrojených sil ČR při obraně státu i při řešení krizí nevojenského charakteru - vysvětlí výhody, které vyplývají z členství v EU - uvede příklady činností vybraných mezinárodních organizací, k nimž má ČR vztah, popíše výhody spolupráce - posoudí význam	- terorismus Mezinárodní vztahy: - integrační proces v Evropě - vybrané významné mezinárodní organizace, jejich charakteristika a vazba ČR - mezinárodní spolupráce		Z VMEGS1, 2, 3 VDO2 MKV1, 4
--	---	--	---

ekonomické, politické a bezpečnostní spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích - popíše, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých důležitých oblastí stát směřuje své výdaje - vysvětlí funkci bank, význam úroku, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhuje jejich využití - na příkladech ukáže využití hotovostního a bezhotovostního placení, uvede možné použití a využití platebních karet - uvede příklady některých dávek a příspěvků ze státního rozpočtu	- obrana státu, účast v zahraničních misích Hospodaření: - stát a národní hospodářství - státní rozpočet - význam daní - úspory, investice - úvěry, splátkový prodej, leasing - peněžní ústavy, hotovostní a bezhotovostní styk, platební karty - zachytná sociální síť		OSV10 VDO2, 4
--	---	--	-----------------------------

5.6. ČLOVĚK A PŘÍRODA

5.6.1. FYZIKA

5.6.1.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Fyzika je jedním z vyučovacích předmětů ŠVP, který žákovi umožňuje poznání přírody jako systému, chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě.

Rozvíjí dovednosti žáků objektivně a spolehlivě pozorovat, měřit, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a umět je interpretovat.

Seznamuje žáky s možnostmi moderních technologií, učí rozlišovat příčiny fyzikálních dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi, předvídat je a případně i ovlivňovat.

Osvojením si základních fyzikálních pojmů, veličin a zákonitostí vede žáky k porozumění jevů a procesů vyskytujících se v přírodě, běžném životě i v technické praxi. Při formálních pokusech, laboratorních pracích a jiném experimentálním vyučování se učí pracovat podle pravidel bezpečnosti práce.

5.6.1.2. Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Předmět fyzika je vyučován jako samostatný předmět v 6. ročníku jednu hodinu týdně a v 7., 8. a 9. ročníku dvě hodiny týdně.

Vzdělávání v předmětu Fyzika směřuje k podpoře hledání a poznávání fyzikálních faktů a jejich vzájemných souvislostí. Vede k rozvíjení a upevňování dovedností objektivně pozorovat a měřit fyzikální vlastnosti a procesy. Směřuje k vytváření a ověřování hypotéz a učí žáky zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti a vztahy mezi nimi. Předmět Fyzika směřuje k osvojení základních fyzikálních pojmů a odborné terminologie a podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování.

Předmět Fyzika úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda: chemie: jaderné reakce, radioaktivita, skupenství a vlastnosti látek, atomy, atomové teorie, přírodopis: světelná energie (fotosyntéza), optika (zrak), zvuk (sluch, přenos elektromagnetických signálů, srdce – kardiostimulátor, zeměpis: magnetické póly Země, kompas, sluneční soustava.

5.6.1.3. Průřezová témata naplňovaná ve vyučovacím předmětu

OSV11	Hodnoty, postoje, praktická etika
EV1	Ekosystémy

EV2	Základní podmínky života
EV3	Lidské aktivity a problémy životního prostředí
EV4	Vztah člověka k prostředí

5.6.1.4. Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k naplňování klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- motivujeme žáky k vyhledávání, třídění a propojování informací
- vedeme žáky k používání odborné terminologie
- vedeme žáky k samostatnému měření, experimentování a porovnání získaných informací
- motivujeme žáky k nalézání souvislostí mezi získanými daty

Kompetence k řešení problémů

- zadáváme takové úkoly, při kterých se žáci učí využívat základní postupy badatelské práce, tj. nalezení problému, formulace, hledání a zvolení postupu jeho řešení, vyhodnocení získaných dat

Koncepce komunikativní

- podporujeme práci ve skupinách založenou na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskusi
- vedeme žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě

Koncepce sociální a personální

- využíváme skupinového a inklusivního vyučování ke spolupráci při řešení problémů
- navozujeme situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti
- vedeme žáky k ochotě pomoci

Kompetence občanské

- vedeme žáky k šetrnému využívání elektrické energie, k posuzování efektivity jednotlivých energetických zdrojů
- podněcujeme žáky k upřednostňování obnovitelných zdrojů ve svém budoucím životě (např. tepelná čerpadla jako vytápění novostaveb)

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování a upevňování bezpečného chování při práci s fyzikálními přístroji a zařízeními

5.6.1.5. Očekávané výstupy

Očekávané výstupy – 2. stupeň

Látky a tělesa

žák

- změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa
- uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí
- předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty
- využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů

Pohyb těles, síly

žák

- rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu
- využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles
- určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici

Mechanické vlastnosti tekutin

žák

- využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů

Energie

žák

- využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem
- zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí

Zvukové děje

žák

- rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku
- posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí

Elektromagnetické a světelné děje

žák

- sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu
- rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí
- rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností
- využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní
- využívá zákon o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh
- rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami

Vesmír

žák

- objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet

5.6.1.6. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu F

6. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák dle svých schopností:	Látka a těleso:	- modelování situace	

- rozlišuje látku a těleso - uvede příklady látek a těles - vysvětlí pojmy atom, molekula, iont a má představu o tom, z čeho se skládá atom - popíše rozdíl mezi látkou pevnou, kapalnou a plynnou - popíše rozdíl mezi látkou pevnou, kapalnou a plynnou a vlastnosti, kterými se od sebe liší - vyjmenuje značky a jednotky veličin - vyjádří hodnotu veličiny a přiřadí jednotku - změří délku, výsledek zapíše a vyjádří v různých jednotkách – převody - měří hmotnost pevných a kapalných těles na	Částicové složení látek: - atomy a molekuly - složení atomů Rozdělení látek na pevné, kapalné a plynné: - částicové složení pevných látek, krystalických (amorfní), vlastnosti kapalin a plynů Fyzikální veličiny: - mezinárodní veličiny SI, mezinárodní jednotky SI, doplňkové a odvozené jednotky a veličiny používané cizí jednotky a veličiny Délka: - jednotky délky Hmotnost: - rovnoramenné váhy, jednotky hmotnosti	- referáty - samostatné pozorování - modelování situace - modelování situace - demonstrační pokusy - referáty - problémové úlohy - řízený rozhovor - referáty-odborná literatura - popis s demonstrací - práce ve skupinách - práce ve skupinách - laboratorní práce	Ch Ochrana člověka za mimořádných událostí EV2 M M Ch
--	---	--	--

rovnoramenných vahách a výsledek zapíše ve vhodné jednotce - určí aritmetický průměr z naměřených hodnot - vyjádří hmotnost při dané jednotce jinou jednotkou hmotnosti změří objem kapalného a pevného tělesa pomocí odměrného válce a zapíše výsledek - určí aritmetický průměr z naměřených hodnot dané veličiny - vyjádří objem při dané jednotce jinou jednotkou objemu používá vztah $\rho = m / V$, měří hustoměrem, pracuje s tabulkami změří teplotu pomocí teploměrů, určí rozdíl teplot z naměřených hodnot - popíše princip teploměrů - objasní pojem termograf	Objem: - jednotky objemu, měření objemu kapalného a pevného tělesa Hustota: - výpočet hustoty - výpočet hmotnosti Teplota: - teploměry, jednotky teploty, měření teploty tělesa, měření teploty vzduchu	- referáty práce ve skupinách - praktické předvedení - laboratorní práce popis s demonstrací - práce ve skupinách - praktické předvedení - laboratorní práce práce ve skupinách - praktické předvedení - popis s demonstrací - samostatné pozorování	M M M
---	---	--	----------------------------

- předpoví, zda se délka či objem tělesa při změně teploty zvětší nebo zmenší - uvede příklady z praxe	Teplotní rozdíly tělesa: - změna objemu tělesa při zahřívání a ochlazování, délková a objemová roztažnost v praxi	- samostatné pozorování	Pč
- změří časový úsek stopkami a orientuje se na ciferníku hodin - uvede jednotku času, její díly a násobky - určí aritmetický průměr z naměřených hodnot dané veličiny - vyjádří čas při dané jednotce jinou jednotkou času - má přehled o vzniku a vývoji kalendáře	Čas: - jednotky času, měření času, kalendář	- frontální výuka - práce ve skupinách - referáty - problémové úlohy	Pč, M

7. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák dle svých schopností: - rozšiřuje si učivo a další doplňkové a odvozené veličiny a jednotky	Fyzikální veličiny: Síla:	- práce ve skupinách - referáty	
- rozeznává, zda na dané		- modelování situace	

těleso působí síla a pomocí prodloužené pružiny porovná podle velikosti dvě působící síly		- popis s demonstrací - práce ve skupinách - laboratorní práce	
- užívá s porozuměním poznatek, na čem závisí třecí síla - navrhne způsob zvětšení nebo zmenšení třecí síly	Třecí síla:	- popis s demonstrací - práce ve skupinách - modelování situace - laboratorní práce	
- určí výpočtem i graficky velikost a směr výslednice dvou sil působících souhlasným i opačným směrem	Skládání sil (rovnováha sil):	- modelování situace - práce ve skupinách	
- určí pokusně těžiště tělesa - využívá skutečnosti, že poloha těžiště závisí na rozložení látky v tělese	Těžiště tělesa:	- popis s demonstrací - modelování situace	Pč OSV11
- rozpozná polohu stálou, volnou a vratnou a vzájemný vztah poloh a těžiště	Rovnovážná poloha tělesa:	- popis s demonstrací - modelování situace	M
- objasní podstatu všech tří pohybových zákonů při objasňování běžných	Newtonovy pohybové zákony:	- modelování situace	EV3

situací - užívá s porozuměním vztah mezi gravitační silou působící na těleso a hmotnosti tělesa - používá vztah pro moment síly - vyjádří rovnováhu na páce a kladce pomocí momentu sil - objasní funkci páky a kladky v praxi - porovná kladky pevné, volné a kladkostroj - objasní funkci nakloněné roviny v praxi - rozhodne, zda je dané těleso v klidu nebo v pohybu vzhledem k jinému tělesu - rozhodne, zda se jedná o pohyb rovnoměrný nebo nerovnoměrný - změří dráhu a čas a určí rychlost tělesa s využitím vztahu $v = s/t$	Gravitační síla: - vztah $F = m \cdot g$ - g a jeho hodnota Otáčivé účinky síly: - páky - kladky - kladkostroje - nakloněná rovina Relativnost klidu a pohybu: - druhy pohybu Dráha, rychlost, čas: - okamžitá a průměrná rychlost - rovnoměrného pohybu	- referáty - popis s demonstrací - modelování situace - popis s demonstrací - modelování situace - popis s demonstrací - modelování situace - laboratorní práce	Z M M, Pč M OSV11
---	---	--	---

- znázorní graficky závislost dráhy rovnoměrného pohybu na čase a určí z něj k danému času dráhu a naopak			
- prohlubuje znalosti při výpočtu s, v, t rovnoměrného pohybu přímočarého	Síla: Relativnost klidu a pohybu:	- frontální výuka s demonstračními - pomůckami - praktické předvedení - laboratorní práce - modelování situace - praktické předvedení	EV3, 4
- objasní vznik vztahové síly a určí velikost a směr - rozhodne, kdy těleso se vznáší, plove či potápí se	Vztahová síla: - plování těles		OSV11
- vysvětlí vznik atmosférického tlaku, změří jej a určí tlak v uzavřené nádobě	Atmosférický tlak: - tlak plynu v uzavřené nádobě	- praktické předvedení - popis s demonstrací - referáty - samostatná pozorování	Z, Pč EV3
- rozpoznává různé druhy světla - rozliší zdroj světla od tělesa, které světlo odráží - využívá poznatku přímočarého šíření světla - objasní vznik stínu a polostínu	Světlo: - zdroje světla - přímočaré šíření světla - rychlost světla	- popis s demonstrací - praktické předvedení	

- vyhledá hodnotu rychlosti světla v tabulkách			
- využívá zákona odrazu - rozhodne, kdy dochází k lomu od kolmice a ke kolmici	Odraz světelného paprsku: - zrcadlová rovina - zrcadla kulová	- popis s demonstrací - praktické předvedení - práce ve skupinách - laboratorní práce - praktické předvedení - popis s demonstrací - laboratorní práce - samostatná pozorování	Z
- rozliší spojku a rozptylku, najde pokusně ohnisko - určí ohniskovou vzdálenost	Lom světla:	- praktické předvedení - popis s demonstrací - laboratorní práce	
- popíše složení jednoduchých optických přístrojů	Čočky: - optické přístroje		
- porozumí pojmům krátkozrakost a dalekozrakost a způsob nápravy	Oko jako optický přístroj:	- popis s demonstrací	P
- objasní rozklad bílého světla hranolem - vysvětlí vznik duhy	Rozklad světla:	- praktické předvedení - popis s demonstrací - praktické předvedení	Z

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák dle svých schopností: - v jednoduchých případech určí velikost a směr působící síly - charakterizuje tlakovou sílu - používá vztah pro výpočet tlaku - používá vztah mezi tlakem, tlakovou silou - s využitím Pascalova zákona vysvětlí funkci hydraulických zařízení - vysvětlí vznik hydrostatického tlaku a používá vztah k řešení úloh - určí z vykonané práce změnu polohové a pohybové energie - porovnává energie na základě hmotnosti a rychlosti - vysvětlí pojem mechanická práce, kdy	Tlaková síla: - tlak Hydrostatický tlak: - Pascalův zákon Mechanická energie: - polohová, pohybová Mechanická práce: - jednotky práce	- popis s demonstrací - praktické předvedení - popis s demonstrací - praktické předvedení - popis s demonstrací - praktické předvedení - laboratorní práce	M

- změní elektrické napětí	Elektrické napětí:	- popis s demonstrací - modelování situace - práce ve skupinách	
- dodržuje pravidla bezpečné práce - objasní nebezpečí vzniku zkratu - popíše závislost ochrany před zkratem	Pravidla bezpečnosti práce: - zkrat - pojistka, jističe	- praktické předvedení - popis s demonstrací	
- objasní Ohmův zákon - určí závislost vodiče, jeho odporu na délce vodiče, průřezu, materiálu a teplotě	Ohmův zákon: - odpor vodiče	- popis s demonstrací - praktické předvedení	
- sestaví jednoduchý a rozvětvený elektrický obvod a určí výsledný elektrický proud, napětí a odpor - rozliší pokusně vodič a izolant	Jednoduchý a rozvětvený elektrický obvod:	- praktické předvedení - referáty	
- uvede příklady vedení elektrického proudu v kapalinách a plynech	Vedení elektrického proudu v kapalinách a plynech:	- popis s demonstrací - praktické předvedení	

- rozliší stejnosměrný proud od střídavého na základě jejich časového průběhu - ověří pokusem závislost indukovaného proudu v cívce - objasní vznik střídavého proudu - popíše složení a funkci transformátoru a jeho využití při přenosu elektrické energie - popíše způsob výroby a přenosu elektrického energie - popíše nepříznivé vlivy při výrobě elektrické energie na životní prostředí - vysvětlí štěpení atomového jádra - vysvětlí pojem řetězové reakce - popíše princip funkce	Elektromagnetická indukce: Střídavý proud: Transformátor: Výroba a přenos elektrické energie: Štěpení atomového jádra: - řetězová reakce - jaderný reaktor	- popis s demonstrací - praktické předvedení - laboratorní práce - popis s demonstrací - popis s demonstrací - praktické předvedení	
---	--	--	--

atomového reaktoru - určí, jak je zajištěn bezpečný provoz v jaderné elektrárně - dokáže popsat nepříznivý vliv radioaktivního záření na lidský organismus - vysvětlí, v čem spočívá mírové využití atomové energie		- referáty	
--	--	------------	--

9. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák dle svých schopností: - vysvětlí změnu vnitřní energie tělesa při změně teploty - rozpozná formy tepelné výměny - rozezná jednotlivé skupenské přeměny - určí skupenské teplo tání - zjistí, kdy nastává kapalnění vodní páry - objasní anomálii vody a její důsledky v přírodě - určí páru sytou a přehřátou	Vnitřní energie tělesa: Teplo Šíření tepla Tepelná výměna: - teplo přijaté a odevzdané Změny skupenství: - páry syté a přehřáté	- popis s demonstrací - praktické předvedení - popis s demonstrací - popis s demonstrací - samostatná pozorování	

- vysvětlí základní meteorologické děje - vymezí sluneční soustavu - objasní střídání dne a noci a ročních období - charakterizuje sluneční soustavu - objasní vznik měsíčních fází - uvede rozdíl mezi hvězdou a planetou - použije mapu hvězdné oblohy k vyhledávání vesmírných těles - dovede určit zdroj zvuku - pozná nezbytnou podmínku šíření zvuku - vysvětlí odraz zvuku a ozvěnu - rozpozná vztah rychlosti zvuku a prostředí - pozná uplatnění ultrazvuku - zjistí závislost výšky tónu - rozumí pojmu hlasitost a	Základy meteorologie: Vesmír: - sluneční soustava - hvězdy Akustika: - zvuk - zdroje zvuku - šíření a odraz zvuku - ultrazvuk Tón:	- práce ve skupinách - samostatná pozorování - samostatná pozorování - exkurze - krátkodobé projekty - exkurze - referáty - popis s demonstrací - praktické předvedení	Z EV4
--	--	--	---------------------

má představu o hlasitosti různých zdrojů zvuku - stanoví nepříznivé účinky hlasitosti na člověka - seznámí se s jednotkami hlasitosti	- výška tónu - kmitočet - hlasitost	- popis s demonstrací - praktické předvedení	Hv
--	---	---	----

5.6.2. CHEMIE

5.6.2.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět chemie je úzce spjat s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Předmět Chemie směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním chemických pokusů, řešení problémů a zdůvodňování správného jednání v praktických situacích, k vytváření potřeb objevovat a vysvětlovat chemické jevy, zdůvodňovat vyvozené závěry a získané poznatky využívat k rozvíjení občanských postojů. Výuka dále vede k získávání a upevňování dovednosti pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a k dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech s vybranými nebezpečnými látkami.

5.6.2.2. Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Předmět chemie se vyučuje jako povinný vyučovací předmět v 8. a 9. ročníku dvě hodiny týdně. Nedílnou součástí výuky jsou laboratorní práce. Zvláště v hodinách laboratorních prací je kladen důraz na dodržování zásad bezpečné práce v souladu s platnou legislativou. Při laboratorní práci pracují žáci ve skupinách. Vyučování probíhá v kmenové třídě, která má k dispozici kabinet chemie. Pracovna je vybavena řádem pracovny a laboratorním řádem.

5.6.2.3. Průřezová témata naplňovaná ve vyučovacím předmětu

- OSV 4 Psychohygiena
- OSV10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- EV3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- EV4 Vztah člověka k prostředí

5.6.2.4. Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k naplňování klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- vedeme žáky k zodpovědnosti za své vzdělání
- motivujeme k celoživotnímu vzdělávání
- učíme různým metodám poznávání přírodních objektů, procesů, vlastností a jevů
- učíme zpracovávat informace z hlediska důležitosti i objektivity a využívat je k dalšímu učení
- umožňujeme žákovi pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry
- učíme žáky správně zaznamenat experiment
- vedeme žáky ke správnému používání chemických termínů, symbolů a značek

Kompetence k řešení problémů

- učíme přecházet od smyslového poznávání k poznávání založenému na pojmech, teoriích a modelech a chápat vzájemné souvislosti či zákonitosti přírodních faktů
- vedeme k nacházení příkladů chemických dějů a jevů z běžné praxe, k vysvětlování jejich chemické podstaty
- učíme základům logického vyvozování a předvídání specifických závěrů z přírodovědných zákonů
- rozvíjíme schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení
- trváme na kulturním ústním i písemném projevu

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování
- učíme stručně, přehledně sdělovat postup a výsledky svých pozorování a experimentů
- zadáváme takové úkoly, při kterých mohou žáci navzájem komunikovat
- učíme aplikovat chemické postupy v praxi
- učíme vyhledat potřebné informace na PC nebo v literatuře

Kompetence sociální a personální

- podporujeme skupinovou práci
- učíme žáky pracovat v týmech, rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role
- profilujeme žáky v rámci skupiny s ohledem na jejich schopnosti a možnosti při řešení zadaného problému
- učíme žáky kriticky hodnotit práci skupiny, svoji práci ve skupině i práci ostatních členů

Kompetence občanské

- vedeme žáky k poznání možností rozvoje a zneužití chemie
- vytváříme představu o chování v nestandardních situacích (požár, zamoření chemickou látkou)
- učíme preventivně předcházet nemocem a úrazům
- učíme přivolat a poskytnout první pomoc
- vyžadujeme dodržování pravidel stanovených laboratorním řádem a vnitřním řádem pracovny

Kompetence pracovní

- seznamujeme se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci
- vyžadujeme dodržování pravidel bezpečnosti při práci s chemickými látkami
- učíme plánovat a provádět pozorování a experimenty a získaná data zpracovávat a vyhodnocovat
- učíme žáky hospodárnosti s materiálem, zbytečně neplýtvat

5.6.2.5. Očekávané výstupy

Očekávané výstupy – 2 stupeň

Pozorování, pokus a bezpečnost práce

žák

- určí společné a rozdílné vlastnosti látek

- pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí

Směsi

žák

- rozlišuje směsi a chemické látky
- vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení
- navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi
- rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití, uvede příklady znečišťování vody a vzduchu

Částicové složení látek a chemické prvky

žák

- používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech
- orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti

Chemické reakce

žák

- rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, zhodnotí jejich využívání
- aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu

Anorganické sloučeniny

žák

- porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí
- orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi

Organické sloučeniny

žák

- rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití
- zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy
- rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití
- uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů

Chemie a společnost

žák

- zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi
- aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe
- orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka

5.6.2.6. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Ch

8. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák dle svých schopností: - zařadí chemii mezi přírodní vědy - uvede, čím se zabývá chemie - rozliší fyzikální tělesa a látky	Úvod do chemie: - vymezení předmětu chemie - látky a tělesa - chemické děje - chemická výroba	- test - ústní zkoušení - referát - problémové úlohy - modelové situace	F, P OSV4, 10 EV3 MV7 Ochrana člověka za mimořádných okolností

- uvede př. chemického děje - rozpozná u běžně známých dějů, zda dochází k přeměnám látek - uvede základní fyzikální a chemické vlastnosti látek (barva, zápach, hustota, teplota tání, teplota varu, kujnost, rozpustnost ve vodě) - rozliší známé látky podle jejich různých vlastností (barva, zápach, rozpustnost ve vodě) - navrhne a provede jednoduché chemické pokusy a zaznamená jejich výsledek - popíše společné a rozdílné vlastnosti vybraných látek - rozpozná skupenství látek a jejich změny (tání, tuhnutí, vypařování, zkapalnění, sublimace) - vyhledá v tabulkách hodnoty hustoty, teploty tání, teploty varu a orientuje se v jejich	Vlastnosti látek: - barva - skupenství - rozpustnost ve vodě - kujnost - tepelná a elektrická vodivost - hustota	- test - ústní zkoušení - referát - problémové úlohy - laboratorní práce - písemná práce	F, P EV4 OSV4, 10 MV7 Ochrana člověka za mimořádných událostí
--	---	---	--

(hmotnostní zlomek, hmotnost roztoku, hmotnost rozpouštěné látky) a připraví roztok o požadované procentualitě - vysvětlí pojem nasycený a nenasycený roztok - sestaví jednoduchou filtrační aparaturu a provede filtraci - popíše jednoduchou destilační aparaturu a vysvětlí princip destilace - navrhne postup oddělování složek směsí v běžném životě - vysvětlí princip usazování a krystalizace - uvede příklad chemické výroby založené na oddělování složek směsí - rozezná a pojmenuje různá skupenství vody v přírodě - na příkladech uvede význam vody pro existenci života - uvede základní vlastnosti vody a její využití v praxi - rozliší vodu destilovanou, pitnou, užitkovou, odpadní, uvede příklady jejich výskytu a využití	Oddělování složek směsí - usazování - filtrace - destilace - krystalizace - sublimace Voda a vzduch	- test - ústní zkoušení - referát - problémové úlohy - laboratorní práce - písemná práce	P, F OSV4, 10 MV7 EV3, 4 P
---	---	---	--

- vysvětlí pojem měkká, tvrdá a minerální voda - popíše oběh vody v přírodě, vysvětlí jeho princip - napíše chemický vzorec vody - prokáže znalost složení vzduchu - označí kyslík jako nezbytnou složku pro hoření látek ve vzduchu - vysvětlí princip hašení, uvede telefonní číslo hasičů - popíše, jak poskytne 1. pomoc při popáleninách, uvede tel. číslo rychlé zdravotnické pomoci - popíše, co je teplotní inverze, smog, skleníkový efekt a ozonová vrstva a uvede jejich příčiny a důsledky - uvede příklady zdrojů informací o čistotě ovzduší a vody - uvede příklady, jak lze v nejbližším okolí omezovat znečišťování vody a vzduchu - uvede význam vzduchu a vody pro chemickou výrobu - doloží na příkladech, že se		- ústní zkoušení - referát - problémové úlohy - laboratorní práce - písemná práce - modelové situace	OSV10 EV4 MV7
---	--	---	---------------------

látky skládají z pohybujících se částic - používá pojmy atom, molekula ve správných souvislostech - slovně popíše složení atomu a vznik kationtu a aniontu z neutrálních atomů - uvede příklady využití znalostí o částicovém složení látek člověkem - používá značky, názvy a vlastnosti nejznámějších chemických prvků - vysvětlí, co udává protonové číslo - vyhledá v tabulkách názvy prvků ke známým protonovým číslům a naopak, zapíše správně ke značce prvku protonové číslo - používá pojmy chemické látky, chemický prvek, chemická sloučenina a chemická vazba ve správných souvislostech - rozliší chemickou značku prvku a chemický vzorec sloučeniny - ze vzorce chem. sloučeniny odvodí	Částicové složení látek: - molekuly - atomy - protony - neutrony - atomové jádro - elektrony - elektronový obal - valenční elektrony - ionty Protonové číslo, chemické prvky: Chemická vazba, chemické sloučeniny:	- test - ústní zkoušení - referát - problémové úlohy - test - ústní zkoušení - referát - problémové úlohy - test - ústní zkoušení - referát - problémové úlohy	F OSV10 EV3, 4 MV7 Ochrana člověka za mimořádných událostí F, P EV3, 4 MV7 OSV10
---	--	---	--

- uvede zákon zachování hmotnosti pro chem. reakce - zapíše jednoduchými chem. rovnicemi vybrané chem. reakce - přečte chem. rovnice (včetně použití látkového množství) - provede jednoduché výpočty z chem. rovnic, s využitím vztahů pro n, m, m, v, c - určí oxidační číslo atomů prvků v oxidech - zapíše z názvů vzorce oxidů, a naopak ze vzorců jejich názvy - popíše vlastnosti a použití vybraných oxidů a posoudí vliv těchto látek na životní prostředí - určí oxidační číslo atomů prvků v sulfidech - zapíše z názvů vzorce sulfidů, a naopak ze vzorců jejich názvy - určí oxidační číslo atomů prvků v halogenidech - zapíše z názvů vzorce halogenidů, a naopak ze	Zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice: - látkové množství - molární hmotnost - úpravy (vyčíslení) chem. rovnic Oxidy: - siřičitý, sírový - uhličitý, uhelnatý - vápenatý - dusnatý, dusičitý - křemičitý - oxidační číslo Sulfidy: - olovnatý - zinečnatý Halogenidy:	- písemná práce - test - ústní zkoušení - referát - problémové úlohy - laboratorní práce - písemná práce - test - ústní zkoušení - referát - problémové úlohy - laboratorní práce - písemná práce	M, F MV7 F, M OSV10 MV7 EV4 P, F EV3, 4
---	---	---	--

- vzorců jejich názvy - popíše vlastnosti, použití a význam chloridu sodného - rozliší kyselé a zásadité roztoky pomocí indikátorů pH - orientuje se na stupnici pH a změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem - popíše bezpečné rozpouštění hydroxidů, poskytne 1. pomoc při zasažení těmito látkami - zapíše z názvů vzorce hydroxidů, a naopak ze vzorců jejich názvy - popíše vlastnosti a použití vybraných hydroxidů - popíše bezpečné ředění roztoků kyselin, poskytne 1. pomoc při zasažení těmito látkami - zapíše z názvů vzorce kyselin, a naopak ze vzorců jejich názvy - popíše vlastnosti a použití vybraných kyselin - vysvětlí, jak vznikají kyselé deště a jak jim lze předcházet	- fluoridy - chloridy - bromidy - jodidy Kyselost a zásaditost roztoků, pH: Hydroxidy: - sodný - draselný - vápenatý - amonný Kyseliny: - sírová - chlorovodíková - dusičná - bezkyslíkaté a kyslíkaté kyseliny	- test - ústní zkoušení - písemná práce - test - ústní zkoušení - referát - problémové úlohy - laboratorní práce - písemná práce - test - ústní zkoušení - referát - problémové úlohy - laboratorní práce - písemná práce - test - ústní zkoušení	P, F EV3, 4 F, P EV3, 4 Ochrana za mimořádných událostí M, F, P Ochrana člověka za mimořádných událostí EV3 EV4
--	--	---	---

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
- vysvětlí pojmy: oxidace, redukce - popíše výrobu surového železa a oceli - vysvětlí pojem: koroze - uvede příklady činitelů ovlivňující rychlost koroze - uvede způsoby ochrany ocelových výrobků před korozi - objasní, co je podstatou elektrolýzy a galvanického článku a uvede příklady jejich praktického využití - popíše rozdíl mezi exotermickou a endotermickou reakcí - uvede příklady fosilních a průmyslově vyráběných paliv a popíše jejich vlastnosti a použití - posoudí vliv spalování různých paliv na životní prostředí - rozlišuje obnovitelné a	Redoxní reakce: - oxidace a redukce - elektrolýza - fotosyntéza Energie a chemické reakce: - exotermické a endotermické reakce - fosilní a průmyslově vyráběná paliva	- test - ústní zkoušení - problémové úlohy - laboratorní práce - písemná práce - modelová situace - test - ústní zkoušení - referát - problémové úlohy - laboratorní práce - modelové situace	F, P EV4 OSV4, 10 MV7 Ochrana člověka za mimořádných událostí M, F Ochrana člověka za mimořádných okolností

neobnovitelné zdroje energie - rozpozná označení hořlavých látek, uvede zásady bezpečné manipulace s těmito látkami - uvede, jak postupovat při vzniku požáru, zná telefonní číslo pro přivolání hasičů, poskytne 1. pomoc při popálení - rozliší anorganické a organické sloučeniny - rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich vzorce, vlastnosti a použití - uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy a zemního plynu - rozliší pojmy: uhlovodíky, deriváty uhlovodíků - na příkladech vzorců známých derivátů uhlovodíků rozliší uhlovodíkový zbytek a funkční skupinu	Uhlovodíky: - alkany, alkeny, alkyny, areny Deriváty uhlovodíků: - halogenové deriváty - alkoholy a fenoly - aldehydy a ketony - karboxylové kyseliny - estery, esterifikace, ethylester kyseliny octové	- test - ústní zkoušení - referát - problémové úlohy - laboratorní práce - test - ústní zkoušení	P, F OSV4, 10 MV7 EV3, 4
--	--	--	---

- uvede vlastnosti a příklady použití významných derivátů uhlovodíků - uvede výchozí látky a produkty esterifikace		- referát - problémové úlohy - laboratorní práce - modelové situace	
- uvede výchozí látky, produkty a podmínky fotosyntézy - rozliší bílkoviny, tuky, sacharidy a vitaminy - uvede příklady zdrojů těchto látek pro člověka v potravě	Přírodní látky: - sacharidy - tuky - bílkoviny - nukleové kyseliny - vitaminy	- test - ústní zkoušení - referát - problémové úlohy - laboratorní práce - modelové situace	
- rozpozná plasty od dalších látek, uvede příklady názvů, vlastností a použití - posoudí vliv používání plastů na životní prostředí - likvidace plastů	Plasty: - polyethylen - polypropylen - polystyren - polyvinylchlorid		
- doloží na příkladech	Chemie a společnost: - chemické výroby		P Výchova člověka ke zdraví OSV10 EV4 MV7

význam chem. výroby pro naše hospodářství a pro člověka - uvede zástupce základních tepelně zpracovaných materiálů - uvede rizika související s průmyslovou výrobou v ČR a jejich dopad na životní prostředí - popíše recyklaci surovin - na konkrétních příkladech doloží, jak dochází ke znečišťování životního prostředí a jak tomu předcházet - bezpečně zachází s běžnými mycími a čisticími prostředky používanými v domácím prostředí - rozpozná označení hořlavých a výbušných látek, uvede zásady bezpečné práce s běžně prodávanými hořlavinami a výbušninami - uvede příklady volně i nezákonně prodáváných drog a popíše příklady	- hnojiva a pesticidy - léčiva - návykové látky - detergenty - potraviny - ochrana člověka za mimořádných událostí - klasifikace jedovatých látek	- test - ústní zkoušení - referát - problémové úlohy - laboratorní práce - písemné práce - modelové situace	
--	---	---	--

následků, kterým se vystavuje jejich konzument			
--	--	--	--

5.6.3. PŘÍRODOPIS

5.6.3.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Přírodopis je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Cílem předmětu je seznámit žáky s rozmanitostí živé a neživé přírody a umožnit poznání přírody jako systému, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se.

Přírodopis nabízí žákům možnost pozorovat a popisovat přírodniny, klasifikovat je podle podstatných znaků a zařazovat do systému (základy systematické botaniky, zoologie, mineralogie a geologie). Umožňuje žákům seznámit se s vnější i vnitřní stavbou organismů (základy morfologie, anatomie), funkcemi jednotlivých orgánů a orgánových soustav (základy fyziologie) a vzájemnými vztahy mezi rostlinami, živočichy, člověkem a prostředím (ekologie).

Biologie člověka žáky seznamuje s lidským tělem (základy anatomie, fyziologie, imunologie...), pojednává také o vývoji jedince a praktických zásadách zdravého způsobu života. Pomáhá žákům pochopit změny vlastního těla, respektovat biologické principy, na nichž je činnost lidského těla založena, postřehnout varovné signály při jeho poškození a vyvarovat se všemu, co mu nesvědčí.

Žáci jsou vedeni k tomu, aby registrovali podstatné zákonitosti v živé a neživé přírodě, používali základní biologické metody, postupy a techniky, uplatňovali hygienické návyky a bezpečné chování při práci v terénu, při pobytu v přírodě, při styku se zvířaty a při jejich chovu.

5.6.3.2. Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Přírodopis navazuje na prvouku a přírodovědu na prvním stupni základní školy. Je vyučován v 6. až 9. ročníku v časové dotaci 2 hodiny týdně. Výuka probíhá v odborné učebně, hodiny se nedělí, pouze v případě laboratorních prací se obvykle pracuje s polovinou žáků. Pro vyučování se dále využívá i učebna výpočetní techniky a část výuky, zejména při pobytových akcích, je realizována v přírodě. Podle možností se několikrát v roce organizuje vyučování v blocích a různé typy exkurzí a terénních cvičení.

5.6.3.3. Průřezová témata naplňovaná ve vyučovacím předmětu

OSV 1	Rozvoj schopností poznávání
OSV 2	Sebepoznání a sebepojetí
OSV 3	Seberegulace a sebeorganizace

OSV 5	Kreativita
OSV 8	Komunikace
OSV 9	Kooperace a kompetice
OSV10	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
OSV11	Hodnoty, postoje, praktická etika
EV1	Ekosystémy
EV2	Základní podmínky života
EV3	Lidské aktivity a problémy životního prostředí
EV4	Vztah člověka k prostředí
MV1	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
MV7	Práce v realizačním týmu

5.6.3.4. Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k naplňování klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- vedeme žáky k samostatnému myšlení a objevování poznatků. Každý činnostní postup by měl mít daný didaktický cíl a měl by přivádět žáky k samostatnému myšlení, ke schopnosti o věcech a jevech uvažovat a vytvářet si hodnotící soudy. Žáky dále vedeme k vyhledávání a třídění informací, ke správnému používání odborných termínů a k pochopení odborných i populárně naučných textů.

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k zvládnutí různých problémových situací
- umožňujeme žákům využít vlastní úsudek a zkušenosti a objevit další varianty řešení

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k hovoru a vzájemné komunikaci
- při činnostních postupech průběžně umožňujeme žákům hovořit o tom, co pozorují, co slyší, co činí, co si myslí

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k samostatné práci, ale i k spolupráci ve skupinách, kde projevují své umění argumentovat, diskutovat a respektovat i jiné názory

Kompetence občanské

- vedeme žáky k uvědomování si svých potřeb, práv a povinností, k respektování názoru druhých lidí a pochopení odpovědnosti za své činy
- vedeme žáky k chápání ekologických souvislostí a potřebě chránit životní prostředí a své zdraví

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k aplikaci poznatků a dovedností v denním životě v zájmu vlastního rozvoje, k ochraně životního prostředí, k ochraně svého zdraví
- vedeme žáky k rozvíjení a prohlubování zájmu o přírodu, aby měli snahu chránit ji pro sebe i budoucí generace

5.6.3.5. Očekávané výstupy

Očekávané výstupy 2. Stupeň

Obecná biologie a genetika

žák

- rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů
- vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti
- uvede příklady dědičnosti v praktickém životě
- uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka

Biologie hub

žák

- rozpozná naše nejznámější jedlé i jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků

Biologie rostlin

žák

- odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům
- vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin
- rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů

Biologie živočichů

žák

- porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů
- rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin
- odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí
- zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy

Biologie člověka

žák

- určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy
- orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka
- objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří
- rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby

Neživá příroda

žák

- rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek
- rozlišuje důsledky a vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody

- uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi

Základy ekologie

žák

- uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi
- na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému
- vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam
- uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí

Praktické poznávání přírody

žák

- aplikuje praktické metody poznávání přírody

5.6.3.6. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu P

6. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	FORMY A METODY PRÁCE	VAZBY, PŘESAHY
Žák dle svých schopností: - používá termíny: virologie, bakteriologie, botanika, zoologie, antropologie, geologie	Obecná biologie: - postavení přírodopisu v rámci přírodních věd - vznik, vývoj, projevy života a jeho význam - vznik atmosféry, hydrosféry, slunce jako zdroj energie	- beseda - referát - práce v pracovním sešitě - řízený rozhovor - test - samostatná práce - skupinová práce	Globální problémy lidstva OSV8 EV2, 3 MV7

- vysvětlí základní teorie vzniku a vývoje života na zemi - uvede základní projevy života a rozezná, které děje k nim přiřadí - uvede látky a podmínky potřebné pro život na Zemi - určí, na kterých látkách jsou závislé jednotlivé skupiny organismů - vysvětlí pojmy organická a anorganická látka - objasní princip potravního řetězce a potravní pyramidy - aplikuje praktické metody - dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání přírody - uvědomuje si, že buňka je základní živý útvar - popíše základní stavbu buňky	- podmínky života, rozmanitost přírody - vztahy mezi organismy - praktické metody poznávání přírody - mikroskop, lupa - buňka	- laboratorní práce - projekt - laboratorní práce - projekt - laboratorní práce - projekt - beseda - referát - práce v pracovním sešitě - řízený rozhovor - test - samostatná práce - skupinová práce - laboratorní práce - projekt	
---	---	---	--

- popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlinnou a živočišnou - popíše shodné i rozdílné znaky rostlin a živočichů (pohyb, výživa, velikost, způsob rozmnožování) - vysvětlí stupňovitě uspořádání živých soustav - zdůvodní význam třídění organismů do systému - třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek - rozpozná, že jsou to struktury bez vlastního metabolismu, které se množí na úkor hostitelské buňky - rozezná virová onemocnění i prevenci proti nim - rozezná význam bakterií při oběhu látek v přírodě - rozezná běžné choroby bakteriálního původu	- rostlinná a živočišná buňka - obecná charakteristika živočišné říše - jednobuněčné a mnohobuněčné organismy - význam a zásady třídění organismů Nebuněčné organismy: - viry Jednobuněčné organismy: (s nepravým buněčným jádrem): - bakterie - sinice	- beseda - referát - práce v pracovním sešitě - řízený rozhovor - test - samostatná práce - skupinová práce - laboratorní práce - projekt	OSV1, 8 EV1, 2, 4
---	---	---	----------------------

- určí sinice, jako mikroorganismy, v nichž probíhá fotosyntéza - rozezná postavení prvoků na rozhraní rostlinné a živočišné říše - popíše organely prvoků, jejich funkce, způsoby rozmnožování - zařadí zástupce do skupin podle způsobu přijímání potravy	(s pravým buň. jádrem): - jednobuněčné rostliny - jednobuněčné houby - jednobuněční živočichové - prvoci Mnohobuněčné organismy: - nižší rostliny (řasy) - houby - houby vřeckovýtrusé a stopkovýtrusé	- práce v pracovním sešitě - řízený rozhovor - test - samostatná práce - skupinová práce - laboratorní práce - projekt - beseda - referát - práce v pracovním sešitě - řízený rozhovor - test - samostatná práce - skupinová práce - laboratorní práce - projekt	OSV1, 8, 10 EV1, 2, 4 MV7 OSV1, 8, 10 EV1, 2, 4 MV7
--	--	---	--

- vysvětlí stavbu těla lišejníků - vysvětlí význam lišejníků - uvede výskyt lišejníků – popíše stavbu těla a funkce jednotlivých částí těla – popíše způsoby života, způsob získávání potravy a rozmnožování – rozezná a přiřadí významné zástupce do systémových skupin bezobratlích - rozliší prostředí, ve kterém se živočichové z dané skupiny vyskytují	- lišejníky Nižší živočichové (bezobratlí): - žahavci - ploštěnci - hlísti - měkkýši - kroužkovci - členovci - ostnokožci	- beseda - referát - práce v pracovním sešitě - samostatná práce - skupinová práce - projekt - řízený rozhovor - ústní zkoušení - test - laboratorní práce - vycházka, exkurze	OSV1, 5, 8, 9, 10 EV1, 2, 3, 4 MV7
--	---	--	---

7. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	FORMY A METODY PRÁCE	VAZBY, PŘESAHY
Žák dle svých schopností: - popíše základní stavbu těla nejjednodušších strunatců - popíše stavbu a funkce orgánových soustav	Zoologie II: - strunatci	- práce v pracovním sešitě - řízený rozhovor - test	OSV1, 8 EV1, 2, 3, 4 MV7

- popíše základní stavbu těla obratlovců a způsob jejich života - rozliší základní zástupce jednotlivých skupin a jejich rozšíření - porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů - vysvětlí funkce jednotlivých orgánů - vysvětlí způsob rozmnožování - porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů - aplikuje praktické metody: pozoruje objekty lupou a mikroskopem, používá zjednodušené určovací klíče, seznámí se s odchylem některých živočichů - dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování ve styku se zvířaty - na základě pozorování odvodí základní projevy	- obratlovci - 1. kruhoústí - 2. paryby - 3. ryby - 4. obojživelníci - 5. plazi - 6. ptáci - praktické metody poznávání přírody - projevy chování živočichů	- práce v pracovním sešitě - řízený rozhovor - samostatná práce - test - skupinová práce - projekt - laboratorní práce - vycházka - beseda - referát - práce v pracovním sešitě - řízený rozhovor - samostatná práce - test - skupinová práce - projekt - laboratorní práce - vycházka - exkurze	
--	---	--	--

chování živočichů v přírodě - rozezná uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva k orgánům - rozezná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod) - uvede význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin - vysvětlí princip základních fyziologických procesů: fotosyntéza, dýchání, růst, rozmnožování - rozliší základní systematické skupiny rostlin: mechorosty, kaprad'orosty, nahosemenné rostliny, krytosemenné rostliny (jednoděložné a dvouděložné)	Botanika II: - anatomie a morfologie rostlin - fyziologie rostlin - systém rostlin	- referát - beseda - referát - práce v pracovním sešitě - samostatná práce - skupinová práce - projekt - řízený rozhovor - ústní zkoušení - test - laboratorní práce - vycházka - exkurze	
---	--	---	--

- rozezná základní čeledi krytosemenných rostlin - vyhledá zástupce čeledí krytosemenných rostlin v atlase - rozezná využití hospodářsky významných zástupců těchto čeledí - rozezná základní ekosystémy: les, louky a pastviny, pole, zahrady sady a parky, vodní ekosystémy - rozezná užitkové rostliny, zná podmínky pro pěstování na polích a v sadech - vysvětlí příčiny ohrožení rostlin a popsát způsoby jejich ochrany	- ekosystémy význam rostlin a jejich ochrana		
---	---	--	--

8. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	FORMY A METODY PRÁCE	VAZBY, PŘESAHY
-----------------------	----------------------	----------------------	----------------

- objasní biologickou a společenskou podstatu člověka - orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka - určí polohu a vysvětlit základní stavbu a funkci jednotlivých orgánových soustav člověka - dokáže uvést vzájemné vztahy jednotlivých orgánů a vlivy prostředí na jejich funkci - objasní podstatu řízení lidského organismu - zakreslí a popíše schéma podmíněného reflexu, uvede, co získané podmíněné reflexy umožňují - určí, co je vyšší nervová soustava: myšlení, paměť, řeč, hierarchie životních hodnot - objasní vznik a vývoj nového jedince od početí až do stáří	- postavení člověka v přírodě, rozšíření lidské populace - fylogeneze člověka - anatomie a fyziologie - stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla - orgány - orgánové soustavy člověka - soustava opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací, kůže, smyslové orgány, řídicí orgány – nervová a hormonální soustava - ontogeneze člověka - rodičovství, funkce rodiny	- referát - test - písemné a ústní zkoušení - beseda - řízený rozhovor - samostatná práce - skupinová práce - laboratorní práce - referát - test - písemné a ústní zkoušení - modelové situace - problémové úlohy - beseda	MV1, 7
--	--	---	---------------

- zdůvodní nebezpečí pohlavních chorob a AIDS - seznámí se s existencí dědičných chorob - uvede nebezpečí poškození jednotlivých částí lidského organismu a jejich dopad na organismus - zhodnotí význam zdraví a potřebu jeho ochrany - uvede základní poznatky o imunitním systému a jeho podpoře - určí příčiny, příznaky a praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí - uvede zásady 1. pomoci při poranění - na modelových příkladech předvede různé způsoby poskytnutí předlékařské první pomoci - aplikuje zásady hygieny člověka - rozezná nebezpečí kouření, alkoholu, drog a zneužívání léků	- vnější a vnitřní faktory ovlivňující lidský život (prostředí a dědičnost) - ochrana zdraví - nemoci, úrazy a prevence – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčbě běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie - životní styl-pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka	- řízený rozhovor - samostatná práce - skupinová práce - laboratorní práce - referát - test - písemné a ústní zkoušení - modelové situace - problémové úlohy - beseda	OSV1, 2, 3, 8, 9, 10, EV2, 3, 4, MV1, 7
---	---	--	--

- zdůvodní nezbytnost komplexní péče o životní prostředí			
--	--	--	--

9. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	FORMY A METODY PRÁCE	VAZBY, PŘESAHY
Žák dle svých schopností: - popíše buňku, vysvětlí její složitost a uvede její základní funkce - určí podstatu dědičnosti a přenosu dědičných informací - vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti - vysvětlí souvislosti mezi dědičností a proměnlivostí organismů, uvede příklady - vysvětlí Mendelovy zákony	Genetika: - buněčný základ organismů - přenos dědičných informací - výzkum dědičnosti význam pro člověka	- práce v pracovním sešitě - řízený rozhovor - ústní zkoušení - test	

dokáže zhodnotit význam výzkumu dědičnosti pro člověka (ochrana zdraví, šlechtitelství) - rozliší geologickou strukturu planety Země - rozliší pojmy: teorie, hypotéza - určí základní teorie o vzniku země - určí chemické a fyzikální vlastnosti nerostů a hornin - rozpozná a roztrídí podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny (s použitím určovacích pomůcek) - dokáže popsat vznik, praktický význam a využití zástupců nerostů a hornin - určí příčiny a rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů	Neživá příroda: - planeta Země – vznik a stavba Země - postavení Země ve vesmíru - složení zemské kůry - Mineralogie a petrologie (fyzikální a chemické vlastnosti, třídění nerostů, přehled nerostů, vyvřelé, usazené a přeměněné horniny) - geologické děje	- práce v pracovním sešitě - laboratorní práce - samostatná práce - skupinová práce - test - ústní zkoušení - beseda - projekt - referát - práce v pracovním sešitě - referát - samostatná práce - laboratorní práce - exkurze - vycházka - beseda	OSV1, 8, 10, EV1, 2 MV7
---	---	---	--

- má základní představu o pohybu litosférických desek - vysvětlí geologický oběh hornin i oběh vody - porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy - rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě - rozezná složení, vlastnosti a význam půdy pro výživu rostlin - vysvětlí základní názory na vznik a vývoj života na zemi - dokáže uvést současný vědecký názor na vznik a vývoj života (člověka) - uvede na základě pozorování význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na zemi	- vnitřní geolog. děje (pohyby litosférických desek – vznik pevnin a oceánů, poruchy zemské kůry – zlomy, vrásy, vznik pohoří vrásněním, sopečná činnost, zemětřesení) - vnější geologické děje (zvětrávání, působení gravitace, vody, větru a organismů) - vznik půdy, její vlastnosti, význam pro život lidí - vznik a vývoj života (vývoj zemské kůry a organismů na zemi – geologické změny, přizpůsobování organismů prostředí) - vliv podnebí a počasí na život na zemi	- práce v pracovním sešitě - projekt - laboratorní práce - samostatná práce - skupinová práce - test - ústní zkoušení - práce v pracovním sešitě - referát	
--	---	--	--

- rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků - vysvětlí, jak se země utvářela vlivem měnících se podmínek, zdůvodní jejich velkou rozmanitost a dopad na život na zemi - vysvětlí souvislosti mezi formami života a podmínkami prostředí v průběhu jednotlivých geologických er - rozlišuje neživé a živé složky životního prostředí, uvede jejich význam - objasní na základě pozorování vztahy v přírodě na úrovni jedinců, populací i společenstev - vysvětlí dynamickou rovnováhu v přírodě, zná příklady jejího narušení, zná zákony ekologické přizpůsobivosti	- význam vody a teploty prostředí pro život - ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev a ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka - mimořádné události způsobené přírodními vlivy-příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi - geografický vývoj a stavba české republiky Základy ekologie: - neživé složky životního prostředí (světlo, teplo, voda, vzduch, minerální látky)	- ústní zkoušení - test - laboratorní práce - samostatná práce	
--	---	---	--

- zhodnotí nebezpečí ekologických katastrof a uvede konkrétní příklady – skleníkový efekt, snižování koncentrace ozónu, znečišťování složek prostředí, šíření pouští, likvidace tropických pralesů, atd.) - uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí - umí zdůvodnit ochranu přírody a zná možnosti vlastní aktivní účasti na ochraně přírody - na konkrétních příkladech doloží velkou rozmanitost podmínek života v naší republice (klimatické podmínky, hlavní typy ekosystémů u nás) - popíše rozmanitost přírody v okolí, zná nejbližší chráněná území	- živé složky životního prostředí (organismy) - člověk a biosféra – ekologické katastrofy - rozmanitost podmínek v naší republice	- samostatná práce - skupinová práce - laboratorní práce - řešení modelových situací - řízený rozhovor - beseda - exkurze - vycházka	OSV1, 5, 8, 10 EV1, 2, 3, 4 MV1,7
---	---	---	---

5.6.4. ZEMĚPIS

5.6.4.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Zeměpis umožňuje žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikaci v praktickém životě. Rozvíjí dovednosti soustavně a objektivně ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných jevů a analyzovat výsledky ověřování a vyvozovat z nich závěry. Žáci jsou vedeni k tomu, aby chápali podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, především pak závislost člověka na přírodních zdrojích. Zeměpis učí poznávat změny probíhající ve světě a využívat poznání ve prospěch ochrany životního prostředí. Zeměpisné vzdělání umožňuje žákům postupně se seznamovat se souvislostmi přírodních podmínek a života lidí v blízkém okolí, v regionech, na celém území ČR, v Evropě i ve světě. Pomáhá vytvářet povědomí o geografických informacích a kartografii, rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení a lokalizaci světových regionů. Napomáhá orientaci žáků ve světě v oblasti politické, hospodářské i společenské.

5.6.4.2. Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Zeměpis navazuje na předmět Vlastivěda ve 4. a 5. ročníku. Vyučuje se v 6. až 9. ročníku 2 hodiny týdně.

5.6.4.3. Průřezová témata naplňovaná ve vyučovacím předmětu

OSV 1	Rozvoj schopností poznávání
OSV 7	Mezilidské vztahy
OSV11	Hodnoty, postoje, praktická etika
VDO2	Občan, občanská společnost a stát
VDO3	Formy participace občanů v politickém životě
VDO4	Principy demokracie jako formy vlády a způsoby rozhodování
VMEGS1	Evropa a svět nás zajímá
VMEGS2	Objevujeme Evropu a svět
VMEGS3	Jsme Evropané
MKV1	Kulturní difference
MKV2	Lidské vztahy
MKV4	Multikulturalita
MKV5	Princip sociálního smíru a solidarity

EV1	Ekosystémy
EV2	Základní podmínky života
EV3	Lidské aktivity a problémy životního prostředí
EV4	Vztah člověka k prostředí
MV1	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
MV6	Tvorba mediálního sdělení
MV7	Práce v realizačním týmu

5.6.4.4. Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k naplňování klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- vedeme žáky k vyhledávání a třídění informací a na základě jejich pochopení a systemizace k jejich efektivnímu využití nejen v procesu učení, ale i v praktickém životě.

Kompetence k řešení problémů

- žáky vedeme ke zvládnutí nejrůznějších problémových situací s využitím jejich vlastního úsudku a zkušeností
- vedeme je k vyhledávání vhodných informací a objevování různých variant řešení.

Kompetence komunikativní

- žáky vedeme k jasným formulacím myšlenek a názorů a souvislému a kultivovanému ústnímu i písemnému projevu
- vedeme je k porozumění různým typům textů a záznamů, obrazových a kartografických materiálů

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k účinné spolupráci ve skupině a pracovním týmu, k umění argumentovat v diskusi a respektování názorů druhých

Kompetence občanské

- vedeme žáky k chápání základních ekologických souvislostí a respektování požadavků na kvalitu životního prostředí.

Kompetence pracovní

- žáky vedeme k ochraně životního prostředí a kulturních, technických a přírodních památek.

5.6.4.5. Očekávané výstupy

Očekávané výstupy – 2. stupeň

žák

- organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat
- používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii
- vytváří a využívá osobní mentální schémata a mapy pro orientaci v konkrétních regionech
- rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry
- porovnává působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost
- lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií
- porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti
- zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech nastaly, nastávají a mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich
- posoudí na přiměřené úrovni světovou populaci, pojmenuje obecné základní znaky sídel
- lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje
- porovnává státy světa a lokalizuje na mapách aktuální geopolitické změny
- porovnává různé krajiny jako součást krajinné sféry, uvádí konkrétní příklady přírodních a krajinných složek a prvků
- uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky přírodních a společenských vlivů na ŽP
- vymezí a lokalizuje místní region, hodnotí na přiměřené úrovni poměry regionu
- hodnotí a porovnává polohu, přírodní poměry a hospodářství ČR v evropském i světovém kontextu
- lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky
- uvádí příklady účasti a působnosti ČR ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států
- ovládá zásady praktické topografie a orientace v terénu
- aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny
- uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech

5.6.4.6. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Z

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák dle svých schopností: - objasní postavení Slunce ve vesmíru a popíše planetární systém - charakterizuje polohu, povrch, pohyby Měsíce, fáze Měsíce - aplikuje poznatky o vesmíru - orientuje se na hvězdné obloze - popíše vybrané astronomické pojmy - v praktických příkladech používá znalosti o kulatosti Země - orientuje se v přírodě podle Slunce - prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů - rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a	Postavení Země ve vesmíru Tvar a pohyby planety Země – globus – měřítko globu – druhy map, měřítko map – výškopis – polohopis – mapový klíč – přepoččet vzdáleností – orientace plánu a mapy – poledníky, rovnoběžky	- řízený rozhovor - samostatná práce - skupinová práce - orientace na mapě - práce s mapou a atlasem - beseda - ústní zkoušení - testy	F MV1 M VMEGS1 M, P VMEGS1, 3

klasifikuje tvary zemského povrchu - porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost - hodnotí důsledky otáčení Země kolem vlastní osy a oběhu Země kolem Slunce pro praktický život na zemi - vysvětlí délku trvání dne a noci, využije v praxi znalostí o rovnodennosti a slunovratu - používá globus k demonstraci - používá různé druhy plánů a map, umí je orientovat, zná měřítko - prokáže aktivní znalost značek - vyhledává potřebné informace v atlasech - používá zeměpisnou síť - vysvětlí příčiny rozdílného času - zdůvodní účel časových	– zeměpisné souřadnice – zeměpisná síť – určování absolutní geografické polohy – určování časových pásem – krajinná sféra Země její složky – pevninské a oceánské tvary zemského povrchu – význam jednotlivých přírodních složek na Zemi		MV1 EV1
---	--	--	-----------------------

pásem - stanoví místní čas - objasní vybrané zeměpisné pojmy - vysvětlí pojem krajinná sféra - rozpozná jednotlivé přírodní složky krajinné sféry - objasní stavbu zemského tělesa, dna oceánů - na mapách vymezuje podnebné pásy - pozoruje, zaznamenává a vyhodnocuje počasí v místě svého bydliště - popíše půdní typy a druhy - vymezení geografická šířková pásma na zemi - seznámí se s vlivy člověka na přírodní prostředí - určí geografickou polohu oceánů a světadílů - porovná rozlohu jednotlivých oceánů a světadílů - charakterizuje význam a hospodářské využití oceánů - seznamuje se	- členitost a přírodní poměry oceánů, světadílů Zeměpis světadílů: - polární oblast - Afrika		P, D EV3, 4 VMEGS2, 3 MV1, 6 VDO2
---	---	--	--

s ekologickou problematikou moří a oceánů - uvede význam Arktidy a Antarktidy - seznámí se s globálními problémy obou oblastí - posoudí význam mezinárodní spolupráce při výzkum - dokáže na mapě lokalizovat významné geografické pojmy - vysvětlí regionalizaci v jednotlivých světadílech - charakterizuje nejvýznamnější státy jednotlivých oblastí - porovná, vyhledává a hodnotí jednotlivé státy podle map			
--	--	--	--

7. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák dle svých schopností: - lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení,	Zeměpis světadílů: - Austrálie a Oceánie - Amerika - Asie	- řízený rozhovor - samostatná práce - skupinová práce - orientace na mapě - práce s mapou a atlasem	D, Čj, P, Vv, Hv, Ov OSV1 VDO2, 3 VMEGS3 MKV1 EV3

rozvojová jádra a periferní zóny - porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států - provede regionalizaci v jednotlivých světadílech, vytyčí společné znaky daného regionu, provádí porovnání regionů - zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich - vyhledá a pojmenuje vybrané modelové státy a významná města - popíše a porovná strukturu	- poloha, rozloha, členitost pobřeží, povrch, podnebí, vodstvo, rostlinstvo, živočišstvo, přírodní zdroje, obyvatelstvo a hospodářství	- beseda - ústní zkoušení - testy	MV6, 7
---	--	---	---------------

jednotlivých oblastí - zvažuje souvislosti s přírodními poměry - seznamuje se s mezinárodními organizacemi - na mapách vyhledá nejvýznamnější oblasti cestovního ruchu v jednotlivých světadílech - dokáže na mapě lokalizovat významné geografické pojmy, se kterými se seznámí - systematicky se řídí poznatky			
---	--	--	--

8. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák dle svých schopností: - provede regionalizaci v jednotlivých světadílech, vytyčí společné znaky daného regionu, provádí porovnání regionů - vyhledá a pojmenuje vybrané modelové státy a významná města	Zeměpis světadílů: - Evropa Státy světa	- řízený rozhovor - samostatná práce - skupinová práce - orientace na mapě - práce s atlasem - práce s jízdním řádem - beseda - ústní zkoušení - testy	D, Cj, P, Ov, M OSV1 VDO3 VMEGS3 MKV4 MV6

- orientuje se na politické mapě světa - uvede aktuální počet států světa - rozlišuje a porovnává státy podle polohy, obyvatelstva, státního zřízení, správního členění - uvádí příklady různé míry demokracie - lokalizuje aktuální ohniska světových konfliktů - uvede příklady významných politických, vojenských a hospodářských seskupení - pracuje aktivně s tematickými mapami - vyhodnocuje aktuální demografické ukazatele - určuje a vyhledává hlavní oblasti svět. hospodářství - uvede, vyhledá a charakterizuje příklady států podle stupně vývoje - vymezí globální problémy, hledá jejich příčiny a řešení	- hlavní mezinárodní politické, bezpečnostní a hospodářské organizace a seskupení - společenské, sídelní a hospodářské poměry současného světa - globální problémy současného světa	- referáty	MV6
---	---	--	------------

- rozlišuje přírodní a kulturní krajiny - posuzuje vztah mezi přírodou a člověkem a vliv na krajinu a ŽP - zhodnotí dodržování zásad ochrany ŽP - porozumí pojmům ekologie, trvale udržitelný rozvoj - pracuje samostatně s jízdními a letovými řády, vyhledává konkrétní dopravní spoje - prakticky se orientuje v jízdních, cestovních a jiných mezinárodních dokladech pro cestování - využívá aktivně mapy, průvodce, atlasy, internet při vyhledávání informací pro cestování - systematicky si utřídí poznatky z geografického učiva	- společenské a hospodářské vlivy na krajinu a na životní prostředí - vyhledávání informací potřebných pro cestování		Z, D, Ov, M, Čj MV7 MKV2 OSV1
---	---	--	--

9. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák dle svých schopností: - určí absolutní	Česká republika: - absolutní a relativní	- řízený rozhovor - samostatná práce	D, Čj, P, M, Ov EV3, 4

doprava a spoje, služby, cestovní ruch, zahraniční obchod - lokalizuje na mapách jednotlivé regiony a administrativní celky v ČR - charakterizuje a porovnává jejich odlišnosti - zjistí historii, statistické údaje vztahující se k obci - popíše regionální zvláštnosti - pracuje aktivně s turistickou mapou regionu - systematicky si utřídí poznatky učiva 9. ročníku - vytvoří si celkový náhled na geografické učivo	- regiony ČR - Středočeský kraj		
--	--	--	--

5.7. UMĚNÍ A KULTURA

5.7.1. HUDEBNÍ VÝCHOVA

5.7.1.1. Charakteristika vzdělávacího oboru

Předmět Hudební výchova je součástí vzdělávací oblasti Umění a kultura, rozvíjí specifické citění a vnímavost žáků, jejich tvořivost a schopnost nonverbálního vyjadřování.

Předmět vede žáky prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudbě, k jejímu aktivnímu vnímání, k využívání zpěvu i hudby jako svébytného prostředku komunikace.

Hudební výchova se podílí na utváření vztahu ke kultuře a umění, snaží se kultivovat projev žáka a podněcuje k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám minulosti i současnosti.

5.7.1.2. Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Hudební výchova se vyučuje v 1. – 9. ročníku 1 hodinu týdně.

5.7.1.3. Průřezová témata naplňovaná ve vyučovacím předmětu

OSV1	Rozvoj schopností poznávání
OSV2	Sebepoznání a sebepojetí
OSV3	Seberegulace a sebeorganizace
OSV5	Kreativita
OSV8	Komunikace
OSV9	Kooperace a kompetice
VMEGS2	Objevujeme Evropu a svět
VMEGS3	Jsme Evropané
MKV1	Kulturní difference
MKV2	Lidské vztahy
MKV4	Multikulturalita
EV4	Vztah člověka k prostředí
MV2	Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
MV5	Fungování a vliv médií ve společnosti
MV6	Tvorba mediálního sdělení

5.7.1.4. Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k naplňování klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- žáky vedeme ke kultivaci své hudebnosti v oblasti hudebního sluchu, zpěvního hlasu, smyslu pro rytmus, melodického a harmonického cítění, hudební paměti, představivosti a fantazie

Kompetence k řešení problémů

- u žáků rozvíjíme receptivní, reprodukční a částečně i produkční schopnosti a dovednosti aktivitami vokálními, instrumentálními, poslechovými a hudebně pohybovými

Kompetence komunikativní

- učíme žáky naslouchat hudbě, vedeme je k pochopení umění jako specifického způsobu poznání a učíme je porozumět hudbě jednotlivých uměleckých epoch

Kompetence sociální a personální

- pomáháme žákům získat přehled o hudební české kultuře i o kultuře jiných národů, prohlubujeme jejich vztah k hudbě a učíme je kriticky hodnotit práci svou i ostatních

Kompetence občanské

- vedeme žáky k chápání procesu umělecké tvorby, k zaujímání vhodných postojů k hudbě ve všech jejích oblastech. Vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem a toleranci k jejich hudebním projevům

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k aktivním hudebním činnostem, učíme žáky vhodně využívat psychohygienický účinek hudby. Seznamujeme je s rozličnými profesemi hudební oblasti a vedeme žáky k správnému zacházení s hudebními nástroji i nosiči

5.7.1.5. Očekávané výstupy

Očekávané výstupy 1. stupeň - 1. období

žák

- zpívá v jednohlase
- rytmizuje a melodizuje jednoduché texty
- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře
- reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie
- rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby
- rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální

Očekávané výstupy 1. stupeň - 2. období

žák

- zpívá v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti
- realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not
- využívá hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní
- rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby
- vytváří jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace
- rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků
- ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace

Očekávané výstupy – 2. stupeň

žák

- využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách
- uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluveném projevu v běžném životě, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase
- reprodukuje na základě svých hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace
- rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě
- orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému
- zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období
- vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění

1.1.1.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Hv

1. – 3. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák dle svých schopností: - zpívá na základě svých dispozic intonačně a rytmicky přesně jednohlase - provádí hlasová a dechová cvičení - zřetelně vyslovuje - vytleská rytmus podle vzoru - přiřadí píseň k rytmu - vymýšlí melodie k říkadlům - improvizuje v hudebních hrách - zpívá vybrané písně	vokální činnosti pěvecký a mluvní projev: - pěvecké dovednosti a návyky (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu hudební rytmus: - realizace písní ve 2/2, 3/4 a 4/4 taktu intonace, vokální improvizace: - hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď aj.) - diatonické postupy v durových a mollových tóninách - záznam vokální hudby – zachycení melodie písně pomocí jednoduchého	- učebnice - soubory umělých a lidových písní - dětské hudební nástroje - nástěnný obrazový materiál - poslechové skladby - dechová, hlasová a artikulační cvičení - didaktické hry - návštěva výchovného koncertu dle příležitosti	ČJ, TV, VV OSV5, 8

- používá hudební nástroje k rytmickým cvičením a hudebnímu doprovodu - provádí doprovod hrou na tělo - rytmitizuje říkadla, rozpočítadla popěvky - napodobuje rytmus – deklamací, hrou na tělo a na hudební nástroje - reaguje pohybem na hudbu - vyjádří pohybem rytmus - zapojí se do tanečních her - pochoduje a tančí na dětské písni - mění pohyb podle tempových a rytmických změn - vyjádří pohybem emocionální prožitek	grafického vyjádření (např. linky), nota jako grafický znak pro tón instrumentální činnosti: - hra na hudební nástroje – doprovod na jednoduché nástroje např. z Orffova instrumentáře rytmizace, melodizace, hudební improvizace: - hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď), jednoduchá písňová forma (a-b) hudebně pohybové činnosti pohybový doprovod znějící hudby: - taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby:		
---	---	--	--

z hudby - rozlišuje tón a zvuk, hlas mluvený a zpěvní, tón vysoký a nízký, dlouhý a krátký, silný a slabý - vnímá a rozlišuje hudební kontrasty – slabě a silně, vesele a smutně, tempa - rozlišuje melodii vzestupnou a sestupnou	- pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků - taktování, pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý, třidobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance poslechové činnosti: kvality tónů: - délka, síla, barva, výška, rozlišování zvuků a tónů - vztahy mezi tóny – souzvuk, akord hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem: - rytmus melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace - pohyb melodie (melodie vzestupná – sestupná)		
---	---	--	--

- rozezná vokální a instrumentální hudbu - pojmenuje (i podle zvuku) klavír, flétnu, housle, kytaru, ... - rozliší ukolébavku, pochod, koledu - vyjádří slovně, kresbou hudební prožitek	hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj: hudební styly a žánry: - hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod. interpretace hudby: slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková)		
---	--	--	--

4. – 5. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák dle svých schopností: - zpívá v jednohlase v durových a mollových tóninách - dbá na správnou techniku zpěvu (dýchá v pauze, mezi frázemi) - zpívá písně v rozsahu c¹ – d² - zpívá písně v 2/4, 3/4 a 4/4 taktu	vokální činnosti pěvecký a mluvní projev: - pěvecké dovednosti a návyky (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu hudební rytmus: - realizace písní ve 2/4,	- učebnice - soubory umělých a lidových písní - dětské hudební nástroje - poslechové skladby - dechová, hlasová a artikulační cvičení - nástěnný obrazový materiál - didaktické hry - návštěva výchovného koncertu dle příležitosti	ČJ, TV, VV OSV5, 8 MKV4

- rytmizuje a melodizuje jednoduché texty - zpívá jednohlas, dvojhlas, kánon - tvořivě obměňuje hudební modely při melodizaci a rytmizaci textů - píše houslový klíč - zapíše do not. osnovy noty $c^1 - c^2$ - rozlišuje noty podle délky - orientuje se v not. záznamu (taktová čára, pomlky, repetice, dynamická znaménka) - používá dětské nástroje k rytmickým cvičením a	3/4, 4/4 taktu dvojhlas a vícehlas: - prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod. - intonace, vokální improvizace: - diatonické postupy v durových a mollových tóninách (V., III., I. stupeň, volné nástupy VIII. a spodního V. stupně apod.), hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď aj.) záznam vokální hudby: - zápis rytmu jednoduché písně, notový zápis jako opora při realizaci písně instrumentální činnosti hra na hudební nástroje: - reprodukce motivů, témat, jednoduchých		
--	--	--	--

hudebnímu doprovodu - rytmizuje a melodizuje v hud. hrách - obměňuje a tvoří hudební motivy a aplikuje je při hře - tvoří hudební doprovod (akcentace těžké doby) - rozpozná části (a–b) u jednoduché skladby - čte a píše rytmická schémata - taktuje dvoudobý a třídobý takt	skladbiček pomocí jednoduchých nástrojů z Orffova instrumentáře, zobc. Fléten, keyboardů apod. rytmizace, melodizace a hudební improvizace: - tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva), hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď), jednoduchá písňová forma (a–b) záznam instrumentální melodie: - čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivku či tématu instrumentální skladby, využití notačních programů hudebně pohybové činnosti taktování, pohybový doprovod		
--	---	--	--

- vyjádří pohybem charakter hudby a změny v jejím průběhu - tančí jednoduché lid. tance (i krajové), zapojí se do tanečních her se zpěvem - ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků - rozlišuje kvality tónu - rozlišuje tón a souzvuk tónů - rozpozná v hudbě některé z užitých výrazových prostředků - vyhledá změny rytmu, tempu, harmonii	znějící hudby: - 2/4, 3/4, 4/4 takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby: - pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků orientace v prostoru: - utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů při pohybových hrách poslechové činnosti kvality tónů: - délka, síla, barva, výška vztahy mezi tóny: - souzvuk, akord hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem: - rytmus, melodie, harmonie, barva,		
--	--	--	--

- rozlišuje sluchem písň ve 2/4 a 3/4 taktu - pozná zrakem a sluchem hudební nástroje, seznámí se se skupinami nástrojů - seznámí se s vybranými hudebními skladateli a jejich dílem - rozlišuje hudební styly a žánry - vyjádří slovně, kresbou hudební prožitek	kontrast, gradace, pohyb melodie: (melodie vzestupná – sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické a harmonické změny v hudebním proudu hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj hudební styly a žánry: - hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod. hudební formy: malá písňová forma, rondo, variace interpretace hudby: slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková)		
---	--	--	--

6. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák dle svých schopností: - využívá správné pěvecké návyky	Vokální činnosti: - intonace v durovém a mollovém tónorodu	– zpěv písní – intonační cvičení	Tv, Vv, D EV4 MKV2

- orientuje se v jednoduchém notovém zápisu - interpretuje vybrané písně - rytmitizuje jednoduché texty - využívá jednoduché hudební nástroje - pohybem vyjadřuje pochodový, polkový a valčíkový rytmus - taktuje 2/4 a 3/4 takt - rozpozná vizuálně i sluchem základní hudební nástroje - při poslechu vnímá hudebně výrazové prostředky a formu díla	- zpěv lidových písní - práce s notovým zápisem - rytmická a melodická improvizace Instrumentální činnosti: - rytmická cvičení - doprovod písní na jednoduché nástroje - rytmus pochodu, polky a valčíku Hudebně pohybové činnosti: - pochod, polka, valčík - taktování 2/4 a 3/4 taktu - pohybové ztvárnění lidových písní Poslechové činnosti: - hudebně výrazové prostředky - rozdělení hudebních nástrojů hudební skladatelé	- melodické a rytmické improvizace - rytmická cvičení a hádanky - používání jednoduchých nástrojů - taneční improvizace - poslech ukázek - referáty - exkurze	OSV1, 2, 5 MV6
---	---	---	-------------------

7. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
-----------------------	----------------------	--------------------	----------------

Žák dle svých schopností: - zpívá čistě a rytmicky - uplatňuje získané pěvecké dovednosti - pohybem reaguje na hudbu - provádí taktování s vyjádřením - dynamických rozlišení - oceňuje kvalitu hudebního projevu - rozpoznává výrazové možnosti hudebních nástrojů - při poslechu vnímá výrazové prostředky a formu díla	Vokální činnosti: - hlasová hygiena - intonace v durovém a molovém tónorodu - lidové a umělé písně - jednoduchá polyfonie - rytmus a dynamika v písni Instrumentální a pohybové činnosti: - lidové a společenské tance - polka, valčík, odzemek - taktování na 2, 3 a 4 doby Poslechové činnosti: - homofonie - polyfonie - hudební formy vokální a instrumentální - poslechové skladby z různých období - hudba komorní, symfonická, duchovní a světská	- zpěv písní - intonační cvičení - melodické a rytmické improvizace - rytmická cvičení - taneční improvizace - používání jednoduchých nástrojů - poslech ukázek - referáty - exkurze	Z, Ov, Čj, D, Tv OSV1, 2, 5 MKV1 EV4 VMEGS3 MV2, 6
---	--	--	---

8. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák dle svých schopností: - interpretuje vybrané písně	Vokální činnosti: - intervaly - zpěv lid. a umělých písní	- zpěv písní - rytmická a intonační	D, Z, Vv, Ov OSV1, 3, 8 VMEGS2

- zpívá intonačně a rytmicky přesně - respektuje dynamiku písňe - orientuje se v zápise písní různých žánrů - tvoří jednoduché doprovody - vyjadřuje pohybem různé taneční rytmy - rozpoznává nástroje jazzových orchestrů - orientuje se v základních pojmech populární hudby	- z oblasti afroamerického folkloru, jazzu, rocku a folku Instrumentální a pohybové činnosti: - rytmické a pohybové dotváření spirituálů - taneční kroky blues a rocku - synkopa - doprovod hrou na jednoduché nástroje Poslechové činnosti: - vývoj populární hudby do současnosti - žánrové rozlišení populární hudby - nástrojové obsazení orchestrů i hudebních skupin - významní interpreti, skladby a skladatelé	cvičení - taneční improvizace - používání jednoduchých nástrojů - poslech ukázek - referáty - exkurze	EV4 MKV4 MV5, 6
--	--	--	--------------------------------

5.7.2. VÝTVARNÁ VÝCHOVA

5.7.2.1. Charakteristika předmětu výtvarná výchova

Výtvarná výchova jako jeden z vyučovacích předmětů umožňuje žákům jiné než racionální poznávání světa. Vnitřní i okolní svět poznávají prostřednictvím výtvarných činností a postupně si formují výtvarné myšlení. To je učí rozumět výtvarnému umění, jeho jazyku a významu, chápat výtvarnou kulturu jako nedílnou součást duchovního života a bohatství společnosti. Kultivuje schopnosti žáků.

Cílem předmětu je praktické osvojení výtvarných dovedností a technik, rozvoj fantazie, estetického citění, prostorové představivosti, smyslu pro originalitu a vlastní výraz. Aktivitu, které vycházejí ze vzdělávacího obsahu výtvarné výchovy, pomáhají utvářet kreativní stránku žáka a pochopení kontinuity proměn historické zkušenosti.

Na prvním stupni základního vzdělávání se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a jazykem výtvarného umění. Učí se tvůrčí práci, zákonitostem tvorby a seznamují se s vybranými uměleckými díly. Na druhém stupni základního vzdělávání se otvírá cesta širokému nazírání na kulturu umění. Žáci se učí chápat historické souvislosti, které ovlivňují umění a kulturu. Inspirací k výtvarným činnostem se stávají díla literární, dramatická, multimediální tvorba i samotné znakové systémy.

5.7.2.2. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Výtvarná výchova je povinný předmět, který se vyučuje ve všech ročnících. Jeho týdenní časová dotace je v 1. a 3. ročníku jedna hodina týdně, ve 2. a 4. - 7. ročníku dvě hodiny týdně a v 8. - 9. ročníku jedna hodina týdně.

Ve výuce na prvním stupni převládají různé hravé činnosti experimentování, které přecházejí k uvědomělejší výtvarné práci. Na druhém stupni se vzdělávací obsah předmětu zaměřuje na posilování sebevědomí žáků, podněcování jejich zájmu o výtvarnou práci vhodnou volbou náročnějších úkolů a technik. Více se zaměřuje na přemýšlení, uvažování a dává větší prostor pro osobitý projev žáka.

Výuka se obvykle realizuje v kmenových třídách, popřípadě v prostředí, které ovlivňuje estetické citění žáků.

V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, citění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky – tradiční a ověřené i nově vznikající. Tvůrčími činnostmi založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit své pocity a prožitky a zapojit se na odpovídající úrovni do procesu tvorby.

Vzdělávacím obsahem tématu Rozvíjení smyslové citlivosti jsou činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr prostředků pro její vyjádření. Vzdělávacím obsahem tématu Uplatňování subjektivity tyto činnosti vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání. Vzdělávacím obsahem tématu. Ověřování komunikačních účinků jsou činnosti, které umožňují utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění a děl dalších obrazových médií.

5.7.2.3. Průřezová témata naplňovaná ve vyučovacím předmětu

OSV1	Rozvoj schopností a poznávání
OSV3	Seberegulace a sebeorganizace
OSV5	Kreativita

OSV6	Poznávání lidí
VMEGS1	Evropa a svět nás zajímá
VMEGS3	Jsme Evropané
MKV1	Kulturní difference
MKV2	Lidské vztahy
MKV3	Etnický původ
MKV4	Multikulturalita
EV4	Vztah člověka k prostředí
MV3	Stavba mediálních sdělení
MV6	Tvorba mediálního sdělení
MV7	Práce v realizačním týmu

5.7.2.4. Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k naplňování klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- vedeme žáky k poznávání a uplatňování různých forem výtvarných technik prostřednictvím vlastní tvorby, k vyhledávání vazeb při výtvarných činnostech, k samostatnému pozorování, k vnímání uměleckých slohů a uměleckých děl v jejich historickém kontextu
- zprostředkováváme žákům pohled na umění

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k volbě vhodných výtvarných technik a materiálů, ke schopnosti posuzovat umělecké dílo a k dovednosti subjektivně posoudit vlastní tvorbu

Kompetence sociální a personální

- usilujeme o zdokonalování spolupráce ve skupině a o schopnost hodnotit svoji práci

Kompetence občanské

- zprostředkováváme žákům seznamování se s výtvarnými díly významných umělců
- umožňujeme jim návštěvy výstav výtvarného umění

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dovednosti vhodně a účinně používat různý výtvarný materiál
- rozvíjíme zručnost a tvůrčí fantazii
- dbáme na dodržování bezpečnostních pravidel v učebně Vv

5.7.2.5. Očekávané výstupy

Očekávané výstupy 1. stupeň – 1. období

žák

- rozpoznává (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ
- v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace
- vnímání událostí různými smysly vyjadřuje vizuálně
 - interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností
 - na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

Očekávané výstupy 1. stupeň - 2. období

žák

- při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)
- při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností
- nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě
- osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků, svobodně volí a kombinuje prostředky a postupy

- porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace
- nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

Očekávané výstupy – 2. stupeň

žák

- vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků
- užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie
- užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace
- vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření
- rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu
- interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků
- porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů
- ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci

1.1.1.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Vv

1. – 3. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák dle svých schopností: - rozpoznává, pojmenovává	Rozvíjení smyslové citlivosti: - prvky vizuálně obrazného	- barvy (vodové,	M, Čj, Vv, Tv, OSV1, 5

a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele) - porovnává je, třídí na základě jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ - uplatňuje v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, objekty, další prvky a jejich kombinace - zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu - interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření - porovnává odlišné interpretace se svojí zkušeností - odlišuje uměleckou výtvarnou tvorbu, fotografii, film, tiskoviny, televizi, elektronická	vyjádření - uspořádání objektů do celků - reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření Uplatňování subjektivity: - prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností - typy vizuálně obrazných vyjádření - přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením	temperové, na textil, na sklo...), křídly, pastely, pastelky, voskovky, tužky, tuše, přírodní materiály, papír, textil, kůže - práce ve skupině	
---	---	--	--

média, reklamu - manipuluje s objekty - vyjadřuje pohyb těla a jeho umístění v prostoru - maluje a kreslí akční tvary - rozlišuje ilustraci textů, volnou malbu, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklamu - vnímá obrazná vyjádření z hlediska statického, dynamického, vizuálního, fantazijního (založené na smyslovém vnímání) - utváří odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje - porovnává vizuálně obrazná vyjádření vlastní interpretace s ostatními - uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech - je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům	Ověřování komunikačních účinků: - osobní postoj v komunikaci - komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření - proměny komunikačního obsahu		
---	--	--	--

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák dle svých schopností: - vysvětlí elementární poučení o teorii barev - sleduje výtvarné vyjádření morfologických znaků, tvarů, barevnosti přírodních objektů - zkouší funkce barev světlých a tmavých, teplých a studených - hodnotí design a estetickou úroveň předmětů denní potřeby - uplatňuje výtvarný výraz linie vytvářené různými nástroji v různých materiálech - orientuje se v současné oděvní kultuře, zachovává hygienu oblékání - vytváří souměrné tvary - orientuje se v řazení prvků v tvarové a barevné kompozici - kombinuje techniky - zpřesňuje vyjádření proporcí lidské postavy a hlavy	Rozvíjení smyslové citlivosti: Prvky vizuálně obrazného vyjádření: - linie, tvary, objekty, světlostní a barevné kvality, textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru Uspořádání objektů do celků: - uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly: - vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly	- barvy (vodové, temperové, na textil, na sklo...), křídly, pastely, pastelky, voskovky, tužky, tuše, přírodní materiály, papír, textil, kůže práce ve skupině	Př, Čj, M, OSV1, 5

- rozvíjí prostorové vidění, cítění a vyjadřování na základě pozorování prostorových jevů a vztahů - zpracovává papír – různé druhy, přehýbání, trhání, stříhání, mačkání, posouvání - všímá si výtvarné úpravy knih - hodnotí vztahy umění a skutečnosti, malířství a sochařství - seznamuje se s funkcí písma, s jeho komunikativní a estetickou funkcí - expresivní volný výtvarný projev doplňuje pozorováním skutečnosti - poznává některé principy a možnosti některých materiálů prostřednictvím experimentálních činností - vytváří jednoduché prostorové objekty a poznává výtvarný výraz - používá malbu - ovládá základní	Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření: - umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama Uplatňování subjektivity: - prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ, osobních zkušeností - manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby Typy vizuálně obrazných vyjádření: - jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, sochařství, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením: - hledisko jejich vnímání (vizuální, statické, dynamické), hledisko		
---	--	--	--

kompoziční principy - poznává smysl, organizaci, funkci a výtvarně estetický účinek řešení plochy - hodnotí řešení plochy v architektuře - porovnává kresbu s příběhem - řeší úkoly dekorativního charakteru v ploše - rozlišuje lidové umění - porovnává lidové umění a jeho dekor - používá koláž - sleduje krásu přírody a pěstuje si vztah k životnímu prostředí - vyjadřuje lineárně a barevně vnitřní stavby objektu s ohledem na jeho nitro	jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání) Ověřování komunikačních účinků: Osobní postoj v komunikaci: - jeho utváření a zdůvodňování, odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje, jejich porovnávání s vlastní interpretací Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření: - v komunikaci se spolužáky, s rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu), vysvětlování výsledků tvorby podle svých schopností a zaměření Proměny komunikačního obsahu:		
---	---	--	--

malby, míchá a vrství barvy, snaží se dle svých schopností pracovat podle pokynů s dalšími netradičními materiály - seznamuje se s druhy písma, netradičními výtvarnými postupy - navrhuje jejich využití v konkrétním kontextu	barevný kruh, teplé a studené barvy, mísení barev a vztahy mezi barvami, akvarel, kvaš, tempera, netradiční malířské materiály - odstín – sytost, tón, harmonie, kontrast, jemné rozdíly - využití ve volné tvorbě, praktické užití - kategorie představ, prožitků, zkušeností, poznatků Grafika: - písmo, tisk, nepravé grafické techniky, písmo a užitá grafika Práce související s tradicemi: - lidové tradice jejich význam v současném životě - tematické práce spojené s lidovou kulturou a tradicí	- praktické předvedení - exkurze - práce ve skupinách - prostředky: tiskoviny, tužka, pastel, pero, čtvrtka papíru, barevné papíry, lepidlo, nůžky - praktické předvedení - exkurze - práce ve skupinách - prostředky: pastelky, voskové křídly, rudky, uhel, fix, tužka, barvy vodové, temperové, textilie, tiskoviny, tapety, dřívka, štětce	MV6 OSV1, 5, 6 EV4 MKV2, 3, 4
---	--	---	--

8. – 9. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák dle svých schopností: - vybírá a samostatně vytváří	Kresba: - techniky kresby – tužka,	– výklad s ukázkami	EV4 OSV1

- orientuje se v grafických technikách - zobrazuje vlastní fantazijní představy, je schopen sebevyjádření, jeho popisu a zhodnocení - zpracovává grafické výstupy pokouší se o zachycení pomíjivého okamžiku - interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti,	- objemové vyjádření námětu barvou, doplňkové a lomené barvy, podobné a příbuzné, subjektivní barevná škála - zvládnutí větší plochy Grafika: - linoryt, papírorýt, tisk, koláže - práce s uměleckým dílem - písmo, užitá grafika, reklama a propagační prostředky Počítačová grafika: - počítačová grafika, fotografie, videozáznam, animace Práce v plenéru: - krajinomalba, frotáž Teoretické práce: - renesance, baroko, klasicismus, na příkladech konkrétních děl vyhledávat a srovnávat různé způsoby	– praktické předvádění – práce ve skupinách – prostředky: tužka, pero, tiskoviny, fotografie, fotoaparát, videozáznam, videokazeta, papír, barevné papíry, nůžky, lepidlo, počítač – výklad – práce ve skupinách – prostředky: náčrtník, tužka, skicák, vodové a temperové barvy, štětce	EV4 MKV4 OSV1, 5 MV3 VMEGS1, 3 OSV1, 5 MKV1, 3
---	---	---	--

vychází ze svých znalostí, zkušeností a prožitků - pozoruje, porovnává základní stavební prvky, na základě vědomostí se pokusí zařadit dílo do konkrétního slohu - seznamuje se s krajinářským uměním škol 19. století - seznamuje se s hlavními současnými trendy ve výtvarném umění - orientuje se v práci s různými materiály, dokáže odhadnout vlastnosti, výsledek tvorby, - uplatňuje vlastní subjektivní představy, dokáže je zdůvodnit a zhodnotit	uměleckého vyjadřování Architektura: - římsa, okno, portál, sloup, mozaika, sgrafita Historické souvislosti: - v umění 19. století - krajinářská škola Práce s uměleckým dílem: - umění 20. století Výtvarné práce v materiálu: - tvarování a konstruování z různých materiálů	– výklad – exkurze – prostředky: odborná literatura – výklad, exkurze - galerie – prostředky: odborná literatura – práce ve skupinách - prostředky: sádra, modelovací hmota, keramická hlína, dřívka, špachtle, barvy, štětce, tiskoviny, nůžky, lepidlo, textilie, tapety a různý přírodní a umělý materiál	OSV1, 5 MKV1, 7
---	--	--	----------------------------

5.8. ČLOVĚK A ZDRAVÍ

5.8.1. TĚLESNÁ VÝCHOVA

5.8.1.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Tělesná výchova obsahově vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Hlavní náplní tohoto předmětu je umožňovat žákům poznat jejich vlastní pohybové možnosti a přednosti, ale i pohybová a zdravotní omezení, poznat je a rozumět jim, respektovat je u sebe i druhých a aktivně je využívat a cíleně ovlivňovat. Žáci jsou vedeni k tomu, aby chápali a prováděli tělovýchovné aktivity jako základní prostředek

vedoucí k ovlivňování zdraví a životního stylu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb a zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v povinné tělesné výchově. Prvky zdravotní tělesné výchovy jsou využívány v povinné tělesné výchově.

5.8.1.2. Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Předmět Tělesná výchova je vyučován na prvním i na druhém stupni základní školy ve dvouhodinové týdenní dotaci. Na prvním stupni probíhá výuka koedukovaně, na druhém pak, pokud je to možné, odděleně. Tělesná výchova vede žáky od spontánního pohybu ke konkrétní pohybové činnosti až k vlastní sportovní seberealizaci v oblíbeném sportovním odvětví. V tělesné výchově jsou žáci vedeni ke zvládnutí a využívání nejrůznějšího sportovního náčiní a náradí. Učí se rozličným pohybovým dovednostem v různých prostředích. V hodinách jsou žáci seznamováni s principy a pravidly mnoha sportovních her a činností, které vyžadují jistou míru kolektivní spolupráce, a tudíž připravují žáka, mimo jiné, na snazší začlenění se do kolektivu. Zvykají si na odlišné sociální role, které vyžadují spolupráci, invenci, soutěživost, konkurenci, překonávání překážek, objektivnost, okamžitou reakci, odpovědnost a v neposlední řadě ctění a dodržování zásad fair play. Výběr sportovních her bude přizpůsobován specifickým zájmům hochů a dívek, popřípadě zájmům jednotlivých kolektivů.

Žáci prvního stupně základní školy v rámci výuky absolvují ve 2. a 3. ročníku plavecký výcvik. Výuka tělesné výchovy probíhá v tělocvičně školy, která je vzhledem ke své velikosti vhodná pro výuku málopočetných tříd (hlavně na 1. stupni). Výuka tohoto předmětu na 2. stupni probíhá v místní sokolovně. Žáci celé školy mohou využívat při tělesné výchově travnatou plochu před fotbalovým hřištěm spolku Sokol.

5.8.1.3. Průřezová témata naplňovaná ve vyučovacím předmětu

OSV2	Osobnostní rozvoj, sebepoznání
OSV3	Seberegulace, sebeorganizace
OSV4	Psychohygiena
OSV8	Komunikace
OSV9	Kooperace a kompetice
OSV10	Řešení problémů, rozhodovací dovednosti

5.8.1.4. Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k naplňování klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- vedeme žáky k zodpovědnosti za tělesné a duševní zdraví
- motivujeme je pro celoživotní aktivní pohyb
- vedeme žáky k poznávání vlastních pohybových schopností a jejich individuální rozvoj
- sledujeme systematicky vývoj jejich fyzické zdatnosti
- používáme při hodnocení prvky pozitivní motivace
- vytváříme vědomí souvislosti mezi tělesným pohybem a psychickou pohodou

Kompetence k řešení problémů

- podněcujeme žáky k tvořivosti, k logickému uvažování a k řešení problémů při tělesném pohybu
- vedeme žáky k přemýšlení o problému při pohybových činnostech a hledáme tréninkovou cestu k jeho odstranění
- hledáme vhodnou taktiku v individuálních i kolektivních sportech, podporujeme týmovou spolupráci

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k otevřené asertivní komunikaci při sportování
- podněcujeme žáky k diskusi
- klademe důraz na kulturní úroveň komunikace
- netolerujeme hrubé a vulgární projevy žáků
- připravujeme žáky na zvládnutí komunikace i v obtížných situacích
- vedeme je k jednání v duchu fair play

Kompetence sociální a osobnostní

- uplatňujeme individuální přístup
- prezentujeme dosažené výkony žáků
- vedeme žáky k pozitivní reprezentaci své osoby i školy
- snažíme se u žáků rozvíjet schopnost spolupracovat, respektovat výkon vlastní i druhých

- učíme žáky sportovat v týmu
- rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role
- netolerujeme projevy rasismu
- prezentujeme a podporujeme myšlenku olympijského hnutí

Kompetence občanské

- vychováváme žáky jako svobodné, zodpovědné a ohleduplné bytosti respektující práva druhých a uplatňující svá práva při všech tělesných projevech
- vytváříme návyky zdravého životního stylu
- upozorňujeme žáky na nebezpečí a škodlivost drog při sportu, netolerujeme šikanu
- dbáme na dodržování pravidel společenského chování při tělesné výchově
- podporujeme aktivní sportování

Kompetence pracovní

- pomáháme jim při volbě jejich budoucího povolání z hlediska tělesné a zdravotní zdatnosti
- měníme podmínky pohybových činností, a tím žákům pomáháme při adaptaci na nová prostředí
- dodržujeme důsledně organizační a bezpečnostní zásady při pohybových činnostech ve známém i cizím prostředí
- dodržujeme dohodnutá pravidla ve sportu i v běžném životě

5.8.1.5. Očekávané výstupy

Očekávané výstupy 1. stupeň - 1. období

žák

- spojuje pravidelnou každodenní činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení
- spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích
- uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorách školy
- reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci

Očekávané výstupy 1. stupeň – 2. období

žák

- podílí se na realizaci pravidelného režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti
- zařazuje do pohybového režimu korektní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her
- uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka
- jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti
- jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví
- užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení
- zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy
- změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky
- orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace

Očekávané výstupy – 2. stupeň

žák

- podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti
- zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením
- užívá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených her
- uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka
- jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti
- jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje, respektuje opačné pohlaví
- užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení

- zorganizuje pohybové hry a nenáročné soutěže, změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky
- orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace

1.1.1.4 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Tv

1. – 3. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák dle svých schopností: - vysvětlí význam pohybu pro zdraví člověka - vysvětlí, že různá cvičení mají různé účinky - posoudí své pohybové přednosti a nedostatky - sestaví přípravné cviky před pohybovou činností, cviky na uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení - seznamuje se s průpravnými, kompenzačními, relaxačními a jinými zdravotně zaměřenými cvičeními, jejich praktickým využitím - užívá zásady správného	Činnosti ovlivňující zdraví: Význam pohybu pro zdraví: - pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu Příprava organismu: - příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení Zdravotně zaměřené činnosti: - správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití	- praktické předvedení - měření výkonu	Vv, Čj, M, Pč, Prv, Hv OSV2, 3, 4

sezení, držení těla, dýchání - objasní, proč je pohyb důležitý pro zdraví - rozvíjí různé formy rychlosti, vytrvalosti, pohyblivosti, koordinace pohybu - objasní, jak odstranit únavu při výuce - samostatně se převlékne do cvičebního úboru a umyje si ruce - vysvětlí možná nebezpečí při hrách a snaží se jim předcházet - provede ošetření drobných poranění a přivolá pomoc - dodržuje pravidla bezpečnosti	Rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu. Hygiena při TV: - hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity Bezpečnost při pohybových činnostech: - organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárkách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV		
---	---	--	--

- používá některé pohybové hry a hraje je se spolužáky i mimo TV - zjistí, že hra přináší radost a příjemné zážitky - ukáže, že lze pohyb spojovat s hudbou, rytmem, příběhem, představou, zkušeností - k pohybové hře používá i hračky a jiné předměty než tělocvičné náčiní - poznává, že gymnastika obsahuje základní druhy cvičení, které napomáhají ke správnému držení těla, ovlivňování pohyblivosti, obratnosti a síly - užívá alespoň pasivně základní pojmy osvojovaných cviků a dovede pojmenovat základní gymnastické nářadí a náčiní - poznává, že při zpevnění těla se provádějí gymnastická cvičení snáze	Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností: Pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost Základy gymnastiky: - průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti		
--	--	--	--

- ukáže kotoul, prosté skoky snožmo z trampolíny a základy gymnastického odrazu - poznává, že cvičení s hudebním a rytmickým doprovodem či zpěvem přináší radost - pojmenovává základní postoje, pohyby, kroky a konkrétní osvojované tance - vyjádří jednoduchou melodii, rytmus a hlasitost doprovodu pohybem - zvládá základní estetické držení těla - zatančí 2 – 3 základní tanečky - poznává, že běhy, skoky a hody jsou vedle plavání nejvhodnějšími přirozenými činnostmi, které všestranně ovlivňují organismus žáka - používá základní pojmy	Rytmické a kondiční formy cvičení pro děti: - kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance Základy atletiky: - rychlý běh, motivovaný vytrvalostní běh, skok do dálky nebo výšky, hod míčkem		
---	--	--	--

související s během, skokem do dálky a hodem, pojmenuje základní atletické disciplíny - používá základní pravidla bezpečnosti při atletických činnostech a za pomoci učitele je dodržuje - užívá základní techniku běhu, skoku do dálky a hodu míčkem - užívá základní způsoby házení a chytání míče a jiného náčiní - manipuluje s pálkou a jiným herním náčiním - dodržuje pravidla her - poznává, proč je důležitá spolupráce při kolektivních sportech - poznává, že turistika a pobyt v přírodě patří k nejzdravějším pohybovým aktivitám - používá zásady správného chování v přírodě	Základy sportovních her: - manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů Turistika a pobyt v přírodě: - přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody		
---	--	--	--

- připraví se správně na turistickou akci - orientuje se v přírodě podle turistických značek - osvojuje si, proč je důležité dodržovat hygienu v bazénu - osvojuje si základní plavecké dovednosti - plave jedním plaveckým stylem - používá prvky sebezáchrany - dodržuje pravidla bezpečného pohybu u vodní plochy - seznamuje se se zásadami dopomoci tonoucím - tvoří jednoduché stavby ze sněhu - vysvětlí, proč je nebezpečné vstupovat na zamrzlou přírodní plochu bez dozoru dospělých osob - používá základní tělocvičné názvosloví	Plavání (základní plavecká výuka): - hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucím Lyžování, bruslení (podle podmínek školy) - hry na sněhu a na ledě Činnosti podporující pohybové učení: Komunikace v TV: - základní tělocvičné		
--	---	--	--

- reaguje na smluvené povely, signály a gesta učitele - používá základní pojmy označující používané náčiní, osvojované dovednosti, části hřiště a nejznámější sportovní hry - podřizuje se při organizaci TV - chová se podle pravidel fair play - seznamuje se s olympijskými ideály a symboly - dodržuje základní pravidla chování při TV a sportu - ovládá pravidla her, závodů, soutěží a dodržuje je - podrobuje se vyjádření rozhodčího - určí základní pomůcky	názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály Organizace při TV: - základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí Zásady jednání a chování: - fair play, olympijské ideály a symboly Pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností: - her, závodů, soutěží Měření a posuzování pohybových dovedností: - měření výkonů, základní		
---	--	--	--

pro měření sportovních výkonů - vyhledává důležité informace o sportu – encyklopedie, noviny, internet - uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech - zaujímá správné základní cvičební polohy - zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování - zvládá jednoduchá	pohybové testy Zdroje informací o pohybových činnostech Zdravotní tělesná výchova: Činnosti a informace podporující korekce zdravotních oslabení Zdravotní oslabení: - konkrétní zdravotní oslabení žáka, prevence, pohybový režim, vhodné oblečení a obutí pro ZdrTV, zásady správného držení těla, dechová cvičení, vnímání pocitů při cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení) Speciální cvičení Základy speciálních cvičení: - základní cvičební polohy, základní technika cvičení,		
--	---	--	--

speciální cvičení související s vlastním oslabením - zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele - upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením	soubor speciálních cvičení pro samostatné cvičení Všeobecně rozvíjející pohybové činnosti Hybové činnosti v návaznosti na obsah TV: - s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení		
---	---	--	--

4. – 5. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák dle svých schopností: - používá správný pohybový režim, jeho délku a intenzitu - používá přípravné cviky před pohybovou činností, cviky na uklidnění po zátěži, napínací a	Činnosti ovlivňující zdraví: Význam pohybu pro zdraví: - pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu Příprava organismu: - příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a	- praktické předvedení - měření výkonu - test z pravidel	Vv, Čj, M, Pč, Vl, Př OSV2, 3, 4

protahovací cvičení - orientuje se v průpravných, kompenzačních, relaxačních a jiných zdravotně zaměřených cvičení a jejich praktickém využití - rozvíjí různé formy rychlosti, vytrvalosti, pohyblivosti, koordinace pohybu - volí vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity - dodržuje osobní hygienu při pohybových činnostech a hygienu cvičebního prostředí - dodržuje bezpečnost při pohybových činnostech - zvládá pohybové hry	protahovací cvičení Zdravotně zaměřené činnosti: - správné držení těla, správné zvedání zátěže, průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití Rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu. Hygiena při TV: - hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity Bezpečnost při pohybových činnostech: - organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a		
--	---	--	--

s různým zaměřením, netradiční pohybové hry a aktivity	umývárkách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV		
- využívá netradičního náčiní při cvičení, při pohybové tvořivosti	Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností: Pohybové hry: - s různým zaměřením, netradiční pohybové hry a aktivity, využití hraček a netradičního náčiní při cvičení, pohybová tvořivost		
- používá základní pojmy, základní cvičební polohy, postoje, pohyby paží, nohou, trupu, názvy používaného náradí a náčiní - provádí kotoul vpřed, vzad, stoj na rukou (s dopomocí), průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu z můstku, trampolíny	Základy gymnastiky: - průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na náradí odpovídající velikosti a hmotnosti		
- orientuje se v základních	Rytmické a kondiční formy		

lidových a umělých tancích - cvičí s hudbou nebo rytmickým doprovodem, užívá základy estetického pohybu - orientuje se v základní technice běhů, skoků, hodů - zvládá běžeckou abecedu, rychlý běh na 60 m, nízký start (na povel), - polovysoký start, vytrvalý běh na 10 minut - skáče do dálky z rozběhu – odraz z břevna - spojuje hod kriketovým míčkem s rozběhem - manipuluje s míčem – jednoruč, obouruč (vrchní, trčením), přihrávky, pohyb s míčem, střelba na koš - spolupracuje ve hře	cvičení pro děti: - kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance Průpravné úpoly: - přetahy a přetlaky Základy atletiky: - rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem Základy sportovních her: - manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce,		
--	---	--	--

- užívá pravidla sportovních her – vybíjená, kopaná, košíková, přehazovaná, florbal - zvládá chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůzi v terénu - chová se bezpečně při táboření - chrání přírodu - používá základní techniku pohybu na bruslích - používá základní organizační názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály - orientuje se v prostoru a činnostech ve známém prostředí	spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů Turistika a pobyt v přírodě: - přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody Lyžování, bruslení (podle podmínek školy) - hry na sněhu a na ledě, základní technika pohybu na lyžích a bruslích Činnosti podporující pohybové učení: Komunikace v TV: - základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály Organizace při TV: - základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném)		
--	---	--	--

- dbá pokynů vyučujícího, dodržuje zásady bezpečnosti - používá zásady jednání a chování fair play, olympijské ideály a symboly - ovládá pravidla - změří výkon spolužáka (délku hodu, čas běhu...) - vyhledává důležité informace o sportu - uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech - zaujímá správné základní cvičební polohy	prostředí Zásady jednání a chování: - fair play, olympijské ideály a symboly Pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností: - her, závodů, soutěží Měření a posuzování pohybových dovedností: - měření výkonů, základní pohybové testy Zdroje informací o pohybových činnostech Zdravotní tělesná výchova: Činnosti a informace podporující korekce zdravotních oslabení Zdravotní oslabení: - konkrétní zdravotní oslabení žáka, prevence, pohybový režim, vhodné oblečení a obutí pro ZdrTV, zásady správného držení těla, dechová		
---	--	--	--

- zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování - zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením - zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele - upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením	cvičení, vnímání pocitů při cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení) Speciální cvičení Základy speciálních cvičení: - základní cvičební polohy, základní technika cvičení, soubor speciálních cvičení pro samostatné cvičení Všeobecně rozvíjející pohybové činnosti Hybové činnosti v návaznosti na obsah TV: - s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení		
--	---	--	--

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák dle svých schopností: - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti - dokáže využít osvojené techniky k regeneraci organismu a překonávání únavy - zařazuje do svého režimu pravidelně pohybové činnosti - uplatňuje bezpečné chování ve známém i méně známém prostředí, v přírodě i v silničním provozu - předvídá možnosti úrazu a přizpůsobí jim svou činnost - podle individuálních předpokladů zvládá pohybové dovednosti a aplikuje je - aplikuje pravidla, své individuální schopnosti dává do služeb týmu - podle individuálních předpokladů zvládá pohybové dovednosti a aplikuje je	- správné držení těla - preventivní pohybová činnost - celkové posilování svalstva - vhodné a bezpečné chování na sportovních akcích ve škole i mimo školu - zásady správného a bezpečného používání sportovních potřeb a tělocvičného náradí - sportovní hry – vybíjená, přehazovaná, košíková, kopaná - doplňkové sportovní hry – ringo, florbal, minikopaná, házená Atletika:	- praktické předvedení - ústní zkoušení, řízený rozhovor - měření výkonu - ústní zkoušení, referát	Ov OSV2, 3, 4, 8, 9, 10

- posoudí provedení činnosti, hledá cestu k odstranění nedostatků	– atletická abeceda (lifting, skipping, předkopávání, zakopávání, odpichy, rychlé starty) - rychlé sprinty - 50, 60 m - delší běhy - 400, 800, 1000 m - hod míčkem - skok do dálky a výšky Gymnastika: - kotoul vpřed a vzad, stoj na rukou s oporou a na hlavě, přemet stranou, roznožka přes kozu - moderní gymnastika – cvičení s míčem, švihadlem - estetické a kondiční formy cvičení s hudbou, základy rytmické gymnastiky (dívky) Úpoly. - přetahy, přetlaky, stabilita - sebeobrana – proti objetí vpředu a škrčení, nácvik pádů (chlapci) Tělovýchovné názvosloví		
- užívá osvojované			

názvosloví na úrovni cvičence, diváka, čtenáře novin - ovládá základní topografické značky, určí světové strany - vytyčí na mapě jednoduchou trasu	Pobyt v přírodě: - orientace na mapě, měřítko mapy, topografické značky, práce s buzolou		
---	--	--	--

8. – 9. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák dle svých možností: - pravidelně a s konkrétním účelem zařazuje pohybové činnosti - osvojené relaxační techniky využívá k překonání únavy a předcházení stresu - je schopen se individuálně rozcvičit před danou pohybovou činností - odmítá drogy i další škodliviny pro neslučitelnost se zdravím a sportovní etikou - upravuje pohybové aktivity podle údajů o znečištění ovzduší	- posilování svalového aparátu - správné zapojení dechu - zdravotně orientovaná zdatnost - drogy a látky zvyšující fyzickou kondici a růst svalové hmoty	- praktické předvedení - referát, řízený rozhovor, beseda - měření výkonu - ústní zkoušení - referát, beseda	Ov, P, Inf OSV2, 3, 4, 8, 9, 10

- zvládá v souladu s individuálními předpoklady pohybové dovednosti a aplikuje je - dokáže připravit a absolvovat jednoduchý orientační běh - chrání přírodu - zvládá v souladu s individuálními předpoklady pohybové dovednosti a aplikuje je - posoudí provedení činnosti, označí nedostatky a jejich příčiny	Pohybové hry: - závody družstev i jednotlivců s různým zaměřením, netradiční pohybové aktivity (horolezecká stěna) Turistika + pobyt v přírodě: - základy orientačního běhu, jeho příprava a organizace Sportovní hry: - košíková, odbíjená, kopaná + doplňkové (házená, ringo, minikopaná, florbal) Atletika: - oštěpařský krok, cval stranou, různé druhy startů - sprinty na 60 a 100 m - delší běhy - 800 a 1500m - skok do dálky a do výšky - hod granátem, vrh koulí Gymnastika: - kotoul vpřed a vzad vícekrát za sebou, kotoul		
---	---	--	--

- dokáže užívat názvosloví nejen na úrovni cvičence či diváka, ale i rozhodčího - usiluje o naplňování olympijských myšlenek	letmo, stoj na rukou, přemet stranou na obě strany, roznožka a skrčka přes kozu ve zvýšené výšce, sestava na hrazdě – základní prvky, sestava na kruzích Moderní gymnastika: - soulad pohybu s hudbou, cvičení s náčiním - aerobic, moderní tanec - společenské tance (dívky) Úpoly: - přetahy, přetlaky, úpolové odpory, střehové postoje Sebeobrana: - držení soupeře na zemi, obrana proti škrcení, nácvik pádů (chlapci) Další pohybové činnosti a sporty - sjezdové lyžování, snowboarding - lední brusle, kolečkové brusle Komunikace v tělesné výchově, názvosloví osvojovaných činností:		
---	---	--	--

ve školních podmínkách (čestné soutěžení, úcta k soupeři, pomoc handicapovaným) - dokáže se dohodnout na jednoduché taktice týmu a dodržuje ji - je schopen své individuální kvality dát do služeb týmu	Historie tělesné výchovy Olympijská myšlenka Týmová spolupráce Organizace pohybových činností		
--	--	--	--

5.8.2. VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

5.8.2.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Výchova ke zdraví vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a učí být za ně odpovědný. Žáci si upevňují hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky, rozvíjejí dovednosti odmítat škodlivé látky, předcházet úrazům a čelit vlastnímu ohrožení v každodenních i mimořádných situacích. Rozšiřují a prohlubují si poznatky o rodině, škole a společenství vrstevníků, o přírodě, člověku i vztazích mezi lidmi, a učí se tak dívat na vlastní činnosti z hlediska zdravotních potřeb a životních perspektiv dospívajícího jedince a rozhodovat se ve prospěch zdraví. Svým vzdělávacím obsahem navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí. Žáci si osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při ohrožení v každodenních i rizikových situacích i při mimořádných událostech. Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru zdraví vzdělávací obor Výchova ke zdraví obsahuje výchovu k mezilidským vztahům a je velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova. Žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků.

Cílem vyučovacího předmětu je vychovávat dospívajícího člověka ke zdravému životnímu stylu, který by aplikoval i ve své budoucí rodině.

5.8.2.2. Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Předmět Výchova ke zdraví se vyučuje jako povinný samostatný předmět v osmém a devátém ročníku druhého stupně základní školy. Vyučuje se v hodinové týdenní dotaci. Výuka probíhá v kmenových třídách.

Výuka předmětu Výchova ke zdraví směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že je vede k poznávání zdraví jako důležité hodnoty v kontextu dalších životních hodnot, pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů poznávání člověka jako jedince závislého na jednotlivých etapách života, na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí. Vede k získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje, využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví, propojování zdraví a zdravých mezilidských vztahů se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím atd.

Směřuje k chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu pro výběr partnera i profesní dráhy, pro uplatnění ve společnosti, k aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví. Vede k ochraně zdraví a životů v každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k užívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí.

5.8.2.3. Průřezová témata naplňovaná ve vyučovacím předmětu

OSV1	Rozvoj schopností a poznání
OSV2	Sebepoznání a sebepojetí
OSV4	Psychohygiena
OSV7	Mezilidské vztahy
OSV9	Kooperace a kompetice
OSV11	Hodnoty, postoje, praktická etika
EV1	ekosystémy
EV2	Základní podmínky života
EV3	Lidské aktivity a problémy životního prostředí
EV4	Vztah člověka k prostředí

5.8.2.4. Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k naplňování klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- uplatňuje nové formy a metody výuky
- zařazuje aktuální informace o zdravotním stavu obyvatelstva, o nových možnostech péče o zdraví
- motivuje žáky, aby se zajímali o problematiku zdraví
- pomáhá žákům orientovat se v nabídce informací
- zajímá se o náměty, názory a zkušenosti žáků
- umožňuje žákům realizovat vlastní nápady a podněcuje jejich tvořivost

Kompetence k řešení problémů

- motivuje žáky problémovými úlohami, vybízejícími k samostatnému uvažování o problému
- organizuje výuku tak, aby se žáci naučili samostatně vyhledávat a shromažďovat informace potřebné k péči o zdraví
- vede žáky ke srovnávání svého názoru s názory odborníků, vrstevníků, mediálními sděleními
- umožňuje žákům prezentovat svoji práci, názor, zkušenost a stanovisko zadává témata k individuálnímu nebo skupinovému zpracování
- společně se žáky vyhodnocuje kvalitu předneseného projektu, referátu, názoru atd.
- povzbuzuje žáky k aktivitám zaměřeným na podporu zdraví
- organizuje diskuze o získaných informacích

Kompetence komunikativní

- podporujeme práci ve skupinách založenou na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskusi
- důsledně používá odbornou terminologii v souvislosti s problematikou sexuality
- rozvíjením komunikačních dovedností podporuje kultivované chování k druhému pohlaví a k lidem ve svém okolí
- ve třídě vytváří podmínky pro vzájemnou výměnu názorů žáků, učí žáky technikám aktivního naslouchání
- vede žáky k vyjadřování názorů na okolní situaci, na postoje lidí k některým situacím ohrožujícím zdraví

Kompetence sociální a personální

- využíváme skupinového a inklusivního vyučování ke spolupráci při řešení problémů
- navozujeme situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti
- vedeme žáky k ochotě pomoci

Kompetence občanské

- zdůrazňuje rovnost lidí, potřebu jejich vzájemné spolupráce, ohleduplnost k osobám handicapovaným, ke starším a nemocným lidem, k těhotným ženám, důležitost vzájemné pomoci při mimořádných událostech
- vede žáky k zodpovědnému přístupu při poskytování pomoci
- upozorňuje na práva a povinnosti dětí, na legislativu, která chrání bezpečí lidí a na důsledky porušování zákonů
- učí žáky myslet v souvislostech, aby si uvědomovali, jaké faktory mohou ovlivnit jejich zdraví a život vede žáky k odpovědnému chování ke zdraví svému i zdraví ostatních lidí

Kompetence pracovní

- vede žáky k přesvědčení, že zdraví a zdatnost člověka jsou důležitými faktory při výběru povolání
- dbá na dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví při všech aktivitách, kterých se žáci zúčastňují

5.8.2.5. Očekávané výstupy

Očekávané výstupy – 2. stupeň

žák

- respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v širším společenství (v rodině, komunitě)
- vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví
- vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví; dovede posoudit různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví
- usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví
- vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí
- dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky
- uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc
- projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu

- samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím
- respektuje fyziologické změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví
- respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli, chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného chování
- uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým
- vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi
- projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy
- aktivně předchází situacím ohrožení zdraví, osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc
- uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí

1.1.1.5 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Vzk

8. -9. ročník

<u>KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP</u>	<u>KONKRETIZOVANÉ UČIVO</u>	<u>NÁSTROJE HODNOCENÍ</u>	<u>VAZBY, PŘESAHY</u>
Žák dle svých schopností: - rozlišuje užší i širší příbuzenské vztahy - vysvětlí rozdíly mezi současnou rodinou a postavením jejích členů v minulosti - popíše základní funkce rodiny - orientuje se v rozdělení rolí v rodině, vysvětlí jejich význam	Vztahy mezi lidmi a formy soužití - rodina a rodinné vztahy - náhradní rodinná péče - tradice a svátky v rodině - změny v životě rodiny - vliv rodinného prostředí na rozvoj osobnosti - sebepoznání a sebepojetí - provoz domácnosti	- řízený rozhovor - beseda - testy - ústní zkoušení - skupinová práce - samostatná práce	OSV2,7,11 MV 2 Ov,D,Tv,

- uveďte na příkladech možnosti náhradní rodinné výchovy - projevuje úctu k rodinným tradicím a zvykům - usiluje o zdravé a vyrovnané sebepojetí - ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti - uveďte příklady správného hospodaření s majetkem rodiny - respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě - vysvětlí role členů v komunitě a uveďte příklady pozitivního i negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu z hlediska prospěšnosti zdraví - na modelových příkladech prokáže ovládání	- vztahy k druhým lidem - kamarádství a přátelství - vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity - zásady společenského chování		
---	---	--	--

základních společenských pravidel chování - orientuje se mezi zdravými a nezdravými potravinami - orientuje se v údajích na obalech potravinářských výrobků - vyjmenuje základní složky potravy a vysvětlí jejich význam pro zdraví - projevuje ochotu uplatňovat zásady stravovacího a pitného režimu zdravého stravování - orientuje se ve specifických potřebách výživy - na modelové situaci předvede pravidla chování u jídelního stolu doma, ve škole, v restauraci - uvede příklady pozitivních a negativních vlivů na člověka, jeho zdraví a způsob života - uplatňuje pravidla osobní hygieny	Zdravý způsob života a péče o zdraví - výživa a zdraví - vliv stravování na zdraví - denní stravovací a pitný režim - složky potravy - pyramida výživy - zásady hygieny stravování - příprava pokrmů s ohledem na specifické nároky strávníků - poruchy příjmu potravy - zdraví člověka - vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví člověka - tělesná a duševní hygiena - hygienické návyky - denní režim	- řízený rozhovor - beseda - testy - ústní zkoušení - skupinová práce - samostatná práce	OSV2,EV1,2,3,4 P, Ov, Tv, Z, Ppv
--	--	---	---

- sestaví vlastní rozvrh činností s ohledem na zásady zdravého způsobu života - rozlišuje choroby běžné, dětské, infekční, civilizační a aktivně se proti nim brání - vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí - uplatňuje důležité zásady při užívání a ukládání léků - pojmenuje zdroje možných nehod a úrazů, vhodně reaguje na situaci úrazu - na modelové situaci předvede první pomoc - uvede pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou - pojmenuje části pohlavních orgánů	- pracovní a odpočinkové aktivity - pohybový režim - přenosné choroby - základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence - nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzem a stykem se zvířaty - ochrana před chronickými nepřenosičnými chorobami a úrazy - úrazy a život ohrožující stavy - bezpečnost v dopravě - základy první pomoci Změny v období člověka a jejich reflexe - proměna člověka v období dětství, puberty a dospívání - psychosomatické změny v pubertě	- řízený rozhovor - beseda - testy	OSV2,4 P, Ov, Tv, Ppv
---	---	--	----------------------------------

- vysvětlí pravidla intimní hygieny - pojmenuje tělesné, fyziologické a psychické změny v dospívání - vysvětlí početí a vývoj plodu - chápe význam zdrženlivosti a odpovědného sexuálního chování - respektuje význam sexuality - pojmenuje základní antikoncepční možnosti - uvede zdravotní rizika spojená s kouřením, konzumací alkoholu a jinými drogami, argumentuje ve prospěch zdraví - uvede zdravotní rizika spojená s neodbornou manipulací s lepidly, ředidly a jinými chemickými látkami - používá způsoby odmítání návykových látek	- zdraví reprodukční soustavy - sexualita jako součást formování osobnosti - zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost - promiskuita - poruchy pohlavní identity - plánované rodičovství Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence - rizikové chování - prevence zneužívání návykových látek - alkohol - tabákové výrobky - ostatní drogy a jejich negativní účinky - hazardní hry - internet - reklamní vlivy	- ústní zkoušení - skupinová práce - samostatná práce - řízený rozhovor - beseda - testy - ústní zkoušení - skupinová práce - samostatná práce	OSV2, P, Ov,Ch
--	--	--	-----------------------

v modelových situacích i ve vztazích s vrstevníky - orientuje se v zákonech omezující nákup a kouření tabákových výrobků a prodej alkoholických nápojů dětem - vysvětlí psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek - vysvětlí zdravotní a sociální rizika spojená s hracími automaty - rozpozná situace ohrožující jeho bezpečnost - projevuje bezpečné způsoby chování v sociálním kontaktu - projevuje ochotu respektovat práva ostatních - projevuje účelné způsoby chování v simulovaných situacích osobního i cizího ohrožení - orientuje se v nabídce služeb poskytujících poradenskou pomoc	- osobní bezpečí - projevy násilí mezi vrstevníky - týrání a zneužívání dětí - sexuální kriminalita - přivolání pomoci - komunikace s vrstevníky - komunikace s neznámými lidmi - únava a stres, relaxace - psychická onemocnění - životní styly - pohybové aktivity - pravidelné zdravotní aktivity - ochrana za mimořádných událostí		
---	--	--	--

- projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy - aktivně předchází situacím ohrožující zdraví a osobního bezpečí - uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí - rozpozná pozitivní a negativní vlivy na kvalitu sociálního klimatu v rodině, ve třídě, v obci - snaží se ovládat své emoce, akceptuje pocity druhých - nabídne pomoc v případě potřeby - objasní pojem sociální politika státu - zhodnotí význam vzájemné solidarity,	- varovné signály - ochrana obyvatelstva - evakuace - bezpečnost v dopravě - prevence mimořádných událostí - tísňová vlání Osobnostní a sociální rozvoj - vztah k sobě samému a k druhým lidem - utváření vědomí a vlastní identity - mezilidské vztahy a jejich problémy - kooperace a komunikace v různých situacích - pomáhající a prosociální chování	- řízený rozhovor - beseda - testy - ústní zkoušení - skupinová práce - samostatná práce	OSV1,2,7,9,11 Ov, Tv
---	---	---	---------------------------------

uvede, jak může v případě potřeby pomáhat druhým lidem - uvede lidské vlastnosti důležité pro partnerský život - vyjádří svůj názor k problematice zdraví - vyhledá informace k problematice zdraví - prezentuje, jak sám pečuje o zdraví - zdůvodní svou odpovědnost za zachování zdraví - posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví a za zdraví druhých	Hodnota a podpora zdraví - člověk ve zdraví a nemoci - základní lidské potřeby - podpora zdraví a její formy - podpora zdravého životního stylu	- řízený rozhovor - beseda - testy - ústní zkoušení - skupinová práce - samostatná práce	OSV2,4,7 P,Tv
--	--	---	--------------------------

5.9. ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

5.9.1. PRACOVNÍ ČINNOSTI

5.9.1.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Pracovní činnosti postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Svými formami a prostředky výuky využívá znalostí z jiných vyučovacích předmětů a doplňuje je zkušenostmi nabytými v běžném životě.

Vyučovací proces praktických činností směřuje především k získání prvotních poznatků pro další životní a profesní orientaci, vytváří pozitivní vztah k práci a tvořivý postoj k vlastní činnosti a její kvalitě, vytváří aktivní vztah k ochraně a tvorbě životního prostředí a pozitivnímu postoji k řešení ekologických problémů. V neposlední řadě si žáci osvojují zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygienu práce i základy organizace a plánované pracovní činnosti.

V předmětu Pracovní činnosti se žáci učí pracovat s různými materiály, pomůckami, přístroji, náradím, nástroji a technikou. Při výuce žáků se klade důraz na rozvoj jejich samostatnosti, odpovědnosti, aktivity, tvořivosti, manuální zručnosti, výchovy ke zdraví, dodržování pravidel společenského chování, komunikaci, formování a ověřování vlastních názorů, vyhodnocování a řešení problémů, utřídění informací a hledání jejich souvislostí. Podporuje spolupráci žáků. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. Předmět směřuje k tomu, aby si žáci osvojili dovednosti a získali informace významné pro jejich další život. Pomáhá jim při odpovědném rozhodování v dalším profesním zaměření.

5.9.1.2. Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Pracovní činnosti jsou rozděleny na prvním stupni základní školy na čtyři tematické okruhy Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce a Příprava pokrmů. Na druhém stupni je předmět rozdělen na tematické okruhy Využití digitálních technologií, Pěstitelské práce, Chovatelství, Příprava pokrmů, Práce s technickými materiály, Práce s laboratorní technikou a Svět práce.

Vzdělávací obsah předmětu je realizován v 1. – 8. ročníku 1 hodinu týdně. Výuka na prvním i druhém stupni probíhá v kmenových učebnách, na druhém stupni pak dle možností školy také na školním pozemku a v odborných učebnách.

5.9.1.3. Průřezová témata naplňovaná ve vyučovacím předmětu

OSV1	Rozvoj schopností poznávání
OSV3	Seberegulace a sebeorganizace
OSV4	Psychohygiena
OSV5	Kreativita
OSV6	Poznávání lidí
OSV7	Mezilidské vztahy
OSV9	Kooperace a kompetice
OSV10	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
OSV11	Hodnoty, postoje, praktická etika
VDO2	Občan, občanská společnost
VMEGS1	Evropa a svět nás zajímá

VMEGS3	Jsme Evropané
MKV1	Kulturní difference
MKV2	Lidské vztahy
MKV3	Etnický původ
EV2	Základní podmínky života
EV4	Vztah člověka a prostředí

5.9.1.4. Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k naplňování klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- vedeme žáky k poznávání vlastní dovednosti při různých činnostech
- vedeme žáky k chápání souvislostí mezi teoretickými znalostmi a praxí
- směřujeme žáky k soustavnému sledování vývoje vlastních dovedností a k tomu, aby tyto dovednosti přerůstaly v pracovní návyky

Kompetence k řešení problémů

- směřujeme žáky k tomu, aby přemýšleli o organizaci své práce a co nejefektivnějším technologickém postupu práce

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k tomu, aby naslouchali promluvám druhých, aby se vhodně zapojili do diskuse, aby obhájili svůj názor a vhodně argumentovali
- vedeme žáky k předávání svých zkušeností a poznatků spolužákům
- vedeme žáky ke kvalitní spolupráci s ostatními díky svým získaným komunikativním dovednostem

Kompetence sociální a osobnostní

- vedeme žáky ke spolupráci uvnitř kolektivu, k přijímání i rozdělování úkolů v kolektivu

Kompetence občanské

- učíme žáky poskytovat první pomoc při drobných úrazech

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k tomu, aby bezpečně a účinně používali vhodné materiály, nástroje a vybavení
- vedeme žáky k tomu, aby přistupovali k pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot respektovali ochranu životního prostředí
- umožňujeme žákům, aby své získané zkušenosti, dovednosti a schopnosti využili při rozhodování o svém dalším studiu a profesním zaměření
- vedeme žáky k rozvoji podnikatelského myšlení a k orientaci v podnikatelských aktivitách

5.9.1.5. Očekávané výstupy

Očekávané výstupy 1. stupeň – 1. období

Práce s drobným materiálem

žák

- vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů
- pracuje podle slovního návodu a předlohy

Konstrukční činnosti

žák

- aplikuje elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi

Pěstitelské práce

žák

- provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování
- pečuje o nenáročné rostliny

Příprava pokrmů

žák

- připraví tabuli pro jednoduché stolování

- chová se vhodně při stolování

Očekávané výstupy 1. stupeň – 2. období

Práce s drobným materiálem

žák

- vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu
- využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic
- volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu
- udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu

Konstrukční činnosti

žák

- provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž
- pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu

Pěstitelské práce

žák

- provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování
- ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny
- volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu

Příprava pokrmů

žák

- orientuje se v základním vybavení kuchyně
- připraví samostatně jednoduchý pokrm
- dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování
- udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni

Očekávané výstupy - 2. stupeň

žák

- získává základní a praktické pracovní dovednosti a návyky z různých oblastí, zejména v základních činnostech v domácnosti a jejím zařízení
- orientuje se v základních potravinách, pochutinách, jejich zpracování a skladování
- získává základní dovednosti při přípravě pokrmů, zejména s ohledem na zdravou výživu a dodržování správné technologie
- zvládá základy pěstitelských činností
- vytváří si obraz o vzniku a vývoji oděvů a dokáže provádět drobné opravy na výrobcích
- dovede posoudit náročnost některých učebních oborů před vlastním rozhodováním a dokáže posoudit možnosti dalšího vzdělání
- utvoří si představu pro možnost drobného podnikání a seznámí se se základními podmínkami pro drobné podnikání
- dovede uplatnit pravidla bezpečnosti a hygieny práce

1.1.1.6 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Pč

1. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák dle svých schopností: - zjišťuje vlastnosti papíru a lepidla - správně drží nůžky a bezpečně s nimi zachází - používá techniku překládání, rýhování, utržení pruhu papíru, vytrhávání, skládání,	Práce s drobným materiálem: - vlastnosti materiálu a jeho užití - pracovní pomůcky a nástroje - jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce - lidové zvyky, tradice,	- papíry, lepidla, nůžky, časopisy, plastelína, modurit, přírodniny, špejle, dřívka, korkové zátky, nůž jehla, bavlnky, kostky, stavebnice, přístroje, talíře, ubrousky - vycházka	Prv OSV1, 3, 5

vystřihování, nalepování - seznamuje se s vlastnostmi plastelíny, moduritu - provádí válení v dlaních, na podložce, přidává a ubírá a vytahuje hmotu - vyrábí dárky a ozdoby - udržuje pořádek ve svých pomůckách - udržuje pořádek na svém místě - povídá o tom, co vyrábí - zpracovává přírodniny - provádí propichování, navlékání, spojování a svazování - skládá kostky podle předlohy - staví podle fantazie – individuální a skupinová práce - montuje podle předloh – demontáž - hodnotí výsledky své práce - oceňuje výsledky práce jiných	řemesla Práce montážní a demontážní: - stavebnice - práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem - montáž a demontáž jednoduchých předmětů Pěstitelské práce: - základní podmínky pro	- exkurze - školní výlet - práce ve skupině	
--	---	---	--

- pečuje o pokojové rostliny - vysévá semena, sleduje, jak rostou - zaznamenává a hodnotí výsledky pozorování - dodržuje při práci základní hygienické návyky - správně klade přístroje - chová se vhodně při stolování - dodržuje hygien. návyky	pěstování rostlin - pěstování rostlin - zásady bezpečné práce s rostlinami Příprava pokrmů: - stolování - společenské návyky při stolování		
---	---	--	--

2. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák dle svých schopností: - pojmenuje druhy papíru - užívá techniku ořezávání, přestřižení, slepování, odměřování papíru - pracuje s kartonem - vytrhává ubrousky (zdobí předměty) - obkresluje podle šablony - bezpečně zachází s ostrými předměty - poznává vlastnosti materiálů - vysvětlí některé lidové	Práce s drobným materiálem - vlastnosti materiálu a jeho užití - pracovní pomůcky a nástroje - jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce - lidové zvyky, tradice a řemesla	- papíry, lepidla, nůžky, časopisy, plastelína, modurit, přírodniny, špejle, dřívka, korkové zátky, nůž, jehla, bavlnky, kostky, stavebnice, přístroje, talíře, ubrousky, potraviny, kuchyňské nádobí, zemina, textilie - vycházka - exkurze - školní výlet - práce ve skupině	Prv, Čj, Vv, M OSV 10 EV 3

zvyky, tradice, řemesla - seznamuje se s technikou hnětení, vaření, sušení - vyrábí dárky z přírodnin - seznamuje se s lisováním rostlin - pracuje podle slovního návodu - navrhne jednoduché pracovní opravy - pracuje s různými pracovními pomůckami, nástroji a zná jejich funkci a využití - sešívá kousky látky k sobě - navléká přiměřeně dlouhou nit, umí uzlík a šít předním a zadním stehem - dodržuje pravidla bezpečnosti a hygieny při práci - seznamuje se s technikou batikování - vytváří plošné a prostorové kompozice ze stavebnicových prvků - sestavuje jednoduché pohyblivé modely	- práce s rostlinami Práce montážní a demontážní: - stavebnice - práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem - montáž a demontáž jednoduchých předmětů		
--	--	--	--

- srovná stavebnice k dalšímu použití - dodržuje bezpečnost a hygienu práce - ošetřuje pokojové rostliny - pozoruje klíčení semen - dodržuje hygienické návyky - provede jednoduchý nákup - objasní, jak skladovat potraviny - samostatně připraví jednoduchý pokrm - dodržuje hygienické návyky - seznamuje se s bezpečnou obsluhou spotřebičů	Pěstitelské práce: - základní podmínky pro pěstování rostlin - pěstování rostlin - zásady bezpečné práce Příprava pokrmů: - základní vybavení kuchyně - potraviny - stolování - bezpečná obsluha spotřebičů		
--	--	--	--

3. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák dle svých schopností: - rozlišuje běžně užívané druhy papíru - dovede papír přeložit, odtrhnout naznačenou část, vystříhnout nakreslený tvar – zhotovit	Práce s drobným materiálem: - vlastnosti materiálu a jeho využití - pracovní pomůcky a nástroje - jednoduché pracovní operace a postupy,	- papíry, lepidla, nůžky, časopisy, modurit, přírodniny, špejle, dřívka, korkové zátky, nůž, jehla, bavlnky, kostky, stavebnice, příbory, talíře, ubrousky, potraviny,	Prv, Vv, Čj, M OSV 5, 8

výrobek z papíru - vyrobí z přírodního materiálu jednoduchý výrobek - bezpečně zachází s nástroji - rozlišuje pracovní nástroje, umí je pojmenovat - vytváří z modelovacích hmot výrobky, dovede o nich hovořit - dokáže navléknout nit, přišít knoflík - udržuje pořádek na svém místě, stará se o své pomůcky - pracuje podle slovního návodu i předlohy - používá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicí - vytváří výrobky z konstruktivní stavebnice - provádí pozorování přírody v jednotlivých	organizace práce - lidové zvyky, tradice, řemesla Práce montážní a demontážní: - stavebnice - práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem - montáž a demontáž jednoduchých předmětů Pěstitelské práce: - základní podmínky pro pěstování rostlin - pěstování rostlin - zásady bezpečné práce	kuchyňské nádobí, zemina, textilie, suché květiny - vycházka - exkurze - školní výlet - práce ve skupině	
---	---	--	--

ročních období a umí popsat výsledky pozorování - pečuje o nenáročné rostliny v bytě, ve třídě - naaranžuje do vázy suché i živé květiny - samostatně připraví pokrm - upraví stůl pro jednoduché stolování - připraví pod dohledem učitele drobné cukroví - připraví ovocný nápoj - vhodně se chová při stolování	s rostlinami Příprava pokrmů: - základní vybavení kuchyně - potraviny - stolování - bezpečná obsluha spotřebičů		
---	---	--	--

4. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák dle svých schopností: - rozlišuje a pojmenovává různé druhy papírů a kartonů - ukáže techniku práce – lepení, stříhání, řezání vytrhávání, odměřování, sušení, tvarování - zpracovává odpadový mat. - pracuje s proužky papíru –	Práce s drobným materiálem: - vlastnosti materiálu a jeho užití - pracovní pomůcky a nástroje - jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce - lidové zvyky, tradice, řemesla	- papíry, lepidla, nůžky, časopisy, plastelína, modurit, přírodniny, špejle, dřívka, korkové zátky, nůž, jehla, bavlnky, kostky, stavebnice, talíře ubrousky, potraviny, kuchyňské nádobí, zemina, textilie, suché květiny, ovoce - vycházka	Prv, Vv, Čj OSV5, 7

proplétání tvarů - vyrábí záložky a podložky – využívá symetrii - skládá z papíru zvířátka, květiny... - navštíví výstavu lidových řemesel - vyrábí předměty k výzdobě - pracuje s modelovací hmotou – těsto, vosk - určuje vlastnosti materiálu - organizuje a plánuje práci - používá techniku navlékání, propichování, stříhání, ohýbání, spojování, svazování - rozlišuje textilie, druhy látek - poznává rub a líc - vyrábí vyšívané dečky - využívá návodů a předloh pro konstrukci - sestavuje modely podle své fantazie nebo předlohy - poznává vlastnosti stavebnicových prvků a dílů, porovnáváním a	Práce montážní a demontážní: - stavebnice - práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem - montáž a demontáž jednoduchých předmětů	- exkurze - školní výlet - práce ve skupině	
--	---	---	--

funkčním využitím - upevňuje si návyky organizace a plánované práce - celoročně ošetřuje pokojové květiny - provádí rychlení a předpěstovávání květin - ukáže jednoduchou vazbu květin - seznamuje se s rozmnožováním rostlin - vytváří jednoduché herbáře - orientuje se v základním vybavení kuchyně - dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování - udržuje čistotu pracovních ploch - dodržuje bezpečnost práce - připraví ovocné a zeleninové saláty	Pěstitelské práce: - základní podmínky pro pěstování rostlin - pěstování rostlin - zásady bezpečné práce s rostlinami Příprava pokrmů: - základní vybavení kuchyně - potraviny - stolování - bezpečná obsluha spotřebičů		
--	---	--	--

5. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák dle svých schopností:	Práce s drobným materiálem:	- papíry, lepidla, nůžky,	

- vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu - využívá vlastní fantazii při tvořivých činnostech - volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k materiálu - udržuje pořádek na pracovním místě - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce - aplikuje první pomoc při drobném poranění - využívá při tvořivých činnostech prvky lidových tradic - posoudí funkci a užívá jednoduché pracovní nástroje a pomůcky - provádí při práci se stavebnicí montáž a demontáž - pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu - plánuje a organizuje svou	- vlastnosti materiálu a jeho užití - pracovní pomůcky a nástroje - jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce - lidové zvyky, tradice, řemesla Práce montážní a demontážní: - stavebnice - práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem - montáž a demontáž jednoduchých předmětů	časopisy, plastelína, modurit, přírodniny, špejle, dřívka, korkové zátky, nůž, jehla, bavlnky, kostky, stavebnice, talíře ubrousky, potraviny, kuchyňské nádobí, zemina, textilie, suché květiny, ovoce - vycházka - exkurze - školní výlet - práce ve skupině	Prv, Čj, OSV5, 8
---	---	--	-------------------------

praktickou činnost - určí základní podmínky a postupy pro pěstování vybraných rostlin - ošetřuje a pěstuje pokojové a jiné rostliny a provádí pěstitelská porovnání - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce a ochrany zdraví - poskytne první pomoc při úrazu při práci - určí základní vybavení kuchyně - připraví jednoduché pohoštění - uplatňuje zásady zdravé výživy - dodržuje pravidla správného stolování - užívá společenské chování při stolování - udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch - poskytuje první pomoc při úrazu v kuchyni	Pěstitelské práce: - základní podmínky pro pěstování rostlin - pěstování rostlin - zásady bezpečné práce s rostlinami Příprava pokrmů: - základní vybavení kuchyně - potraviny - stolování - bezpečná obsluha spotřebičů		
---	---	--	--

6. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák dle svých schopností: – ovládá základní jednoduché postupy při přípravě pokrmů – dodržuje hygienická pravidla a předpisy – ovládá základní dovednosti a návyky – používá vhodné pomůcky a náčiní – udržuje pořádek a čistotu při práci v učebně – dbá na bezpečnost – má základní znalosti o fungování domácnosti – ovládá základní principy stolování – orientuje se v základním vybavení – má představu o zdravé výživě člověka – získává poznatky o úpravě pokrmů - má základní znalosti o vzniku a vývoji oděvu	Příprava pokrmů: - seznámení s učivem, vybavení kuchyně – zásady hygieny stravy – recepty a návody, kuchařské knihy - seznámení se s elektrickými spotřebiči, bezpečnost při práci s nimi - úprava stolu, stolování – skladování potravin - druhy koření – bílkoviny, tuky, cukry, vitamíny – zdravá výživa člověka – studená a teplá kuchyně, úprava pokrmů Vznik a vývoj oděvů: - kultura odívání: Egypt,	- modelová situace, řízený rozhovor - ústní zkoušení, test, praktické předvedení, PS - referát	OSV1, 4, 5, 7, 11 EV2, 4 VDO 2 MKV 2

- je seznámen s kulturou a historií odívání	Řecko, Řím - šat románský, gotika, - renesance, baroko, rokoko, - 19. - 20. století		
---	--	--	--

7. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák dle svých schopností: - zvládá jednoduché postupy - ručního šití, pletení a háčkování - používá vhodné pomůcky a materiály - orientuje se v návodech k - obsluze šicích strojů a - žehliček - dodržuje zásady ochrany a bezpečnosti při práci - zapojí šicí stroj, žehličku - pracuje se vkusem, esteticky, - dovedně využívá znalosti o domácnosti	Praktické základy: Provoz a údržba domácnosti: - základy ručního šití, druhy - stehů, vzorník - výběr vhodného materiálu - sáček, polštář, sáček na obuv - návlek spodní a vrchní nitě, - zapojení šicího stroje a - žehličky - bezpečnost při šití a žehlení - šití polštáře, zástěry, sukně - základy pletení a háčkování, základní oko, hladce, obrace	- modelová situace, praktické - předvedení, referát - řízený rozhovor, ústní zkoušení - test, písemná práce	MKV1, 2, 3 OSV1, 6, 10, 11
- vytváří si vztah k přírodě a životnímu prostředí	Práce pěstitelské:	- řízený rozhovor, PS - praktické předvedení	EV4

- dovede správně používat nářadí a rovněž je správně ošetřovat a ukládat - rozezná nejdůležitější léčivé rostliny - je si vědom škodlivosti drog - vysvětlí základní zásady pro pěstování a vazbu okrasných rostlin, aranžování živých i suchých rostlin a přírodnin - vymezí vliv rostlin na zdraví člověka a na jeho psychiku: vliv kladný (byliny) i záporný (otravy, alergie) - popíše zahradní architekturu, úpravu balkonů, oken, případně	- bezpečnost při práci a první pomoc při úrazech - péče o květiny (setí a sázení, ošetřování, stříhání, zalévání) - péče o čistotu a pořádek v okolí školy, trávníky, hřiště - nářadí a zařízení pro pěstitelské práce - exkurze do zahradnictví Rostliny léčivé a jiné: - byliny - zneužívání rostlin, rostliny jako drogy Okrasné rostliny: - hlavní druhy - pěstování a množení vybraných zástupců okrasných dřevin a květin - rychlení cibulovin, hlíznatých květin a letorostů dřevin - hydroponické pěstování pokojových rostlin, bonsaje - používání okrasných rostlin v interiérech a	- exkurze, rozhovor - řízený rozhovor, vyprávění, ústní zkoušení, test, beseda - praktické předvedení, práce ve skupinách, - ústní zkoušení, vyprávění, referát - exkurze, test	EV4 OSV1, 3 EV4
---	--	---	-----------------------------------

předzahrádky	exteriérech - aranžování a vazba rostlin - exkurze		
--------------	--	--	--

8. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák dle svých schopností: - posoudí náročnost učebních oborů před vlastním rozhodnutím se pro některý z nich - zhodnotí možnosti dalšího vzdělávání se - vysvětlí možnosti podnikání a základní podmínky pro drobné podnikání	Svět práce - učební obory, informace a ukázky z praxe prostřednictvím médií a exkurzí - náplň jednotlivých řemesel - požadavky na absolvování v daném oboru - střední školy a návaznost dalšího vzdělávání - možnosti podnikání v jednotlivých oborech Drobné podnikání - projektování a organizování a řízení pracovního procesu - informace na uživatelské úrovni (způsobilost k podnikání, podnikatelský záměr, podmínky k podnikání, řízení a organizace firmy, počítač	- řízený rozhovor, ústní zkoušení - ústní zkoušení řízený rozhovor	VDO1 VMEGS1 VMEGS3 MKU2

- uvědomění si kritéria potřebná pro správnou volbu povolání	v řízení firmy) exkurze Volba povolání		
--	--	--	--

5.10. DOPLŇUJÍCÍ A VZDĚLÁVACÍ OBORY

5.11. SPOLEČENSKOVĚDNÍ SEMINÁŘ (DĚJEPISNÝ)

5.11.1.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět úzce souvisí se všemi předměty vzdělávacího oboru Člověk a společnost a je zaměřen na komplexní rozšiřování a prohlubování tohoto oboru. Klade důraz na poznávání historie (dějepisné exkurze, práce s historickými prameny, vlastní badatelská činnost, dlouhodobé i krátkodobé projekty). Předmět je zaměřen na budování a rozvíjení pozitivního vztahu k odkazům historie.

5.11.1.2. Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Seminář je určen pro žáky 7. až 9. ročníku jako volitelný předmět a vyučuje se 2 hodiny týdně. Organizačně převládají exkurze a dějepisné vycházky.

5.11.1.3. Průřezová témata naplňovaná ve vyučovacím předmětu

VDO2	Občan, občanská společnost a stát
VDO4	Principy demokracie jako formy vlády a způsoby rozhodování
MKV1	Kulturní difference
MV1	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
MV2	Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
MV6	Tvorba mediálního sdělení
MV7	Práce v realizačním týmu

5.11.1.4. Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k naplňování klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- žáky vedeme k vyhledávání a třídění informací, k užívání správné terminologie

Kompetence k řešení problémů

- zadáváme žákům úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů, a vedeme je k plánování postupů a uvážlivému rozhodování

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k naslouchání promluv druhých a vhodné reakci na ně, k formulaci a vyjadřování myšlenek v logickém sledu, k vhodnému zapojování do diskuse, k využívání informačních a komunikačních prostředků. Rozvíjíme u nich kultivovaný ústní i písemný projev

Kompetence sociální a personální

- vyžadujeme dodržování pravidel slušného chování, dodáváme žákům sebedůvěru
- vedeme je účinné spolupráci ve skupinách, k ohledu na druhé a podílení se na příjemné atmosféře v týmu.

Kompetence občanské

- vedeme žáky k respektování přesvědčení druhých, k tomu, aby chránili naše tradice, kulturní i historické dědictví, aby se aktivně zapojovali do kulturního dění, aby měli pozitivní přístup k uměleckým dílům.

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování hygieny práce i pravidel bezpečnosti při práci a k využívání jejich znalostí v běžné praxi.

5.11.1.5. Očekávané výstupy

Očekávané výstupy – 2. stupeň

žák

- vyhledává a třídí informace
- používá správnou historickou terminologii
- vyhledává a třídí informace, propojuje je do širších významových celků

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky v logickém sledu
- zapojuje se do diskuse a vhodně obhájí svůj názor
- kultivovaně se vyjadřuje v mediálních výstupech
- má pozitivní vztah k památkám a uměleckým dílům
- uvědomuje si důležitost národních tradic a kulturního a historického dědictví
- v pracovním týmu zpracovává poznatky z vlastní badatelské činnosti

5.11.1.6. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Svs

7. – 9. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	FORMY A METODY PRÁCE	VAZBY, PŘESAHY
Žák dle svých schopností: – pracuje s příručkami a encyklopediemi – vyhledává a třídí informace – orientuje se v mapách – ovládá práci s počítačem, umí využívat výukové programy – prohlubuje svůj vztah k rodnému kraji – aktivně se zapojuje do kulturního dění – má pozitivní postoj k uměleckým dílům	Pomocné vědy historické	- Exkurze - Vlastní badatelská činnost - Beseda - Testy	Spolupráce s muzeem, knihovnou a archivem D, Ov, Z
	Regionální dějiny	- Skupinová a týmová práce	VDO2, 4
	Historické exkurze		
	Badatelská činnost		MKV1
	Dlouhodobé a krátkodobé projekty		

– využívá informačních a komunikačních prostředků – v realizačním týmu vytváří multikulturní projekty		- Presentace	MV1, 2, 6, 7
--	--	--------------	--------------

5.12. PRAKTIKA Z PŘÍRODNÍCH VĚD

5.12.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět úzce souvisí se všemi předměty vzdělávacího oboru Člověk a příroda a je zaměřen na zkoumání přírody jako celku tedy z mnoha pohledů – chemického, fyzikálního, biologického a ekologického. Důraz je kladen na budování pozitivního vztahu k přírodnímu bohatství a rozmanitosti přírodních krás a pochopení zákonitostí procesů v přírodě.

5.12.2. Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Seminář je určen pro žáky 7. až 9. ročníku jako volitelný předmět a vyučuje se 2 hodiny týdně. Převládají praktické pokusy, ale zařazovány jsou i exkurze a přírodopisné vycházky.

5.12.3. Průřezová témata naplňovaná ve vyučovacím předmětu

OSV 1	Rozvoj schopností poznávání
OSV 3	Seberegulace a sebeorganizace
OSV 5	Kreativita
OSV 8	Komunikace
OSV 9	Kooperace a kompetice
OSV 10	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
EV 1	Ekosystémy
EV 2	Základní podmínky života

EV 3	Lidské aktivity a problémy životního prostředí
EV 4	Vztah člověka k prostředí

5.12.4. Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k naplňování klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- žák samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- žák vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení je propojuje do širších celků a na základě toho si vytváří komplexní pohled na přírodní jevy

Kompetence k řešení problémů

- žák vyhledává informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- žák při řešení problémů používá postupy logické a empirické

Kompetence komunikativní

- žák formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu

Kompetence sociální a personální

- vyžadujeme dodržování pravidel slušného chování, dodáváme žákům sebedůvěru
- vedeme je účinné spolupráci ve skupinách, k ohledu na druhé a podílení se na příjemné atmosféře v týmu.

Kompetence občanské

- žák chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování hygieny práce i pravidel bezpečnosti při práci a k využívání jejich znalostí v běžné praxi
- žák používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- žák přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot

5.12.5. Očekávané výstupy

Očekávané výstupy – 2. stupeň

žák

- vyhledává a třídí informace, propojuje je do širších významových celků
- formuluje a vyjadřuje své myšlenky v logickém sledu
- zapojuje se do diskuse a vhodně obhajuje svůj názor
- kultivovaně se vyjadřuje v mediálních výstupech
- dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody
- v pracovním týmu zpracovává poznatky z vlastní badatelské činnosti
- aplikuje praktické metody poznávání přírody
- uvede na základě pozorování význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi
- třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek
- rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin
- odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí
- rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů
- odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí
- pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí

- vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet
- orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka

5.12.6. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Ppv

7. – 9. ročník

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Formy a metody práce	Vazby a přesahy
Žák je dle svých schopností: - v okolí školy najde, rozpozná (podle klíčů) a případně sebere biologický materiál a to rostliny, živočichy (hlavně bezobratlé), houby (sensu lato), protisty a prokaryonta (hlavně sinice). - tento materiál zpracuje, zařadí do vyššího taxonu, případně pozoruje pod mikroskopem. - pozná základní stavební kameny života – lipidy, sacharidy a proteiny – a dokázat je v daném organismu. Výuka je koncipována ekologicky – žák by ve všem měl vidět vztah organismu a prostředí.	- botanika - zoologie - mikroskopická technika - základy biochemie - experimentální chemie - ekologie	- Exkurze do okolí školy, do Pražských muzeí, na přednášky na Přírodovědeckou fakultu University Karlovy - Vlastní badatelská činnost - Besedy a diskuze - Testy (příprava na přijímací řízení na SŠ) - Skupinová a týmová práce - Prezentace výsledků práce - práce se zdroji informací – internet, encyklopedie, vědecké časopisy, učebnice, skripta - sběr biologického materiálu a příprava trvalých preparátů	OSV1,3,8,9,10 EV1,2,3,4 P, F, Ch, M

5.13. LITERÁRNĚ DRAMATICKÝ SEMINÁŘ LITERÁRNĚ DRAMATICKÝ SEMINÁŘ

5.13.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět úzce souvisí s obsahem a náplní předmětu Literární výchova na druhém stupni základní školy. Částí dramatickou rozšiřuje a prohlubuje výše uvedené učivo Literární výchovy. Klade důraz na kultivovaný mluvený a pohybový projev a významně přispívá k pozitivnímu vztahu k umění, a to zejména dramatickému.

5.13.2. Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Literárně dramatický seminář je určen pro žáky druhého stupně základní školy jako volitelný předmět a vyučuje se dvě hodiny týdně. Výuka probíhá převážně v kmenových učebnách. Dle možností (jednou / měsíc, nebo jednou / dva měsíce) jsou zařazovány exkurze a vycházky zaměřené na literárně dramatické kulturní akce.

5.13.3. Průřezová témata naplňovaná ve vyučovacím předmětu

OSV 1	Rozvoj schopností, poznávání
OSV 5	Kreativita
OSV 6	Poznávání lidí
OSV 7	Mezilidské vztahy
OSV 8	Komunikace
OSV 10	Řešení problémů
OSV 11	Hodnoty, postoje, praktická etika
MV 5	Fungování a vliv médií ve společnosti
MV 6	Tvorba mediálního sdělení
MV 7	Práce v realizačním týmu

5.13.4. Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k naplňování klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- žáky vedeme k vyhledávání a třídění informací, k užívání správné terminologie

Kompetence k řešení problémů

- zadáváme žákům úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů a vedeme je k plánování postupů a uvážlivému rozhodování

Kompetence komunikativní

- zadáváme úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- vedeme žáky k naslouchání promluv druhých a vhodné reakci na ně, k formulaci a vyjadřování myšlenek, k vhodnému zapojování do diskuse, rozvíjíme u nich kultivovaný ústní projev

Kompetence sociální a personální

- vyžadujeme dodržování pravidel slušného chování, dodáváme žákům sebedůvěru
- vedeme je k účinné spolupráci ve skupinách, k ohledu na druhé a podílení se na příjemné atmosféře v týmu

Kompetence občanské

- vedeme žáky k respektování přesvědčení druhých, k tomu, aby chránili naše tradice, kulturní i historické dědictví, aby se aktivně zapojovali do kulturního dění, aby měli pozitivní přístup k uměleckým dílům

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování hygieny práce i pravidel bezpečnosti při práci a k využívání jejich znalostí v běžné praxi

5.13.5. Očekávané výstupy

Očekávané výstupy – 2. stupeň

žák

- rozliší poezii a prózu, zná pojmy verš, sloka, rým
- reprodukuje přečtený text, zhodnotí hlavní postavy
- zná hlavní znaky pohádky, báje, pověsti, dokáže je navzájem odlišit
- rozlišuje lyriku a epiku, verš volný a rýmovaný
- zná hlavní znaky balady
- seznamuje se na základě vlastní četby ukázek s dobrodružnou a zábavnou literaturou
- umí vyjádřit vlastní názor na přečtené literární dílo
- uplatňuje kultivovaný mluvený a pohybový projev, dodržuje základy hlasové hygieny a správného držení těla
- propojuje somatické dovednosti při verbálním a neverbálním vyjádření
- rozvíjí herní situace (samostatně, s partnerem, ve skupině), přijímá herní pravidla a tvořivě je rozvíjí
- uvědomuje si analogie mezi aktivní situací a realitou
- přistupuje k dramatické a inscenační tvorbě jako ke společnému tvůrčímu procesu, ve kterém přijímá a plní své úkoly, přijímá zodpovědnost za společnou tvorbu a prezentaci jejího výsledku
- rozpozná ve vlastní dramatické práci i v dramatickém díle základní prvky dramatu, pozná základní divadelní druhy a dramatické žánry a jejich hlavní znaky, kriticky hodnotí dramatická díla i současnou mediální tvorbu.

5.13.6. Vzdělávací obsah předmětu Lds

7.-9. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	FORMY A METODY PRÁCE	VAZBY, PŘESAHY
Žák dle svých schopností: - rozliší poezii a prózu, zná pojmy verš, sloka, rým - reprodukuje přečtený text, zhodnotí hlavní postavy	Základní předpoklady dramatického jednání: - psychosomatické dovednosti-práce s dechem, správné tvoření hlasu,	- skupinová a týmová práce - rozhovory - mluvní cvičení - prezentace	Čj OSV 7,8, MV 6,7 OSV 1,5 OSV 5,6,8 Čj,D, OSV 1,6,8

- zná hlavní znaky pohádky, báje, pověsti, dokáže je navzájem odlišit - rozlišuje lyriku a epiku, verš volný a rýmovaný - zná hlavní znaky balady - seznamuje se na základě vlastní četby ukázek s dobrodružnou a zábavnou literaturou - umí vyjádřit vlastní názor na přečtené literární dílo - uplatňuje kultivovaný mluvený a pohybový projev, dodržuje základy hlasové hygieny a správného držení těla - propojuje somatické dovednosti při verbálním a neverbálním vyjádření - rozvíjí herní situace (samostatně, s partnerem, ve skupině), přijímá herní pravidla a tvořivě je rozvíjí - uvědomuje si analogie mezi aktivní situací a realitou - přistupuje k dramatické a inscenační tvorbě jako ke společnému tvůrčímu procesu, ve kterém přijímá a plní své úkoly, přijímá	- držení těla, verbální a neverbální komunikace - herní dovednosti-vstup do role, jevištní postava - sociálně komunikační dovednosti-komunikace v běžných životních situacích, v herních situacích, hodnocení vlastního jevištního výkonu i výkonu spolužáků Proces dramatické a inscenační tvorby: - práce na postavě-charakter, motivace, vztahy - konflikt jako základ dramatické situace-řešení konfliktu jednáním postav - dramatická situace, příběh-dramatizace literární předlohy - komunikace s divákem-prezentace Recepce a reflexe dramatického umění: - základní dramatické žánry-komedie, tragédie, drama	- čtení prózy s důrazem na pochopení textu, reprodukce textu, hodnocení postav apod. - dramatizace vybraných pohádek, bájí, pověstí (dle daných možností) - přednesy vybraných básní, příprava na recitační soutěž - pokus o dramatizaci vybraných scén a úryvků oblíbených současných filmů a prózy pro děti a mládež - krátké testy na prověření probíraných témat - vycházky a exkurze - společná návštěva divadelního představení	Čj, OSV 1,5,8 MV 7 OSV 8,11 , MV 7 OSV 1,5 OSV 1,5,6,7,8 MV 7 Čj OSV 1 Čj,D, OSV 1,6,11 OSV 10 OSV 1,6 MV 7 OSV 7,8
--	---	---	---

zodpovědnost za společnou tvorbu a prezentaci jejího výsledku - rozpozná ve vlastní dramatické práci i v dramatickém díle základní prvky dramatu, pozná základní divadelní druhy a dramatické žánry a jejich hlavní znaky, kriticky hodnotí dramatická díla i současnou mediální tvorbu	- základní divadelní druhy- činohra, loutkové divadlo, opera, opereta, muzikál, balet, pantomima - současná dramatická umění a média-divadelní, filmová, televizní, rozhlasová a multimediální tvorba - vybrané etapy a typy světového a českého divadla - výrazné osobnosti české a světové dramatické tvorby		Čj,D OSV 1 OSV 1 OSV 1, MV 5 OSV 1,6
--	---	--	--

5.14. SPORTOVNÍ HRY

5.14.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Hlavní náplní předmětu je výuka sportovních her, osvojení jejich pravidel a rozšíření úrovně pohybových schopností a dovedností získaných v povinné tělesné výchově. Sportovní hry jsou zaměřeny na optimální rozvoj tělesné, duševní a sociální zdatnosti žáků, na regeneraci a kompenzaci jednostranné zátěže. Učí žáky přijmout roli v týmu a chování podle pravidel fair play. Předmět je pro žáky zároveň přípravou na sportovní soutěže a turnaje, na které se škola během školního roku přihlašuje.

5.14.2. Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Sportovní hry je předmět vyučovaný na 2. stupni jako předmět povinně volitelný pro 7. - 9. ročník s časovou dotací 2 hodin týdně. Svým obsahem navazuje na učivo předmětu tělesné výchovy a rozšiřuje je. Výuka předmětu probíhá v tělocvičně nebo sokolovně a za příznivého počasí na venkovním multifunkčním hřišti za školou nebo na fotbalovém hřišti za sokolovnou.

5.14.3. Průřezová témata naplňovaná ve vyučovacím předmětu

OSV 1	Rozvoj schopností, poznávání
OSV 5	Kreativita
OSV 6	Poznávání lidí
OSV 7	Mezilidské vztahy
OSV 8	Komunikace
OSV 10	Řešení problémů
OSV 11	Hodnoty, postoje, praktická etika
MV 5	Fungování a vliv médií ve společnosti
MV 6	Tvorba mediálního sdělení
MV 7	Práce v realizačním týmu

5.14.4. Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k naplňování klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- poznáváme smysl a cíle pohybových aktivit
- zlepšujeme si fyzickou kondici a sportovní výkonnost
- osvojujeme si nové pohybové dovednosti
- hodnotíme sportovní výkony, srovnáváme dosažené výsledky a pokroky v rozvoji pohybových dovedností
- používáme pochvalu jako prvek pozitivní motivace
- umožňujeme účast na sportovních soutěžích

Kompetence k řešení problémů

- klademe důraz na rozbor a pochopení problémové situace související s novou pohybovou dovedností
- hledáme řešení problému pomocí vhodných a účinných metod
- podporujeme týmovou spolupráci a přijetí různých rolí v týmu a s tím spojených pravidel chování

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k porozumění a schopnosti samostatného používání běžné sportovní terminologie, povelů a gest
- podněcujeme žáky k diskusi v přátelském duchu a podle pravidel fair play
- netolerujeme hrubé a vulgární projevy žáků

Kompetence sociální a osobnostní

- uvědomujeme si význam sociálních vztahů a rolí ve sportu
- vedeme žáky k přátelským meziosobním vztahům a schopnosti pomoci spolužákovi
- učíme žáky schopnosti přijímat pochvalu i kritiku za dosažený výkon
- vytváříme v žákovi pozitivní představu o sobě samém, která podporuje sebedůvěru a jeho samostatný rozvoj
- vedeme žáky k potřebě reprezentovat sebe a školu na sportovních soutěžích a turnajích

Kompetence občanské

- vedeme žáky k odpovědnosti, pochopení práv a povinností v souvislosti s ochranou životního prostředí, ochranou vlastního zdraví a zdraví druhých
- upozorňujeme žáky na nebezpečí a škodlivost drog při sportu
- netolerujeme šikanu
- vytváříme v žácích trvalý vztah k pohybu a sportování

Kompetence pracovní

- učíme žáky uplatňovat hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových aktivitách
- hrajeme podle pravidel fair play
- snažíme se žákům pomoci při výběru sportovních aktivit mimo školní prostředí s přihlédnutím k individuálním schopnostem a dovednostem žáka

5.14.5. Očekávané výstupy

Očekávané výstupy – 2. stupeň

žák

- využívá základní pravidla kolektivních sportovních her a dodržuje je

- chápe různé role v družstvu, umí je přijmout a jedná při hře v duchu fair play
- zvládá upravit hřiště před a po utkání
- využívá volbu správné taktiky hry
- chápe význam atletiky jako vhodné průpravy pro jiné sporty či jako individuálního sportu
- má zájem na zlepšení své tělesné kondice a výkonnosti
- zapojuje se do školních a mimoškolních soutěží a turnajů

5.14.6. Vzdělávací obsah předmětu Sph

7.- 9. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	FORMY A METODY PRÁCE	VAZBY, PŘESAHY
- zvládá základní techniku atletických disciplín - je schopen vytrvalosti - uplatňuje vůli - snaží se o dosažení co nejlepších osobních výsledků - chápe význam pohybových her pro navazování a upevňování mezilidských vztahů - zná a dodržuje pravidla her, - zvládá hru v kolektivu a pohyb po hřišti s míčem i bez - zlepšuje taktiku při hře - jedná v duchu fair play, dokáže označit zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje - reprezentuje školu v dané věkové kategorii	atletika - běh vytrvalostní - sprint 60 m / 100 m - hod kriketovým míčkem - nácvik štafetové předávky - nízký start - skok daleký sportovní hry - florbal – pohyb s hokejkou, střelba na bránu, taktika hry - volejbal – podání spodem, vrchem, přihrávka, nahrávka, příjem podání, odbití obouruč vrchem a spodem, jednoruč, smeč - basketbal – základní postoj, dribling pravou i levou, přihrávka jednoruč a obouruč, střelba na koš	- měření atletických výkonů - reprezentace školy na atletických soutěžích - hodnocení hry v týmech i jednotlivců, zvládnutí taktické hry - hodnocení střelby na bránu / koš - předvedení volejbalového podání - reprezentace školy na sportovních soutěžích a turnajích	OSV2 OSV3 OSV4 OSV8 OSV9 OSV10 P Ov

	- fotbal – zpracování míče nohou, hlavou, přihrávka na dlouhou a krátkou vzdálenost, střelba nohou a hlavou, chytání vysokých míčů		
--	--	--	--

5.15. OSV (Osobnostně vzdělávací výchova)

5.15.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Časová dotace: 1 hodina týdně, v rozvrhu vždy v pátek

Cíl předmětu:

- sebepoznání, sebehodnocení, seberegulaci a tvorba pozitivního sebepojetí – žák je pomocí bezpečného prostředí veden k sebepoznání
- organizaci vlastního života, hledání způsobu každodenního žití – umění žít – žák se orientuje v každodenních situacích a umí vyhodnotit, co je pro něj důležité
- rozvíjení kognitivních funkcí (především kritického myšlení, koncentrace, kreativity apod.) – žák je pomocí aktivit veden k přemýšlení o daných situacích
- rozvíjení schopností pro efektivní řešení problémů a rozhodování – žák se umí rozhodnout sám za sebe
- psychohygienu – žák umí mluvit o svých pocitech a cítí se následně lépe
- pěstování dobrých vztahů – žák se podílí na dobrém klimatu třídy
- kooperaci a efektivní komunikaci – žáci se umí domluvit mezi sebou na společných zadáních
- chování v různých situacích – žák je začleněn do kolektivu
- vytvoření vlastních hodnotových žebříčků – žák vnímá svět kolem něj

Výstupy/ žák:

- Žák je veden, aby uměl spolupracovat se spolužáky ve třídě, mimo třídu, ale i mimo školu
- Žák je veden, aby uměl prosadit/vysvětlit své zájmy s úctou k ostatním
- Žák je veden ke slušné a otevřené komunikaci s vrstevníky i dospělými
- Žák je veden k respektování odlišností mezi lidmi, k empatickému chování

- Žák je veden k vyhýbání se bezohlednosti, agresivitě a antisociálnímu jednání

5.15.2. Popis předmětu

Pomocí aktivit si žáci rozvíjí rozumové, emocionální schopnosti, duchovní a mravní hodnoty, a dotváří se jim charakterové vlastnosti. Ve třídě je velmi důležité věnovat se pocitům a emocím, posilovat ty pozitivní, ukazovat a mluvit o prosociálním chování (pozitivní sociální chování).

Pomocí skupinových aktivit si žáci osvojují tyto vzorce chování a učí se tím základní kompetence, které jsou v kruhu vždy reflektovány spolu s učitelem a žáky. Díky širokému spektru her si může učitel program připravit přesně na míru třídy, aby byly uspokojeny všechny potřeby a ve třídě se šířila pozitivní bezpečná atmosféra - tzv. psychologické bezpečí.

Na žáky prvního stupně a jejich činy v průběhu týdne dohlíží třídní maskot Drahouš, kterého učitel zapojuje do aktivit, skrz něj demonstruje probíraná témata a děti se mu mohou zároveň svěřit se svými pocity, starostmi a sdělit mu svá trápení. Na konci každé lekce děti v kruhu hodnotí chování dětí ve třídě a vyzdvihují hezké situace a oceňují své kamarády za dobré činy. V rámci hodnocení může být okrajově popsáno i chování, které nebylo hezké, ale je potřeba uvést, jak jsme se poučili, jak to uděláme příště jinak, jak chceme v takových situacích jednat. V závěru je určen žák, který si za své hezké chování k druhým zaslouží vzít Drahouše domů a prožít s ním víkend. Přesah do dalšího týdne – pondělní komunikační kruh.

Maskot předmětu: Drahouš (první stupeň). Principy, metody a průběh hodin jsou stejné i na druhém stupni, jen na druhém stupni je vynechaná část s maskotem, vzhledem k věku žáků.

Struktura vyučovací hodiny:

- žáci od vyučující dostanou vstupní informace – hesla
- učitel uvede a otevře aktivitu
- společné navození příjemné atmosféry, tzv. bezpečné klima
- učitel seznámí žáky s pravidly
- žáci prožijí hru, aktivitu
- učitel pomocí otázek vede závěrečnou reflexi
- závěr hodiny s Drahoušem – hodnocení chování v průběhu týdne (1.stupeň)

Pravidla při aktivitách:

- Učitel musí žáky se vším seznámit, aby zajistil pocit bezpečí
- Žák má právo na STOP – tohle nechci dělat, vysvětlí proč
- Učitel může hru kdykoli zastavit, pokud se ubírá špatným směrem
- Všichni respektují osobnost druhého, jeho soukromí
- Učitel musí aktivity promyslet a strukturovat
- Nejvíce prostoru mají žáci a jejich pocity
- Učitel žáky aktivně podporuje a povzbuzuje, aby se uměli a chtěli vyjádřit a zároveň respektovali názory ostatních
- Učitel musí vyhodnotit, zda diskuze nezasahuje citlivá témata, která by mohla někomu uškodit a převede diskuzi na obecnější úroveň
- Učitel musí umět ošetřit emočně náročné situace a uvést vše na správnou cestu

Příprava vyučující před výukou:

Je důležité, aby si učitel zformuloval hlavní cíl lekce, který bude chtít danou hodinu s žáky dosáhnout. Musí si dát jasný a konkrétní cíl, který popisuje nějakou schopnost či dovednost. Je možné snažit se posílit či rozvinout u žáků dílčí postoj, který s nimi následně reflektuje.

Během výuky:

Učitel je k žákům přátelský, usměvavý, vysílá k nim pozitivní signály. Následně navodí ve třídě atmosféru, aby žáky seznámil s tématem – pomocí aktivity, příběhu, scénky, otázkou. Příběhy může vyprávět skrz Drahouše. Následně by měl nechat žákům prostor k proniknutí do tématu, aby si sami našli vlastní smysl, proč je zrovna tohle dobré či důležité umět. Tímto v nich vyvolá vlastní zájem a chuť aktivitu prožít.

Žáci:

Žáci si vyzkoušejí danou situaci, zahrají si scénku, vypráví příběh vlastními slovy, pracují ve skupině, debatují, vyrábí – VLASTNÍ AKTIVITA PROŽITKEM, ROZBOR. Následně jsou žáci schopni učiteli vysvětlit, na čem pracovali, proč to bylo přínosné a v neposlední řadě odpovědět na položené otázky z úvodu.

Reflexe:

Vyučující se žáků ptá, co je obohatilo, co se jim líbilo, co jim bylo naopak nepříjemné, co si odnášejí do dalších dní, co je potěšilo, překvapilo...

V průběhu týdne (1.stupeň):

V průběhu týdne si učitel bere slovo a spolu s maskotem vypráví, co se mu přihodilo – vypráví své pocity, emoce, nezdary, prožité situace.

Ukazuje dětem, že jsme jen lidi, kteří děláme chyby, ale musíme se umět opravit, poučit, omluvit druhým, naslouchat jim... Tyto názorné ukázky

jsou velmi důležité, aby žáci věděli, že je v pořádku o pocitech hovořit, hledat řešení a snažit se špatným situacím předcházet. Učitel je průvodce, který nabízí možnosti, ukazuje cestu, podporuje a pomáhá.

Všechna probíraná témata je možné rozdělit do tří větších celků:

OSOBNOSTNÍ ROZVOJ

SOCIÁLNÍ ROZVOJ

MORÁLNÍ ROZVOJ

Tematické okruhy ve výuce:

- Rozvoj poznávacích schopností
- Sebepoznání a sebepojetí
- Psychohygiena
- Poznávání lidí
- Mezilidské vztahy
- Komunikace
- Spolupráce, kompetice
- Řešení problémů, rozhodování
- Hodnoty a postoje
- Emoce

Učitel volí takové strategie, které žákovi umožní:

- **Kompetence k učení**
 - prožitkovou metodou vést k aplikaci osvojených vědomostí a dovedností
 - samostatně pozorovat a experimentovat, získané výsledky porovnávat, kriticky posuzovat a vyvozovat z nich závěry
- **Kompetence k řešení problémů**
 - vnímat problémové situace, přemýšlet o nesrovnalostech a jejich příčinách, promýšlet a plánovat vlastní způsob řešení
 - kriticky myslet, činit uvážlivá rozhodnutí a být schopen je obhájit, uvědomovat se odpovědnost za svá rozhodnutí
- **Kompetence komunikativní**

- formulovat a vyjadřovat své myšlenky kultivovaným projevem
 - naslouchat druhým, projevovat empatii
 - rozvíjet komunikační dovednosti
-
- **Kompetence sociální a personální**
 - spolupracovat ve skupině, společně vytvářet pravidla práce v týmu
 - podílet se na utváření příjemné atmosféry ve skupině, na základě ohleduplnosti a úcty upevňovat dobré mezilidské vztahy, umět poskytnout pomoc a požádat o ni
-
- **Kompetence občanské**
 - respektovat druhé, vážit si jejich vnitřních hodnot, umět se vcítit do situací druhých, odmítat nátlak, hrubé zacházení, umět se postavit proti fyzickému a psychickému násilí
-
- **Kompetence pracovní**
 - využívat znalostí a zkušeností z ostatních vzdělávacích oblastí pro vlastní rozvoj pro-sociálního chování

5.15.3. ŠVP Osobnostně sociální výchova (OSV) 1.-5.ročník

Ročník	Žák:	Učivo/Oblast:	Nástroje/metody:

1.-3. (1.třída)	- je veden k poznávání, rozhlíží se kolem sebe, dění kolem - dokáže popsat žádoucí i nežádoucí chování - dokáže vyjádřit pochvalu druhému - umí adekvátně reagovat na zpětnou vazbu	- nácvik smyslového vnímání, pozornosti a soustředění - pozitivní hodnocení sebe i druhých - formy pozitivního hodnocení - oslovení	- scénky - hraní rolí - práce s obrázky - dramatizace - hry - Kimova hra
	- žák zná pravidla třídy a řídí se jimi - ví, kde jsou ve třídě vyvěšena - řídí se pravidly pro naslouchání ostatních a pravidly fair play	- pravidla třídy	- práce se žáky v kruhu - scénky - skupinové práce
	- dokáže analyzovat své pocity - umí sdělit druhým, že se mu něco líbí či nelíbí - zvládne daný pocity popsat - umí sociálně přijatelným způsobem usměrnit svůj hněv	- pocity - emoce - sebeovládání, naučení se správné techniky sebekontroly - základní pocity (šťastný, smutný, uzavřený, unavený, vystrašený...)	- popis jednotlivých emocí pomocí příběhů - pracovní listy - příběhy ve dvojicích - nácvik zklidnění

	- chápe důležitost mezilidských vztahů - snaží se vhodným způsobem navazovat přátelské vztahy - vnímá reakce druhých na své chování, snaží se je adekvátně vyhodnotit	- Přátelství - Uzavírání přátelství, obnova přátelství - Prohra/ vítězství	- příběhy - hry - dopis kamarádovi
	- seznámí se s neverbální komunikací - ví, kdy se podává ruka - snaží se neverbálně komunikovat	- Neverbální komunikace - Pozdrav, podání ruky - mimika	- scénky

Ročník	Žák:	Učivo/Oblast:	Nástroje/metody:
--------	------	---------------	------------------

1.-3. (2.třída)	- dokáže popsat žádoucí i nežádoucí chování, snaží se vhodným způsobem předcházet nežádoucím situacím - umí ocenit dobré skutky - snaží se jednat asertivně - zná pojem šikana, umí ji rozeznat, ví, na koho se obrátit v případě takového jednání	- nácvik smyslového vnímání, zapamatování - formy pozitivního hodnocení - šikana	- scénky - hraní rolí - práce s obrázky - dramatizace - hry - Kimova hra - příběh o šikaně
	- žák zná pravidla třídy a řídí se jimi - ví, kde jsou pravidla ve třídě vyvěšena - řídí se pravidly pro naslouchání ostatních a pravidly fair play - ví, jak se má chovat k dospělým, respektuje okolí	- pravidla třídy	- práce se žáky v kruhu - scénky - skupinové práce - brainstorming
	- umí pojmenovat několik pocitů, zvládne je charakterizovat a přiřadit je k možným situacím - umí sociálně přijatelným způsobem usměrnit svůj hněv	- pocity - emoce - sebeovládání, naučení se správné techniky sebekontroly - základní pocity (šťastný, smutný, uzavřený, unavený, vystrašený...)	- popis jednotlivých emocí pomocí příběhů - pracovní listy - příběhy ve dvojicích
	- aktivně navazuje přátelství - zvládne charakterizovat kamarádství, ovládá techniky usmíření - ve veden, jak zvládnout prohru a přát úspěch příteli	- Přátelství - Uzavírání přátelství, obnova přátelství - Prohra/ vítězství	- příběhy - hry - dopis na usmířenou - skupinové práce

	- umí identifikovat jednoduchý problém, pojmenovat jej, snaží se najít optimální řešení problému	- pojmenování problému, asertivní chování, jak hledat cestu	- scénky - příběhy - naše mysl – rozhněvaný nebo naštvaný
	- umí správně požit neverbální komunikaci - umí číst gesta a mimiku	- Neverbální komunikace - Oční kontakt, úsměv	- Nácvik pomoci scének

Ročník	Žák:	Učivo/Oblast:	Nástroje/metody:
1.-3.	- Umí respektovat a dodržovat dohodnutá pravidla - Umí se zklidnit se, dát prostor ostatním	- seberegulace	- práce na skupinovém projektu

	- Pozorně naslouchá ostatním - Při rozhovoru mluví ve větách - Respektuje pravidla komunikace – JEDNOSMĚRKA, neskáču do řeči	- Komunikace - Neverbální techniky (domluva bez slov) - rozvoj komunikace, kreativity, senzitivity vůči lidskému chování	- rozhovor - spolupráce ve skupině - telefonování - hraní rolí, scénky s úkoly - hádání rolí
	- chová se tak, aby dosáhl maximálního osobního bezpečí (ne, to se mi nelíbí, ano, souhlasím) - snaží se o překonávání strachu - Učíme se v klidu rozhodovat	- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	- Důležitá telefonní čísla, linka bezpečí
	- Nebojí se vyjadřovat své pocity před ostatními, - Nestydí se vyprávět ostatním pohádku či příběh dle své fantazie	- Rozvoj kreativity, popis pocitů, vyprávění příběhů	- Vymyslet vlastní příběh s emocemi, - - jeden mluví, druhý maluje, - pantomima

Ročník	Žák:	Učivo/Oblast:	Nástroje/metody:
4.-5.	- Umí zhodnotit své činy-sebehodnocení - Řekne, co se mu daří, co může zlepšit a jak - umí si srovnat myšlenky a vrátit se do dětství – ujasnit si, jak se názory mění s věkem, co by udělal jinak	- Sebepoznání, sebehodnocení, poznávání se ve skupině - Charakteristika sebe v pár větách - Vizitka	- Pracovní pohovor - Představení v TV - Cestování v čase – ohlédnutí se zpět
	- Ví, kdo je, jaká má práva, co smí - Ví, proč slavíme jednotlivé svátky - Zná smysl rodiny a trávení společného času, - Má zájem o tradice - Vánoce, Valentýn, splněné sny-(proč máme někoho rádi, proč si jej vážíme)	- Vyprávění - Práce s textem - Empatie - Mezilidské vztahy - Hodnoty, postoje	- diskuze, přiřazování obrázků, práce ve skupinách, - příklady z vlastního života, zapamatování si, - vlastní názor - mluvní projev

	- Ví, co je první pomoc, - Ví, co najde v lékárnice - Jak správně volat na linky 158, 150, 155	- První pomoc - Bezpečné chování	- Diskuze, vlastní zkušenosti - Kde může dojít k úrazu
	- Nebezpečí ve škole, šikana	- Diskuze: Co je šikana? Jak ji rozeznat? Co dělat? Fáze šikany.	-
	- Umí popsat fungování rodiny jako celku - ví o krizových situacích v rámci rodiny - umí vysvětlit, co je rozchod, rozvod	- dotazníkový princip – žáci si vytvoří svůj dotazník, poznávají své okolí	- dotazníkový princip, otázka odpověď, - komunitní kruh – velký důraz na citlivá témata
Ročník	Žák:	Učivo/Oblast:	Nástroje/metody:

4.-5.	- je motivován a chce být součástí kolektivu - ví, proč se ve škole seznamujeme s danými tématy a umí říct, kde se mu dané techniky hodí - aktivně využívá naučené techniky zklidnění, uzavření se do své bubliny, sebereflexe, sebehodnocení	- pochvala, ocenění, ohodnocení - já a budoucí život - asertivní techniky - myšlenkové mapy	- tvorba svých snů - tvorba myšlenkových map - koláž
	- Zažívá pravidelně pocit uspokojení z výuky, zná své silné stránky a je na ně hrdý - Má chuť se zlepšovat v jednotlivých oblastech, které mu tolik nejdou - Ví, že pokud se mu něco nedaří, může si říct o podporu a pomoc od učitele - Umí si říct bez ostychu o radu	- Motivace k učení	- Učitel vede žáky ke kreativě - Volné psaní - Týmové projekty, spolupráce
	- Umí charakterizovat: žárlivost, spokojenost, hrdost, pýcha, zahanbenost, znepokojenost, ostych	- Emoce, pocity	-

	- Umí popsat, jak se chováme, abychom se udržovali v kondici - Drží se zásad zdravého životního stylu - Ví, co jsou návykové látky a čím si lidé škodí	- Zdravý životní styl - Návykové látky	- Dokumenty, filmy, besedy, knihy, diskuze, vlastní zkušenost - Projekt na životní styl

5.15.4. ŠVP Osobnostně sociální výchova (OSV) 6.-9.ročník

Ročník	Učivo	Očekávané výsledky učení (OVU)	Popis výstupu žáka	Metody ve výuce
6.	Pravidla třídy	Zná pravidla třídy a řídí se jimi Ví, kde jsou ve třídě vyvěšena Řídí se pravidly pro naslouchání ostatních a pravidly fair play	Aktivně pravidla používá a chápe dopad nedodržování (i v běžném životě)	Práce v kruhu Brainstorming Dohoda s podpisem

	Způsoby sebepoznávání	Získává zkušenost s různými způsoby poznávání sebe sama pomocí sebereflexe a příběhů vrstevníků.	Reflektuje svůj vztah k sobě a druhým, uvědomuje si své emoce a jednání v různých situacích.	Strom Dotazník a karty Role a příběhy Deník sebereflexe Zrcadlo
	Osobnostní charakteristiky	Rozpoznává různé osobnostní rysy a identifikuje ty, které jsou mu blízké.	Přemýšlí o vlastních osobnostních rysech a jejich vlivu na chování.	Lidské vlastnosti Kartičky Kdo jsem Zrcadlo na vlastnosti
	Silné stránky	Získává zkušenost s využíváním silných stránek v náročných situacích.	V modelové situaci využívá silné stránky pro překonání obtíží.	Příběhy hrdinů (jaký byl, co musel..) VIA karty Síť s klubkem
	Stres	Rozlišuje různé druhy stresu a své reakce na ně.	Pojmenovává stresové situace a identifikuje své projevy stresu.	Brainstorming Mapa těla, jak stress působí na tělo Modelové situace- co bych dělal, kdyby Dechová cvičení
	Sebehodnocení a sebeprezentace	Na základě sebehodnocení prezentuje své dovednosti a úspěchy.	Připraví si prezentaci své silné stránky nebo dovednosti.	Moje 3 věci Já ve 3 větách Prezentace Role v týmu (reflexe po skupinové práci)
	Všímavost k vlastnímu prožívání,	Získává zkušenost se způsoby, jak vnímat	Uplatňuje účinné techniky pro	Dechové techniky Brainstorming

	seberegulační techniky	vlastní prožívání a snižovat stres.	zvládání náročných situací.	Sdílení zkušeností
	Pomoc v oblasti duševního zdraví	Navrhuje, jak využít silné stránky a vyhledat pomoc v obtížných situacích.	Popíše možnosti odborné pomoci, získává zkušenost s požádáním o pomoc.	
	Priority a cíle	Navrhuje cíle osobního rozvoje a postupné kroky k jejich dosažení.	Vybere si konkrétní cíl a plánuje kroky k jeho splnění.	Deník a plán pro den/ týden SMART (Specifický, Měřitelný, Akceptovatelný, Realistický, Termínovaný)
	Způsoby plánování	Poznává nástroje a metody pro plánování a rozlišuje mezi cílem a plánem.	Naplňuje první krok ke zvolenému cíli a sdílí zkušenosti s plánováním.	Plánovací deník Plánovací nástroje (kalendář, aplikace...) Překážky v plánech
	Vzdělávací potřeby	Vnímá své potřeby při učení a hledá cesty k jejich naplnění.	Diskutuje o způsobech, jak efektivněji studovat a učit se.	
	Techniky učení	Získává zkušenost s různými technikami učení a překonáváním překážek.	Vyzkouší překonat překážku při učení a hledá podporu ve svém okolí.	Myšlenkové mapy Já učitel Skupinová práce

	Sebeocenení a ocenění druhých	Vnímá společné znaky a odlišnosti sebe a druhých, oceňuje různost.	Diskutuje, co si cení na sobě i ostatních.	Vizualizace úspěchu, meditace a zklidnění Vlastní zrcadlo silných stránek
	Mezilidské vztahy a jejich formy, sociální interakce, blízké vztahy	Získává zkušenost s jednáním v různých formách mezilidských vztahů.	V modelových situacích uplatňuje vhodné způsoby chování.	Diskuze Project na vztahy, citáty Komunikace - způsoby
	Prevence a řešení šikany	Rozpozná projevy šikany a formy jejího působení; zná postupy, jak se bránit a pomoci obětem	Dokáže popsat, co je šikana, uvědomuje si její dopady na oběti a okolí; aplikuje způsoby prevence a vhodně reaguje	Filmové ukázky, diskuze, odborné články Hraní rolí

Roč.	Učivo	Očekávané výsledky učení (OVU)	Popis výstupu žáka	Metody ve výuce
------	-------	--------------------------------	--------------------	-----------------

7.	Pravidla třídy	Diskutuje, zda fungují	Chce, aby se pravidla dodržovala, chápe bezpečné prostředí	
	Zpětná vazba	Přijímá zpětnou vazbu, třídí podněty od druhých	Umí přijmout a zhodnotit různé typy zpětné vazby (odpovídající, neodpovídající, inspirativní)	-Diskuse, reflexe, skupinová práce
	Osobnostní charakteristiky	Pojmenuje své silné stránky, zájmy, hodnoty	Dokáže popsat své vlastnosti a dovednosti	-Sebereflexe, psaní, rozhovor, strom
	Regulace chování	Navrhne využití svých silných stránek k řešení problémů	Navrhne strategie sebeřízení a změny chování	-Modelové situace, role-play
	Stres, psychohygiena	Rozpozná stresory a jejich vliv, sdílí zkušenosti	Navrhne opatření ke snížení stresu	-Brainstorming, diskuse, relaxační techniky
	Náročné životní situace	Navrhne postupy řešení problémů. Umí vyjmenovat takové situace	Vyhledá vhodnou pomoc, poskytne vrstevnickou podporu	-Modelové situace, diskuse, nácvik dovedností
	Nastavování cílů Strategie plánování	Formuluje krátkodobé cíle rozvoje	Plánuje a vyhodnocuje dosažení cílů	-SMART metoda, plánování, reflexe
	Vzdělávací potřeby, Techniky učení	Identifikuje své i cizí vzdělávací potřeby, zná techniky učení	Navrhne podmínky pro efektivní učení, ví, co mu pomáhá	-Prezentace - skupinové aktivity
	Mezilidské vztahy, Kvalita vztahů	Zná pojmy: předsudky, stereotypy, potřeba	Kriticky přistupuje k mezilidským vztahům, vyhodnocuje potřeby ve vztahu ke druhým	-Diskuse -role-play -analýza textů

	Role ve skupině, vedení, spolupráce	Získává zkušenosti s rolí ve skupině	Porovnává vlastní roli a chování	-Skupinové hry, projekty
	Verbální a neverbální komunikace	Upravil a reflektuje svou komunikaci, komunikační strategie	Posuzuje soulad verbálního a neverbálního projevu	-Nácvik komunikace, videoanalýza
	Konflikt	Diskutuje strategie kompromisu	Reflektuje různé perspektivy problémů	-mediace
	Prosociální chování	Sdílí zkušenosti s pomocí druhým	Plánuje opatření pro wellbeing ve škole	-komunitní aktivity
	Emoce v interakci s druhými, emocionální bezpečí	Popíše emoce v různých situacích, zná různé emoce a umí je popsat	Sleduje vliv chování druhých na emoce	-Reflexe, diskuse, texty
	Hodnoty, placená/neplacená práce	Uvědomuje si hodnotu práce, zná pojmy: dobrovolnictví, stáž, exkurze	Navrhuje své zapojení dle hodnot	-výzkum, trh práce -jobs
	Kariérové inspirace	Tvoří si přehled o inspirativních lidech, vyhodnocuje své schopnosti	Vyhledává příklady dobré praxe, reflektuje své priority	-vlastní cv
	Rovnováhy mezi aktivitou a odpočinkem	Sdílí zkušenosti s rovnováhou	Aktivně přispívá ke wellbeing	-Reflexe, diskuse
	Portfolio a sebe prezentace	Navrhne části portfolio pro prezentaci	Získává zkušenost s použitím portfolio, navrhuje využití v praxi	Modelové situace, příprava prezentace

	Prevence a řešení šikany	Rozpozná projevy šikany a formy jejího působení; zná postupy, jak se bránit a pomoci obětem	Dokáže popsat, co je šikana, uvědomuje si její dopady na oběti a okolí	Skupinové diskuse, případové studie, hraní rolí, práce ve skupinách, projekty na téma prevence šikany, filmové ukázky a rozborů situací
--	--------------------------	---	--	---

Roč.	Učivo	Očekávané výsledky učení (OVU)	Popis výstupu žáka	Metody ve výuce
8.	Pravidla třídy	Chápe důležitost pravidel ve společnosti i v kolektivu	Využívá je aktivně při každodenní interakci s vrstevníky	Práce v kruhu
	Sebepoznání a sebepojetí	Popíše své silné a slabé stránky, uvědomuje si vlastní pocity a potřeby.	Dokáže reflektovat své emoce a chování v různých situacích.	Reflexní kruh, deník emocí, diskuse
	Seberegulace a sebeorganizace	Plánuje, organizuje a hodnotí své učení a chování.	Umí stanovit si cíle a postupně je plnit, využívá strategie zvládání stresu.	Plánování, time management, relaxační techniky
	Psychohygiena	Rozpozná situace, které ovlivňují jeho duševní zdraví, a volí zdravé způsoby řešení.	Uplatňuje zásady zdravého životního stylu v praxi.	Skupinové diskuse, relaxace, kreativní techniky
	Komunikace	Aktivně naslouchá, vyjadřuje své myšlenky a pocity jasně a přiměřeně situaci.	Dokáže vést dialog, řešit konflikty a vyjadřovat empatii.	Role-play, brainstorming, diskuse

	Mezilidské vztahy	Rozpozná a hodnotí různé typy vztahů, uplatňuje zásady respektu a tolerance.	Navazuje a udržuje kvalitní vztahy, řeší konflikty konstruktivně.	Skupinové hry, diskuse, facilitace konfliktů
	Řešení problémů, asertivní jednání	Analyzuje situace, hledá alternativy a přijímá odpovědná rozhodnutí.	Využívá různé metody při řešení problémů, reflektuje výsledky svých rozhodnutí.	Případové studie, brainstorming, diskuse
	Kooperace a soutěžení	Rozlišuje situace vhodné ke spolupráci či soutěžení, využívá je efektivně.	Aktivně se zapojuje do týmové práce, respektuje pravidla hry a soutěže.	Týmové hry, skupinové projekty, reflexe
	Výchova ke zdraví	Zná faktory ovlivňující zdraví a zdravý životní styl.	Uplatňuje zásady zdravé výživy, hygieny a prevence rizik.	Projekty, diskuse, praktická cvičení
	Osobnostní rozvoj	Rozvíjí své zájmy, postoje a hodnoty.	Projevuje zodpovědný přístup k vlastnímu rozvoji a rozhodování.	Sebereflexe, projektové metody, diskuse
	Empatie a tolerance	Rozumí rozdílům mezi lidmi a respektuje jejich odlišnosti.	Chová se ohleduplně a tolerantně v různých sociálních situacích.	Role-play, diskuse, skupinové hry
	Řešení konfliktů, osobní odpovědnost	Zvládá rozpoznat konfliktní situace a uplatňuje strategie jejich řešení.	Vyjednává, hledá kompromisy a konstruktivně řeší konflikty.	Facilitace, mediace, diskuse
	Prevence rizikového chování	Rozpozná rizika a zná způsoby prevence škodlivých návyků.	Aplikuje zásady prevence a zdravého životního stylu v každodenním životě.	Besedy, projekty, diskuse

	Multikulturní porozumění	Chápe význam kulturní různorodosti a respektuje jiné kultury.	Projevuje otevřenost a pozitivní postoje k lidem z různých kultur.	Interkulturní projekty, diskuse, prezentace
	Práva a povinnosti	Zní základní práva a povinnosti občana.	Uplatňuje občanské znalosti v praxi, aktivně se zapojuje do komunitních aktivit.	Simulace, projekty, diskuse
	Kritické myšlení	Hodnotí informace a argumenty, tvoří vlastní názory.	Analyzuje a kriticky posuzuje různé zdroje informací.	Diskuse, debaty, analýza textů
	Prevence a řešení šikany	Ví, jak šikana funguje a umí ji rozpoznat	aplikuje způsoby prevence a vhodně reaguje v konfliktních situacích	Případové studie, role Rozbory situací, konkrétní případy film

Roč.	Učivo	Očekávané výsledky učení (OVU)	Popis výstupu žáka	Metody ve výuce
9.	Sebepoznání a sebepojetí	Identifikuje a hodnotí své přednosti a oblasti pro rozvoj	Dokáže popsat své schopnosti, slabiny, zájmy a hodnoty	Reflexe, dotazníky, vedení portfolia, skupinové rozhovory
	Osobnostní rozvoj	Formuluje osobní cíle a strategie jejich dosažení	Vytváří plán osobního rozvoje a vyhodnocuje jeho naplnění	Projektové metody, SMART cíle, vedení portfolia

	Emoční inteligence	Rozpoznává a pojmenovává vlastní i cizí emoce	Praktikuje seberegulaci emocí v různých situacích	Mindfulness, dramatizace, modelové situace
	Stres a zvládání zátěže	Rozpozná příznaky stresu a aplikuje strategie zvládání	Volí efektivní způsoby odpočinku a relaxace	Relaxační techniky, autogenní trénink, diskuze
	Sebeprezentace a komunikace	Efektivně komunikuje a prezentuje své názory	Využívá vhodné strategie sebeprezentace v různých situacích	Prezentační dovednosti, nácvik řeči těla, videoanalýza
	Sociální vztahy a komunikace	Rozpozná typy mezilidských vztahů a rozvíjí je	Praktikuje aktivní naslouchání, dává a přijímá zpětnou vazbu	Role play, skupinové hry, diskuse, brainstorming
	Řešení konfliktů a vyjednávání	Aplikuje strategie řešení konfliktů a zvládání agrese	Uplatňuje vyjednávací techniky a řeší konflikty s respektem	Mediace, scénky, diskuse, koučink
	Etika a hodnoty	Chápe význam etických principů a aplikace hodnot	Posuzuje situace z hlediska etiky, prosociálního chování	Případové studie, diskuse, etické hry
	Digitální gramotnost a bezpečnost	Bezpečně využívá digitální technologie a chrání své soukromí	Rozpoznává rizika na internetu a vhodně reaguje	Praktická cvičení, analýza situací, diskuse
	Osobní bezpečí a zdraví	Rozpozná nebezpečné situace a zná postupy první pomoci	Aktivně dbá o své zdraví a bezpečnost	Nácvik první pomoci, scénky, praktická cvičení
	Kariérové plánování a orientace	Reflektuje možnosti vzdělávání a profesní orientace	Vyhledává informace o pracovních příležitostech	Práce s databázemi, rozhovory s odborníky, tvorba portfolia
	Multikulturní soužití a tolerance	Respektuje kulturní odlišnosti a rozvíjí toleranci	Vytváří pozitivní vztahy s lidmi různých kultur	Simulace, diskuse, práce ve skupinách, interkulturní projekty

	Zodpovědné chování a občanská odpovědnost	Chápe význam občanské angažovanosti a zodpovědnosti	Aktivně přispívá k životu komunity a prostředí	Projektové učení, komunitní aktivity, diskuze
--	---	---	--	---

6. HODNOCENÍ ŽÁKŮ A AUTOEVALUACE ŠKOLY

6.1. Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

- Hodnocení žáka je organickou součástí výchovně vzdělávacího procesu a jeho řízení.
- Za 1. i 2. pololetí vydává škola žákovi vysvědčení.
- Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm, slovně nebo kombinací obou způsobů. O způsobu hodnocení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady a po projednání na pedagogické radě.
- Je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání.
- Klasifikace je jednou z forem hodnocení, její výsledky se vyjadřují stanovenou stupnicí.
- Ve výchovně vzdělávacím procesu se uskutečňuje klasifikace průběžná a celková.
- Průběžná klasifikace se uplatňuje při hodnocení dílčích výsledků a projevů žáka.
- Klasifikace souhrnného prospěchu se provádí na konci každého pololetí a není aritmetickým průměrem běžné klasifikace.
- Při hodnocení žáka klasifikací jsou výsledky vzdělávání žáka a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Klasifikace zahrnuje ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.
- Chování neovlivňuje klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech.
- Při hodnocení a při průběžné i celkové klasifikaci pedagogický pracovník uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi.
- Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušný předmět.
- V předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný klasifikační stupeň příslušní učitelé po vzájemné dohodě.
- Ohodnocením výkonu žáka klasifikačním stupněm posuzuje učitel výsledky práce objektivně a přiměřeně náročně.

- Pro určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštěnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici. Přihlíží se i ke snaživosti a pečlivosti žáka, k jeho individuálním schopnostem a zájmům. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru klasifikace za příslušné období.
- Ředitel školy je povinen působit na sjednocování klasifikačních měřítek všech učitelů.
- Zákonní zástupci žáka jsou o prospěchu žáka informováni třídním učitelem a učiteli jednotlivých předmětů: průběžně prostřednictvím žákovské knížky, před koncem každého čtvrtletí, případně kdykoliv na požádání zákonných zástupců žáka bezprostředně a prokazatelným způsobem. Případy zaostávání žáků v učení se projednávají na pedagogické radě.
- Žáci školy, kteří po dobu nemoci nejméně 3 měsíce před koncem klasifikačního období navštěvovali školu při zdravotnickém zařízení a byli tam klasifikováni za pololetí ze všech, popřípadě jen z některých předmětů, se po návratu do kmenové školy znovu nezkoušejí a neklasifikují. Jejich klasifikace ze školy při zdravotnickém zařízení je závazná. V předmětech, ve kterých nebyli vyučováni, se neklasifikují.
- Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch.
- Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.
- Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje nejblíže vyšší ročník, popřípadě znovu devátý ročník.
- Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení žáka. Je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad. Komisionální přezkoušení se koná v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka nebo nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti.
- Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval. Tomuto žákovi může ředitel školy na žádost jeho zákonného zástupce povolit opakování ročníku pouze z vážných zdravotních důvodů.

- Ředitel školy může žákovi, který splnil povinnou školní docházku a na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen, povolit na žádost jeho zákonného zástupce opakování ročníku po posouzení jeho dosavadních studijních výsledků a důvodů uvedených v žádosti.
- V posledním roce plnění povinné školní docházky zpracuje třídní učitel výstupní hodnocení o tom, jak žák dosáhl cílů vzděláváním stanovených. V pátém a sedmém ročníku zpracuje třídní učitel výstupní hodnocení žáka, jestliže se hlásí k přijetí na střední školu.

Zásady pro hodnocení chování ve škole

- Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a s ostatními učiteli a rozhoduje o ní ředitel po projednání v pedagogické radě.
- Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel slušného chování a dodržování školního řádu během klasifikačního období.
- Při klasifikaci chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka. K uděleným opatřením k posílení kázně se přihlíží pouze tehdy, jestliže tato opatření byla neúčinná.
- Škola hodnotí a klasifikuje žáky za jejich chování ve škole a při akcích organizovaných školou.
- Nedostatky v chování žáků se projednávají v pedagogické radě.
- Zákonní zástupci žáka jsou o chování žáka informováni třídním učitelem a učiteli jednotlivých předmětů:
 - průběžně prostřednictvím ŽK
 - před koncem každého čtvrtletí
 - okamžitě v případě mimořádného porušení školního řádu

Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

- Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků.
- Sebehodnocením se posiluje sebeúcta a sebevědomí žáků.
- Chybu je potřeba chápat jako přirozenou věc v procesu učení. Pedagogičtí pracovníci se o chybě se žáky baví, žáci mohou některé práce sami opravovat. Chyba je důležitý prostředek učení.
- Při sebehodnocení se žák snaží popsat:
 - co se mu daří
 - co mu ještě nejde
 - jak bude pokračovat dál
- Při školní práci vedeme žáka, aby komentoval svoje výkony a výsledky.
- Znamky nejsou jediným zdrojem motivace.

6.2. Autoevaluace školy

Zaměření autoevaluace	Podmínky ke vzdělávání	Spolupráce s rodiči, školskou radou a OÚ	Výsledky vzdělávání žáků	Personální oblast	Školní klima
Cíle	Udržení alespoň stávajících podmínek ke vzdělávání na škole v souladu ŠVP s RVP, zajištění materiálních, technických, ekonom., hygienických a dalších podmínek ke vzdělávání	Zlepšení spolupráce s rodiči, školskou radou, starosty spádových OÚ, zástupci sponzorů atd. s cílem zlepšení spokojenosti rodičů s prací školy	Dosažení co nejvyšších výsledků vzdělávacích výsledků odpovídajících individuálním možnostem žáků – umožnit každému dítěti zažít pocit úspěšnosti a seberealizace při školní práci, minimalizovat výchovné problémy	Zajišťování odborného růstu ped. pracovníků v oblasti vzdělávání vedoucích pracovníků školy, v oblasti vyučování cizích jazyků, SIPVZ a v oblastech vedoucích k prohloubení vyučované specializace	Spokojenost žáků ve škole spokojenost zaměstnanců
Kritéria	Zajišťování kvalifikovaného personálního obsazení pedagogických i provozních pracovníků, získávání dostatků finančních zdrojů na provoz ZŠ ze strany	Zajištění maximální naplněnosti školy v rámci možností demografie spádové oblasti, udržení vysoké úspěšnosti přijímacích řízení při přechodu žáků na střední školy	Prostřednictvím kvalifikovaných pedagogických pracovníků postupně zlepšovat vzdělávací výsledky žáků, využívat individuální přístup při práci se žáky, vést vyučovací	Účast na akcích DVPP a SIPVZ – vyhledávání a využívání získaných poznatků ve výuce	Spokojený žák spokojený zaměstnanec

	KÚ a OÚ, usilovat o zájem žáků z jiných spádových obvodů navštěvovat ZŠ a MŠ – tím zajistit celkový počet žáků školy nad hranicí pro udělení výjimky z počtu žáků		proces v souladu se ŠVP, využívat kvalitní práci výchovného poradce a služeb poradenských zařízení		
Nástroje	Pozorování, rozbor dokumentace, pohovory s učiteli, vychovatelkou školní družiny, učitelkami MŠ, rodiči, zástupci OÚ, sponzorů, zástupci SRPŠ, školské rady atd. dotazníky pro žáky, rodiče, učitele, srovnávací prověrky, hospitace	Rozhovory, rozbor dokumentace, dotazník, zápis do 1. ročníku, zápis do školní družiny, veřejná vystoupení žáků apod.	Analýza žakovských prací, rozbor hodnocení žáků	Pozorování, rozhovor, semináře, tematické práce	Pozorování dotazník „Klima školy“ rozhovor
Časový harmonogram	Trvale	Spolupráce s rodiči, 2x ročně schůzka s radou rodičů při SRPŠ 2x ročně setkání s učitelkami MŠ + 1x za 3 roky dotazníky pro žáky,	Trvale s využitím čtvrtletních hodnocení výchovně vzdělávacích výsledků žáků na pedagogických radách	Trvale s finančním vyúčtováním DVPP a SIPVZ vždy k 31. 12. a s přehledem vzdělávacích akcí ve výroční zprávě	Trvale, pozorování, rozhovor, + 1x ročně dotazník „Klima školy“ (pro žáky i zaměstnance)

		rodiče, zaměstnanci, absolventy školy (image, kultura, klima, SWOT analýza školy apod.)			
--	--	--	--	--	--